**T.C.**
**MARMARA ÜNİVERSİTESİ**
**TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ**
**TÜRK TARİHİ ANABİLİMDALI**
**YENİÇAĞ TARİHİ BİLİMDALI**

# RUMELİ AHKÂM DEFTERLERİNDE FİLİBE'YE DAİR HÜKÜMLER (1742-1745)

**(İNCELEME-METİN)**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**SERAP SINMAZ**

**İSTANBUL 2013**

**T.C.**
**MARMARA ÜNİVERSİTESİ**
**TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ**
**TÜRK TARİHİ ANABİLİM DALI**
**YENİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI**

# RUMELİ AHKÂM DEFTERLERİNDE FİLİBE'YE DAİR HÜKÜMLER (1742-1745)

**(İNCELEME-METİN)**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**SERAP SINMAZ**

**TEZ DANIŞMANI: DR. MURAT ULUSKAN**

**İSTANBUL 2013**

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek lisans öğrencisi Serap SINMAZ'ın "Rumeli Ahkâm Defterlerinde Filibe'ye Dair Hükümler (1742-1745) (İnceleme-Metin)" konulu tez çalışması jürimiz tarafından Türk Tarihi Anabilim Dalı, Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı yüksek lisans tezi olarak oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile başarılı bulunmuştur.

İmza

| | | |
|---|---|---|
| Tez Danışmanı<br>Üniversitesi | : Dr. Murat ULUSKAN<br>Marmara Üniversitesi | ..... |
| Üye<br>Üniversitesi | : Prof.Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL<br>Marmara Üniversitesi | ..... |
| Üye<br>Üniversitesi | : Doç.Dr. Aylin KOÇ<br>Marmara Üniversitesi | ..... |

## ONAY

Yukarıdaki jüri kararı Enstitü Yönetim Kurulu'nun 01/10/ 2013 tarih ve 2013/18-6 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof.Dr. Gülşen SEYHAN ALIŞIK
Müdür

# İÇİNDEKİLER

**İÇİNDEKİLER** ..... I
**ÖNSÖZ** ..... II
**ÖZET** ..... III
**ABSTRACT** ..... IV
**KISALTMALAR** ..... V
**1. GİRİŞ** ..... 1
1.1. Filibe Şehrinin Kısa Tarihi ..... 1
1.2. Filibe'de İdarî, İktisadî ve Sosyal Hayat ..... 8
**2. RUMELİ AHKÂM DEFTERLERİ** ..... 13
**3. FİLİBE'YE DAİR HÜKÜMLERİN MUHTEVASI** ..... 18
3.1. İdarî Konular ..... 18
3.1.1. Devlet Görevlileri ..... 18
3.1.2. Vakıflar ..... 19
3.1.3. Vergi ..... 21
3.1.4. Timar ..... 22
3.2. Adlî Konular ..... 23
3.2.1. Eşkıyalık Faaliyetleri ..... 23
3.2.2. Borç ve Alacak Meseleleri ..... 24
3.2.3. Miras Problemleri ..... 26
3.2.4. Ahali Arasındaki Anlaşmazlıklar ..... 26
**4. DEĞERLENDİRME** ..... 28
**KAYNAKÇA** ..... 29
**HÜKÜM ÖZETLERİ** ..... 34
**METİN** ..... 60
**ÖZGEÇMİŞ** ..... 194

# ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti'nin Balkan coğrafyasında sahip olduğu Filibe şehrinin stratejik, ekonomik, ziraî ve idarî anlamda büyük öneme sahip olması, kuruluş devrinde Osmanlı Devlet politikası haline gelen iskân siyasetinin gerçekleşmesinde Rumeli'de bir uc bölgesi olarak yer alması ve bir dönem eyalet merkezliği yapması, bu şehri araştırılıp incelenmeye değer bir yer kılmaktadır.

Osmanlı şehir tarihi araştırmalarının ana kaynakları arasında yer alan Eyâlet Ahkâm defterleri ise XVIII. yüzyılda bir şehrin veya bir bölgenin hukukî, askerî, idarî, sosyal ve iktisadî durumu hakkında kıymetli veriler içermektedir. Araştırmamızın dayanağını oluşturan 1, 2, 3 ve 4 numaralı Rumeli Ahkâm Defterleri, 1742 - 1745 yılları arasına ait kısa bir zaman dilimini içermektedir. Bunun nedeni, toplam defter sayısının 85 olması ve bu defterlerde Filibe'ye dair hükümlerin bolluğunun bir sınırlama yapmayı zorunlu kılmasıdır. Bu kaynaklar üzerindeki araştırmaların artışı, şüphesiz bölge tarihinin daha da aydınlatılmasını sağlayacaktır. Amacımız, yaptığımız çalışmayla buna bir nebze katkıda bulunabilmektir.

Çalışmamda maddî ve manevi desteğini esirgemeyen aileme, bana bilgileriyle yardımcı olan arkadaşlarıma, bu alanda beni yönlendiren ve bütün sabrıyla hiçbir zaman güler yüzünü eksik etmeyerek yardımcı olan danışman hocam Dr. Murat Uluskan'a teşekkürü bir borç bilirim.

Serap SINMAZ

İstanbul 2013

# ÖZET


**Rumeli Ahkâm Defterlerinde Filibe'ye Dair Hükümler**

**(1742-1745) (İnceleme-Metin)**

Balkan coğrafyasında, Osmanlı Devleti'nin Rumeli eyaleti sınırları içerisinde yer alan Filibe kazasının sosyal, idarî ve iktisadî bakımdan incelenmesine yardımcı olan Rumeli Ahkâm Defterleri, eyaletlerden Divân-ı Hümâyun'a ulaştırılan sorunların tertip edilerek, devletin çözüm yöntemlerini ve toplumsal sorunlara nasıl yaklaştığını belirten ana kaynaklardır. Bu çalışmada, 1742-1745 yıllarına ait ilk dört defter içerisindeki Filibe'ye dair hükümler tespit edilerek transkripsiyonları yapılmıştır. Ortaya çıkan bilgiler incelenerek şehrin bir dönem tarihini aydınlatmaya yönelik veriler elde edilmeye çalışılmıştır.



**Anahtar Kelimeler:** Filibe, Rumeli, Ahkâm Defterleri, Osmanlı

## ABSTRACT

### Verdicts r.e Plovdiv in Rumelian Regulations Books

### (1742-1745) (Research-Text)

The Rumelian Regulations Books, that had been used to help inspecting Plovdiv district which was located in Rumelia state borders of Ottoman Empirein Balkan geography, in social, managerial, economical and judicial ways are the main sourcesto point out how the issues that had been taken to the imperial council designated and show the government's approaches to the communal issues and its solutions. In our study, the verdicts r.e Plovdiv between1742-1745 in these law books have been detected and their transcriptions have been made. The data that illuminates a period of the city's history have been obtained, by examining the emerged data based on this research.



**Key Words:** Plovdiv, Rumelia, Regulations Books, Ottoman Empire.

## KISALTMALAR

| | | |
|---|---|---|
| a.g.m. | : | Adı geçen makale |
| a.g.mad. | : | Adı geçen madde |
| a.g.t. | : | Adı geçen tez |
| B | : | Receb |
| Bk. | : | Bakınız |
| BOA | : | Başbakanlık Osmanlı Arşivi |
| C | : | Cemâziye'l- âhir |
| C. | : | Cilt |
| Ca | : | Cemâziye'l- evvel |
| d. | : | Defter |
| DİA | : | Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi |
| h. | : | Hüküm |
| L | : | Şevval |
| M | : | Muharrem |
| N | : | Ramazan |
| R | : | Rebîʿü'l- âhir |
| Ra | : | Rebîʿü'l- evvel |
| S | : | Safer |
| s. | : | Sayfa |
| S. | : | Sayı |
| Ş | : | Şaban |
| TTK | : | Türk Tarih Kurumu |
| YLT | : | Yüksek Lisans Tezi |
| Z | : | Zilhicce |
| Za | : | Zilkaʿde |

# 1. GİRİŞ

## 1.1. Filibe Şehrinin Kısa Tarihi

Filibe, Balkan Yarımadasının en eski şehirlerinden biridir. Tarihi, şair Homeros ve tarihçi Heredot'tan daha eski ve daha derindir.[1] Bugün Bulgaristan'ın güney kısmında yer alan Filibe'nin eski adı Philippopolis olup şimdiki ismi ise Plovdiv'dir.[2] Filibe, tarih boyunca Cranides, Datos, Trimontsiyum, Flaviya ve Ulpiya[3], Trimontium(Roma)[4], Pulpudeva (Traklar), Philippes, Philippos, Filibe (Türkler), Plovdiv (Slavlar) gibi isimler almıştır.[5] Bugün Bulgaristan sınırları dâhilinde bulunan Filibe, başkent Sofya'dan sonra ülkenin ikinci büyük şehridir.[6] Şehir, Balkan Dağlarının güney, Rodop Dağlarının ise kuzey bölgeleri arasında yer almakta olup, bugün Yukarı Trakya Ovası olarak tabir edilen, Meriç nehrinin iki yakasında kendisi ile aynı adı taşıyan Filibe ovası üzerinde kurulmuştur.[7]

Şehrin ilk sakinleri olan Traklar bu yerleşim yerine "Evmolpiya" ismini vermişlerdir. M.Ö. 342 yılında Makedon kralı II. Filip, Trakları yenilgiye uğratarak Trak köyü olan Nebet Tepe'yi ele geçirmiş,[8] ardından da Evmolpiya'yı kendi adı ile onurlandırarak *Philippopolis* adını vermiştir. Kral Filip'in bu yeni şehri, Büyük İskender[9]'in ölümü sonrasında krallığın içine düştüğü siyasi sıkıntılar ve Roma ile bitmek bilmeyen mücadelelerin bir sonucu olarak, M.Ö. 183 yılında Roma İmparatorluğu'nun hâkimiyetine girmiştir. Şehir, Roma hâkimiyetine girmesine rağmen sahip olduğu statüyü korumuş ve kısa sürede Roma İmparatorluğu'nun parlak site şehirlerinden biri olmuştur.[10]

---

1 Reyhan Rafet Mustafa, *Bulgaristan, Filibe (Plovdiv) ve Yakın Çevresinin Coğrafi Etüdü*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dünyası Coğrafyası Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2010, s.35.

2 1878'den bu yana Plovdiv olarak anılmıştır. Bk. Nevzat Artuç, "1885 Filibe İsyanı", *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Isparta 1999, S.4, , s.73.

3 İsmail Kahraman, *Bulgaristan'da Osmanlı Medeniyeti*, Kocaeli 2005, s.73.

4 Trimontium, üç dağ şehri anlamına gelmektedir. Bk. Machiel Kiel, "Filibe", *DİA*, C.13, İstanbul 1996, s.79-82.

5 Ahmet Merdivenci, " Filibe Şehrinin 1892 yılında Çekilmiş bir Fotoğraftaki Görüntüsü ve Bazı Genel Bilgiler*" Türk Dünyası Tarih Dergisi*, C.7, S.40, İstanbul 1990, s.47-50.

6 R. Mustafa, *a.g.t.*, s.36.

7 Filibe ovası: Rodop dağları, Orta Koca-Balkan dağı ve Çırpan tepeleriyle sınırlıdır. Tarım ürünleri; bağ, gül bağçeleri, buğday tarlaları, çeltik tarlaları, sebze bahçeleri, pamuk, anason vb. ürünlerdir. Ova ortasında birbirine bitişik siyenit tepeler, Filibe tepeleri yükselir. Ayrıntılı bilgi için bk. M. Türker Acaroğlu, *Bulgaristan'da Türkçe Yer Adları Klavuzu*, Ankara 2006, s.346.

8 R. Mustafa, *a.g.t.*, s. 35.

9 İskender M.Ö. 356 yılında Makedonya'nın Pella kasabasında doğmuştur. Makedonya kralı II. Filip'in oğlu olup, 336 tarihinde Makedon kralı olarak kısa sürede ülkesinin topraklarını genişletmiş ve birçok devleti ortadan kaldırarak büyük bir imparatorluk kurmuştur. M.Ö. 323 yılında ateşli bir hastalık sonucunda genç yaşta Babil'de hayata gözlerini yummuştur. Mahmut Kaya, "İskender", *DİA*, C.22, İstanbul, 2000, s.555-557.

10 Turan Gökçe, "1695 Tarihli Mufassal Avarız Defterine Göre Filibe Kazasında Nüfus ve Yerleşme Düzeni", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, İzmir 2007, C.22, S.2, s.54; Merdivenci,*a.g.e.*, s.37.

Makedonya Kralı II. Filip, her ne kadar Traklara karşı bir zafer kazanmış olsa da onları bölgeden uzaklaştırmayı başaramamıştı. Dolayısı ile gerek Makedon hâkimiyeti gerekse Roma'nın hâkimiyeti döneminde sık sık Trak ayaklanmalarının çıktığı bilinmektedir. Bundan dolayı, bölgede istikrarın süratle sağlanması için M.S. 45 yılında Roma İmparatoru Cladius (M.S. 41-54) bölgedeki Trak varlığına son vermiştir.[11] Bu tarihten sonra coğrafi konumu nedeniyle Roma yönetiminin dikkatini çeken *Philippopolis,* M.S. 46 yılında İmparatorluğun Trakya Eyaletinin merkezi olmuştur.[12] Ne var ki Filibe'nin Roma hâkimiyetinde kavuşmuş olduğu bu statü, şehirde muhtelif nedenlerle ortaya çıkan hareketlerin tamamen ortadan kalkmasını sağlayamadığı gibi, şehrin sık sık akın ve yağmalara uğramasına da engel olamadı. M.S. 251 yılında Gotların akınlarına maruz kalan şehir[13], Kavimler göçünün etkisiyle ilerleyen Türk toplulukları başta olmak üzere çeşitli kavimlerin istila ve akınlarına maruz kalmış, 444-447 yılında Avrupa Hunlarının akınları ile sarsılmıştır.[14]

Filibe, Roma İmparatorluğu'nun IV. yüzyılda ikiye bölünmesinden sonra Doğu Roma'nın topraklarına dâhil olmuştu. Şehir, Bulgarlara karşı müstahkem bir mevki olarak kullanılmak üzere imparatorluğun sınırlarını kuzeyden gelebilecek çeşitli akınlardan korumak için Bizans İmparatoru I. Iustinianos tarafından yeniden inşa edilmişti (527-565).[15]

Filibe, 701-718 yılları arasında Bulgarlar ve Bizanslılar arasında gerçekleşen savaşlarda önemli bir mevkii haline gelmişti. 812 yılında Bulgar Hanı Kurum'un bölgedeki Bizanslıları yenilgiye uğratması, Bizans tebaasının bölgeden göç etmesine sebep olmuş, Han Balamir zamanında ise bölge tamamen Bulgar hâkimiyetine girmiştir.[16] Fakat bölgede Bulgar hâkimiyeti uzun süreli olamamış, Bizanslılar X. yüzyıl içinde bölgede hâkimiyetlerini tekrar tesis etmiştir.[17] Bu dönemde, III. Haçlı seferi (1189-1192) sırasında kısmen yağmalanan şehir, XIII. yüzyılda gerçekleşen IV. Haçlı seferinde (1203-1204) de büyük zarar görmüştür.[18] Sonuçta Filibe, zaman içerisinde

---

11 R. Mustafa, *a.g.t.,* s.36.

12 "Plovdiv", *Ana Britanica*, C.25, İstanbul,1994, s.333.

13 Bekir Aydın, *XVI. Asırda Filibe Tarih*i, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Mezuniyet Tezi, İstanbul 1967, s.8; "Filibe",*Büyük Larousse*, C.8, İstanbul, s.4107

14 Kiel, *a.g.mad.*, s.82.

15 Iustinianos, şehirde otuz beş kale ve bir sur duvarı inşa ettirmiştir. Ayrıntılı Bilgi için bk. R. Mustafa, *a.g.e.*, s. 37.

16 R. Mustafa, *a.g.t.*, s.37.

17 Nurullah Karta, "XV. ve XVI. Yüzyıllarda Filibe Şehirde İktisadî Hayat ve Meslek Grupları",*Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.8, S.2, Atatürk Üniversitesi Basımevi, Erzurum 2010, s.145.

18 Karta, *a.g.e.*, s.145.

hâkim devletlerin gerek ticari ve gerekse askeri öneme sahip küçük bir sınır kalesi haline gelmiştir.[19]

Osmanlılar devrinde, Orhan Gazi zamanında Rumeli'ye[20] geçiş ile yolu açılan Balkanlar'ın süratli bir şekilde gerçekleşen fütühatı sonucu, Osmanlı Devleti'nin sınırları Sultan I. Murâd zamanında (1359-1389) Bulgar sınırına ulaşmıştı. Sınırlardaki genişlemelerin süratli bir hal alması, Sultan I. Murat'ı Rumeli'nin iskânı için bazı devlet adamlarını görevlendirilmeye sevk etmiştir. Örneğin Gümülcine, Serez, Manastır, Hurpeşte Havalisini Gazi Evrenos Bey'e,[21] Filibe bölgesini Lala Şahin Paşa'ya[22] havale etmiştir.[23] Lala Şahin Paşa tarafından kuşatılan şehir, bir Rum kumandanı tarafından yönetilmekteydi. Şehrin metropoliti Manuel[24], kuşatma sırasında can kaybının önlenmesi ve tarihi yapıların zarar görmemesi için şehrin anahtarının Sultan Murad'a verilmesi konusunda ısrarcı olmuş ve neticede şehir teslim olmuştur. Lala Şahin Paşa, Filibe şehrine girerek ilk Rumeli Beylerbeyisi unvanıyla buraya yerleşmiş (1363/64),[25] Filibe'nin hâkimi olan Rum kumandan ise bu süreçte şehri terk etmiş ve ailesi ile birlikte Sırbistan'a giderek Kral V. Uroş'a sığınmıştır.[26]

Filibe'nin alınmasının ardından, Balkan ilerleyişinde güçlü bir mevkiinin ele geçmiş olması nedeniyle Sultan Murad, sarayını önce Dimetoka'ya ardından da Edirne'ye götürmek suretiyle devletin merkezini Balkanlara nakletti.[27] I. Murad zamanında Bulgar toprakları üzerine gerçekleşen fetih hareketleri, Yıldırım Bayezid zamanında tamamlanmış, Sultan Murad'ın bölgede başlattığı iskân faaliyetleri de yine oğlunun saltanatında devam etmiştir.[28]

---

19 Georg Ostrogorsky, *Bizans Devleti Tarihi*, çev. Fikret Işıltan, TTK, Ankara 2011, s.188.

20 Rumeli Osmanlı İmparatorluğu'nun en büyük toprak parçası olmamakla beraber Osmanlı tarihi üzerindeki etkileriyle önemli bir kısmını oluşturmuştur. Ayrıntılı bilgi için bk. Ekrem Erdem, "Osmanlı'da Rumeli Nüfus Sayımları ve Meseleleri", *Türk Kültürü Dergisi*, C.XIV. Ankara 1975-76, s.168.

21 Gazi Evrenos Bey; (ö.820-1417) Rumeli fethinde önemli rol oynayan akıncı beyi ve Evrenosoğulları ailesinin kurucusudur. Orhan Bey, I. Murat, I. Bayezid ve fetret döneminde Osmanlı Devleti'ne büyük hizmetlerde bulunan Evrenos Bey, Yenice-i Vardar'da vefat etmiştir. Bk. Fehamettin Başar, "Evrenosoğulları",*DİA*, C.11, İstanbul 1995, s.539-541; "Gazi Evrenos Bey", *DİA*, C.13, İstanbul 1996, s.449.

22 Lala Şahin Paşa; ilk Osmanlı Beylerbeyi olan Lala Şahin'in bilinen ilk görevi I. Murat'ın Lalası olmasıdır. Bu sebeple kaynaklarda Lala unvanı ile anılır. 1386 yılında vefat etmiştir. Şahin Paşa'nın Kavala Drama, Serez ve Karaferya havalisini açmasına bağlı olarak Saruhan'daki yörüklerin Serez'e getirildiğini biliyoruz. Bk. Abdülkadir Özcan, "Lala Şahin Paşa", *DİA*, Ankara 2003, C.27, s.77-78.

23 Nicolae Jorga, *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi*, İstanbul 2009, C.1, s. 204-205.

24 R. Mustafa*a.g.t.*, s. 39.

25 *Oruç Bey Tarihi*, Hzl. Necdet Öztürk, İstanbul 2009, s.24; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, I, Ankara, 2008, s.164; *Tacüttevarih*, İsmet Parmaksızoğlu, İstanbul 1974, C.1, S.115.

26 Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s. 167.

27 Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s. 161-164; Parmaksızoğlu, *a.g.e.*, s.117.

28 Yıldırım Bayezid, Balkanların önemli mevkilerinden olan, Plevne ve Niğbolu bölgesinin iskânı meselesini Mihaloğullarına havale etmiştir. Bk. M. Münir Aktepe, " XIV. ve XV. Asırlarda Rumeli'nin Türkler Tarafından İskânına dair, *Türkiyat Mecmuası*, C.10, S.10, İstanbul 1951-53, s.308.

Murad-ı Hüdavendigar zamanında alınan şehir,[29] o tarihten îtibâren *Filibe* adı ile anıla gelmiş ve Beylerbeyi idaresindeki şehrin önemi zamanla daha da artmıştır.[30] Balkan ötesi devletler için İstanbul ve bu yolla Ön Asya'nın kapılarından olan Filibe,[31] Osmanlıların Rumeli içlerine ilerlemesinde de önemli bir mevkideydi. Osmanlılar burasını Avrupa seferlerinde bir menzil olarak kullanmış, ordunun ikmali pek çok kez burada tamam edilmiştir.[32]

Başta Edirne olmak üzere Filibe'nin alınışı pek çok Avrupalı devletini tedirgin etmiş, ancak bu durum en çok Sırplara rahatsızlık vermişti. Zira Edirne'den sonra Filibe'nin de Osmanlı hâkimiyetine geçmesi, Bizans, Bulgar ve Makedonya'daki Sırpların birbirleri ile irtibatlarının kesilmesine sebep olmuştu. Bundan dolayı önce Filibe'nin ardından da Edirne'nin alınması Balkan devletlerince zaruri idi. Bu yüzden süratle savaş hazırlığına girişen Sırplar ve yardımcı kuvvetleri ile Osmanlılar arasında yaşanan Sırpsındığı Savaşı (1364) Osmanlıların zaferiyle sonuçlanmıştı[33] Kazanılan zafer, Osmanlıların Balkanlara giden yolunu bir nebze daha güvenilir hale getirmişti.

Yıldırım Bayezid devrinde (1389-1402) de Balkanlar üzerine gerçekleştirilen fetih hareketleri devam etmişti. Osmanlıların Avrupa yönündeki ilerleyişini tehdit olarak gören Balkan devletleri, bu dönemde de çeşitli ittifaklar teşkil ederek Osmanlıların üzerine gitmişlerdi. Ancak Haçlılar bu ilerleyişlerinde de bekledikleri zafere ulaşamamıştı. Yıldırım Bayezid'in 1396 yılında Haçlılara karşı kazandığı Niğbolu zaferi, Osmanlıların bölgedeki istikrarlı ilerleyişine kuvvet kazandırmıştı. Bu dönemde Hükümdar, iskân siyasetini uygulamış ve Saruhan ilindeki Yörükler,

---

29 Feridun Emecen, "Osmanlı Devleti'nin Kuruluşundan Fetret Dönemine", *Türkler Ansiklopedisi*, C.9, Ankara 2002, s.15-32.

30 Rumeli Beylerbeyliğinin sağ kolunda bulunan dokuz kadılıktan biri olan Filibe şehrinde, XV. ve XVI. yüzyıllarda bölgede sayılı bulunan padişah haslarının çoğunluğunu çeltik mukataaları oluşturmaktadır. Ayrıntılı bilgi için bk. M. Tayyib Gökbilgin, *XV. ve XVI. Asırlarda Edirne ve Paşa Livası*, İstanbul 2007, s.9-133.

31 Gerçekten Filibe şehri, adeta İstanbul'un bir kapısı niteliğinde idi. Zîrâ İstanbul'a ulaşmak isteyen Avrupalı devletlerin güzergâhları arasında eskiden beri Filibe'nin sıklıkla yer aldığı görülmektedir. 1096 yılında gerçekleşen Haçlı- Bizans ittifakı sırasında Pierre L'ermite ve 1147 yılındaki Haçlı ilerleyişi esnasında Alman Kralı III. Konrad, Filibe'yi bir menzil noktası olarak kullanmışlardı. Işın Demirkent, *Haçlı Seferleri*, İstanbul 1997, s. 15, 105.

32 1714-1716 Mora Seferi esnasında Sultan III. Ahmed'in Despot Yaylağına giderken takip ettiği güzergâh üzerinde Filibe de yer almaktaydı. Bu sefer sırasında Filibe ve Edirne'den Tekirdağ ve Gelibolu iskelelerine pirinç taşınmış ve muhtelif eşyaların nakli için de Filibe kazasından 400 adet araba ile topların nakli için yeterli miktarda Camus istenmiştir. (Mehmet Yaşar Ertaş, *Sultanın Ordusu*, İstanbul, 2007,s.37, 84, 91). Yine IV. Mehmet devrinde, Fazıl Ahmet Paşa'nın Belgrad'a doğru hareketi esnasında Filibe'de dört gün kalmış olduğu da bilinmektedir (Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil, *Slovakya'da Osmanlılar Türk-Uyvar 1663-1685*, İstanbul, 2010. s.53.); Ayrıca menzil ve ikmallere dair bk. Selanik-i Mustafa Efendi, *Tarih-i Selâniki* (971- 1003 / 1563- 1595) ,I, Neşr. Mehmet İpşirli, Ankara 1999, s.18 ve 53; Tursun Bey, *Tarih-i Ebu'l-Feth*, haz. Mertol Tulum, İstanbul 1977, s. 143.

33 Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s.169

Rumeli'de Paşa Yiğit adlı kişinin denetiminde Filibe Sofya yolu üzerindeki Sarımbeyli mevkiine göç ettirilmiştir.[34]

Yıldırım Bayezid devri sonrasındaki taht kavgalarının yaşandığı Fetret devrinde (1402-1413)[35] gerek Anadolu'da ve gerekse Balkanlar'da bir iktidar boşluğu ortaya çıkmış, şehzadeler arasında yaşanan mücadelenin galibi Mehmed Çelebi olmuştu. Taht kavgalarının etkisi Trakya ve Filibe'de de hissedilmiş, bir defasında Mehmed Çelebi, kardeşi Musa Çelebi ile Filibe sahrasında karşılaşmışsa da aralarında bir muharebe vuku bulmamıştı.[36] Kardeşlerini bertaraf eden Mehmed Çelebi, nihayetinde iktidarını sağlamış, bir yandan fetih hareketlerini yeniden başlatırken diğer yandan da iskân faaliyetlerine hız vermiştir. Çelebi Mehmed'in Balkanlar üzerine uyguladığı iskân faaliyetleri sırasında Samagar Tatarlarının Filibe civarındaki *Konuşhisar* mevkiine yerleştirildikleri bilinmektedir.[37]

II. Murad devrinde (1421-1451) devletin nüfuzu, hâkimiyet altına alınan topraklar üzerinde daha da hissedilir bir hal almıştı. Bu istikrarlı ilerleyişi dolayısı ile Osmanlıların bölgedeki hâkimiyetini bir türlü kabul etmemiş olan Haçlılar, bu dönemde de daha evvelce tekrar ettiğimiz nedenler ile seferlerine devam etmişlerdi. Tarihler 1443 senesini gösterdiğinde Haçlılar, Macar Kralı Ladislas ve ünlü macar komutanı János Hunyadi (Hunyadi Yanoş) liderliğinde, Osmanlı sınırlarına girmişlerdir (Ekim 1443). Haçlılar ile Osmanlılar arasındaki ilk muharebe 3 Kasım'da Morava Nehri kenarında cereyan etmiş ve Osmanlıların yenilgisi ile sonuçlanmıştır. Bu galibiyet üzerine ilerleyişini sürdüren Haçlılar, Aralık ayında İzladi Derbendini geçerek Filibe ovasına inmiş, Yalvaç kırlarında Osmanlı kuvvetlerini üçüncü kez mağlup etmişlerdir (24 Aralık 1443). Ancak Haçlılar, elde ettikleri galibiyetlere rağmen Balkanları etkisi altına alan ağır kış şartlarında daha fazla ilerlemeyi uygun bulmayarak Filibe ile Otlukköyü arasındaki Toplıca (Kozludere) Ovası'nda kışı geçirmek istedilerse de zahire ve levazımat noksanlığı sebebi ile geri dönmeye mecbur oldular.[38] Sultan II. Murad devrinde Osmanlıların Balkanlardaki kesin hâkimiyeti, II. Kosova Savaşı (Ekim 1448)

---

34 Aydın, *a.g.t.*, s.9.
35 Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s.309; Feridun Emecen, "Osmanlı Klasik Çağına Giriş: Kuruluş'tan Fetret Devrine", *Osmanlı Klasik Çağında Siyaset*, İstanbul 2009, s. 91-93.
36 Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s.343-344.; Jorga, *a.g.e.*, s.319.
37 Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s.359
38 Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s.422, 425.

ile tesis edilmiş, savaşın neticesi Balkanlardaki uzunca bir süre değişmeyecek olan Osmanlı hâkimiyetinin sınırlarını belirlemişti.[39]

Yukarıda zikredilen tarihlerden sonra Filibe'nin, XV. ve XVIII. yüzyıllar arasında Rumeli'de askeri manada önemli bir merkez olma konumunu giderek güçlendirdiğinden bahsetmek mümkündür.[40] Fetihlerin süratle devam ettiği XV. yüzyılda, Sultan II. Mehmed'in İstanbul'u fethi ile yeniden şekillenen Balkanlar'da Filibe'nin bir menzil ve ikmal noktası olarak varlığını sürdürdüğü görülmektedir. II. Mehmed devrinde (1451-1481) Eflak üzerine çıkılan seferde (1462) ordunun toplanma mahalli olan Filibe'de asker yoklaması yapıldığı,[41] sınırlardaki genişlemeler göz önünde bulundurularak Rumeli'deki sancak sayısının otuz altıya yükseltildiği bilinmektedir.[42] Ayrıca İstanbul'un fethini müteakip, İstanbul'un iskânı meselesinin halli için aralarında Filibe'nin de olduğu bazı şehirlerden Müslüman halk buraya göç ettirilmiştir.[43] Bu dönemde devlet merkezinin İstanbul'a taşınması ile Rumeli Eyaletinin merkezi Edirne olmuş, Filibe ise Paşa sancağına bağlı bir kasaba statüsünde kalmıştır.[44]

II. Bayezid devrinde (1481-1512) ise Şehzade Cem'in İtalya'dan Fransa'ya naklinin Avrupalı devletlerin elini güçlendireceği, neticede bunun bir haçlı seferine neden olabileceği düşüncesi ile olası bir ittifakı önlemek üzere Rumeli'de bir sefere çıkılmıştı ki bu seferin ana karargâh noktası olarak da Filibe seçilmişti (1483).[45] XVI. yüzyılda Kanunî Sultan Süleyman'ın Macar Kralı II. Layoş üzerine çıktığı ünlü *Mohaç Seferi*'nde (1526) yine bir menzil noktası olarak Filibe'nin kullanıldığı dikkati çekmektedir.[46]

XVI. yüzyıl sonlarından itibaren devletin başına geçen hükümdarların seferleri sıklıkla Serdar-ı ekrem unvanı ile Sadr-ı âzama havale etmeleriyle, Filibe de Serdar-ı ekremlerin komuta ettiği orduların menzil noktalarından biri haline gelmiştir. 1689 yılında Köprülüzade Fazıl Ahmet Paşa'nın Filibe'den Sırbistan'a doğru yola çıkması ve Avusturya seferi esnasında Sadrazam Damat Ali Paşa'nın Kırım Hanı Kaplan Giray'ın

---

39 Baron Joseph Von Hammer Purgstall Hammer, *Büyük Osmanlı Tarihi*, çev. Mehmet Ata, İstanbul 1992; Barbara Jelavich, *Balkan Tarihi (18. Ve 19. Yüzyıllar)*, I, İstanbul 2009, s. 34.

40 Gökçe, a.g.m., s.71.

41 Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s. 76; Yaşar Yücel-Ali Sevim, *Klasik Dönemin Üç Hükümdarı; Fatih, Yavuz, Kanunî*, Ankara 1991, s. 59.

42 Jorga, *a.g.e.*, s. 188.

43 Halil İnalcık, *Devlet-i Aliyye Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar, I*, Türkiye iş Bankası 2009, s.126.

44 Aydın, *a.g.t.*, s. 8.

45 Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s. 176

46 Ahmet Şimşirgil, *Osmanlı Tarihi, Kayı IV. (Ufukların Padişahı Kanunî)*, İstanbul 2011, s.42

ordusu ile burada birleşmesi,[47] XVII. yüzyılda da şehrin ordu karargâhı olarak kullanılmayı sürdürdüğünü göstermektedir.[48] Devletin bu dönemde Rumeli'deki merkezi Manastır olarak kabul edilse de valilerin duruma göre Filibe'de oturması, şehrin jeopolitik konumundan dolayı önemini yitirmediğini göstermektedir.[49]

XVII. yüzyılda Rumeli Eyaletinin sağ kolunu oluşturan dokuz kadılıktan biri olan Filibe, Sofya Sancağına bağlı birimler arasında kadılığına mevleviyet derecesinde itibar edilen bir kazadır. XVI. yüzyılda kadılığına Diyarbakır, Belgrad, Eyüp ve Üsküdar kadılıklarından mazul olanlar tayin edilirken, XVII. yüzyılda ise Filibe kadılığının derecesi Halep kadılığından mazul olanların tevcih edildiği bir noktaya gelmiştir. İdarî anlamda bu tür değişikliğe maruz kalan şehir, dinî olarak XVI. yüzyılda Rum metropolitliğinin merkezi iken XIX. yüzyılda Ortodoks kilisesinin İstanbul patrikliğinden ayrılıp Bulgar Krallığına bağlanmıştır.[50]

XVIII. yüzyılda şehir, sahip olduğu kaynaklar ile kendinden söz ettirse de Osmanlı Devleti'nin geçirdiği bunalımlardan nasibini almıştır.[51] Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda Batı'da Avusturya, Rusya ve Macaristan ile yapmış olduğu uzun soluklu savaşlar ve doğuda İran ile yapılan mücadeleler neticesinde, sosyal ve ekonomik hayatta bozulmalar başlamış, halkın üzerindeki vergi yükü artmıştır. Bu dönemde, Filibe'deki köylülerin bir kısmı göçe başlamış ve devlet bölgedeki yönetimini ayanlara veya mahalli unsurlara bırakmak zorunda kalmıştır.[52] Müslüman nüfusun yoğun olduğu bir şehir iken sık sık idarî değişikliklere uğraması ise hristiyan nüfusun artmasına sebep olmuştur.[53] Filibe Metropolitliği, İstanbul Rum Patrikhanesine olan bağlılığını kaybetmiş ve Bulgar Krallığına bağlanmıştır. Askeri anlamda her dönem önemini korumayı başaran Filibe şehri; idari, ticarî, dinî manada ise eski önemini yitirmiştir.[54]

---

47 Johann Wilhelm Zinkeisen, *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi*, C.5, İstanbul 2011, s.105.

48 İ. Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, C.4(1), Ankara 1982, s.116.

49 İ. Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarih*i, C.4(2), Ankara 1983, s.247.

50 Bekir Aydın, *a.g.t.*, s.10.

51 Örneğin XVIII. yüzyılda önemini koruyan Gelibolu Baruthanesi'nin güherçilesi hâlâ Filibe ve Tatarpazarı'ndan karşılanmakta idi. Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s. 579.

52 Mehmet Alaaddin Yalçınkaya, *Uyanış ve Toparlanma Çabaları, Osmanlı Tarihi*, Ed. Tufan Gündüz, Ankara 2012, s.389.

53 XVI. yy'da Edirne Sancağı'na bağlı bir kaza olan şehrin idarî işlerinin başında en yetkili kişi olarak molla denilen kadılar bulunmakla idarî yapısı sık sık değişmiş 1748 yılında ise Filibe, bir sancak olarak kayıtlara geçmiş ve mutasarrıf Yahya Mahzar Paşa tarafından idare edildiği görülmüştür. Ayrıntılı bilgi için bk. Neriman Ersoy, *XIX. Yüzyılda Filibe Şehri (1839-1876*), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim dalı, Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı Doktora tezi, İstanbul 2003, s.22.

54 Bekir Aydın, *a.g.t.*, s.10.

### 1.2. Filibe'de İdarî, İktisadî ve Sosyal Hayat

Balkan yarımadasının muhtelif istikametlerine uzanan yol güzergâhında mevcut derbentlerin, köprülerin muhafazası ve tamirini, menzil noktalarında yolcuların istirahat ve emniyetini, maden sahalarında madenlerin işletilmesini temin gayesiyle köyler teşkil edilmiştir.[55] Bu köyler nahiyelere, nahiyeler kazalara, kazalar sancaklara, sancaklar ise eyaletlere bağlı birer idarî birimdi. Devletin en büyük idarî yönetim birimi olan eyaletler, beylerbeyi adı verilen görevlilerce idare edilmekte idi. Nitekim Filibe şehri de daha evvel bahsedildiği üzere Sultan I. Murat devrinde fethedilmiş, Lala Şahin Paşa, bölgeye atanan ilk Rumeli Beylerbeyi olmuştu.

Kısa bir süre Rumeli Eyalet merkezi olan Filibe, 1382 yılında Sofya'nın eyalet merkezi olmasını müteakip Paşa Sancağına bağlı bir yerleşim birimi olarak varlığını sürdürmekte idi. XV. yüzyılın ikinci yarısında Paşa Sancağının iki kola ayrılmasının ardından şehir, on altı birimden oluşan sağ kol üzerinde yer almıştı.[56] Rumeli'de eyaletleri beylerbeyiler yönetmekte iken sancakların yönetimi voyvodalara[57] havale edilmişti. Şehir, beylerbeylik merkezinin Sofya'ya taşınması ile sancakbeyinin yönetimindeki bir idare haline gelmişti.[58] Eyaletlerde, şehirlerin ve bağlı diğer yerlerin güvenliğinden sorumlu esas kişi ise Subaşı[59] adı verilen görevlilerdi. Hukuki ve dini hayata dair işler ise doğrudan merkeze karşı sorumlu olan kadılarca idare edilirdi. Filibe'ye gönderilen kadılar içerisinde, II. Mehmet'in ünlü veziri Çandarlı Halil Paşa'nın torunu İsa Çelebi'nin de olduğu bilinmektedir.[60]

---

55 Aktepe, *a.g.m.*, s.308.

56 Gökçe, *a.g.e.*, s.54.

57 Voyvoda, Rumeli'deki yöneticilerdendir. Devlet tarafından iltizama verilen bir yerin vergilerini toplamakla gönderilmiş kimseler olup, aynı vakitte vezirlerin haslarının yıllık gelirlerini tahsil eden görevlilerdi. Esnaf ve reaya arasındaki ilişkileri düzenleyen kimselerden olup, toplumun genel ahlak düzenin korunmasından sorumlu idi. Kemal Kaya, "Tanzimat'tan Önce Belediye Hizmetleri ve Voyvodalar", *Tarih Araştırmaları Dergisi*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 2007, C.26, S.41, s.104-106.

58 Ersoy, *a.g.t.*, s.23.

59 Şimdi zabıta ve daha ziyade Belediye memurlarının gördükleri işleri gören ve kaza itibar olunan kasabaların idaresi başında bulunan memurun unvanı idi. Ayrıntılı bilgi için bk. Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimler ve Terimler Sözlüğü*, III, İstanbul 1983, s.259.

60 İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Çandarlı Vezir Ailesi*, Ankara, 1988, s.69, 105, 108.

Devletin Filibe'deki topraklar üzerinde çeşitli tasarruf yöntemleri uyguladığı bilinmektedir. Genel manada topraklar dirlik adı verilen parçalara ayrılırdı ki bunlar gelirlerine göre has[61], timar[62], ve zeamet[63] olarak sınıflandırılırdı. Bunların dışında her şehirde olduğu gibi Filibe'de de çeşitli idârî, askerî, dinî görevleri yerine getiren mütesellim[64], yamak[65], voynuk[66], kethüda, menzilciler, baştine[67], ahi, mutak[68], mütevelli[69], mülazım, cabi[70], bacdar[71], köprücü[72] vs. adlarla anılan görevliler bulunmakta idi.[73]

Filibe, XV. ve XVI. yüzyıllarda önemli ticaret yolları üzerinde bulunmaktaydı. Bugün tespit edilebildiği kadarı ile İstanbul çıkış noktası olmak kaydıyla Avrupa içlerine giden üç adet ticari yolun varlığından haberdarız. Bu üç yol arasında *orta kol* diye tabir edilen güzergâhın ise Edirne üzerinden Balkanlara ulaştığı bilinmektedir. Adı geçen yol Filibe'ye uğradıktan sonra Tatarpazarı yakınlarında ikiye ayrılarak bir kolu Sofya, Niş ve Belgrad üzerinden Macaristan'a, diğeri ise Köstendil, Üsküp, Sarayovası ve Mostar istikametinden Dubrovnik hududuna ulaşmaktaydı. Bu ticarî yol, başlı başına Filibe iktisadî hayatında önemli bir yer işgal etmekteydi.[74]

Konumu itibarıyle, transit ticaretin kavşağı ve dolayısı ile aktif bir üretim merkezi özelliği olan şehirde, ticareti etkin kılmak için *bedesten* inşa ettirilmiş olduğu bilinmektedir. Filibe'de *balık pazarı, bezzazlar pazarı, attarlar pazarı* ve *tahtakale*

---

61 Has; Osmanlı Devleti'nde padişaha, hanedan mensuplarına ve yüksek görevlilere ait şahsî mülk, arazi, yıllık gelir ve dirlikler için kullanılan bu terimin çoğulu ise havas'dır. II. Murat döneminde hasları da içine alan timar, genel bir terim olarak kullanılmış diğer beylere ait timarlara da has denilmiştir. Kendi arasında vezirlere ve yüksek devlet memurlarına, hanedan mensubu hanımlara paşmaklık adıyla, tekaüt hasları ve padişah hasları olmak üzere dört gruba ayrılmaktadır. Haslar XVI. yüzyılda emanet usulüyle yönetilirken sonradan iltizam usulü ile yönetilmeye başlamıştır. Bk. Cengiz Orhonlu- Nejat Göyünç, "Has", *DİA*, İstanbul 1997, C.16, s.268-270.

62 Herhangi bir veya birden fazla toprak parçasının yıllık yirmi bin akçeden az olan gelirin belirli bir görev ve hizmet karşılığında belirli şartlarla bir kişi veya birkaç kişilere verilen mülklerdir. Bk. Fehmi Yılmaz, *Osmanlı Tarih Sözlüğü*, İstanbul 2010, s.654; Abdullah Saydam, *Osmanlı Medeniyeti Tarihi*, Trabzon 1999, s.139-144.

63 Zeamet; geliri en az yirmi bin ve en çok 99.999 akçe olan gelirlerdi. . Ayrıntılı bilgi için bk. Sertoğlu, *a.g.e.*, s.372.

64 Yüksek idarî göreve sahip olan kişilerin görevlerini emanet ettikleri yerlerinde vekil bıraktıkları görevlilere verilen isimdir. Ayrıntılı bilgi için bk. Midhat Sertoğlu, "*Osmanlı Tarih Lûgatı*", İstanbul 1986, s.235; Talat Mümtaz Yaman, "Osmanlı İmparatorluğu Teşkilatında Mütesellimlik Müessesesine Dair", *Türk Hukuk Tarihi Dergisi*, I, Ankara 1944, s. 75-105; Saydam, *a.g.e.*, s.129.

65 Bir toprak dirliğini ocak şeklinde tasarruf edenlerden savaş zamanı sefere gidenlere eşkinci, sefere gitmeyip nöbetleşe geri hizmette kalanlara denilirdi. Bk. Yılmaz, *a.g.e.*, s.692; Sertoğlu, *a.g.e.*, s.360.

66 II. Murat döneminde çayır hizmetlerinde kullanılmak üzere özellikle hristiyan Bulgarlardan oluşturulan askerî sınıf. Bk. Yılmaz, *a.g.e.*, s. 688.

67 Kullanım haklarının babadan oğula geçen Balkan köylülerine tahsis edilen aile çiftlikleridir. Fetihten önceki statüleri korunmuştur. Bk. Yılmaz, *a.g.e.*, s.63.

68 Sahibi tarafından azat edilmiş köle. Bk. Yılmaz, *a.g.e.*, s.462.

69 Vakıf işleri ve çıkarlarını gözetmekle görevli kişidir. Bk. Yılmaz, *a.g.e.*, s.488.

70 Cizye haraç ve vakıf gelirlerini toplayan devlet görevlisidir. Bk. Yılmaz, a.g.e., s.89.

71 Vergi toplama yetkisine sahip kişidir. Bk. Yılmaz, *a.g.e.*, s.53.

72 Ordunun sefer güzergâhından köprü yapımı ile ilgili görevli genellikle civar köylerden vergi muafiyeti karşılığında görevlendirilen kişilerdir. Bk. Yılmaz, *a.g.e.*, s.357.

73 Karta, *a.g.e.*, s. 166.

74 Karta, *a.g.e.*, s. 147-148

*çarşısı* adı altında muhtelif ticaret yerleri de yer almaktaydı.[75] Klasik bir Osmanlı çarşı düzeninin izlenebildiği Filibe'nin sokaklarının her birinde ayrı bir iş kolunda mal üreten ve hizmet veren esnaf örgütlerinin yer aldığı ve başta zengin tarım ürünleri olmak üzere farklı sanat dalları ile ticarette uluslararası düzeyde öneme sahip bir merkez konumuna gelmiş[76] olduğunu söylemek mümkündür.[77] Şehrin ipeği kadar abasının da ünlü olduğu zikredilebilir.[78] Öyle ki Filibe abasının ünü Osmanlı sınırlarını aşmış, XVIII. yüzyılda en çok ihraç edilen ürünler arasında yer almıştır. Filibeli abacıların hazır giyime yönelmelerinden sonra abacılık Rodop Dağlarındaki köylerde devam ettirilmiştir. Bunun üzerine Ahî teşkilatının, Filibe'de aba yapıcılığını denetim altına almış olduğu bilinmektedir. Filibe iktisadi hayatında etkili olan önemli bir üretim mamulü ipek olup, halkın çuha[79] üretimi ile de meşgul olduğu bilinmektedir. Filibe dokuma ticaretinde en faal olan tüccar ise hiç şüphe yok ki ticari anlaşmalarla önemli bir imtiyaz kazanmış olan ve XVI. yüzyılda Venedik tacirleri ile boy ölçüşecek bir konuma ulaşan Raguzalılardı.[80]

Filibe'nin ziraî alandaki faaliyet sahasına baktığımız vakit, şehrin en büyük gelir getiren ürününün çeltik olduğu Osmanlı devri Filibe'sini görmüş çeşitli yazarlarca ifade edilmiştir.[81] Filibe, XVI. yüzyılda devletin pirinç ihtiyacının büyük bir kısmını karşılamakta ve hazine için önemli bir girdi sağlamakta idi.[82] Ayrıca devletin bir ikmal noktası olması sebebi ile seferler esnasında yüklü miktarda arpa veren yerlerden

---

75 Evliya Çelebi, *Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnamesi: Konya-Kayseri-Antakya-Şam-Urfa-Maraş-Sivas-Gazze-Sofya-Edirne, hzl. Seyit Ali Kahraman,* C.3 (2), İstanbul 2006, s.498.

76 Kiel, *a.g.e.*, s.153.

77 Karta, *a.g.m.*, s.147-148

78 Rumeli'de aba imal edilen en önemli merkezlerin başında gelen Filibe ve ona bağlı olan Pazarcık imparatorluğun birçok bölgesine aba ihraç ettiği halde, Tersâne-i Âmire aba ihtiyacını sadece Filibe ve Pazarcık'tan karşılamaktaydı. Ayrıntılı bilgi için bk. İdris Bostan, *Osmanlı Bahriye Teşkilatı: XVII.Yüzyılda Tersane-i Amire,* TTK, Ankara 1992, s.250-51.

79 Çuha, tüysüz, dümdüz ve ince sık olarak dokunmuş kumaş. Bk. İbrahim Alaeddin Gövsa, *Resimli Yeni Lügat ve Ansiklopedisi*,C.1, İstanbul 1947, s. 510.

80 Raguzalılar, denizci bir ülkeye sahip olmaları sebebi ile bir dönem için Osmanlı ülkesinde ihracı yasak edilmemiş ürünleri Adriyatik kıyılarına taşıyan ve oradan da çeşitli bölgelere naklini gerçekleştiren önemli bir tüccar devletti. Karta, *a.g.e.*, s.157.

81 Baron W. Wratislaw, *Anılar "16. Yüzyıl Osmanlı İmparatorlundan Çizgiler*", İstanbul 1981, s.38-39; Busbeq, Türk Mektupları, İstanbul 2005, s. 29; Polonyalı Simeon adlı bir seyyah 1608-1619 yılları arasında yaptığı bir seyahatinde Filibe pirincinin Mısır pirinci gibi olmayıp kırmızı renkte olduğunu bilhassa dile getirmektedir (*Polonyalı Simeon'un Seyahatnamesi, (1608- 1619)*, İstanbul 1964, s.7.). Simeon'dan sonra Filibe'yi görmüş bir kimse olan Evliya Çelebi ise Filibe pirincini için "Şeh dane has, beyaz pirinci yetişir bir çeşidi de kırmızıya çalar, ama lezzette Mısır'ın Freskun, Menzile, Perembal, Dimyat pirincinden ziyade su götürüp gayet leziz ve hoş yemesi olur. İstanbul'a Mısır'dan pirinç gelmese Filibe pirinci yeter" ifadelerini kullanmıştı. (*Evliya Çelebi Seyahatnamesi*, s.498.)

82 Mehmet Karagöz, "Filibe Kazası Rüsum Defterleri ve XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında, Filibe- Tatarpazarı-Göbe'de Çeltik Ziraati", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. XIV, S. 2, Elazığ, Temmuz 2004, s.361-377; Mehmet Karagöz, "17. Asrın Sonunda Filibe ve Çevresinde Eşkıyalık Hareketleri (1680-1700)", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. XVI, S. 2, Elazığ Haziran 2006, s. 378.

biriydi.[83] Şehirde, sağladığı gelir sebebi ile çeltik üretimi ön plana çıkmış olsa da bazı bölgelerin pirinç ve diğer tahıl ürünlerinin yetiştirilmesine elverişli olmadığı görülmektedir. Zira 1714-1716 tarihleri arasında Mora üzerine çıkılan sefer sırasında Filibe şehri köylülerinden bazılarının, toprağın taşlık olması sebebi ile ziraat yapamadığı ve geçimlerini ancak ticaret ve bağcılık ile sağladıkları beyan edilmiş, bu yüzden kendilerinden istenilen zahirenin temin edilemeyeceği bildirilmişti.[84]

Bunların dışında, iktisadî hayat içinde çok büyük paya sahip olmamakla birlikte, geçimi sağlayacak düzeyde bir hayvancılık faaliyetinin de olduğu, yine bölge halklarından olan Voynukların saray atları için ot yetiştiriciliği yaptıkları bilinmektedir. Saraya getirilen atların Voynuklar eli ile yetiştirildiği, at ahırlarının bakımlarının yine voynuklara havale edilmiş olduğu görülmektedir. Kanunî devri arşiv kayıtlarına göre bu hizmetliler *voynugân-ı ıstabl-ı âmire* adı ile anılmakta idi.[85]

1489 yılı sonunda Filibe şehir yerleşmesinin otuz mahalleden müteşekkil olduğu ve nüfusunun ¾'ünü Müslümanların, geri kalan kısmını ise Bulgarların oluşturduğu görülmektedir. 1576 yılına dair kayıtlarda da şehirdeki nüfusun büyük çoğunluğunu Müslümanlar oluşturmaktadır. 1640 yılına geldiğimizde ise şehirde Müslüman ve Bulgar mahallelerinin yanında Ermeni, Yahudi ve Rum mahallelerinin teşekkül etmiş olduğu tespit edilmektedir.[86]

Genişleme döneminde, devletin iskân faaliyetinin bir sonucu olarak bölge nüfusu hızlı bir şekilde artmıştı. Nüfusun bu denli artışı, bölgede imar faaliyetlerine de hız verilmesine neden olmuştu. Esasında şehirdeki imar faaliyetleri Murad-ı Hüdavendigar zamanında, Lala Şahin Paşa'nın yönetiminde başlamıştı. I. Murad devrinde şehirde, yeni fethedilen yerlerde adet olduğu üzere bir Cuma Camii inşa ettirilmişti (1385).[87] Böylece ilk Müslüman yerleşim birimi camiin etrafında şekillenmeye başlamıştı. Filibe'nin tam olarak ihya edilmesi ise II. Murad devrine rastlamaktadır. Hükümdarın vezirlerinden olan Şehabettin Paşa, bir külliyenin inşasını sağlayarak şehrin bu büyük külliye etrafında genişlemesini tesis etmiştir. Külliye

---

83 Ertaş, *a.g.e.*, s.334.
84 Ertaş, *a.g.e.*, s.131.
85 Numan Elibol, "XVI-XVIII. Yüzyıllarda Rumeli ve Orta Avrupa Toprakları Arasındaki Ticaret Faaliyetleriyle İlgili Bazı Tespitler", *Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Eskişehir Aralık 2004, C. 5,s. 41; Enver M. Şerifgil, "Istabl-ı Amire Voynukları", *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, C. 14, İstanbul 1981, s.138.
86 R. Mustafa, *a.g.t.*, s. 47-48.
87 Kahraman, *a.g.m.*, s.30; R. Mustafa, *a.g.t.*, s.40.

içindeki cami Balkanların en büyük zaviyeli camiidir.[88] Ayrıca Paşa'nın Durbey Mahallesi adı verilen yerde bir saray inşa ettirmiş olduğu da bilinmektedir.[89]

Filibe'nin mimari gelişimine bakıldığında gelişiminin ne denli hızlı seyrettiğini söylemek mümkündür. I. Abdülhamid devrinde Filibe nahiye ve köylerinde 274 cami, 14 medrese-darülkurra, 15 mektep, 5 imaret, 10 han, 9 hamam-kaplıca, 6 türbe, 2 köprü, 1 çeşme, 1 su kemeri yer almaktadır.[90]

Şehrin sosyal hayatının canlanmasında hiç şüphesiz diğer şehirlerde olduğu gibi vakıflar büyük rol oynamıştır.[91] II. Mehmed'in Çandarlı Halil Paşa'yı taltif etmek için kendisine Filibe Sancağında mülk olarak bir köy verdiği, Çandarı Halil Paşa'nın oğlu İbrâhim Paşa'nın ise babasından kalan Filibe'deki köyleri bir vakfa tahsis etmiş olduğu bilinmektedir.[92] Filibe'deki erken döneme ait diğer bir vakıf da İsfendiyaroğullarından kendi mülk köyü olan Markova'da oturan İsmâil Bey'e ait olan vakıftır. İsmâil Bey'in yaptırdığı Bey Camii, iki mescit, bir türbe ve çifte hamam buradaki vakıf eserlerdendir. Bölgeye yapılmış en büyük vakıf hizmeti ise İsmâil Bey'in Rodop dağlarından Filibe'ye getirmek için yaptırdığı su kanalıdır.[93]

Bölge vakıflarına tahsis edilen önemli gelir kaynaklarından biri de çeltik tarlaları idi. Bunlar gerek yüksek gelirli olmaları gerekse ürün bakımından bereketli addedilmeleri sebebi ile vakıflara tahsis edilmişti. Divan-ı Hümayun Kâtibi Abdurrahman Vehbi'nin her yıl çeltik arazisinden belli bir miktar pirinci Gazi Sinan Paşa Vakfı'na vermesi, bölgenin bereketinden vakıfların da nasiplendiğini göstermektedir.[94]

XIV. yüzyıldan itibaren bölgede Müslüman nüfusu artışı gözlenirken, XVIII. yüzyılda nüfusu 40.000 ilâ 50.000 arasında olduğu belirtilen Filibe şehrinde, Sredna Gora Dağları ve Rodop'tan gelen Bulgarların şehre inmeleri ile Müslümanlar zamanla bölgenin ticari ve sosyal hayatındaki etkinliklerini yitirmeye başlamışlardır.[95]

---

88 Karta, *a.g.m.*, s. 167.
89 Karta, *a.g.m.*, s. 149.
90 Kahraman, *a.g.m.*, s.42.
91 Saydam, *a.g.e.*, s.227-230; Mehmet İpşirli, "Bulgaristan'daki türk Vakıflarının Durumu (XX. Yüzyıl Başları)", *Belleten*, C.53, S.207-208, Ankara 1989, s.679-705.
92 İbrahim Paşa'nın oğullarından olan İsa Çelebi ise Filibe'de kadılık yapmıştır. Bk. İ. Hakkı Uzunçarşılı, Çandarlı Vezir Ailesi, Ankara 1988, s.69, 105, 108.
93 Kiel, *a.g.mad.*, s.81.
94 **d.2**, s. 176, h.810.
95 Kiel, *a.g.mad.*, s.82.

## 2. RUMELİ AHKÂM DEFTERLERİ

Ahkâm, hükmün çoğulu olup padişah buyruğu anlamına gelmektedir. Hükümler Padişahın elinden çıkmamakta, onun yetki verdiği kurumlar vasıtasıyla Sadaret makamı veya Defterdarlık tarafından yazılmakta idi. Sadaret makamından çıkanlara daha genel adıyla *ferman* denilirdi. Bunlar Padişah adına hazırlanan hükümlerdi. Hükümler cinslerine göre çeşitli defterlere yazılırdı. Bu defterler *ahkâm-ı mühimme*,[96] *ahkâm-ı şikâyet*, *ahkâm-ı ruûs* ve *tahvil* idi.[97]

Hükümdar adına yazılan ve *ferman* adı verilen hükümlerin bir suretinin saklandığı defterlere *Defâtir-i umûr-ı mühimme*, *Ahkâm-ı mühimme* veya kısaca *Mühimme* adı verilirdi. Mühimme defterleri genel olarak Osmanlı Devleti'nin en yüksek idari birimi olan Divân-ı Hümâyunda alınan kararların bir suretinin kaydedildiği defterler olarak tarif edilmektedir.[98] 1649 yılına kadar bu fermanlar Mühimme defterlerine kaydedilirken, bu tarihten sonra yalnızca devlete ait işler bu defterlere kaydedilmiş, şahsî davalara ait fermanlar ise Şikâyet defterleri ismiyle ayrı olarak tutulmaya başlanmıştır.[99] Başbakanlık Osmanlı Arşivindeki Mühimme defterleri serisinde, XVI. yüzyılın ilk yarısı göz ardı edilirse, bazı istisnalar dışında kronolojik bir sıralama olduğu tespit edilebilmektedir.[100] Ahkâm kayıtlarının zaman zaman mühimme defterlerinin içerisinde olması, parçalar halinde yazılmış olan bu belgelerin ciltleme esnasında mühimme kayıtları ile birlikte ciltlendiğini söylemeyi de mümkün kılmaktadır.[101]

Defterdarlıktan çıkan ahkâmların toplandığı defterlere ise *Defâtir-i Ahkâm-ı Mâliye* denilirdi.[102] Defterdarlığa bağlı çeşitli kalemler tarafından hazırlanan bu defterler, önceden Rumeli ve Anadolu defterdarlıklarında tutuluyor idi. XVI. yüzyılda maliye kalemlerinin artması ile her kalem için ayrı bir defter düzenlenmiştir. Bahsedilen defterlerin gelişimine baktığımızda, Tanzimat öncesi Osmanlı Merkez Teşkilatında adı geçen defterlerin iki kısma ayrıldığı görülmektedir. Birincisi, devletin siyasî ve hukukî

---

96 Kamuya ait olan zararlar mühimme defterlerine kaydedilmektedir. Devletin birinci derecede önem taşıyan meselelerine ait kararlar ve bunlarla ilgili yazılan fermanlar mühimme defterlerine kaydedilmiştir. Ayrıntılı bilgi için bk. Nahide, Şimşir, "103 No'lu Anadolu Ahkâm Defteri'ndeki İzmir İle İlgili Hükümler", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, S.10, İzmir 1995, s.330.

97 *Başbakanlık Osmanlı Arşiv Rehberi*, İstanbul 2010, s.22.

98 Feridun M. Emecen, "Osmanlı Divanı'nın Ana Defter Serileri: Ahkâm-ı Mirî, Ahkâm-ı Kuyûd-ı Mühimme ve Ahkâm-ı Şikayet", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C.3, S.5, İstanbul 2005, s.110

99 Fatma Acun, " En Erken Tarihli Ahkâm Defterlerinin Muhteva Analizi" , *XV. Türk Tarih Kongresi (Ankara 11-15 Eylül 2006)*, C.4 (1), Ankara 2010, s.787-791.

100 Emecen, *a.g.m.*, s.108.

101 Emecen, *a.g.m.*, s.109.

102 Halil Sahillioğlu, "Ahkâm Defteri", *DİA*, C.1, İstanbul 1988, s.551.

kararları ile beldelerin asayiş ve nizamına dair hükümlerin kaleme alındığı Divân-ı Hümâyun defterleri, ikincisi ise sadece malî konuları içeren vergi, mukataa gibi durumların kaydedildiği *Maliye* defterleridir.[103] Maliye defterlerinin hangi tarihten itibaren tutulmaya başlandığına dair elimizde kesin bir bilgi yoktur.[104] XVII. yüzyıldan itibaren Maliye Ahkâm Defterleri, kendi içerisinde Mevkufat, Mukataa ve Baş Muhasebe Ahkâmı olarak üç kısma ayrılmıştır.[105] Başbakanlık Osmanlı Arşivi kayıtlarından edindiğimiz bilgiye göre sahip olduğumuz ilk Maliye ahkâm defteri 1521 tarihli olup Kâmil Kepeci tasnifi içerisinde yer almaktadır. Bu tasnif içerisindeki Maliye Ahkâm Defterlerinin yanı sıra Maliyeden Müdevver Defterler ve Mühimme Defterleri arasında XVI. yüzyıla ait toplam on iki adet defter mevcuttur. Maliye Ahkâm Defterlerinde hüküm, berat, nişan-ı hümâyûn, sebeb-i tahrir beratı, âdet ve kanun hükümleri ile tezkire olarak sınıflandırdığımız belge türlerine rastlanmaktadır.[106]

Ahkâm defterlerinin hepsinin maliye hükümlerini içerdiğini söyleyemeyiz. Bütün bunların dışında maliye ahkâmı özelliği taşımayan, şikâyet unsurlarını içerisinde barındıran defterlerin de varlığından söz etmek mümkündür. Bu defterlere ise *Ahkâm-ı şikâyet* adı verilmiştir. 1501 yılında tutulmaya başlanan bu defterler 1544-45 yılları arasında klasik formuna kavuşmuştur. XVI. asırda bu defterlere hiçbir şekilde mühimme adı verilmediği bilinmektedir.[107] Şikâyet defterleri, 1742 yılında eyaletlere göre ayrı birer defter olarak düzenlenmiştir. Eyalet Ahkâm defterleri, bu tarihten başlayıp II. Meşrutiyet'e kadar devam etmektedir.[108]

1742 yılında şikâyet defterleri arasında oluşan bu bölünme ile "Ahkâm defterleri" adı altında bir seri oluşturulmuştur. Muhteva bakımından şikâyet defterlerinin özelliklerini taşıyan bu ahkâm defterleri, mahalli bölgelerde yaşanan sorunların merkeze ulaştığını gösteren belgelerdir. Nitekim bu yüzyılda, devlet merkezinin yoğunlaşan işlerinin bir nebze hafifletilmesi amacıyla her eyalete ayrı bir defter tutulması yöntemi benimsenmiştir.[109] Şikâyet defterleri kronolojik sıraya göre tutulmakta, ahkâm defterleri ise eyaletlere göre sınıflandırılmakta idi.[110] Halil İnalcık'ın

---

[103] BOA, *a.g.e.*, s.3.
[104] Rıfat Günalan, "XVI. Yüzyıl Maliye Ahkâm Defterler'inde Edirne", *Uluslararası Sempozyum Balkan Ülkeleri Arşiv Kaynaklarında Edirne*, Edirne 2010, s.185.
[105] İdris Bostan, "Kuyûd-ı Mühimmat Defterlerinin Osmanlı Teşkilat Tarihi Bakımından Önemi, *Osmanlı Türk Diplomatiği Semineri (30-31 Mayıs 1994)*, İstanbul 1995, s.145.
[106] Günalan, *a.g.m.*, s.186-188.
[107] Emecen, *a.g.m.*, s.116.
[108] BOA, *a.g.e.*, s.22.
[109] Emecen, *a.g.m.*, s.125; Temel Öztürk, "Ahkâm defterlerine göre Trabzon ve Çevresi'nde Güvenlik (1742-1760)", *Uluslarası Karadeniz İncelemeleri Dergi*si, S.8, Trabzon 2010, s.30.
[110] Şimşir, *a,g,m*, s.330.

belirttiği gibi, 1649 yılından itibaren "Şikâyet defterleri" adı verilen bir seri oluşturulması ve 1742 yılında şikâyetlerin bölgelere göre tasnif edilmesi, Osmanlı bürokrasisindeki gelişme ve rasyonelleşmeyi göstermesi bakımından oldukça önemlidir.[111]

Başbakanlık Osmanlı Arşivi kayıtlarına bakıldığında, on altı eyalete ait Ahkâm Defterlerinin varlığı söz konusudur.[112] Bu defterlerden Mora hariç diğer bütün eyalet ahkâm defterleri 1742 yılında başlamaktadır.[113] Çalışmamızın konusunu da içeren Ahkâm-ı şikâyet defterlerinden Rumeli Ahkâm Defterlerinin sayısı seksen beş adet olarak tespit edilmiştir. İlk defter 1742 yılını gösterirken son defterde belirlenen tarih 1908'dir. Defterler, *Bâb-ı Asâfî Divân-ı Hümâyûn Sicilleri Rumeli Ahkâm Defterleri* (A.DVNS.AHKR.d) adı altında Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde dijital ortama aktarılmıştır. Adı geçen defterlerde Rumeli eyaletine bağlı Paşa livası (Sofya), Köstendil, Vize, Çirmen, Kırkkilise, Silistre, Niğbolu, Vidin, Alacahisar, Vulçıtrın, Prizren, İşkodra, Dukakin, Avlonya, Ohri, Devline, Yanya, Elbasan, Tırhala, Selanik, Üsküp, Bender ve Akkirman sancaklarına ait hükümler yer almaktadır.[114]

Çalışmamız kapsamındaki İlk dört defterlerle ilgili bilgiler ise aşağıdaki gibidir:

| **Rumeli Ahkâm Defterleri (Nr. 1-4)** | | | |
|---|---|---|---|
| **Defter Nr.** | **Tarih** | | **Sayfa Sayısı** |
| | **Hicrî** | **Miladî** | |
| **1** | Fî Evâil-i C.1155-<br>Fî Evâsıt-ı S.1156 | Ağustos 1742-<br>Nisan 1743 | 298 |
| **2** | Fî Evâsıt-ı S.1156-<br>Fî Evâhir-i Za. 1156 | Nisan-Aralık 1743 | 296 |
| **3** | Fî Evâhir-i Za.1156-<br>Fî Evâhir-i Z.1157 | Ocak 1744-Şubat 1745 | 300 |
| **4** | Fî Evâhir-i Z. 1157-<br>Fî Evâsıt-ı Z.1158 | Şubat 1745-<br>Ocak 1746 | 384 |

[111] Sahillioğlu, *a.g.e.*, s.551.

[112] Bölgelere göre Ahkâm defterleri, Anadolu (186 adet), Rumeli (85 adet), Özi-Silistre (49 adet), Karaman (39 adet), Sivas (36 adet), İstanbul (26 adet), Adalar ve Rakka (25 adet), Mora (21 adet), Erzurum (19 adet), Adana (9 adet), Bosna(9 adet), Diyarbakır (9 adet), Halep (9 adet), Şam (9 adet) ve Trabzon (8 adet), Maraş ( 6 adet)'dır. Ayrıntılı bilgi için bk. Emecen, *a.g.m.*, s.125.

[113] Mora Ahkâm Defterleri 1746 yılından itibaren başlamaktadır. Ayrıntılı bilgi için bk. Emecen, *a.g.m.*, s.125.

[114] BOA,*a.g.e.*, s.36-39.

Bu defterlerdeki Filibe'ye ait hükümlerin sayısı ise şu şekildedir:

| Defter Nr. | Toplam Hüküm Sayısı | Filibe'ye ait Hüküm Sayısı |
|---|---|---|
| 1 | 1366 | 51 |
| 2 | 1339 | 56 |
| 3 | 1375 | 47 |
| 4 | 1350 | 60 |
| **Toplam** | 5430 | 214 |

Adalet kurumunun işleyişini, toplum devlet ilişkilerin örneklerini, askerî, beledî, inzibatî, içtimaî, iktisadî, ticarî, ziraî, idarî, mimarî, kültürel, folklor gibi konularda şehirlerin yıllık değil hatta günlük hayatını aksettirme imkânını sağlayan, Türk şehir tarihçiliğinin ana kaynaklarından olan Ahkâm kayıtları şehir, kasaba, köy tarihlerinin yazımında devlet merkezine veya vakanüvis tarihlerine yansıyan bilgilerin dışında boşluğu doldurulamayacak kaynaklardır.

İncelemiş olduğumuz Rumeli Ahkâm Defterleri, Divan-ı Hümayun defterleri grubu içerisinde yer almakla birlikte Divan-ı Hümâyun defterlerinin bir alt birimi konumunda olup muhteva olarak şikâyet defterlerinin devamı niteliğindedir.[115] Defterlerin başında, defterin hangi eyalete ait olduğunu bildiren bir başlık ve başlığın hemen altında da defterin sahip olduğu hükümlerin başlangıç ve bitiş tarihleri hakkında bilgiler yer almaktadır. İncelediğimiz Rumeli Ahkâm Defterlerinde bu kısım ebrulî kapak üzerine bezemeli bir çerçeve içerisine yazılmıştır. Ahkâm defterlerinde yer alan hükümler genel anlamda bakıldığında üç kısımda incelenebilir. Birinci kısımda; hitap kısmında, hükmün kime yazıldığını, bölgeye ait yerlerin şerʿî ve örfî yetkililerinin ayrı ayrı unvanlarını veya gerekirse isimlerini görmek mümkündür. İkinci kısımda hükmün verilmesine neden olan şikâyet konusu ve üçüncü kısımda ise meseleye getirilen çözüm belirtilmektedir.

Hükümlerin sonunda problemin nasıl çözüleceğine dair ipuçları veren deyimlerin de yer aldığı görülmektedir. Bunlar içerisinde sıklıkla kullanılan ifadelerin, "mahallinde şerʿle görülmek babında" ve "kanun üzre amel olunmak içün yazılmıştır." şeklinde olduğu dikkati çekmektedir. Ayrıca hüküm sonlarında tarih kısmı, gün bölümünde evâ'il, evâsıt ve evâhir gibi tanımlanmış, kamerî aylar kısaltma şeklinde

[115] BOA, *a.g.e.*, s.22.

verilmiş, hicrî yıl bazen açık bir şekilde yazılmış bazen de yılın son üç rakamı verilerek belirtilmiştir.

Çalışmamızın kaynağını oluşturan 1, 2, 3 ve 4 numaralı Rumeli Ahkâm Defterlerindeki toplam 5430 hüküm içerisinden Filibe ile ilgili 214 adet hüküm okunup değerlendirilmiştir. İncelediğimiz defterlerin numaralandırma usulü ise varak değil sayfa şeklindedir. Çalışmamızda, belge içinde bazı görevli adlarının mevcut olmayışı ve tarihlerdeki bazı eksiklikler [ ] şeklinde belirtilmiştir. Okunamayan kelimeler ise "…" şeklinde gösterilmiştir. Metinde yer alması gereken fakat sehven düştüğü var sayılan kelimeler metne [ ] şeklinde eklenmiş, okunması şüpheli bulunan kelimeler de (?) şeklinde gösterilerek, ayn harfini (ʿ), hemze harfini (ʾ) karşılayacak şekilde bir transkripsiyon düzeni oluşturulmuştur.

## 3. FİLİBE'YE DAİR HÜKÜMLERİN MUHTEVASI

### 3.1. İdarî Konular

#### 3.1.1. Devlet Görevlileri

Halkın huzuru, güveni ve düzeni için devlet tarafından görevlendirilen kişilerin zaman zaman halkın mal ve mülküne zarar verdiği incelediğimiz hükümlerden tespit edilmektedir. Örneğin Kocabaşılar[116], Yeni mahallede oturan Ahmet'in mallarına zarar vermiştir.[117] Kocabaşılar gibi mahallî idarede bulunan görevlilerin yanı sıra devletin toprak yönetiminde görevlendirdiği mültezim ve mutasarrıfların da vergi toplamadaki usulsüzlükleri halkı maddî anlamda zarara uğratmaktadır.[118] Halkın güvenliğinden sorumlu olan yeniçeri, zabit ve subaşılar da halktan farklı isimler altında vergi toplayarak huzursuzluğa neden olmaktadırlar.[119] Kısacası, devlet görevlilerinin zaman zaman halka zarar verdiği, halktan zorla vergi topladıkları ve sosyal düzeni bozacak hareketlerde bulundukları görülmektedir.

Görevden alınan devlet görevlisinin devlet malına el koyması gibi durumlara da rastlamak mümkündür.[120] Örneğin, görevden alınan Filibe Koru Ağasının 1742 yılından beri devlet malına el koyduğu tespit edilmiş, mal ve mülkün devlete geri kazandırılması için bir mübaşir tayin edilmiştir.[121] Görevlinin devlet malına el koyması gibi kendi sorumluluğunda olan mal ve mülkün halktan bazı kişiler tarafından zorla gasp edilmesi de vakidir. Filibe Kazasına bağlı Karacadağ Nahiyesi, Aracık Köyü'nde kendisine ait olan korunun Hacı Ali tarafından zorla zapt edilmesi koru sahibini müşkül duruma düşüren olaylardandır.[122] Filibe mültezimi olan Demir-zade Mustafa'nın baştina arazisinin Çakırcı Monalaki tarafından sahiplenilmesi[123] ve bir başka mutasarrıfın çiftliğine ve malına da bir takım kişilerce el konulması, devlet görevlilerinin karşılaştığı zorluklar arasında zikredilebilir.[124]

Devlet görevlilerinin karşılaştıkları güçlük ve zararlar da defterlere yansıyan diğer sorunlardandır. Filibe'deki Kocabaşılar, yaptıkları görev nedeni ile her sene belli bir ücret aldıkları halde, Yusuf adlı bir kişinin kocabaşıların ücretini ödememesi bu

---

116 Hristiyan köylerinin muhtarlarına verilen isimdir. Bk. Sertoğlu, *a.g.e.*, s.188.
117 **d.2**, s.3, h.8.
118 **d.1**, s.153, h.687; **d.1**, s.187, h.838; **d.1**, s.265, h.1224; **d.3**, s.93, h.433; **d.4**, s.99, h.359.
119 **d.1**, s.102, h.460; **d.2**, s.50, h.240; **d.2**, s.64, h.298; **d.2**, s.153, h.706; **d.3**, s.90, h.421; **d.4**, s.78, h.281; **d.4**, s.222, h.791; **d.4**, s.305, h.1104; **d.4**, s.308, h.1111; **d.4**, s.322, h.1155.
120 **d.1**, s.62, h.279.
121 **d.1**, s.62, h.288.
122 **d.1**, s.99, h.445.
123 **d.1**, s.139, h.627.
124 **d.1**, s.235, h.1085; **d.2**, s.48, h.229; **d.2**, s.218, h.997.

duruma bir örnektir.[125] Yine Yeniçeri serdarlarının sefer için adet-i ağnam vergisini halktan alamamaları ve sefer dönüşünde mallarına zarar verildiğinin görülmesi, görevlilerin karşılaştıkları zorluklardandır.[126]

Devlet görevlilerinin kendi aralarındaki görev değişiklikleri sonucunda oluşan sorunlar da Filibe'ye ait hükümlerde yer almıştır. Filibe kazası kocabaşısının Hacı Osman'a zulmetmesinden dolayı görevden alınması ve görevden alınan kocabaşının, yerine atanan Panayot'u tehdit etmesi neticesinde olay İstanbul ve Rum Patrikliğine intikal etmiştir.[127] Bütün bunların yanında, görevlendiren kişinin halk tarafından tanınmadığı ve görevini ifa etmesine müsaade edilmediği de görülmüştür.[128] Filibe nezareti mukatasından maaşını çoğu zaman noksan veya hiç alamayan Ali İbrâhim'in maaşının düzenli ödenmesine dair alınan karar da örneklerden biridir.[129]

Yukarıda bahsettiğimiz olaylar devlet görevlilerine yönelik yapılan haksızlıkları veya görevlilerin sahip oldukları yetkileri kötüye kullanmaları ile ilgilidir. Bunun yanında, devletin merkezden gönderdiği bazı hükümler ise yol güvenliği, bölgedeki vergilerin toplanması ile ilgili görevlendirme veya tasarruf sahiplerinin isimlerinin ve yerlerinin belirlenmesi ile ilgilidir.[130]

### 3.1.2. Vakıflar

Vakıflar, sosyal hayatta karşılıksız maddî ve manevî destekle sürekli devam eden, yaşam düzenini sağlayan kurumlardır. Konumuz dâhilinde incelenen Rumeli Ahkâm Defterleri içerisinde, Paşa Sancağının Filibe kazasına ait olan hükümlerin vakıflarla ilgili olan kısımlarında problemlerin ilgili bölge kadısına, naibine veya mollasına aktarılarak sorunların çözüme kavuşturulması, gereken işlemlerin yapılması veya önlem alınması devlet tarafından istenmektedir. Tespit edilen hükümlerde, ahalinin çeşitli sebepler ile vakıf malına verdiği zararlar, müdahaleler veya vakıf mütevellisinin halka ve devlet malına verdiği zararlara dair bilgiler yer almaktadır. İncelenen defterlerde, Filibe'de bulunan vakıf mülklerinin kira gelirlerinin vakıf mütevellisi tarafından korunarak, bu gelirlerin hiçbir şekilde zarar görmemesi ve müdahaleye maruz

[125] **d.1**, s.5, h.17; **d.4**, s.,h.1284.
[126] **d.4**, s.183, h.641; **d.4**, s.183, h.644; **d.4**, s.223, h.792.
[127] **d.3**, s.261, h.1208.
[128] **d.1**, s.87, h.391; **d.1**, s.232, h.1070.
[129] **d.4**, s.90, h.325.
[130] **d.1**, s.223, h.1029; **d.1**, s.280-81, h.1300; **d.2**, s.19, h.93; **d.3**, s.155, h.721; **d.4**, s.143-44, h.510; **d.4**, s.318-19, h.1144.

kalmamasına dair hükümler bulunmaktadır.[131] Vakıf değirmenine gelen suyun dahı halk tarafından kullanılması vakıf mütevellileri tarafından göz ardı edilmemiş, vakfın gelirleri ve mülkleri ciddi bir şekilde korunmuştur.[132]

Vakıf görevlisinin belirlenmesi hususu da zaman zaman kayıtlardaki yerini almıştır.[133] Gerek ahali ve gerekse bölgedeki idarî görevlilerin, vakfa tayin edilen görevliye müdahale etmesi ve görevini ifa etmesine çeşitli yollarla engel olmaları da Filibe şehrine ait olan hükümlerde görülmektedir.[134] Vakfa ait olan arazinin boş kalması[135] ya da gelirlerinin ve vergilerin toplanmaması, vakıf arazilerinin mahsullerine gereken önemin verilmemesi[136] gibi durumlar vakıf mütevellisinin görevini tam manasıyla gerçekleştirmediğini göstermektedir.[137] Mütevellilerin, sahip oldukları yetkiyi reayanın veya vakfın gelirleri üzerinde kötüye kullandıkları da ahkâm kayıtlarına konu olmuştur[138]. Filibe'de Şah Sultan Vakfı mütevellisi Bostancı Halil tarafından, Çakırcı Monalaki'nin sahip olduğu baştina arazilerine müdahale edilerek zapt edilmesi, mütevellilerin güçlerini hangi şekilde kullanabildiklerine dair bir örnektir.[139] Bu tür durumlarda merkeze gönderilen şikâyetler sonucunda Devlet, halkın huzurunu bozmamak için mütevellinin görevden alınmasını sağlayacak müdahalelerde bulunmuştur.[140]

Genel olarak vakıf görevlilerinin belirlenmesi, vakıf kurucuları tarafından vakfın kuruluşunda yazılan ve bir vakıf kanunnamesi niteliğinde olan *Vakıfname*debelirtilmekte olup, bu kurallar içerisinde vakıf görevlerinin babadan oğula intikal etmesi bazı vakıflar tarafından uygulanmaktaydı.[141] Bu kurallar zaman zaman ihlal edilmiyor değildi. Vakıf mülkü ya da malının miras kalması ve varisler arasında dağılması ise mahkemeye intikal eden diğer problemlerden biriydi. Oruç Paşa vakfı yönetiminin evlatları arasında dağılımı hususunda, vakıf görevinin Süleyman adlı kişi tarafından gasp edildiği vakidir.[142]

---

131 **d.2,** s.24, h.114; **d.2**, s.39, h.189.
132 **d.2**, s.23, 109.
133 **d.1**, s.5, h.14; **d.4**, s.228, h.813.
134 **d.1**, s.13, h.73; **d.1**, s. 232, h.1070; **d.2**, s.121, h.564; **d.2**, s.197, h.901.
135 **d.3**, s.47, h.210.
136 **d.4**, s.296, h.1069.
137 **d.4**, s.178, h.622.
138 **d.2**, s.39, h.185; **d.2**, s.205, h.937; **d.2**, s.218, h.997; **d.4**, s.322, h.1155.
139 **d.2**, s.129, h.598.
140 **d.4**, s.80, h.288.
141 **d.1**, s.18, h.73.
142 **d.2**, s.94, h.438.

Vakıflarla ilgili sorunlar arasında, vakıf mütevellisi tarafından bölge arazisinin zapt edildiği ve buna karşılık halkın veya araziyi tasarruf eden kişinin mahkemeye başvurduğu da görülmüştür.[143] İncelediğimiz hükümler içerisinde genel anlamda vakıf arazisine halk tarafından el konulması, vakıf görevlilerinin isteği dışında vakıf malı veya arazisinin kullanımından oluşan şikâyetler çoğunluktadır.[144] Vakfa ait olan vergilerin ya da kira gelirlerinin aksaması ve ödenmemesi de örnekler arasındadır.[145]

Vakıflarla ilgili Merkeze ulaşan şikâyetlerin çoğunluğu, vakıf mülkünün ve malının gaspı, idarecilerin vakfa verdiği zararlarla ilgili hükümlerdir. Buna karşılık Devlet, vakıflara sosyal ve ekonomik düzen anlamında her zaman önem vermiş, özel statüde olmalarına rağmen gerektiğinde yargı organı ile müdahale etmekten geri durmamıştır.

### 3.1.3. Vergi

Osmanlı tebaası, devlete karşı vergi yükümlülüğüne sahipti. Vergiler etnik gruba, bölgeye, kişinin medeni durumundan yaşına, sahip olduğu hayvan sayısına ve bölgenin mahsulüne göre çeşitlilik arz etmekte idi. Vergiler nakdî olarak ödendiği gibi mahsul veya devlete hizmet karşılığında da ödenmekteydi. Bütün bunların yanı sıra Osmanlı tebaası içerisinde vergiden muaf olan gruplar da yer almaktaydı. Devletin gelir kaynaklarından biri olan vergilerin toplanması ve temini için her dönemde titizlikle çalışılmış ve emek sarf edilmiştir. Taşrada vergilerin düzenli bir şekilde toplanıp merkeze gönderilmesi için görevliler tayin edilmiştir. Vergilerin toplanması için görevlendirilen bu kişiler bazen yetkilerini kullanarak halka zulmetmiş ya da başka adlar adı altında vergi alarak kendi çıkarları doğrultusunda halktan faydalanmışlardır. Halka maddî anlamda yüklenmeleri neticesinde halkın tepki vermesine karşılık halkın malını gasp ile darp ettikleri ve zarar verdikleri, defterlerde vergi ile ilgili olan hükümlerde en çok rastlanılan konulardır.[146]

Halk arasında vergisini ödemeyen kişiler veya gruplar da mevcuttur. Öyle ki, ahaliden bazıları birleşerek vergi ödemedikleri gibi halkı da vergi ödememeleri için

---

143 **d.2**, s.121, h.564; **d.2**, s.598, h.598; **d.2**, s. 174, h.785.

144 **d.1**,s.12, h.14; **d.1**, s.115, h.513; **d.1**, s.126, h.563; **d.1**, s.139, h.627; **d.1**, s.153, h.687; **d.2**, s.28, h.108; **d.2**, s.28, h.109; **d.2**, s.235, h.934; **d.2**, s.221, h.1011; **d.3**, s.24, h.101; **d.3**, s. 33, h.141; **d.3**, s.33, h.142; **d.3**, s.34, h.146; **d.3**, s.123, h.580; **d.3**, s.212, h.983; **d.3**, s.212, h.984; **d.4**, s.172, h.599; **d.4**, s.297, h.1072.

145 **d.1**, s.177, h.547; **d.1**, s.158, h.706; **d.2**, s.40, h. 189; **d.2**, s. 176, h.810; **d.3**, s.57, h.261; **d.3**, s.236, h.1098.

146 **d.1**, s.14, h.56; **d.1**, s.102, h.460; **d.1**, s.185, h.830; **d.1**, s.187, h.838; **d.1**, s.265, h.1224; **d.1**, s.293, h.1350; **d.2**, s.50, h.240; **d.2**, s.53, h.252; **d.2**, s.64, h.298; **d.2**, s.153, h.706; **d.3**, s.61, h.276; **d.3**, s.90, h.421; **d.3**, s.93, h.433; **d.4**, s.78, h.281; **d.4**, s.89, h.320; **d.4**, s.215, h.767; **d.4**, s.223, h.792; **d.4**, s.305, h.1104; **d.4**, s.308, h.1111.

zorlamaktadırlar.[147] İbrâhim Paşa Vakfı köylerindeki bağlar resm-i dönüm vergisine tabi iken, halkın bölgedeki bağların yedi senedir kendi bağları olduğunu iddia ederek vergi ödememeleri,[148] timar sahibi olan Sipahi Ahmet'in Filibe kazasına bağlı olan timar köylerinden öşr vergisini alamaması,[149] Filibe kazasından bazılarının ise çeltik meblağını ödemekte gecikmeleri,[150] Karacadağ Nahiyesine bağlı bazı köylerden sefer esnasında toplanan adet-i ağnam vergisinin alınmaması gibi örnekler, halktan bir kısım kimselerin vergi yükümlülüklerini çeşitli sebepler ile ödemediklerini göstermektedir.

Halk arasından bazı kişilerin, devletin sefer esnasında ek olarak topladığı imdâd-ı seferiye vergisini halktan topladıkları, ödemeyen kişilere ise zor kullandıkları anlaşılmaktadır.[151] Filibe'de vergi ile ilgili oluşan problemlerde şikâyetçi olanın, ister devletin bir kurumu olsun isterse halktan biri olsun problemin incelenerek, eski kayıtlara ve adı geçen defterlere bakılarak hüküm verildiği görülmektedir.

### 3.1.4. Timar

İncelediğimiz Rumeli Ahkâm Defterlerinde, Filibe şehrine gönderilen hükümler içerisinde timar mutasarrıflarının halka verdiği zarar, timar ile ilgili hükümler arasında en fazla olanıdır. Genel olarak baktığımızda ise timarla ilgili hükümlerin az olması dikkat çekmektedir. Devlet, timar sistemine ayırdığı topraklar ile hazinesine katkıda bulunduğu gibi verimli toprakların sürekli işletilmesini sağlanmış ve bunun için boş kalan arazilerin talibine verilmesi hususunda gerekenin yapılması ve oluşabilecek bütün engellerin kaldırılması için kararlar almıştır.[152] Dolayısıyla halkın, devletin denetiminde olduğu bu tür arazileri bırakıp gitmeleri devlete maddi anlamda zarar vermektedir.[153] Paşa Sancağına bağlı Zağra, Eskihisar, Gökçeoğlu Köyü ve bundan başka bin üç yüz akçe timarın Ahmet'in zimmetinde olduğu halde bu malların başkaları tarafından zapt edilmesi gibi timara el koyma ve timarın emanet verilmesi sırasında reayanın tahrik edilmesi gibi sıkıntılara da rastlanmaktadır.[154] Timar, zeamet ve has arazilerine yetkisi olmayan kişiler tarafından müdahale edilmemesine yönelik hükümler mevcuttur.[155].

[147] **d.1**, s.28, h.122; **d.4**, s. 220, h.784; **d.4**, s.291, h.1048.
[148] **d.3**, s.75, h.348.
[149] **d.3**, s.113, h.534.
[150] **d.4**, s.36, h.62.
[151] **d.4**, 176, h.616; **d.4**, s.362, h.1285.
[152] **d.3**, s.105, h.497; **d.3**, s.168, h.780; **d.4**, s.143, h.510.
[153] **d.1**, s.271, h.1255.
[154] **d.1**, s.108, h.483; **d.2**, s.48, h.229; **d.2**, s.250, h.1149; **d.3**, s.90, h.420.
[155] **d.4**, s.99, h.359; **d.4**, s.318-19, h.1144.

Filibe bölgesi, sulak arazisiyle çeltik üretiminde çok verimli bir alandır. Devlet de bu durumu tespit etmiş ve çeltik arazilerinin korunması, işlenmesi ve denetimi hususunda gereken hassasiyeti göstermiştir. Çeltik arazisi için Filibe'de bir çeltik nazırı bulunmakta ve nazırın denetimdeki "reis" adı verilen görevliler bu işlere nezaret etmekteydi. Çeltik arazilerinin gerek gelirinin fazla olması ve gerekse sarayın pirinç ihtiyacının da buradan sağlanması sebebiyle bu tür arazilerin zarara uğramaması için çaba gösterilmiştir.[156]

### 3.2. Adlî Konular

#### 3.2.1. Eşkıyalık Faaliyetleri

Merkezden uzak olan bölgelerde asayişin bozulması, ulaşım problemleri sebebiyle devletin bölgelerde toplum düzenini sağlamasını güç bir hale getiriyordu. Örneğin Filibe'de İdris Hoca Mahallesi sakinlerinden Simon, halkın malını gasp ederek huzursuzluk çıkarmıştı. Kadı Feyzullah Efendi'nin Simon'dan malları geri alması ile durum düzelmiş gibi görünse de Simon halkın malını gasp etmeye ve zarar vermeye devam etmişti.[157] Simon'a karşı alınan bütün önlemlerin karşılıksız çıkması hasebiyle olay İstanbul'a intikal etmişti.[158] Kaza kadıları sorunlara bir çözüm bulamadığında durumu bir üst merciye ileterek halkın huzurunu ve güvenini sağlamaya özen göstermişlerdir.

Eşkıyalık yapanlar tek başına toplumda huzursuzluğa sebebiyet verdiği gibi grup halinde de hareket etmiş ve zamanla verilen zararın şiddetini arttırarak halkın malına, canına ve namusuna zarar vermişlerdir. Filibe kazasına bağlı Göksu Nahiyesindeki Medreseli köyünden bazı kişiler, köylülerin evlerini basıp mallarını gasp etmiş ve bununla da yetinmeyip kızlarına zarar vermişlerdir.[159] Ahalinin sahip olduğu mülke ortak olduğunu iddia ederek yolsuzluk yapan kişilerin varlığından da söz etmek mümkündür. Sahip olunmak istenen mallar arasında özel mülkiyetin yanı sıra timar arazisi ya da vakıf arazisi de bulunmaktadır. Filibe'de bulunan mirî koruların harap

[156] **d.1**, s.79, h.358; **d.2**, s.215, h.986; **d.4**, s.83, h.301.
[157] **d.2**, s.161, h.739.
[158] **d.2**, s.187, h.899.
[159] **d.4**, s.96, h.347.

edilmesi de eşkıyalık faaliyetleri arasındadır.[160] Yeniçeriler seferde iken mallarının gasp edilmesi dahı Filibe'de yaşanmış olaylardandır.[161]

Vergi ödemekle yükümlü halkın malının başkaları tarafından gasp edilmesi, sosyal hayatta yaşanılan eşkıyalık hareketleri arasındadır.[162]. Taşra teşkilatında idarî görevliler toplumda huzuru ve asayişi sağlamak için emek sarf etmiş ve gereken önlemleri almaya çalışmıştır. Ahali üzerinde baskı oluşturma, yol kesme, darp, cinayet ve tecavüz ile sonuçlanan olaylar dönemin ahkâm kayıtlarında tespit edilmektedir.[163] Eşkıyalar, vefat eden kişinin varisleri olmadığında mirasını gasp etmekten ve varisleri olsa dahı miras malının ve mülkünün gasp edilmesine kadar her şekilde maddî çıkar sağlama peşindeydiler.[164]

Başka bir bölgeden Filibe'ye gidecek kişinin mal ve canının korunması ve güvence altına alınması için de Filibe ve civar kadılarına merkezden hüküm gönderilmiştir. Yeni Saray kapıcılarından Ali oğlu Hacı Mustafa'nın İstanbul'dan Sofya'ya güvenli bir şekilde ulaşması için gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasının istenmesi bu duruma bir örnektir.[165] Eşkıya grupları, reaya ve askerî kişilerle birlik olarak halkın malını gasp etme, maddî ve manevî zarar vermekten geri durmamışlardır. Bu tür vakalarda merkezden bu olaylarla ilgili gerek eşkıyalık yapanların gerekse eşkıyalara destek veren idarecilerin yakalanıp görevden alınmasına ve cezalandırılmasına yönelik hükümler çıkartılmıştır.

### 3.2.2. Borç ve Alacak Meseleleri

Filibe kazasına merkezden gönderilen hükümler arasında borç ve alacaklarla ile ilgili hükümler de bulunmaktadır. Alacaklarını tahsil edemeyen kişilerin merkeze şikâyette bulunarak, alacaklarının kendilerine teslim edilmesi yönündeki talepler ahkâm kayıtlarına geçmiş ve bu tür şikâyetlere çözüm aranmıştır. Filibe sakinlerinden Hacı lakaplı kişinin İbrâhim'den ortak iş yapma bahanesi ile aldığı akçeleri daha sonrasında ödemeyip, mahkemede kendisine düşen akçe miktarını ödediğini belirterek ortadan

---

160 **d.1**, s.223, h.1029.
161 **d.4**, s.133, h.644.
162 **d.1**, s.99, h.445; **d.1**, s.104, h.466; **d.1**, s.214, h.980; **d.1**, s.235, h.1085; **d.2**, s.176, h.810; **d.2**, s.255, h.1177; **d.3**, s.100, h.464; **d.3**, s.249, h.1162; **d.3**, s.269, h.1241.
163 **d.4**, s.75, h.271; **d.4**, s.164, h.576.
164 **d.1**, s.42, h.186; **d.1**, s.62, h.278; **d.2**, s.31, h.150.
165 **d.2**, s.19, h.93.

kaybolması,[166] ahali arasındaki borç alış veriş ilişkisiyle ilgili örneklerden biridir. Borç davalarına verilebilecek örnekler çeşitlendirilebilir.[167]

Borcun tahsil edilememesi durumunda olayın bir üst merci konumunda olan İstanbul mahkemesine intikal etmesi, borçlar ile ilgili davalarda çözüm niteliğinde kullanılmış bir yöntemdir[168]. Gayrimüslim halk da borcunu tahsil etmek için kadıya başvurmaktadır.[169] Onlar da müslüman bir kişiden alacaklarını tahsil edebilmek için mahkemeye başvurdukları gibi kendi aralarındaki alacak tahsili problemlerini de kadıya intikal ettirmekteydiler.[170]

Müslümanların gayrimüslimlerden alacağının olması ve borcunu tahsil edememesi gibi problemler de borç davalarına örnektir.[171] Davaların çözümlenmesi için borçlular da öneriler getirebilmektedir. Filibe kazasına bağlı İstanimaka nahiyesi sakinlerinden Coci ve oğlu Duşan'ın ahaliden birkaç kişiye borçları olması ve ödeyememeleri nedeniyle, mahkeye başvurarak borcu ödeyecek güçlerinin olmadığını ve sahip oldukları borçların taksitlendirilmesini istedikleri görülmektedir.[172] Borçların tahsili için yukarıda bahsettiğimiz taksitlendirme usulü bir yöntem olsa da, Filibe Nâzırının dava edilen borcun tahsili için mübaşir tayin etmesi de kullanılan diğer bir yöntemdir.[173] Borcundan dolayı kaçak durumunda olan kişinin yerinin tespit edilerek borcun tahsil edilmesine de kayıtlarda rastlanmaktadır.[174] Boşanan çiftler arasındaki nafaka sorunu da mahkemeye yansıyan konulardan biridir. Akçakızanlık'ta oturan Ayşe Hatun, eski eşi Mehmet Efendi'den aldığı nafakasının ödenmemesi nedeniyle birikmiş nafaka borcunu istediği davada haklı bulunmuş ve nafakasının tahsil edileceğine karar verilmiştir.[175] Netice olarak borcun tahsili, alacaklının mağdur olmaması için adlî ve idarî merciiler tarafından gerekli önlemler alınmaya çalışıldığı görülmektedir.

---

166 **d.1**, s.15, h.60.
167 **d.2**, s.140, h.652; **d.3**, s.36, h.156; **d.3**, s.90, h.421; **d.4**, s.87, h.313; **d.4**, s.92, h.331; **d.4**, s.141, h.507; **d.4**, s.175, h.611; **d.4**, s.175, h.612.
168 **d.1**, s.42, h.185.
169 **d.1**, s.117, h.524.
170 **d.3**, s.262, h.1216; **d.4**, s.62, h.214; **d.4**, s.178, h.625; **d.4**, s.180, h.637; **d.4**, s.251, h.897.
171 **d.1**, s.50, h.218; **d.1**, s.247, h.1145; **d.1**, s.252, h.1169; **d.1**, s.279, h.1295; **d.2**, s.143, h.663; **d.2**, s.161, h.738; **d.3**, s.36, h.162.
172 **d.4**, s. 335, h.1200.
173 **d.4**, s.335, h.1200.
174 **d.1**, s.181, h.811.
175 **d.4**, s.73, h.258; **d.4**, s.153, h.540.

### 3.2.3. Miras Problemleri

Adlî konular içerisinde, sosyal hayatın gerçeklerinden olan miras problemleri de yer almaktadır. Filibe'de, miras dağılımı, miras malının gasp edilmesi ve mirasın paylaşımının adlî kurumlarca yapılmasının istenmesi gibi çeşitli davalara rastlanmaktadır.[176] Miras malının gasp edilmesi hususunda, Niş defterdarı Abdurrahman Efendi'den eşlerine kalan mirası Hazinedarı Hacı Mehmet ile Harem Kethüdası Hacı Ali'nin hayır ve sadaka amacıyla dağıtması ve Abdurrahman Efendi'nin eşlerini mağdur bırakmaları neticesinde, eşler mahkemeye başvurarak mirasın Hazinedar Mehmet Efendi'den tahsil edilmesini istemişlerdir.[177] Varisler arasında yaşı küçük olan çocukların mirastan faydalanamaması ve başkaları tarafından el konulması gibi olaylar da yaşanmaktadır. Çocuğun yaşının, mirasa sahip olma hususunda yeterli olmaması nedeniyle mirasın emaneten başkasına verildiği fakat daha sonra alınamadığı durumlarla da karşılaşılmaktadır.[178]

Miras paylaşımı konusunda vârisler arasındaki huzursuzluklar kayıtlara yansımıştır.[179] Filibe halkından bazılarına yüksek meblağda miras kalır iken bazılarına ise borç miras kalmıştır. Bu durumda varisler sorun çıkararak gerek alacaklılar, gerek de kefil olan kişi ile varisler arasında anlaşmazlıklar yaşanmıştır[180]. Miras konusunda farklı bir örnek ise Mustafa oğlu Ahmet'in hizmetinde bulunan Abdullah kızı Zeynep'in bir sebepten dolayı Ahmet'in hizmetinden ayrıldığı ve bir müddet sonra da vefat ettiğine dairdir. Zeynep'in vefat etmesi sonucunda kardeşleri mal almak amacıyla Mustafa oğlu Ahmet'i tehdit ederek malına ve mülküne zarar vermişlerdir[181]. Miras ile ilgili olan şikâyetlerin çoğunluğu mahallinde şerle görülmesi uygun görülerek hükme bağlanmıştır.

### 3.2.4. Ahali Arasındaki Anlaşmazlıklar

Filibe halkı arasında malî sıkıntılar, malın gaspı, cana ve ırza kastetme, arazi üzerinde hak iddiası gibi sebeplerden anlaşmazlıklar yaşandığı görülmektedir. İki köy ahalisinin ortak kullandıkları bağ için bazılarının "Bu bağ bizim köyün tapulu

[176] **d.2**, s.184, h.846; **d.4**, s.40, h.133; **d.4**, s.354, h.1256; **d.3**, s.157, h.731.
[177] **d.1**, s.42, h.186.
[178] **d.1**, s.62, h.278; **d.2**, s.31, h.150.
[179] **d.2**, s.68, h.316; **d.2**, s.169, h.776; **d.2**, s.39, h.186; **d.3**, s.29, h.124.
[180] **d.3**, s.208, h.958.
[181] **d.3**, s.248, h.1154.

mülküdür." diye iddia etmesi diğer köy sakinlerinin tepkisine neden olmaktadır.[182] Genel anlamda iki ahali arasındaki anlaşmazlıklara dair hükümlerin yoğunluğu göze çarpmaktadır.[183] Bu anlaşmazlıkların neticesinde ölüm vakalarına da rastlanmaktadır.[184] Filibe'nin Tatarhan mahallesinde otuz yıldan beri oturan Hacı Ali'nin iskân yerinin başka bir yer olduğunu iddia eden ahaliden bazılarının Hacı Ali'ye zarar verdiği görülmektedir.[185] Filibe metropoliti ve Rum Patriği arasında da problem bulunmaktadır. Rum Patriği, Filibe metropolitini şikâyet etmiş, kadıya intikal eden dava Divân-ı Hümâyunda görüşülmüş ve halkın metropolitten memnun olmasından dolayı metropolitin görevden alınma isteği reddedilmiştir.[186]

Kişiler arasında yaşanan sorunların cinayet ile sonuçlandığı durumlar da hükümlere yansımıştır. Mültezim İbrahim'in hizmetinde bulunan birinin köy halkından bazı kişiler tarafından katledilmesi[187] ve Tatarlar köy sakinlerinden Molla Halil'in kardeşinin kavgada öldürülmesi neticesinde Molla Halil'in Rahmanlı köyünde bulunan İsa ve Ahmet'i kardeşinin ölümünden mesul tutarak zarar vermesi[188] Filibe'de bulunan cinayet davalarına örnek gösterilebilir.[189] Cinayet işleyenlerin aynı zamanda gasp ve yağma hareketlerinde bulundukları görülmektedir. Bu tür davaların şerle çözülmesi yönünde hükümler gönderilmektedir.

[182] **d.1**, s.19, h.83.
[183] **d.1**, s.113, h.508; **d.1**, s.232, h.1070; **d.3**, s. 48, h.212; **d.3**, s.237, h.1104; **d.4**, s.6, h.2; **d.4**, s.94, h.337; **d.4**, s.247, h.880; **d.4**, s.310, h.1117.
[184] **d.3**, s.56, h.253.
[185] **d.4**, s.247, h.880
[186] **d.4**, s.322, h.1152; **d.4**, s.363, h.1291.
[187] **d.3**, s.56, h.253.
[188] **d.4**, s.84, h.302.
[189] **d.3**, s.56, h.253; **d.3**, s.143, h.667.

# 4. DEĞERLENDİRME

Tarihî mirasın en önemli kaynaklarından biri de devlet arşivleridir. Arşivler bir milletin tapu senedi, hüviyeti ve hatıratıdır. Çalışmamızda Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde kayıtlı bulunan 89 adet Rumeli Ahkâm Defterlerinden sadece ilk dördünü kullandık. Bu defterlerin içerisinden Filibe'ye ait olan hükümler tek tek taranıp tespit edilerek transkripsiyonları yapıldı. Belgelere ve davaların işleyişine bakıldığında; mübaşir tayini, olayı yerinde tespit etme, eski defter kayıtlarında nasıl bir karara varıldığı gibi bölgede geçerli olan kanunların gerektirdiği usulde davalar mutlaka bir çözüme ulaştırıldığı görülmektedir. Bu durum, bize dönemin hukukî anlamda ne kadar sistemli ve hukukî işlemlerin ne kadar ciddi bir şekilde araştırılıp sonuca varıldığını göstermektedir.

Şikâyet konuları incelendiğinde, eşkıyalık, gasp, hırsızlık, darp, timar, mukataalar, vakıf, fuzuli işgal, vergilere müdahale, halktan fazla vergi alma, sosyal anlaşmazlıklar, veraset davaları ve memur atamaları çoğunluktadır. Miras hukukuna dair hükümler ise genellikle mirasın varislerden önce zapt edilmesiyle ilgilidir. Bölgedeki vakıflara dair şikâyetler ise vakfın yönetimi, idarecilerin görev ve sorumluluklarının tam manasıyla yerine getirilmemesi, vakıf malına ve arazine müdahale edilmesiyle alakalıdır. Hükümler arasında eşkıyalık faaliyetlerine dair davaların çokluğu, bölgenin ulaşım bakımından merkeze yakın ve stratejik bir konuma sahip olmasına rağmen idare noktasında sıkıntıların yaşandığını göstermektedir. Halkı huzursuz eden durumlar karşısında sosyal hayat korunmaya çalışıldığı ve bu tür durumlara sebep olanların uyarılarak kanunlara uygun şekilde cezalandırıldığı ya da idari konumda olan suçluların görevden alındıkları görülmektedir.

Eyalet Ahkâm defterleri, tutulduğu bölgeler hakkında bilgi sahibi olunması açısından çok zengin içeriğe sahip olan tarihi vesikalardır. Bu çalışmanın önemi, Rumeli Ahkâm Defterlerindeki Filibe'ye dair hükümlerin ilk defa ele alınıp transkripsiyonlarının yapılmış olmasıdır. Dört yıllık bir dönemi kapsayan bu tez ile elde edilen verilerin, dönemin diğer kaynaklarındaki bilgilerle bir araya getirildiğinde çok daha aydınlatıcı sonuçlara ulaşılması beklenmektedir.

## KAYNAKÇA

### Arşiv Kaynakları

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA)

Bâb-ı Âsafî Divân-ı Hümâyun Sicilleri Rumeli Ahkâm Defterleri (A.DVNS.AHKR.d) Nr. 1, 2, 3, 4

### Araştırma ve İncelemeler

ACAROĞLU, M. Türker, *Bulgaristan'da Türkçe Yer Adları Kılavuzu*, TTK, Ankara 2006.

_____, "XV. yy Sonlarıyla XVI.yy Başlarında Balkanlar'da Türkçe Yer Adları (1490-91/ 1520-30)", *Bulgaristan Türkleri Üzerine Araştırmalar*, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1999.

ACUN, Fatma, "En Erken Tarihli Ahkâm Defterlerinin Muhteva Analizi", *XV. Türk Tarih Kongresi (Ankara 11-15 Eylül 2006)*, C.4 (1), TTK, 1. Baskı, Ankara 2010, s.787-791.

AKTEPE, M. Münir, XIV. Ve XV. Asırlarda Rumeli'nin Türkler Tarafından İskânına Dair, *Türkiyat Mecmuası*, C.10, S.10, Osman Yalçın Matbaası, İstanbul 1951-53.

ANDREASYAN, Hrant D., *Polonyalı Simeon'un Seyahatnamesi 1608-1619*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1964.

ARTUÇ, Nevzat, 1885 Filibe İsyanı, *SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.4, Isparta 1999.

ATALAR, Münir, Şer'iye Mahkemelerine Dâir Kısa Bir Târihçe, *İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi*, S.4, Ankara Üniversitesi Basım Evi, Ankara 1980.

AYDIN, Bekir, *XVI. Asırda Filibe Tarihi*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Mezuniyet Tezi, İstanbul, 1967.

BAŞAR, Fehamettin, "Evrenosoğulları", *DİA*, C.11, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1995.

BARON, W. Wratislaw, *Anılar. 16. Yüzıl Osmanlı İmparatorluğundan Çizgiler*, çev. M. Süreyya Dilmen, Karacan Yayınları, 1. Baskı, İstanbul 1981.

Başbakanlık Osmanlı Arşiv Rehberi, Hzl. Yusuf İhsan Genç, Mustafa Küçük, Raşit Gündoğdu vd., Başbakanlık Basımevi, Ankara 2010.

BOSTAN, İdris, Osmanlı Bahriye Teşkilatı: XVII. Yüzyılda Tersane-i Âmire, TTK, Ankara 1992.

_____, "Kuyûd-ı Mühimmat Defterlerinin Osmanlı Teşkilat Tarihi Bakımından Önemi, *Osmanlı Türk Diplomatiği Semineri (30-31 Mayıs 1994)*, İstanbul 1995.

DEMİRKENT, Işın, *Haçlı Seferleri*, Dünya Yayınları, 1.baskı, İstanbul 1997.

ELİBOL, Numan, "XVI.-XVIII. Yüzyıllarda Rumeli Ve Orta Avrupa Toprakları Arasındaki Ticaret Faaliyetleriyle İlgili Bazı Tespitler", *Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.5, S.2, Osmangazi Üniversitesi Basımevi, Eskişehir Aralık 2004, s.39-50

EMECEN, Feridun, "Osmanlı Devleti'nin Kuruluşundan Fetret Dönemine", *Türkler Ansiklopedisi*, ed. Hasan Celal Güzel, Kemal Çiçek, Salim Koca, C.9, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002.

_____, *Osmanlı Klasik Çağına Giriş: Kuruluş'tan Fetret Devrine, Osmanlı Klasik Çağında Siyaset*, Timaş Yayınları, 1.baskı, İstanbul 2009.

_____, Osmanlı Divanının Ana Defter Serileri: Ahkâm-ı Miri, Ahkâm-ı Kuyûd-ı Mühimme ve Ahkâm-ı Şikâyet, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C.3, S.5, Bilim ve Sanat Vakfı Türkiye Araştırmaları Merkezi, İstanbul 2005.

ERDEM, Ekrem, Osmanlılarda Rumeli Nüfus Sayımları Ve Meseleleri, *Türk Kültür Dergisi*, C.4, S. 157-168, Ayyıldız Matbaası, Ankara 1975-76.

ERSOY, Neriman, *XIX. Yüzyılda Filibe Şehri (1839-1876)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim dalı, Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı, Doktora tezi, İstanbul 2003.

GENÇ, Nevin, "Osmanlı Klasik Döneminde Timarlı Sipahinin Yönetimindeki Yeri", *Askeri Tarih Bülteni*, Genelkurmay Askeri Tarih Ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları, C.14, S.27, Genel Kurmay Basımevi, Ankara 1989.

GÖKBİLGİN, M. Tayyib, *XV. ve XVI. Asırlarda Edirne ve Paşa Livası Vakıflar-Mülkler- Mukataalar*, İşaret Yayınları, İstanbul 2007.

GÖKÇE, Turan, Filibe Şehri Nüfusunun Dinî Ve Meslekî Özellikleri (1485-1610), *XIV. Türk Tarih Kongresi, Ankara: 9-13 Eylül 2002 Kongreye Sunulan Bildiriler*, C.2(1), TTK, 1. baskı, Ankara, 2005.

_____, "1695 Tarihli Mufassal Avârız Defterine Göre Filibe Kazâsında Nüfus Ve Yerleşme Düzeni", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, , C.22(2), Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İzmir 2007.

GÖVSA, İbrahim Alaeddin, *Resimli Yeni Lügat ve Ansiklopedisi, I-V, İskit yayınları*, İstanbul 1947.

GÜNALAN, Rıfat, "XVI. Yüzyıl Maliye Ahkâm Defterlerinde Edirne", *Uluslararası Sempozyum Balkan Ülkeleri Arşiv Kaynaklarında Edirne*, Trakya Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları, Edirne 2010.

HAMMER, Baron Joseph Von Hammer Purgstall, *Büyük Osmanlı Tarihi*, çev. Mehmet Ata, Üçdal Hikmet Neşriyat, İstanbul 1992.

HOCA Saadettin Efendi, *Tacü'ttevarih*,I-II, Hzl. İsmet Parmaksızoğlu, Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı yayınları, İstanbul 1974.

İNALCIK, Halil *Devlet-i Aliyye Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar, I,* Türkiye iş Bankası Kültür Yayınları, 43. Baskı, İstanbul 2010.

İPŞİRLİ, Mehmet, Bulgaristan'daki Türk Vakıflarının Durumu (XX. Yüzyıl Başları), *Belleten,* C.53, S.207-208, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara1989.

JORGA, Nicolae, *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi, I-V,* çev. Nilüfer Epçeli, Yeditepe Yayınevi, 1.baskı, İstanbul 2009.

JELAVİCH, Barbara, *Balkan Tarihi(18. Ve 19. Yüzyıllar),* c.1, Küre Yayınları, 2.baskı, İstanbul, 2009

KAHRAMAN Ali, Evliya Çelebi, Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnamesi: Konya-Kayseri-Antakya-Şam-Urfa-Maraş-Sivas-Gazze-Sofya-Edirne,C.3(2), YKY yayınları, İstanbul 2006.

KAHRAMAN, İsmail, *Bulgaristan'da Osmanlı Medeniyeti*, Anadolu Basın ve Yayıncılık, Kocaeli 2005.

KARAGÖZ, Mehmet, Filibe Kazası Rüsum Defterleri ve XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında, Filibe-Tatarpazarı-Göbe'de Çeltik Ziraatı, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.14(2), Fırat Üniversitesi Basımevi, Elazığ Temmuz 2004.

_____, 17.Asrın Sonunda Filibe Ve Çevresinde Eşkıyalık Hareketleri (1680-1700), *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.16, S.2, Fırat Üniversitesi Basımevi, Elazığ Haziran 2006.

KARTA, Nurullah, XV. ve XVI. Yüzyıllarda Filibe Şehrinde İktisadi Hayat Ve Meslek Grupları, Atatürk Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.8, S.2, Atatürk Üniversitesi Basımevi, Erzurum2010.

KAYA, Kemal, Tanzimat'tan Önce Belediye Hizmetleri Ve Voyvodolar, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, C.26, S.41, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 2007.

KAYA, Mahmut, İskender, *DİA*, C.22, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 2000.

KILIÇ, Orhan, Klasik Dönem Osmanlı Taşra Teşkilatı: Beylikler, Eyaletler, Kaptanlıklar, Voyvodalıklar, Meliklikler (1362-1799), *Türkler Ansiklopedisi*, ed. Hasan Celal Güzel, Kemal Çiçek, Salim Koca, C.9, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002.

KIEL, Michael, "Filibe", *DİA*, C.13,Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 1996.

MERDİVENCİ, Ahmet, Filibe Şehrinin 1892 Yılında Çekilmiş Bir Fotoğraftaki Görüntüsü Ve Bazı Genel Bilgiler, *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, C.7, S.40, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1990.

MUSTAFA, Reyhan Rafet, *Bulgaristan Filibe (Plovdiv) Ve Yakın Çevresinin Coğrafi Etüdü*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Coğrafyası Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Basılmamış Tez, İstanbul 2010.

ORHONLU-Cengiz, Göyünç, Nejat "Has", *DİA*, C.16,Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1997.

ORUÇBEY, *Oruçbey Tarihi*, haz. Necdet Öztürk, Çamlıca Yayınları, 2.baskı, İstanbul 2008.

OSTROGORSKY, Georg, *Bizans Devleti Tarihi*, çev. Fikret Işıltan, TTK, Ankara 1981.

ÖZCAN, Abdulkadir, "Lala Şahin Paşa", *DİA*, C.27, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2003.

ÖZTÜRK, Temel, Ahkâm Defterlerine Göre Trabzon ve Çevresinde Güvenlik (1742-1760), *Uluslararası Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S.8, Serander Yayınları, Trabzon 2010.

PAKALIN, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri Ve Terimleri Sözlüğü I,II,III*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1983.

SAHİLLİOĞLU, Halil, "Ahkâm Defterleri", *TDVİA*, C.1,Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 1998.

SAYDAM, Abdullah, *Osmanlı Medeniyeti Tarihi*, Trabzon, Derya Kitabevi, Trabzon, 1999

SELANİK-İ Mustafa Efendi, *Tarih-i Selâniki (971-1003/1563-1595) I-II*, Haz. Mehmet İpşirli, TTK, 2.baskı, Ankara 1999.

SERTOĞLU, Midhat, *Osmanlı Tarih Lûgatı*, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1986

SEVİM, Yaşar Yücel-Ali, *Klasik Dönemin Üç Hükümdarı; Fatih, Yavuz, Kanunî*, TTK, Ankara 1991.

ŞERİFGİL, M. Enver, "Istabl-ı Amire Voynukları", *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, C.14, Özdemir Basım Evi, İstanbul 1981.

ŞİMŞİR, Nahide, 103 No'lu Anadolu Ahkâm Defteri'ndeki İzmir İle İlgili Hükümler, *Tarih İncelemeleri Dergisi,* S.10,Ege Üniversitesi Basım Evi, İzmir 1995.

ŞİMŞİRGİL, Ahmet, *Osmanlı Tarihi, Kayı IV. (Ufukların Padişahı Kanunî),*KTB Yayınları, İstanbul 2011.

_____, *Slovakya'da Osmanlılar Türk-Uyvar 1663-1685*, KTB Yayınları, 1. Baskı, İstanbul 2010.

TURSUN Bey, *Tarih-i Ebu'l-Feth,* Haz. Mertol Tulum, Baha Matbaası, İstanbul 1977.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *Çandarlı Vezir Ailesi,* TTK, Ankara 1988,

_____, *Osmanlı Tarihi I,* TTK, Ankara 2008.

YALÇINKAYA, Mehmet Alaaddin, *Uyanış ve Toparlanma Çabaları, Osmanlı Tarihi,* ed. Tufan Gündüz, Ankara 2012.

YAMAN, Talât Mümtaz, Osmanlı İmparatorluğu Teşkilâtında Mütesellimlik Müessesine Dair**,** *Türk Hukuk Tarihi Dergisi,* C.1, S.1, İstanbul Cumhuriyet Matbaası, Ankara 1944.

YILMAZ, Fehmi, *Osmanlı Tarih Sözlüğü*, Gökkubbe Yayınevi, İstanbul 2010.

## HÜKÜM ÖZETLERİ

### Rumeli Ahkâm Defteri, nr. 1

**d.1, s.5, h.14**

Gazi Mustafa Paşa Cami Vakfı'nın mukataalarından Rumeli'deki tevvabi mukataasının ve kira gelirlerinin vakıf mütevellisine verildiği, bu gelirlerin vakıf masrafları için harcanması senenin sonuna değin mütevellinin görevine müdahale edilmemesine dair.

**d.1, s.5, h.17**

Filibe kazası Yengi bölgesindeki tevvâbi köylerinin voyvodası Hacı Ali'nin nezaretindeki köye, Rumeli Valisi Vezir Ahmet Paşa'nın Çukadarlarından Kravatalı Ali iki torba hazine ile gönderilmiş ve voyvodanın saldırısına uğramıştır. Kravatalı Ali'nin mağdur edilmemesine dair.

**d.1, s.8, h.27**

Duma adlı kişinin Filibe Kazası'nda bulunan müslüman ve gayrimüslim ahaliden görevi gereği vergi aldığı halde halktan zorla vergi alması sonucunda halkın zorla alınan paralarının geri verilmesine dair.

**d.1, s.10, h.35**

Duma'nın Filibe halkına verdiği maddi zararların, Rumeli Kazaskeri Filibe kassamı olan Mevlana Mehmet Sadık'a bildirilmesi.

**d.1, s.14, h.56**

Tosun oğlu Ahmet'in, kadı naip, voyvoda ve diğer ehl-i örf taifesinden kişilerle birlikte Filibe kazası halkından haksız kazanç elde ettiğinden duruma müdahale edilmesine dair.

**d.1, s.15, h.60**

Filibe sakinlerinden Hacı [ ], Eski Bezdar Hacı İbrahim'den ortak iş yapmak için akçe alıp daha sonra kendine ait olan borcu ödediğini iddia ederek ortadan kaybolduğundan borcun tahsil edilmesine dair.

**d.1, s.18, h. 73**

Filibe'de Zekeriya Efendi oğlu Şeyh Efendi vakfına kâtip olarak görevlendirilen Abdullah oğlu Hasan Halife'nin, görevnini ifa etmesine engel olunduğunda vakıf muhasebesi defterlerine göre görevin tevcihinin doğrulanmasına ve vakfa zarar verilmemesine dair.

**d.1, s.19, h.83**

Karacadağ köy ahalilerinin davarlarını otlatmak için kullandıkları bağ hususunda iki köy ahalisi arasında çıkan anlaşmazlığın eski kanuna dayanarak hayvanların sayılıp, gereğinin yapılması ve halkın huzurunun sağlanmasına dair.

**d.1, s.28, h.122**

Filibe Kazası'na bağlı Karacadağ Nahiyesi'ndeki ahali, timar toprağından yaralanmalarına rağmen halde vergi ödemekte zorluk çıkardıklarından Timar sahibi Ahmet'in gerekenin yapmasını istemesi.

**d.1, s.42, h.185**

Seyyid Ahmet'in Filibe sakini Hacı Mahmut'tan alacağı olup, alacağını Filibe mahkemesi aracılığıyla da alamadığından tekrar sorun çıkar ise davanın İstanbul mahkemesinde görüşülmesine karar verilmiştir.

**d.1, s.42, h.186**

Niş Defterdarı Abdurrahman Efendi'den zevcelerine kalan mirasın dağılımı ve Abdurrahman Efendi'nin Harem kethüdası Hacı Ali ile Hazinedarı Hacı Mehmet'tenalacağının tahsil edilmesi için varis vekilleri ile mübaşir tayin edilmesine dair.

**d.1, s.49, h.218**

Filibe sakinlerinden rahip ve kethüdasınınhususi işleri için İstanbul Fenar Kapısı Abdi Subaşı mahallesi sakini Tanaş'dan aldığı borcun geri ödenmemesi ve borcun tahsil edilmesine.

**d.1, s.54, h.243**

Hüsrev Kethüda Vakfına ait malın Tatarpazarı, Filibe, İpsala ve Siroz gibi bölgelerde yaşayan bazı kişiler tarafından farklı amaçlarla kullanılması ile duruma müdahale edilmesine ve vakfa verilen zararın önlenmesine dair.

**d.1, s.62, h.278**

Rabia Hanım, eşi Mustafa Ağa'dan kalan malları, Tekke Köyü'ndeki Hacı oğlu Molla Bekir'e emaneten bırakmış, daha sonrasında emanet ettiklerini geri alamamıştır.

Şahitlerin Filibe'de davalının ise İstanbul'da olmasıyla Filibe Kadısı tarafından davanın neticeye ulaştırılmasına dair.

**d.1, s.62, h.279**

Istabl-ı âmire-i evvel korularında görevli olan Ahmet'in görevden alınıp, Ahmet'in zapt ettiği koru gelirlerinin tahsil edilerek Mirahur-ı evvel Abdullah'a verilmesine dair.

**d.1, s.65, h.288**

Görevden alınan Koruağası Ahmet'in elinde bulundurduğu koru gelirlerinin gerekli defterlerde kayıtlı olduğu gibi tespit edilmesi ve alınmasına dair.

**d.1, s.79, h.358**

Timar sahibi Yusuf'un mutasarrıfı olduğu bölgelerin zarara uğratılmamasına dair.

**d.1, s.87, h.391**

Filibe Nezareti mukaatası malından günlük ödenen şeyhul kurralık maaşının Tatarpazarı şeyhu'l-kurralığı Şeyh Ali'ye babasından intikal etmesiyle ve Filibe nazırının Şeyh Ali'yi tanımaması ve Ali'nin mağduriyetinin giderilmesine dair.

**d.1, s.99, h.445**

Filibe Kazası'na bağlı Karacadağ Nahiyesi'nde Aracık Köy toprağında Koru sahibi olan İbrahim, yine Filibe Kazası'ndan Hacı Ali tarafından korusunun satılması ile mağduriyetinin giderilmesini istemektedir.

**d.1, s.102, h.460**

Zeamet karyelerinden Filibe'deki Derbend-i Cedid köyünde meskun vergi veren halka, yeniçeri ve kılavuz tarafından zarar verilmesine dair.

**d.1, s.104, h.466**

Divân-ı Hümâyûn tezkire-i evvel olan Abdullah'ın tasarrufunda bulunan yerlerin, Tırhala, Vize, Paşa Sancağı'nda Yeniköy ve başka nahiyelerdeki mukataaların, Yanukan ve Yamakan taifesine ait olan baştina arazilerinin yine bu taifeler tarafından zabtedilmesine dair.

**d.1, s.108, h.483**

Filibe Öndeş Nahiyesi'ne bağlı Hurçak Köyü ahalisinin zamanında yaptıkları hizmetlerin ve masrafların karşılığını Timar sahibi Yusuf'un ödemediğine, köy halkının alacağının tahsil edilmesine.

**d.1, s.113, h.508**

Filibe'ye bağlı Devdere Köyü'ne kayıtlı olan Todor kışlamak için Çeptun Köyü'ne gidip eski köyüne geri döndüğünde Devdere Köy ahalisinin tepkisi ile karşılaştığından araştırılıp Todor ve eşinin nerede kayıtlı oduğu tespit edilip oraya nakl edilmesine.

**d.1, s.115, h.513**

Süleymaniye Vakfı mültezimi Abdurrahim, Filibe Kazası'ndaki Haliloğlu çftliğinin mutasarrıflarının vefat etmesi ile vârisleri kalmadığından çiftliğin talibine verilmesi konusunda çiftlikte hakkı olmayan Ali'nin "Bizim mülkümüzdür." Diye hak iddia ettiğinden gereğinin yapılması.

**d.1, s.117, h.524**

Mihaliyet'in Filibe'de oturan Ebubekir Ağa'dan bin guruş alacağı olup beş yüz guruşunu ödeyen Ebubekir Ağa kalan borcunu ödemekte zorluk çıkardığından, kalan borcun tahsiline dair.

**d.1, s.122, h.547**

Vakıf mukataa mallarının resm-i dönümlerinin yedi seneden beri ödenmemesi vakfa zarar verdiğinden mukataa mültezimi Osman vasıtasıyla gereğinin yapılması kararlaştırılmış ve südde-i saadetten kanun gereği iki baş urgan gönderilmiştir.

**d.1, s.126, h.563**

İstanbul'da Gazi Sultan Süleyman Han Vakfı mukataalarından Filibe kazası köy reayası, rahibin halka ve mallarına zarar verdiğine dair beyanda bulunmuşlardır. Durum tespiti yapılarak halka zarar verilmesinin engellenmesine dair.

**d.1, s.139, h.627**

Çakırcı Monalaki, Şah Sultan vakfının baştina arazisi mutasarrıfı olduğu dönemde kanuna aykırı olarak vakıf arazisini zabt etmiştir. Filibe mültezimi Temürzade Mustafa ise bahsedilen baştina arazisinde bağı olduğu iddiasıyla Çakırcı tarafından zabt edilen yerlerinin kendisine teslim edilmesini istemektedir.

**d.1, s.145, h.654**

İstanbul'daki Ayşe Sultan ve Gazi İbrahim Paşa Vakfının Filibe kazası yaylak mukataasında mutasarrıf olan Mecid, vefat ettiğinde oğlu olmadığından mukaata, kızı Tayyibe Hatun'a verilmiştir. Çakırcı Halil Ağa, Tayyibe Hatun'un malını gasp ettiğinden Darüssaade ağası Hacı Beşir Ağa'nın durumu mahkemeye bildirmesiyle Tayyibe hatunun hakkının savunulmasına dair.

**d.1, s.148, h.669**

Hüsrev Kethüda Vakfı'nın Filibe'de mevcut olan mal ve mülkünden elde edilen gelirlerinin kaza ahalisinden bazı kişiler tarafından vakıf kanunlarına aykırı olara kullanılması vakfa zarar verdiğinden zararın tespit edilerek temin edilmesi ve cezalandırılmasına dair.

**d.1, s.149, h.670**

Filibe'de oturan Hacı Ahmet vefat ettiğinde parasına ve malına Voyvoda Mehmet tarafından el koyulmuştur. Hacı Ahmet'in damadı Ali'nin başvurusu neticesinde durumun yerinde incelenmesi ve miras mallarının varislerine dağıtılması kararı verilmiştir.

**d.1, s.153, h.687**

Filibe Ilıca Köyü'nde Gazi İbrahim Paşa Vakfı'na ait yaylaklarda evlad-ı fatihan ahalisinden, köy mülteziminin zorla vergi almasına engel olunmasına dair.

**d.1, s.158, h.706**

Filibe'de Şehabettin Paşa Vakfı köylerinin ve mahallelerinin resm-i arus ve rusum-ı serbestiye vergilerine ehl-i örf taifesinin müdahale etmesi vakfa zarar vermektedir. Defterde kayıtlı olduğu gibi vergilerin kanuna göre Şehabeddin Paşa Vakfı'na verilmesine dair.

**d.1, s.166, h.739**

Filibe Gümrüğü Emini Yusuf'un Filibe ve civarında mutasarrıfı olduğu yerlerin defterlerde kaydedildiği gibi belirtilmesi.

**d.1, s.181, h.811**

115[ ] senesinde Filibe'deki manastırdan firar ettiği bilinen zimminin manastırda saklandığını Hacı Mehmet'in mahkemeye başvurusudur.

**d.1, s.185, h.830**

Timar erbabından Sipahi Yusuf mutasarrıfı olduğu köylerin ve mahallelerin vergilerini toplayıp sınırlarını düzenlemekle görevli olduğu halde yabancılardan bazı kişiler Bacalu köyünün kendisine ait olmadığını söyleyerek kanuna ve deftere aykırı davrandıklarından verginin tahsil edilmesine dair.

**d.1, s.187, h.838**

İbrahim Paşa Cami, Medrese ve İmareti Vakfı mutasarrıfının, Paşa Sancağı'nda Filibe Kazası'ndaki Mihalgün köy sakinlerinden Hacı Halil, Hacı Mehmet, Hacı İbrahim, Halil, Kara Mustafa, Molla Ahmed, Molla Hasan vesair kişilerin ödedikleri

vergilere, kanaat etmeyip, bahsedilen kişilere zulm etmiştir.Mutasarrıfın cezalandırılmasına dair.

**d.1, s.205, h.935**

Timar sahibi olan Yusuf'un tasarrufunda Filibe Nahiyesi'nde bulunan timar köylerinin ve vergilerinin defter-i hâkānîde belirtilmesine dair.

**d.1, s.214, h.980**

Filibe kazası Göle köyünde Süleyman Beşe ve Mehmet Beşe'nin kendilerine ait olmayan bir bahçeyi iki senedir zabt etmesi neticesinde tapu temessüküne göre davranılmasına dair.

**d.1, s.221, h.1015**

Filibe mahallerinden Kasım Mahallesi sakinlerinden İsfendiyar Bey mahkemeye başvurarak nikâhında olan Ali kızı Emine ile bir münasebeti olmadığından kendisinden nafaka talep edemeyeceğini bildirmiştir.

**d.1, s.223, h.1029**

Filibe'de bulunan Istabl-ı Amire'ye bağlı Havass-ı Hümâyûn korularından mîrî koruların bir grup tarafından harap olması ve kiralarının kesilmesi sonucunda gerekli önlemlerin alınması ve korulara zarar verilmemesine dair.

**d.1, s.232, h.1070**

Cığalzade Vakfı'nın Filibe kazasındaki Avretalan ve Kovacı mukaatası, mutasarrıfı Ahmet olup ahaliden bazıları mutasarrıf Ahmet'in köylerinde oturmasını istemediklerinden huzursuzluk çıkarmışlardır. Ahmet'in rencide edilmemesine dair.

**d.1, s.235, h.1085**

Filibe'de Koyun Depesi Nahiyesi'nde Ada köy toprağı mutasarrıfı olan İbrahim'in sahip olduğu çiftliğin civarda bulunan kişiler tarafından zabt edilmesiyle İbrahim'in mağduriyetinin engellenmesine dair.

**d.1, s.247, h.1145**

Osman'ın Filibe'de oturan bir gayrimüslimden alacağı olması ve alacağını tahsil edemediğinden borcunun tez elden teminine.

**d.1, s.252, h.1169**

İstanbul sakinlerinden Ali'nin Filibe sakinlerinden Manol'dan dört kese akçesini alamadığından, borcununmahallinde görülüp tahsil edilmesine dair.

**d.1, s.265, h.1224**

Filibe Nezareti'nde Şemhane mukaatasının mültezimi olan Ebubekir'in ahaliye zarar vermesi üzerine Filibe ve köylerindeki müslüman halkın talebi neticesinde zulmen aldığı akçelerin geri alınmasına dair.

**d.1,s.271, h.1255**

Paşa Sancağı'na bağlı Filibe Nahiyesi'ndeki zeamet köylerinden Ada ve diğer köy sakinlerinin başka köy ve çiftliklere gitmeleri neticesinde zeamet mahsulüne zarar verilmiş olup zararın önlenmesine.

**d.1, s.279, h.1295**

Uzun İsmail köyünde çobanlık yapan Ustuba'nın babasına borcu olan bazı kişilerin borçlarını ödemeyip, çobanın koyunlarına zarar vermiştir. Zararın engellenmesine ve borcun tahsiline dair.

**d.1, s.280-81, h.1300**

Dergâh-ı muallam müteferrikalarından Serçukadar Ahmet ve Timar erbabından Halil oğlu Mustafa Paşa Sancağı'nda arazi vergilerinin kanuna ve deftere uygun olarak toplanmasına dair.

**d.1, s.293, h.1350**

Zal Mahmut Paşa ve eşi Şah Sultan Vakfı defterlerinde kayıtlı olduğu gibi toplanan vergilere Çakırcı müdahale ettiğinden halkın huzurunun sağlanmasına.

**d.1, s.293, h.1351**

Maho'nun alacağı olan Ezadhan adlı kişinin vefatıyla varislerinin borcunu ödememesi ve borcun tahsil edilmesine dair.

**Rumeli Ahkâm Defteri, nr. 2**

**d.2, s.3, h. 8**

Ahmed'in babası Şeyh Mehmed Efendi, Filibe Kazası'na bağlı Yeni Mahalle isimli köye geldiğinde kocabaşılar tarafından saldırıya uğrayarak malı ve eşyası gasp edilmiş olmakla zararın tahsil edilmesine dair.

**d.2, s.13, h.61**

Tatarpazarı sakinlerinden Ahmet'in Şatıroğlu Mehmet'ten alacağı vardır. Şatıroğlu Mehmet vefat ettiğinden borcun tahsil edilememesi ve Ahmet'in mağdur edilmemesine dair.

**d.2, s.19, h.93**

Yeni saray kapıcılarından Hacı Mustafa'nın Sofya'ya güvenli bir şekilde gitmesi için gereken önlemlerin alınması ve civar kadılarına haber verildiğine dair.

**d.2, s.23, h.108**

Filibe Eclan köyünde oturan Çolak Mika, Hacı Molla Vakfı mütevellisi Ahmet'ten borç alıp ödeyemeden vefat ettiğinden borç vârislerine intikal etmiştir. Mika'nın eşi var olan çiftliklerini açık arttırma ile sattığı dönemde Mütevelli Ahmet vefat ettiğinden, Mika'nın eşi zarara uğradığını iddia ederek borcu ödemekte zorluk çıkardığından borcun tahsil edilmesine dair.

**d.2, s.23, h.109**

Vakıf değirmenine gelen suya müdahale eden Hacı Osman'a karşı koyamayan vakıf mütevellisi Süleyman'ın vakfa verilen zararın engel olunmasını istediğine dair.

**d.2, s.24, h.114**

Pazarcık Kazası halkının arzı ile Tatarpazarı Kazası'nda Hüsrev Kethüda Vakfı malının mütevellilerinin vakfa kayıtlı olmayan menzillere karıştıkları belirtilmiştir. Menzillere vakıf görevlilerinin müdahale etmemelerine dair.

**d.2, s.31, h.150**

Rabia Hatun'a miras kalan malların, kassam tarafından emaneten Ebubekir'e verilmesi ve Ebubekir'in malları geri vermemesi üzerine Rabia Hatun'un mağduriyetinin giderilmesine dair.

**d.2, s.39, h.185**

Filibe Kazası'na bağlı Koyundepe Nahiyes'inde baştina arazilerinin mutasarrıfı olan Monalaki'nin arazilerine Şah Sultan Vakıf mütevellisi "Burada baştina arazisi yoktur." deyip ikinci kez zapt ve müdahale etmesi ile Monalaki'nin hakkının korunmasına dair.

**d.2, s.39, h.186**

Filibe karyesi Çerkesler değirmenlerinden mülk-i arsanın sahibi vefat ettiğinden vârisleri mülkü satışa çıkarmıştır. Varislerin kendilerine düşen miktardan memnun olmamaları ile aralarında çıkan sorunun mahkemeye intikal etmesiyle çözüme ulaşmasına dair.

**d.2, s.40, h.189**

İsmâil Bey Vakfının Filibe'de bulunan dükkân ve menzillerinin 1150 senesine ait kiralarının vakıf mütevellisi İsfendiyar Bey'e ödenmemesiyle vakfın uğradığı zararın giderilmesi için kiraların tahsil edilmesine dair.

**d.2, s.48, h.229**

Paşa Sancağı, Zağra, Eskihisar, Gökçeoğlı Köyü ve bundan başka 1300 akçe timara sahip olan Ahmet, tasarrufunda bulunan bu malların başkaları tarafından zabt edilmesiyle mağduriyetinin giderilmesini istemektedir.

**d.2, s.50, h.240**

Filibe'de oturan Eski cizyedar Mehmet, Muhzırbaşı Seyyid Mustafa ve Naib Mehmet adlı kişiler halka zarar verdikleri için naib görevinden alınmasına rağmen zorla görevin tekrar Mehmet'e verilmesi neticesinde halkın huzurunun sağlanması ve idare boşluğunun giderilmesi için Filibe Kadısı Hamamcı Mahmet'in görevlendirilmesine dair.

**d.2, s.53, h.252**

Filibe kazası müzafatından bir takım ahali gelip naib olarak tayin edilen kişilerin, halkın malını gasp ettiğini dile getirmiştir. Naibin suçunun tespit edilip cezalandırılmasına dair.

**d.2, s.62, h.293**

Filibe Kazası'na ait bazı müslüman köylerindeki halk, yükümlülüğünde olan vergilerin ödenmesinde sorun çıkarmıştır. Vergilerin tahsil edilmesine dair.

**d.2, s.64, h.298**

Filibe kazası Muhzırbaşı Seyyid Mustafa, yetkilerini kötüye kullandığı için görevinden alınmıştır. Yerine yeni bir görevlinin atanmasına karar verilmiştir.

**d.2, s.68, h.316**

İstanbul'daki Derviş Ahmet'in, Filibe'de vefat eden kardeşi Mustafa'nın eşlerini ve eşyalarını sorunsuz bir şekilde İstanbul'a getirilmesi ve mirasın dağılımı için İstanbul Mimar Sinan Mahallesi İmamı Hafız Süleyman ile beş nefer konudan haberdar edilmiştir. Miras dağılımının neticelendirilmesine dair.

**d.2, s.72, h.337**

Timarda ve zeamette görevlendirilen kişilerin isimleri ve bu araziler belirtmektedir.

**d.2, s.94, h.438**

Paşa Sancağı'nda bulunan Oruç Paşa Vakfı'nın mülk ve mallarının evladları arasında paylaşılmasına dair.

**d.2, s.101, h.470**

Gevher Han Vakfı'nın Filibe Kazası'ndaki vakıf arazisi olan yaylağa Filibe sakini Murat, kethüda olarak görevlendirilmiş fakat vakıf arazisinin ağnam vergilerinin

muhasebesine bakmayarak vakfa zarar vermiştir. Vakfın ağnam vergilerinin muhasebesinin görülmesi gerektiğine dair.

**d.2, s.104, h.485**

Timar sahibi Mustafa'nın otlak ve yaylaklarından alacağı vergilerin temininde sıkıntı yaşamasıyla vergilerin tahsiline dair.

**d.2, s.105, h.486**

Filibe'deki bazı köylerde kavaklar için halk öşür ödemektedir. Timar sahibi Mustafa aldığı öşür miktarına kanaat etmeyip halktan zorla vergi almıştır. Halkın maddî ve manevi olarak mağduriyetinin giderilmesine dair.

**d.1, s.106, h.489**

Timar sahibi Mustafa, mutasarrıfı olduğu köye kayı ağacı dikmek istediğinde köy ahalisinden bazıları muhalefet etmiştir. Mutasarrıf Mustafa ise, köy ahalisinin araziyi tapu ile almalarına engel olunmasını istemektedir. Durumun tespit edilip halkın huzurunun sağlanmasına dair.

**d.2, s.111, h.513**

Sarı iri Köy sakinlerinin eskiden beri hayvan otlatmak için kullandıkları merayı sipahi ziraat yapmak için kullanmak istemiş ve toprağı başkasına vermesiyle ahaliden bazılarının tepkisi ile karşılaşmıştır. Arazinin daha önce nasıl kullanıldığının araştırılıp yerinde karar verilmesine dair.

**d.2, s.113, h.524**

Paşa Sancağı, İskender Nahiyesi, Gökçedağ Köyü, Kara Haliller mezrasının eski mültezimi tarafından kullanılması ve mültezimin zabtına engel olunmasına dair.

**d.2, s.121, h.564**

Eyüb el-Ensari Vakfı'nın Filibe kazasına bağlı olan köylerinden boş ve uygun olan yerlerin zabit tarafından talep edilene verilmesi ile ilgili köy halkından bazılarının "Bunlar bizim temessüklü arazilerimiz." diye iddia ederek kanuna aykırı davranmalarına dair.

**d.2, s.124, h.576**

Filibe sakinlerinden Emin Mehmet'in Dervişlik görevine atanması için Said Abdullah tarafından Filibe kadısına yazı gönderilmiştir.

**d.1, s.128, h.595**

Çakırcı; kendisine mahsus Prişto köyündeki baştina arazilerinin Şah Sultan Vakfı mütevellisi tarafından zapt edilmesi neticesinde mağdur olduğunu ve duruma engel olunmasını istediğine dair.

**d.2, s.129, h.598**

Filibe'de Çakırcı Monalaki'nin sahip olduğu baştina arazilerinin Şah Sultan vakfı mütevellisi Bostancı Halil tarafından zabt edilmesi ve çakırcının mağduriyetinin giderilmesine dair.

**d.2, s.135, h.629**

Filibe Kazası'na bağlı Karacadağ Nahiyesi'ne ait tasarruf arazilerinin belirtilmesi.

**d.2, s.140, h.652**

Edirne Sakinlerinden Ömer'in Filibe kazası Karluh kazıyyesi sakinlerinden Molla Ali, Boşnak İbrahim, Molla Mehmet ve Osman adlı kişilerden alacağı olduğundan borcun acele tahsiline dair.

**d.2, s.143, h.663**

Küçük Ali'nin Filibe sakinlerinden Ahtelos adlı zimmiden alacağı olup, borcun tahsiline dair.

**d.2, s.153, h.706**

Filibe'de Sultan Süleyman Han Vakfı'nın tevvabi köylerinde Yeniçeri serdarları sergi vergisi adı altında halktan zorla vergi toplamakta ve vakfa zarar vermektedir, kanuna aykırı hareket etmeleri neticesinde halkın huzurunun sağlanmasına dair.

**d.2, s.161, h.738**

Manol adlı rahipten Filibe sakininin alacağı olup, borcun tahsiline dair.

**d.2, s.161, h.739**

Filibe'de İdris Hevace Mahallesi sakinlerinden Simon gasp ettiği malların, on sene önce Kadı Feyzullah Efendi tarafından geri aldığı halde, Simon halkın mallarına tekrar zarar vermiştir. Simon'un cezalandırılmasına ve malların sahiplerine verilmesine dair.

**d.2, s.162, h.745**

Filibe Kazası mahallelerinden İdris Hoca Mahallesi sakinlerinden gelen zimmîler, ahaliden bir gayrimüslimin ehl-i örfe zarar verdiğini bildirmesi ile durumun yerinde tespiti ve halkın huzurunun sağlanmasına dair.

**d.2, s.169, h.776**

Filibe ahalisinden Hacı Mehmet'in vefatıyla mirasının vârisleri arasında dağılımı için Çukadar Ahmet görevlendirilmiştir.

**d.2, s.169, h.785**

Şah Sultan Vakfı mütevellisinin iddiası ile yapılan araştırma neticesindeÇakırcı taifesinden Monalaki'nin kendisine ait olduğunu söylediği arazinin vakfa ait olduğu ortaya çıkmıştır. Vakfın zarar görmemesi için arazinin vakfa tahsisine dair.

**d.2, s.169, h.799**

Timar erbabından Ömer'in babasından kalan mirastan kendisine hak verilmiş olup, kendisi mahsulü alması gerekirken kardeşleri reayaya mahsulü zorla döğdürüp almışlardır. Ömer'in hakkının korunmasına dair.

**d.2, s.176, h. 810**

Divan-ı Hümayun kâtiplerinden Abdurrahim Vehbi'ye miras kalan çeltik arazisinden alınan gelirden bir kısmı Şeyhülislam Gazi Sinan Paşa Vakfı'na verilmesi kararlaştırılmıştır. Vakıf kiracılarının ücret ödememelerine dair.

**d.2, s.178, h.821**

Filibe'de yaşayan Aişe adlı kadına kız kardeşi sahip olduğu arazi ve malı teslim etmiş, daha sonrasında geri almak için zor kullanmıştır. Aişe Hanım'ın mağdur olmamasına dair.

**d.2, s.184, h.846**

İstanbul sakinlerinden İsmâil Halife'ye Filibe kazası Yeniköy karyesinden miras intikal etmiştir. Karabulak karyesi sakinlerinden Abdullah, İbrahim Beşe, Molla Hüseyin ve Ali Beşe İsmâil Halife'nin malını gasp ettiğinden İsmail Halife'nin hakkının korunmasına dair.

**d.2, s.187, h.899**

İdris Hoca Mahallesi sakinlerinden Toma, Bedros, Mirza ve Erzan adlı kişiler mahallelerinde Simon'un yaptığı usulsüz davranışları şikâyet etmiş fakat gereğinin yapılması kararından sonra şikâyet tekrarlandığı için sorunun Asitane-i Saʿadet'te görülmesine karar verilmiştir.

**d.2, s.187, h.901**

Filibe Yaylacık köyünde, vakfın muallim hanesinde öğretmenlik yapan İsmâil Halife'ye meşihat görevi verildiğinde, vakıf mütevellisinin müdahalesi neticesinde görevini yerine getiremeyen İsmail Halife'nin mağduriyetinin giderilmesine dair.

**d.2, s.198, h.907**

Filibe mahallelerinden Muhsin Hoca mahallesinde bulunan menzillerin tasarrufunda olan kişinin vefat etmesiyle Eski koru Ağası ve nazırı Ahmet menzilleri zabt ettiğinden menzillerin güvenliğinin sağlanmasına dair.

**d.2, s.205, h.934**

Çelebi Kadı Vakfı'nın karşısındaki menzil kapısında görevli olan Ahmet vefat ettiğinde kardeşi Hüseyin menzili zabt etmiş ve vakfa zarar vermiştir. Menzil hissesinin fetva gereğince ecrin misli ile icar olunmasına ve davanın yerinde görülmesine dair.

**d.2, s.205, h.937**

Filibe'de Sadrazamın nezaretinde olan Sultan Süleyman Han Vakfı'nın mukataasında zabitinin usuülsüz davranmasından dolayı vakfın gördüğü zararın tespit edilip giderilmesine dair.

**d.2, s.215, h.986**

Timar erbabından Yusuf'un üzerinde bulunan malların Süleyman adlı kişi tarafından zabt edilmesi ile Yusuf'un mağduriyetinin giderilmesine dair.

**d.2, s.218, h.997**

Hüsrev Kethüda Vakfı Tatarpazarı Kazası mukataa mülkleri mütevellisi Salih Efendi'nin vekili Süleyman neferlere zarar vermesiyle yeni mütevellinin tayin edilmesine dair.

**d.2, s.221, h.1011**

Filibe sakinlerinden Hacı Ahmet ve Abdullah adlı kardeşler babasından kendilerine kalan Gazi Paşa Vakfı mahlûllerine verilen berata aykırı hareket edip, üç senedir vakıf mahlüllerini zabt ettiklerinden, vakıf malına verilen zararın giderilmesine ve yeni vekil tayin edilmesine dair.

**d.2, s.250, h.1149**

Zeamet köylerinden Eşne köyü mültezimi köy toprağındaki defterli reaya ve diğer reayaların terekelerinden kalan malların köy anbarı, askeri ve çiftlik ashabına dayanan iltizam kurallarına göre kullanılmasına dair.

**d.2, s.255, h.1177**

Filibe koru ağası Ahmet'in üzerinde bulunan mülkün, vefatından sonra kardeşi olmadığından, tasarrufu talep edilene verilmesi kararlaştırıldıktan sonra [ ] hatun tarafından mülkün zabt edilmesine engel olunması.

**d.2, s.255, h.1178**

Şehabeddin Paşa Vakfı'na ait olan tarla ve çayırın tasarrufunda bulunan rahip, vefat ettiğinden yerine geçen rahipise tarla ve çayırın manastıra ve keşişlere ait olduğunu ileri sürmesiyle eski defter kayıtlarında arazi sahibinin tespit edilip usulüne uygun kullanılmasına dair.

**d.2, s.256, h.1182**

Ahaliden bazılarının, Yusuf'un vergilerini ödemesine engel olmaları neticesinde halkın huzurunun sağlanmasına dair.

**d.2, s.261, h.1194**

Mehmet'in naip, sekban, müsellim gibi görevlilerle birlik olup halka zarar vermesi ile halkın huzurunun sağlanmasına dair.

**d.2, s.259, h.1196**

Monalaki kendisine ait olan baştina arazisinin Şah Sultan Vakfına ait olmadığını tekrar iddia etmektedir. Durumun mahallinde tekrar görülmesine dair.

**d.2, s.294, h.1334**

Filibe nazırı Abdurrahim, Hacı Hasan oğlu Mustafa'ya pirinç arazisinin verilmesini uygun görmüştür.

**Rumeli Ahkâm Defteri, nr. 3**

**d.3, s.16, h.63**

Seyyid Şeyh Mehmed Efendi'nin Hasan Ağa Camii Vakfı'na ve vakıf mütevellisine zarar vermesinden dolayı, vakfa müdahalesinin durdurulmasına dair.

**d.3, s.24, h.101**

Filibe'de Hacı Hasan Ağa vakfına mütevelli olarak görevlendirilen Divan-ı Hümayun kâtibi emektarlarından kâtip Ahmet Mehdi'nin, Ayandan Kâtip Ebubekir Ağa'nın vakıf mülkünü zapt ettiği haberinin mahkemeye ulaşması ile katip Ebubekir Ağa'nın mağduriyetinin giderilmesine dair.

**d.3, s.29, h.124**

Mehmet Efendi'nin damadının miras dağılımı için Çukadar Mehmet Efendi tayin olunmasına dair.

**d.3, s.33, h.141**

Abdulkadir ve Abdürrahim, Siyavuş Paşa Vakfı'nın mütevellileri olup, Molla Mehmet vakıf mallarını zapt ettiğinden, Filibe ayanından Mehmet Efendi ile de bir neticeye varılamadığından Hacı Osman mütevelli vekili olarak görevlendirilmesine dair.

**d.3, s.33, h.142**

Siyavuş Paşa Vakfı'nın Filibe'deki mutasarrıfı olan Tekfefur'dan kalan yerleri Molla Mehmet vatan edinip ticaret amacıyla kullanmaktadır. Molla Mehmet'e engel olunması, malların vakıf mütevelli vekili Hacı Osman'a verilmesine.

**d.3, s.34, h.146**

Siyavuş Paşa Vakfı'nın Filibe olan mülklerin tasarrufunun mütevelli vekili Hacı Osman'a verilmesinden sonra, Molla Mehmet mehkemeye gelip vakıf mülkünü eski mutasarrıf Tekfefur'dan hüccet-i şeriyye ile aldığını iddia etmiştir. Vakıf mülkünün kime ait olduğu araştırılıp defterlerde kayıtlı olduğu gibi sorunun çözümüne dair.

**d.3, s.36, h.156**

Rumeli kadılarından Hacı Feyzullah'ın, Hanife Hatun'a ve eşi Mahmud'a borcu olduğundan Dergâh-ı ali çavuşlarından Mehmet'e verilen görevle borcun tahsil edilmesine dair.

**d.3, s.36, h.162**

Hacı Ali, Sofya'da bulunan Manastır keşişlerinden Panaluta ve yakınları tarafından zapt edilen bin altınının tahsil edilmesini istenmektedir.

**d.3, s.47, h. 210**

Siyavuş Paşa Vakıf mülklerinin tasarrufunda bulunan gayrimüslimlerin başka diyara gittiklerinden vakıf malanın boş kalmasından dolayı vakfa verilen zararın önlenmesine dair.

**d.3, s.48, h.212**

İstanbul'da bulunan Sultan Süleyman Han Vakfı'nın Filibe'deki vakıf köyünde bulunan Reco, Markarito ile evlendiğinde ahali çifte zarar vermiştir. Reco ve Markarito'nun huzurunun sağlanmasına dair.

**d.3, s.56, h.253**

Mültezim İbrahim'in hizmetinde bulunan delikanlı zeamet köy halkından bahsedilen kişiler tarafından katl edilmiştir. Bu sırada İbrahim'in başka bir yerde olduğundan suçluyu dava edememesi neticesinde delikanlının katil zanlılarının cezalandırılmasına dair.

**d.3, s.57, h.261**

İstanbul'da Sultan Gazi İbrahim Paşa Vakfı mukataalarından Filibe kazasında defterli reayası tasarrufunda bulunan dükkânların kiralarının verilmemesi vakfa zarar vermiştir, zararın engellenmesine.

**d.3, s.61, h.276**

Filibe sakinlerinden birinin ehl-i örf taifesinden fazla vergi alması ve diğer usulsüzlükleri halka gereğinden çok zarar vermektedir. Halkın huzurunun sağlanması ve sebep olan kişinin cezalandırılmasına dair.

**d.3, s.75, h.348**

İbrahim Paşa Vakfı köylerindeki bağlar resm-i dönüm olarak kayıtlı olduğu halde halkın yedi senedir bağımız azdır diyerek vergi ödememesi ve vergilerin tahsiline dair.

**d.3, s.87, h.406**

Gazi Ali Bey Camii mütevellisi Ahmed'in vakıf mahsülüne zarar verildiği ve duruma mahallinde engel olunmasına dair.

**d.3, s.90, h.420**

Nişan-ı Hümayun verilen Dergâh-ı Muallâm müteferrikalarından İsmâil'in mutasarrıfı olduğu köylerin emaneten Mehmet Bey'e verilmesiyle Ashab-ı ağrazdan Hacı Ahmet zeamet halkını tahrik etmiştir. Halkın güvenliğinin sağlanmasına dair.

**d.3, s.90, h. 421**

Filibe sakinlerinden subaşı Hacı Ahmet, Koyun tepesi Nahiyes'ine bağlı köy ahalilerinden ödemesi gereken vergilerin haricinde kanuna aykırı olarak para almıştır. Halkın maddi güvenliğinin sağlanmasına ve paralarının geri tahsil edilmesine dair. verilmesine dair.

**d.3, s.91, h.422**

Dergâh-ı muallâm müteferrikası İsmâil'in eski zeamet mültezimi Ahmet'e borcu olduğundanborcun tahsiline dair.

**d.3, s.93, h.433**

Vakıf karyelerinden Filibe kazasına bağlı Papaslı köyü ahalilerinden bazıları mahkemeye başvurup her sene ödedikleri öşr vergisine bu sene mültezimin el koyduğunu bildirmişleridir. Verginin geri alınmasına ve halkın mağdur edilmemesine dair.

**d.3, s.100, h.464**

Timar erbabından Ali, Paşa Sancağı Filibe Nahiyesi Çakırcılar köyünde mutasarrıf olup her yıl bin akçe çakır getirmesi gerektiği halde iki senelik mahsulünün Halil tarafından zapt edilmesi sonucunda mahsulü getirememesi ve müşkül durumda olduğundan Ali'nin hakkının korunmasına dair.

**d.3, s.105, h.497**

Timar erbabından Sipahi Ahmet tasarrufunda olan köylerdeki arazilerin talibine verilmesi için yazı çıkmasına rağmen tasarrufunun yerine getirilmesinde çıkarılan engellerin kaldırılmasına dair.

**d.3, s.113, h.534**

Timar erbabından Sipahi Ahmet, Filibe kazasına bağlı timar karyelerinden öşr vergisini alamamaktadır. Verginin tahsil edilmesine dair.

**d.3, s.123, h.580**

Filibe Nahiyesi'nde Evrenos Bey, Ali Paşa ve Hüsrev kethüda vakıflarının yaylaklarının ve mahsullerinin zarar görmesine engel olunup defterde kayıtlı olduğu gibi defter emini Hasan'ın kanunlara uygun hareket etmesi gerektiğine dair.

**d.3, s.129, h.606**

Okçular karyesi sipahisi vergi ile yetinmeyip halka zulm ettiğinden, halkın huzurunun sağlanmasına dair.

**d.3, s.134, h.629**

Filibe Sakinlerinden Mehmet'in Cebelü Hacı Mustafa, Osman ve Ali'den alacağı olup, birçok kez istemesine rağmen alamamasıyla borcun tahsil edilmesine dair.

**d.3, s.138, h.645**

Sultan Süleyman Han Vakfı mukataalarından İstanimaka halkınınkanuna aykırı hareket etmesiyle köy zabiti etrafa zarar vermiştir. Zabitin cezalandırılmasına ve halkın düzeninin sağlanmasına dair.

**d.3, s.143, h.667**

Gazi Sultan Süleyman Han Vakfı mukataalarından Filibe'de İstanimaka mukataası reayalarından Deli Hüseyin Beşe ve Papas oğlu Sako, mukataayı zapt etmek için bir neferin sol gözünü darb edip, reayadan birini de katl etmişlerdir. Bu tür olaylarla halka zarar vermeye devam ettiklerinde bu zorbaların hakkından gelinmesine dair.

**d.3, s.146, h.678**

Başıbüyük İbrahim Ağa'nın oğlu Osman'ın gözü Halil tarafından yaralanmış, Bostaki Halil barış yaptığını ileri sürerek cezadan kurtulmak istediği halde durumun netleştirilmesine dair.

**d.3, s.155, h.721**

Filibe kazası müzafatından Rusçuk Nahiyesi'ndeki koruların önemi ve korunmalarına dair.

**d.3, s.157, h.731**

Ahmet kendisine akrabalarından miras olarak kaldığını ileri sürerek timar toprağını kullanmaya başlamış fakat Filibe Nazırı timarın tevcihinin gerçekleşmeden Ahmet'in timarı gasp ettiğini söyleyerek Ahmet'i suçlamış neticeye varılması ve timarın tevcih edilmesine dair.

**d.3, s.164, h.766**

Zağra-i atik kasabasından gelen gayrimüslimlerin tahsil mevzusunda yaşadıkları zararların engel olunmasına dair.

**d.3, s.168, h.780**

Timar sahibi olan Mehmet'e Filibe'de Hilaceaziz köyündeki terk edilmiş olan topraklar verilmiştir. Daha önce bu toprakların mutasarrıfı olan ve hizmeti terk eden Ebubekir geri geldiğinde toprağını geri istediğinden timarın zarar görmemesine dair.

**d.3, s.177, h.822**

Çakırcının Zal Mahmut Paşa Vakfı ve Şah Sultan Vakfı'na verdiği zararların önlenmesine dair.

**d.3, s.208, h.958**

Nüzul emini Mehmetvefat ettiğinden kaynının oğlu Ebubekir Ağa'dan alacağı varislerine intikal etmiştir. Varisleri ise Bakir Ağa'nın vefat etmesinden dolayı borçlarını tahsil edememektedir. Borcun kefilin oğlu Eyüp tarafından ödenmesine karar verilmiştir.

**d.3, s.208, h. 959**

Mehmet Çavuş oğlu Ahmet, Paşa Sancağı Filibe Nahiyesi Halil adlı köyün timar sahibidir. Şam Seferi'ne asker göndermediğinden timarının düşmesine dair.

**d.3, s.212, h.983**

Rumeli Kazaskeri'nin nezaretindeki vakıf mütevellisi Ahmet, yerine vekil olarak Müminzade Mustafa'yı görevlendirmiştir. Vakıf dükkânlarının hem senelik kirasını almak hem de talip olan kişilere tasarruf hakkını vermek için gittiğinde, Hacı Ahmet'in Şeyh Mehmet'ten dükkânı satın aldığını söyleyerek haksız yere mülkü zapt ettiği ve vakıf malına zararın verilmemesine dair.

**d.3, s.213, h.984**

Musa zade Mustafa tasarrufundaki mülkler vakıf kanunları gereğince dedesinden kendisine kalmıştır. Bu durum vakfın vakıfnamesi gereğince devam etmektedir. ahaliden Ebubekir " Burası benim mülkümdür." diyerek vakıf malını zapt ettiğinden vakfın zarar görmemesine dair.

**d.3, s.236, h.1098**

Filibe'de meskun Süleyman, Zal Mahmut Paşa ve Şah Sultan Vakfına ait köylerde fazla kar ile satmakta, hem halka ve hem vakıf malına zarar verdiğinden duruma müdahale edilmesine dair.

**d.3, s.237, h.1104**

Hotin defterdarı olan Seyid Mehmet ile kızı Şerife, Filibe kazası köy toprağındaki resmlü tapu arazisinin tanınmaması ile arazinin asıl kullanımının defterdar ve kızına verilmesine dair.

**d.3,s.237,h.1105**

Hotin Defterdarı Seyyid Mehmed'in kızı Şerife Hatun'un Filibe Kazası'nda olan arsasına müdahale edilmemesine dair.

**d.3, s.246, h.1149**

Filibe muhzırbaşılığı görevine atanan Ali'nin görevini yapmasına Dergah-ı ali bevvabları bölükbaşılarından sekizinci bölüğün bölükbaşısı Osman engel olduğundan gereğinin yapılmasına dair.

**d.3, s.248, h.1154**

Mustafa oğlu Ahmet'in hizmetinde bulunan Abdullah kızı Zeynep Ahmet'in hizmetinden ayrıldıktan sonra vefat etmiştir. Zeynep'in kardeşleri Zeynep ve İhsan kardeşlerinin ölümünden Ahmet'i sorumlu tutarak mal almak istediklerine dair.

**d.3, s.249, h.1162**

Filibe sakinlerinden Cafer'in Seyyid Ahmet'in malını gasp etmesine ve engel olunmasına dair.

**d.3, s.261, h.1208**

Filibe kazası kocabaşısının kaza zabiti Hacı Osman'a yaptığı zulm sonucunda görevinden alınıp yerine Panayot atanmıştır. Eski kocabaşının, Panayottan intikam alacağına dair haberlerin gelmesi ile İstanbul ve tevvabi Rum patriğine bilgi verilmiş ve önlem alınması istenmiştir.

**d.3, s.262, h.1216**

Areyakı nam rahibin Filibe'de oturan rahipten alacağının tahsil edilmesine dair.

**d.3, s.269, h.1241**

Pirloşenki'nin ölümünden sonra kalan eşyalarının başkaları tarafından zapt edilmesine dair.

**d.3, s.280, h.1291**

Filibe kazasına bağlı Ilıca köyü reayası vergisini zamanında ödediği halde ahaliden bazılarının vergi hususunda halka zarar vermesinin önlenmesine dair.

**Rumeli Ahkâm Defteri, nr. 4**

**d.4, s.6, h.2**

Filibe kazasına bağlı bazı Türkmen grupları ile Yörük grupları arasında hayvan ve mezra hususunda husumet yaşanmıştır. Bu husumetten dolay hayvanların yanı sıra yaralanan kişilerde olduğundan halkın huzurunun sağlanmasına dair.

**d.4, s.63, h.62**

Filibe kazasından bazı kişilerin çeltik meblağını vermekte geciktikleri ve çeltik gelirlerine yapılan müdahalenin engellenmasine dair.

**d.4, s.40, h.133**

ÜmmüGülsüm'e kalan mirasaRamazan oğlu Hasan müdahale ettiğinden Ümmügülsüm'ün hakkının korunmasına dair.

**d.4, s.42, h.140**

Filibe Nazırı'nın denetiminde olan çeltik arazisinin iltizamını Babüssaade Ağası İbrahim Ağa'ya vermekte zorluk çıkaran Koruağası Mehmet'ten iltizam bedelinin toplu olarak tahsil edilmesine dair.

**d.4, s.43, h.147**

Ödemesi gereken iki senelik pirincin tahsil edilmesine dair.

**d.4, s.53, h.186**

Filibe'de tahsil edilen pirinç miktarları yerleri ve bu konu ile ilgili görevli kişilerin adların tespitine dair.

**d.4, s.62, h.214**

Gayrimüslim ahaliden birinin Filibe metropolitinden ve rahipten alacağının olması ve borcun tahsiline dair.

**d.4, s.73, h.258**

Akça kızanlıkta oturan Ayşe Hatun ve küçük oğlunun eski eşi Mehmet Bey'den aldığı nafakanın aksaması neticesinde ödenmeyen nafakanın teminine dair.

**d.4, s.75, h.271**

Filibe kazası müzafatından Karlık Nahiyesi Medreseli köyünde oturan Kuzucu Mustafa, Karlık Nahiyesinde sakin Mehmet Efendi tarafından darb edilip, yüz altmış kuruş malı ise gasp edildiğinden Mehmet Efendi'nin mağdur edilmemesine dair.

**d.4, s.78, h.281**

Drama kazasına tabi bazı köy sakinleri düzenli bir şekilde vergilerini ödedikleri halde, vergiyi toplamakla mükellef olan zabitin halktan fazla vergi aldıından halkın huzurunun sağlanmasına dair.

**d.4, s.80, h.288**

Şehabeddin Paşa Vakfı mütevellisi Hacı Osman ve kocabaşı Panayot ile Filibe kazası Vidina köyü sakinleri arasında hukuk davası devam etmektedir. Sonuç olarak, mütevelli Hacı Osman görevden alınıp yerine uygun birinin getirilmesine karar verilmiştir.

**d.4, s.81, h.293**

Filibe'de yaşayan rahibin bahsettiği kişilerden alacaklarının tahsil edilmesine dair.

**d.4, s.83, h.301**

Filibe'deki çeltik tahmlarına müdahale edilmemesine dair.

**d.4, s.84, h.302**

Tatarlar köyü sakinlerinden Molla Halil'in kardeşi kavgada katl olmuştur. Olaydan sonra Molla Halil Rahmanlı köyünde bulunan İsa ve Ahmed'i bu durumdan sorumlu tutarak zarar vermiştir. İsa ve Ahmed'e zarar verilmemesine dair.

**d.4, s.87, h.313**

Filibe sakinlerinden Ahmet, Zeamet sahibi İsmâil Ağa'dan iltizam bedelini ödeyerek mülk kiralamıştır. Fakat İsmâil Ağa anlaşma zamanı dolmadan yeri başkasına iltizam olarak verdiğinden Ahmet İsmâil Ağa'dan alacağını alamamıştır. Ahmet'in alacağının tahsil edilmesine dair.

**d.4, s.90, h.320**

Filibe kazası köyleri halkının vergilerini düzgün bir şekilde ödediği halde reayaya yöneticiler tarafından zulm edilmektedir. Halkın güvnliğinin sağlanmasına dair.

**d.4, s.90, h.325**

Emekli olan Ali İbrahim Zağra-i atik, Filibe nezareti mukatasından maaşını çoğu kez noksan aldığından ya da hiç alamadığından maaşının ödenmesine dair.

**d.4, s.92, h.331**

Filibe'deoturan Murat'ın ahaliden bazılarından alacağı olduğu ve alamadığını belirttiğinden borcun tahsil edilmesine dair.

**d.4, s.94, h.337**

Filibe kazası Kösice Nahiyesi Sultan Süleyman Han Vakfı Drama köyü sakinlerinin eskiden beri kullandıkları koruya yine aynı vakıf köylerinden Tatarlar köyü sakinleri müdahale etmişlerdir. Duruma engel olunmuş ise de Tatarlar köyü sakinleri zabitleriyle birlik olup tekrar huzursuzluk çıkardıklarından huzurun sağlanmasına dair.

**d.4, s.96, h.347**

Filibe Kazası Göksü Nahiyesi Medreseli köyünden bazı kişiler, köylülerinin evlerini basıp mallarını gasp edip, bakire kızlarına zarar vermişlerdir. Duruma müdahale edilmesi ve asayişin sağlanmasına dair.

**d.4, s.99, h.359**

Zeamet sahibi olan Ebubekir, Paşa Sancağı Filibe Nahiye'sine bağlı köylerin vergilerine müdahale olunmamasına ve mutasarrıfın sahip olduğu yerlerin sınırları belirtilmiştir.

**d.4, s.139, h.501**

Timar sahibi Ahmet oğlu Hamamcı Halil'in sahip olsuğu timara arazilerine müdahale edilmemesine dair.

**d.4, s.141, h.507**

Molla Mehmet'in Çeryan kazasında oturan Süleyman ve Hasan'dan alacağı olup, borçlular firar ettiklerinden bulundukları mahalde tahsil edilmesine dair.

**d.4, s.143-144, h.510**

Hassa silahşorlarından olan Mehmet Galip'in bölgede mutasarrıfı olduğu gelirler ve yerlerine dair.

**d.4, s.153, h.540**

Zeamet sahibi İbrahim'in nafaka ödemekle mükellef olduğuna dair.

**d.4, s.164, h.576**

Çoban Nikola'yı önce bayılana dek dövüp daha sonra malını ve parasını gasp eden çeribaşlarından, gasp ettikleri miktarın cizyedar vesilesiyle tahsil edilmesine dair.

**d.4, s.172, h.599**

Filibe Nahiyesine tabi Zal Mahmut Paşa ve zevcesi Şah Sultan Vakfı köylerinden Kurusça Köyü'nde Çakırcı yuvacısı baştinası yok iken Monalaki "Benim baştinamdır." diyerek vakıf mülküne müdahale etmiştir. Vakıf mülkünün zarar görmemesine dair.

**d.4, s.175, h.611**

Subaşı Hacı Osman'ın, Filibe kazası Konuş Nahiyesi Vedne köyü ahalisine olan borcunu ödemekte zorluk çıkardığı ve borcun tahsil edilmesine dair.

**d.4, s.175, h.612**

Konuş Nahiyesi Vedne Köyü ahalisinin, kocabaşlarından alacaklarını alamadıkları ve alacaklarının tahsil edilmesine dair.

**d.4, s.176, h.616**

İstanimaka Köy ahalisinden bazıları Vidina Köyü ahalisinden avarız ve imdad-ı seferiye adı altında fazla mal ve para almışlardır. Halkın mağduriyetinin önlenmesine dair.

**d.4, s.178, h.622**

Gazi Mustafa Paşa Vakfı Mütevellisi Hacı Mustafa'nın vakıf mallarına zarar vermesinin engellenmesine dair.

**d.4, s.178, h.625**

Filibe sakinlerinden metropolit Naklinas'ın Mumcu oğlu Monalaki'ye borcu olup şahitler huzurunda borcunu ödemesi halinde borç temessükünü alacak iken Monalaki ortadan kaybolmuştur. Vekili Atnos'dan, Rahib Naklinas'a borç temessükünün verilmesi istenmiştir.

**d.4, s.180, h.637**

Mihalaki'nin Filibe metropolitinden alacağı vardır. Borcun en kısa zamanda tahsil edilmesine dair.

**d.4, s.182, h.639**

İstanbul sakinlerinden Mahmut, Filibe ahalisinden birinin malını alıp ortadan kaybolmuştur. Mahmut'un bulunması için zabit ve çavuş görevlendirilerek Mehmet'in bulunması ve alınan malın tedarik edilmesine dair.

**d.4, s.183, h.641**

Karacadağ Nahiyesi'ne tabi olan bazı köylerde yaşayan yeniçeriler sefer için alacakları adet-i ağnam vergisinin alınamadığını beyan etmişlerdir. Verginin tahsil edilmesine dair.

**d.4, s.183, h.644**

Yeniçerilerin sefere gittiklerinde koyunlarına zarar verilmiştir. Zararın karşılanmasına dair.

**d.4, s.190, h.675**

Havass-ı hümayun karyelerinden Filibe Kazası Karacadağ Nahıyesi'ne bağlı köy sakinleri vergilerini düzenli olarak ödedikleri halde halktan biri evlerini, mallarını ve zahirelerini gasp etmişlerdir. Halkın huzurunun sağlanmasına dair.

**d.4, s.215, h.767**

Filibe kazasına bağlı Mehmet Paşa Korusu'nun evladı, Çanak derbendi adı verilen bölgenin zaimi olduğunu iddia eden Veli'nin korunun öşr ve resm vergilerinin alınmasına müdahale ettiğinden korunun zarar görmesine engel olunmasına dair.

**d.4, s.220, h.784**

Eyüp el-Ensari Vakfına ait Filibe Kazası'ndaki köy ahalilerinden bazıları bir grup oluşturarak vakıf mütezimine vergi ödenmesi hususunda zorluk çıkarmışlardır. Verginin tahsili ve huzurun sağlanmasına dair.

**d.4, s.222, h.791**

Havas-ı hümayuna tabi bazı köy sakinleri gelip, vergilerini ödemekte zorluk çıkarmadıkları halde zabit zorla vergi almıştır. Zabitin halka verdiği rahatsızlığın giderilmesine dair.

**d.4, s.223, h.792**

Filibe kazasında olan sipahiler seferde iken elli re's koyunlarına adet-i ağnam mutalebesiyle el koyulmuştur. Zararın eski kayıtlara bakılarak tespit edilmesine dair.

**d.4, s.28,h.813**

Şeyhülislam Zekeriya Efendi Vakfına ait olan Filibe'deki Cami-i şerifin kiralanacak yerlerinin kirasını toplama görevi, Hacı Ahmet'e verilmiştir.

**d.4, s.234, h.836**

Filibe Koru Ağası Mehmet'in vakıf malına zarar verdiğinden zararın engellenmesine dair.

**d.4, s.247, h.880**

Otuz yıldan beri Filibe Tatarhan mahallesinde kendi halinde oturan Hacı Ali'ye ahaliden bazı kişiler zarar vermektedir. Hacı Ali'nin güvenliğinin sağlanmasına dair.

**d.4, s.251, h.897**

Dıbrako'nun Filibe'de oturan metropolitten alacağının olması ile borcun tahsiline dair.

**d.4, s.291, h.1048**

Hacı Osman Şehabeddin Paşa Vakfı köy ahalisinin öşrlerini ödememelerinden dolayı verginin tahsiline dair.

**d.4, s.296, h.1069**

Köslü köy zabiti, Hurde vakfı mülhakatından kalan mezra toprağının mahsulünün Edirne ve Tatarpazarı'na gönderilmesi hususunda zor kullanmıştır. Zabitin görev ve yetkilerini kötüye kullanmasına dair.

**d.4, s.297, h.1072**

Şah Sultan Vakfı mültezimi, Priştina Köyü'ndeki Monalaki'nin öşrü zapt ettiğini iddia et-miştir. Durumun mahallinde tespit edilip vergi tahsiline müdahale edilmemesine dair.

**d.4, s.305, h.1104**

Sultan Süleyman Han Vakfı köylerinden Değirmen Deresi köy ahalisi, vergilerini zamanında ödedikleri halde köy zabitinin tekrar kendilerinden zorla vergi tahsil etmesine dair.

**d.4, s.308, h.1111**

Değirmen deresi köy zabiti, ahaliden çeri adıyla fazla vergi almıştır. Halkın mağdur edilmemesine dair.

**d.4, s.310, h.1117**

Köy ahalileri başka köyden gelen bir grupla muharebe etmesi neticesinde kargaşada bir kişi vefat etmiştir. Suçluların tespit edilip halkın huzurunun sağlanmasına dair.

**d.4, s.311, h.1120**

Filibe kazası İstanimaka nahiyesi sakinlerinden Coci ve oğlu Duşan'ın ahaliden birkaç kişiye borçları vardır. Borçlarını ödeyecek güçlükte olmadıklarından borçların taksitlendirilmesini istemişlerdir. Borçların taksitlendirilmesine dair.

**d.4, s.318-19, h.1144**

Rumeli Eyaleti müteferrikalarından Muslının, Paşa Sancağı Filibe Nahiyesi'ndeki ve diğer bölgelerden kendisine verilen timar arazilerinin ve vergi gelirlerinin belirlenmesine dair.

**d.4, s.322, h.1152**

Halk ve metropolit arasındaki uyuşmazlığın olması ve Rum patrikliği ile görüş ayrılığının olmasına ile halk ile patriğin arasının düzeltilmesine dair.

**d.4, s.322, h.1155**

Sultan Süleyman Han vakfı Filibe kazası vakfına tabi olan reayalardan, zabit tarafından fazla vergi alınmıştır. Zabitin halka verdiği maddi zararın önlenmesine dair.

**d.4, s.335, h.1200**

Müderris Mevlana İshak'ın tasarrufunda olan çeltiklerin mültezimi olan Filibe sakinlerinden Hacı Ahmet vefat edince zimmetinde bulunan borcun alınması için Filibe nazırı mübaşir tayin ederek borcun tahsiliin hızlandırılmasına dair.

**d.4, s.354, h.1256**

Korsova kasabası sakinelerinden Rabia ve Ayşe hatunların babalarından kalan mallara yeğenleri Hüseyin el koymuştur. Hüseyin'in yaptığı mal zabtınınengellenmesine dair.

**d.4, s.362, h.1284**

Koçbaşlarından bazı kişiler yaptıkları görevden dolayı hersene belli ücret almaktadır. Muta-sarrıf Yusuf'un bu sene çalışanlara ücretlerini ödemediğinden gereğinin yapılmasına dair.

**d.4, s.362, h.1285**

Filibe, İstanimaka kazası reayaları bazıları birlik olup halktan zorla para almış ve halkı peri-şan etmişlerdir. Halkın huzurunun sağlanmasına dair.

**d.4, s.363, h.1291**

Rum Patriği Filibe metropolitini şikayet etmiş fakat Divan-ı hümayunda görüşülen bu konuda metropolitten halkın memnun olduğu ortaya çıkınca metropolite herhangi bir işlem uygulanamayacağı belirtilmiştir.

# METİN

**d.1, s.5, h.14**

Rûmili vâlisine ve Filibe monlasına ve Samako ve Dobnice ve Eski Cumʿa kādılarına ve Tatarpazarı nâibine hüküm ki:

Muhammed zîde kadruhû arz-ı hâl ider Kasaba-i Gekbüze'de medfûn müteveffâ Gâzî Mustafa Paşa binâ eyledüği Câmiʿ-i şerîfinin Evkāfı mukātaʿlarından vilâyet-i Rûmili'ne taht-ı kazâlarınızda vâkıʿ yaylak ve tevâbiʿ mukātaʿası oldukları ve ekrekleri rusûmâtı ve Tekke ve esbâbları icârâtı işbu bin yüz elli beş senesi martı ibtidâsından sene-i mezbûre Şubatı gâyetine gelince zabt u rabt eylemek üzre hâlâ vakf-ı mezbûrun mütevellîsi olan el-Hac Mustafa ... hassa *zîde mecdühû* sene-i sâbıkı üzre buna iltizâm ve bu dahı iltizâm ve mukātaʿa-i mezbûrun mâl-i maktûʿı olan yedi yüz elli guruş bunun yedinde ber-vech-i peşîn vakf-ı şerîf mesârifiçün mütevellî-i mûmâ-ileyh bi't-temâm ahz ü kabz itmekle mukātaʿa-i mezbûr serbestiyet üzre zabt ve vâkıʿ olan aʿşâr-ı şerʿiyye ve sâir cüz'î ve küllî mahsûlât ve rusûmâtı kānûn ve defter mûcebince ahz ü kabz itdürülüp ve tapu-yı zemîn oldukda dahı on bin akçeden ziyâdesin cânib-i vakfa virmek üzre sene-i merkūm temâmına değin zabtına taraf-ı vakfdan ve âhardan kimesne dahl ve taʿarruz eylememek içün mütevellî-i mûmâ-ileyh tarafından yedine memhûr zabt temessüki virildüğin bildürüp temessüki mûcebince zabt itdirilmek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin temessüki mûcebince zabt itdirilmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene [1]155

**d.1, s.5, h. 17**

Filibe monlasına hüküm ki:

... Sadr-ı aʿzâm olan Mehmed *zîde mecdühû* berât-ı şerîfimle mutasarrıf oldığı zeʿâmeti mülhakātından Filibe Kazâsına tâbiʿ Yengi(?) mahalline tevâbiʿ-i karyelerinin Voyvodası olan el-Hac Ali zîde kadrühû gelüp bu kendü hâlîne ve arzıyla mukayyed iken hâlâ Rûmili vâlisi vezîrim Ahmed Paşa'nın çukādârlarından Kratavalı Ali nâm kimesne iki torba hazîne ile bunun voyvodası oldığı karyeye gelüp bu dahı hazîne-i mezkûreye bekçi ve kulağuz nezâretinde iken mezkûr Ali mezkûr Çukādâr Ali ... oldığı Mâliye hazîne-i mezkûrı reʿayâya tahmîl ve âlet-i harp ile bunun ve etbâ-ı istek üzerine ... ve nice dürlüdür ve teʿaddî eyledüğünden gayrı mücerred mücrim kasdıyla nezd ve nezârete tesaddî ve beni darb ve mahrûd eylediler diyü ... ve iftirâ vezîr-i müşârü'n-

ileyh ve etbâʿi mezbûr ... âhar mahallere götürüp hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve bi-gayr-ı hak rencîde sevdâsında oldığı bildirüp mezkûr Ali ol makūle daʿvâ ... olur ise âhar mahallerde istimâʿ olunmayup sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin huzur-ı küllî istimâʿ ve hılâf-ı şerʿi şerîf menʿ ū defʿ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin vech-i meşrûh üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene [1]155

**d.1, s.8, h.27**

Filibe monlasına hüküm ki:

Kazâ-i mezbûrda sâkin Müslüman ve zimmî reʿâyâ tâifesinden baʿzıları gelüp Filibe sâkinlerinden Duma nâm zimmî bin yüz elli senesinden berü tekâlifleri umûruna yazılup vâkıʿ olan tekâlifden bunların üzerine kendüsi içün ziyâde tekâlif edildüğünden hadden tahsîl eyledüğünden mâʿadâ hevâsına tâbiʿ olmayanlara arz ve zulm idüp mücerred taʿcîz içün baʿzıların ehl-i örfe istinâden hılâf-ı vâkıʿ mevâd isnâdıyla takrîm ve teʿaddî ve rencide ve ... arz itdürüp bunun emsâli teʿaddîsinin nihâyeti olmayup mürafaʿa-i şerʿ hıdmetinde olduklarından kuvvet-i mâliyesi sebebiyle ber-vechle mukāvemete iktidârları olmayup ahvâlleri diger-gûn perâkende ve perîşân olmalarına bâʿis oldukların bildürüp şerʿle görülüp tekâlifleri husûsunda kendüsi içün ziyâde ve bi-gayr-ı hak aldığı akçeleri alıvirilip icrâ-yı şerʿ ve ihkāk-ı hak ve keyfiyeti der-i devlet medârıma arz ve iʿlâm olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eyledikleri ecilden şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâi'l-i C sene 1155

**d.1, s.10, h.35**

Rûmili Kādıaskeri Mevlânâ Ahmed Nim Mirzâ-zâde'nin Filibe'de kassâmı olan Mevlânâ Mehmed Sâdık zîde ʿilmühûya hüküm ki:

İşbu bin yüz elli beş senesi Rebîʿü'l-âhır gurresinde kazâ-i mezbûr ki umûr-ı müste'men askerîyesi tarafından sana … ve sipâriş olunmağla yine sana ibkā olunup kazâ-i merkûmun ... ... vâkıʿ umûr-ı ... askerîye ve esnâ-ı müste'men ... duʿâ ... istimâʿ ve ... ve hasm ve himem ve ... rüsûmât ... mütevaffık umûrun küllîsini zabt ve tasarruf idüp gerek Filibe kādısı ve gerek âhardan kimesne müdâhale itdirmeyüp hılâf-ı şerʿ ve hılâf-ı kānûn bir ferde taʿarruz ve mûmânaʿat ider ise tarafına iʿlâm eyleyesin diyü tarafından sana mühürlü mektup virilmekle vech-i meşrûh üzre amel eylemek içün yazılmışdır.

[Fî] evâil-i C sene [1]155

**d.1, s.14, h.56**

Filibe mollasına hüküm ki:

Filibe kazâsı ahâlisi gelüp kazâ-i mezbûrdan Tosun oğlı Ahmed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup dâʿimâ kādı ve nâib ve voyvoda ve sâir ehl-i örf tâifesi yanlarına varup fukarâ-yı ehl-i örfe gamz ve bi-gayr-ı hak akçeleri almağa bâʿis ve kendüsi dahı alup ve alâka ve medhali olmadığı ... mesâlihine ve bilâ emr-i şerîf tekâlifleri umûrına karışup bunun emsâli zulm ü teʿaddîsinin nihâyeti olmaduğun bildürüp ol bâbda hükm-i hümâyûnu recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene [1]155

**d.1, s.15, h.60**

Rûmili vâlisine [ve] Filibe monlasına hüküm ki:

Kazâ-ı mezbûrdan Bezdâr-ı sâbık el-Hac İbrâhîm zîde kadrühû gelüp Filibe sâkinlerinden Hacı [ ] nâm kimesneden bundan akdem medârebe-i sahîp ile aldığı maʿlûmü'l mikdâr akçeyi iʿmâl idip bir mikdâr rub hâsıl olmağla bu dahı mezbûre re'is hâlini ve şartları üzre hissesini virdikde mezbûr mücerred re'is hâl benim olmağla cümle ... oldum diyü hılâf-ı şer'-i şerîf te'addî ve nizâʿ ve gadr sevdâsında olduğun ve bu bâbda daʿvâsına muvâfık Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüp fetvâ-yı şerîfesi mûcebince şerʿle görilüp mezbûra- ol-vechle hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve mugâyir-i fetvâ-yı atîk teʿaddî ve rencide ve nizâʿ ittirilmeyüp teʿaddîsi menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâil-i C sene 1155

**d.1, s.18, h.73**

Filibe monlasına hüküm ki:

Hasan Halife bin Abdullah nâm kimesne gelüp nezâret-i Şeyhulislâmîden olan evkāfdan Filibe'de vâkıʿ müteveffâ Şeyh Efendi bin Zekeriya Efendi Câmiʿ-i şerîfi evkāfının yevmî altı akçe kitâbeti babası merkūm Abdullah'ın fevtinden elli beş senesi Rebîʿü'l-evveli gurresinden buna tevcîh ve hâlâ Mâliye tarafından virilen berat-ı şerîfemle üzerinde iken icâbından baʿzı kimesneler bunun yedinde olan Mâliye beratına mugâyir kitâbeti umûrına ... müdâhale ve teʿaddî eylediklerin bildürüp kitâbet-i mezbûr

yedinde olan mâliye berâtı mûcebince kendüye zabt itdirilüp ve kitâbet umûrına mugâyir berat ve âhara dahl ve taʿarruz itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve Hazîne-i âmiremde mahfûz olan Küçük Evkāf Muhâsebesi defterlerine nazar olundukda kitâbet-i merkūm vech-i meşruh üzre işâret-i Şeyhulislâmî mûcebince târîh-i merkūmla merkûm Hasan Halîfe ibn-i Abdullah nâhıye ve hâlâ berât-ı şerîfemle üzerinde oldığı mestûr ve mukayyed bulunmağın beratı mûcebince zabt itdirilmek içün yazılmıştır.

Fî evâil'l-i C sene 1155

**d.1, s.19, h.83**

Rûmili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

Kazâ-i mezbûr müzâfâtından Karadağ Kasabası'na tâbiʿ ... nâm karye ahâlileri gelüp bunların karyeleri kurbunda vâkıʿ maʿlûmü'l-hudûd kadîmî merʿî berâtda ... ... zâde ... nâm karyeler ahâlîlerinin davarları bunların davarlarıyla maʿan müsâʿade üzre bağı olup otundan ve suyundan enfâʿ iderler iken kurâ-yı mezkûrdan ahâlileri zuhûra gelüp ve davarlarından ol- mahalde gezdirmeziz diyü kadîme mugâyir nizâʿ ve gadr sevdâsında oldukların bildürüp ol merʿî berâtta bunların davarları mezkûrların davarlarıyla maʿan müsâade üzre kadîmîsi üzre saʿy ittirilüp kadîme mugâyir mümânaʿat itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eyledikleri ecilden ve kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene [1]155

**d.1, s.28, h.122**

Rumili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

Erbâb-ı tımârdan Ahmed nâm sipâhî gelüp berat-ı şerîfim mutasarrıf oldığı tîmârı karyelerinden Filibe Kazâsı musakkafâtından ... Dağ kazâsına tâbiʿ ... nâm karyesi toprağında vâkıʿ ... yerlerine hâricden ve tâifesinden baʿzıları ... otundan ve suyundan enfâʿ ve öşr ve resm-i keyli bir nesne virmeyenlerin kānûn üzre onlardan resmleri zabt itdikde hılâf-ı kānûn teʿallül ve muhâlefet üzre olup tımârı mahsûsuna gadr oldukça bildirüp ol-bâbda kānûn üzre hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 1155

**d.1, s.42, h.185**

Filibe monlasına hüküm ki:

Sâdât-ı kirâmdan es-Seyyid Ahmed gelüp Filibe sükkânından Hacı Mahmud nâm kimesne zimmetinde bin yüz kırk [ ] senesinden berü bâ-temessük yedi yüz yedi guruş ve bir defʿa dahı seksen bir guruş cemʿan yedi yüz seksen sekiz guruş alacağı olup bundan akdem kirâren ve mirâren talep eyledikde merkūm Mahmud ... ve ... ve berâta sâlik ve baʿzı mütegallibeye istinâden edâda teʿallül ve mahallinde bir vechile tahsîli mümkün olmaduğun bildürüp mezbûr Mahmud Âsitâne-i Saʿâdetime ihzâr ve ihkāk-ı hak olmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve sâdır olan fermân-ı âlîye istinâden bâlâda mestûr husûsı vukūfı olanlardan istihbâr olundukda mezbûr Seyyid Ahmed bin Seyyid Ebûbekir'in Filibe sâkinlerinden merkūm Hacı Mahmud zimmetinde mezkûr Mahmud'un mezbûr Seyyid Ahmed'e virdiği bin yüz kırk bir senesi Saferi'nin tokuzuncu günü târîhli müverrih mumzî ve mahtûm temessüki mantûkunca kenân-ı(?) sümnünden yedi yüz yedi guruş ile hanâsümüninden seksen bir guruş beş pare alacağı oldığı Kettâncı Hacı Hüseyin bin Mehmed ve Kettâncı Ali bin Mehmed ve Yemişçi Halîl bin Abdullah nâm kimesneler mahkeme-i bâbda meclis-i şerʿde haber virmeleriyle mezbûr Hacı Mahmud hâlâ medîne-i Filibe'de sâkin olup ve mezbûr Seyyid Ahmed'in şâhidleri İstanbul ahâlisinden olmağın medîne-i mezbûreye gitmeleri müteʿassir olmağla mezbûr Hacı Mahmud meblağ merkûmı rızâsıyla baʿde'l-ikrâr edâ ider ise febihâ ve illâ merkūm Hacı Mahmud Âsitâne-i Saʿâdete ihzâr ve merkūm Seyyid Ahmed ile mürâfaʿa-i şerʿ ve ihkāk olunmak içün tuğralı emr-i şerîfim iltimâs eyledüğün İstanbul mahkemesinde Bâb nâibi olan Mevlânâ İbrâhîm zîde ilmühû iʿlâm itmeğin iʿlâmı mûcebine amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B Sene [1]155

**d.1, s.42, h.186**

Rûmili vâlisine ve Sofya ve Filibe kādîlarına ve Yenice-i Vardar ve Pirlepe ve Şehr-i gök kādılarına hüküm ki:

Fâtıma ve Ârife ve Âişe nâm hâtûnlar gelüp bunların zevci olup sâbıkā Niş defterdârı olan Abdurrahman Efendi dimekle maʿrûf kimesnenin taht-ı kazâlarda sâkin maʿlûmü'l-esâmî kimesneler zimmetlerinde bin yüz elli [ ] senesinde ber-mûceb-i temessükât ve defter cihet-i şerʿiyyeden maʿlûmü'l-mikdâr akçe alacak hakkı olup almadın fevt olup meblağ-ı mezbûr ile Filibe'de vâkıʿ mülk ve ... ve çeltik ve Yenice-i

Vardar'da mülk hanı ... şerʿle bunlara intikāl itmekle bunlar dahı talep eylediklerinde müteveffâ-yı mezbûrun hazinedârı Hacı Mehmed ve Harem Kethüdâsı Hacı Ali nâm kimesneler dâyenleri ile tekdîr ve ezâ eyledik diyü müddeʿâların vech-i şerʿi üzre ispât eylemedin hılâf-ı şerʿ-i şerîf gadr sevdâsında oldukların bildürüp mezbûrların zimmetlerine ber-mûceb-i defter ve temessükât sâbit olan hakları bi't-temâm mübâşir maʿrifetiyle tahsîl taraflarından vekilleri Şehrî Mehmed Ağa dimekle maʿrûf kimesneye alıvirilüp teʿallül ve tereddüd itdirülmeyüp icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzre vech-i meşrûh üzre şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene [1]155

**d.1, s.49, h.218**

Rumili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

İstanbul'da Fenar kapusı dâhilinde vâkıʿ Abdi Subaşı Mahallesi sâkinlerinden Tanaş veled-i ... nâm zimmî gelüp Filibe sâkinlerinden Metropolit Kalyos nâm râhip ile kethüdâsı ... nâm râhip umûr u husûsları görülmek üzre ... taraflarından vekil itmeleriyle dört yüzer akçe harç sarf idersin biz sana edâ idelim diyü taraf-ı şerʿden yedine virilen huccet-i şerʿiyye ve iki kıtʿa temessüki ... mûcebince buna emr itmeleriyle bu dahı şartu'l-rucûʿ mesfûrların umûrlarına binâ'en bin yüz on [ ] senesinden girü malından bin guruş harç ve sarf ve itmâm-ı mesâlih idüp taraf-ı şerʿden yedine virilen huccet-i şerʿiyye ve iki kıtʿa deyn temessükleri mûcebince mutasarrıfı olan meblağ-ı mezkûrı talep ve aylık istedikde mesfûrlar bi-vech-i şerʿ edâda ... ve muhâlefet ve ziyâde gadr sevdâsında oldukkları ve ... daʿvâsına muvâfık Şeyhulislâm'dan fetvâ-yı şerîfesi olduğun ve ... meblağ-ı mezkûrun ahz ü kabzına bâ-huccet-i şerʿiyye ... veled-i ... nâm zimmîye vekil eyledüğün bildirüp şerʿle görilüp mesfûrların zimmetlerine bâ-huccet-i şerʿiyye ile kıtʿa deyn temessükleri mûcebince mutasarrıfı olan meblağ-ı merkūmı temâmen tahsîl ve vekil-i mesfûra ... içün alıvirüp teʿallül ve muhâlefet itdirilmeyüp ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe ve huccet-i şerʿiyye icrâ-yı şerʿ ve ihkāk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin mahallinde şerʿle görilmek içün yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı B sene [1]155

**d.1, s.54, h.243**

Prizren mevâkatı(?) Mevlânâ Osman *zîde fazlühûya* hüküm ki:

Nezâret-i Sadr-ı a‘zâmdan evkāfdan İstanbul’da vâkı‘ müteveffâ Hüsrev Kethüdâ Evkāfı’nın mütevellîsi Sâlih *zîde kadruhû* gelüp müteveffâ Hüsrev Kethüdâ Vakfı’nın vakfa ma‘mûl bahâsında mufassal ... iken ve Karatava ve Tatapazarı ve Filibe ve İpsala ve Siroz nâm mahallerde vâkı‘ ... ekseri zikr olunan ve onların ba‘zı ma‘lûmü’l-esâmî a‘yânın tasarruflarında olmağla birer tarîkile ba‘zılarının icâratını mukāta‘a ba‘zıların sarf-ı mülkeyn iddi‘âsıyla vakf-ı mahsûb gadr olunmağın bundan akdem ba‘zıları ile murâfa‘a olundukda ta‘lilerinden nâşî vech-i meşrûh üzre ekseri mukāta‘aya tebdîl ve ba‘zıları mülk ... ve bir vechle mukāvemet mümânâ‘at olunmağla mahsûs ve sudûrı vech-i meşrûh üzre mahallerinde istimâ‘ ve ru’yetde ve müzafât vakfı müceddeden tahrîr ve yine defter olunmak Âsitâne-i sa‘âdetimde mûmâ-ileyhe işâret-i Şeyhulislâmî ile emr-i âlîye muhtâç olunduğun Müfettiş-i evkāf olan Mevlânâ İbrâhim *zîde ilmühû* i‘lâm itmeğin sen ki Prizren zîde müfti Mevlânâ mûmâ-ileyhsin ... olmağın içün bi’l-fi‘l Şeyhulislâm ve müfti’i’l-enâm olan Mevlânâ Mustafa’nın defter-i mufassala işâret itmeleriyle müşârün-ileyhin işâretleri mûcebince hak olmak içün yazılmıştır.

Fî evâsıt-ı B sene 1155

**d.1, s.62, h.278**

Filibe kādısına hüküm ki:

Râbiʿa nâm hâtûn Südde-i Saʿâdetime gelüp bunun zevci Mustafa Ağa dimekle ma’rûf kimesne bundan akdem bin yüz kırk iki senesinde fevt oldukda vârisi ... şerʿle bununla sâir sûretlerine intikāl itmekle zevci müteveffâ-yı mezbûrun mâlik oldığı mahlût ve eşyâsıyla der-anbar olunmuş maʿlûm iken mahsûlâtına dahı ber- mûceb-i Defter-i kassâm bu zabt itmişiken Uzuncaâbâd-ı Hasköy kazâsına tâbiʿ Tekye nâm karyede sâkin Hacı oğlı Molla Bekir nâm kimesneye yedinde olan müfredât defteri mûcebince hissesine isâbet ideni mezbûra emâneten teslîm idüp ba‘dehû Âsitâne’ye gelmek murâd eyledikde mezkûrdan defter mûcebince emâneten virdüği eşyâsını talep eyledikde bi’l-külliye inkâr ve dürlü tezvîrâta sâlik ve bundan akdem Hasköy nâibi huzûrunda vâkıʿ şerʿ olmak murâd eyledikde kuvvet-i mâliye senesiyle îbtâl-i hak murâd ve mezbûr ile mahallinde bir vechile muʿkāvemete iktidârı olmayup icrâ-yı şerʿ ve ihkāk-ı hak olunmak mümkün olmadığından mâʿadâ şâhidleri dahı Filibe’de

olduğun ve tarafından Ali Efendi dimekle maʿrûf kimesneyi vekil eyledüğün bildürüp sen ki Filibe kādısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vekîl-i merkūm ile huzûrunda vâkıʿ şerʿ ve ihkāk-ı hak ve keyfiyeti sıhhati üzre arz ve iʿlâm olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin hılâfına emir yoğise vech-i meşrûh üzre şerʿle görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 1155

**d.1, s.62, h.279**

Filibe mollasına hüküm ki:

Hâlâ Mirâhûr-ı evvel olan Abdullah *dâme mecdühû* arz-ı hâl idüp Istabl-ı Âmire-i evvele tâbiʿ havâss-ı hümâyûnum korılarından Filibe Korı Ağası olan Ahmed Ağa dimekle maʿrûf kimesne şeref-bahş sudûr olan hatt-ı hümâyûn şevket makrûnum mûcebince korı ağalığından refʿ olup bin yüz elli beş senesine mahsûben ceyb-i hümâyûn malı zimmetinde bâkī kalduğun bildirüp Istabl-ı Âmiremden mübâşir taʿyîn olunan [ ] *zîde kadruhû* maʿrifetiyle Korı Ağası sâbık mezkûr Ahmed'den her ne ki kabz eylemiş ise kendüden ve reʿâyâ zimmetinde kalan reʿâyâdan tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istidʿâ itmeğin vech-i meşrûh üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı B sene [1] 155

**d.1 s. 65 h. 288**

Filibe monlasına hüküm ki:

Abdullah *dâme mecdühû* gelüp Istabl-ı Âmire-i evvele tâbiʿ havâss-ı hümâyûnum korularından Filibe Koru Ağası olan Ahmed hatt-ı hümâyûn şevket makrûnumla Koru ağalığından azl ve refʿ olunup bin yüz otuz sekiz senesinde koru ağası oldukda ocak tarafından taʿyîn olunan mübâşir-i muharrir maʿrifetiyle selefleri el-Hac Mustafa ve Halil Ağa dimekle maʿrûf kimesnelerden makbuzı olan mîrî ağnâm ve camusun bundan esbak muharrer taʿyîn olunan Seyyid Mustafa'nın götürüp Defterhâne-i Âmireme kayd olunan defterden noksân var mıdır? Tefahhus iktizâ eyledüğün bildürüp noksanı zuhûr ider ise Istabl-ı Âmiremden taʿyîn olunan mübâşir maʿrifetiyle malından tekmîl ettirilmek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan Defter-i korucuyâna mürâcaʿât olundukda Filibe ocağı yoklaması yazıldığı mahalde ocağa karye-i Doğan fi'l-asl davarhâ-i mîrî der-koru-i mezbûr guruş yiğirmi yedi mahsûl heft sâl guruş on tokuz ve Âsitâne-i Saʿâdet bâ-tezkire-i mirâhûr-ı evvel guruş beş ve vazîfe -i ... guruş el-bâkī mevcûd guruş ve ocağ-ı mîrîye yük fi'l- davarhâ-i

mîrî an yed-i Ser-bölük Hacı Hasan guruş otuz sekiz ve mahsûl heft sâl guruş kırk dört ve Âsitâne-i Saʿâdet guruş dört ve vazîfe-i... guruş yiğirmi tokuz el-bâkī mevcûd guruş otuz üç ve Ocağ-ı korı-i kurd fi'l-asl davarhâ-i mîrî on yed-i Ser bölük Süleymân Çelebi guruş kırk sekiz ve mahsûl heft sâl guruş otuz ve Âsitâne-i Saʿâdet guruş dört ve vazîfe ... guruş kırk sekiz el-bâkī guruş otuz ve Ocağı korı-i ...den fi'l- davarhâ-i mîrî an yed-i ser bölük Hasan guruş kırk bir ve mahsûl-i heft sâl guruş yiğirmi iki ve Âsitâne-i Saʿâdet ba-tezkire-i Mirâhur-ı evvel guruş dört ve vazîfe-i ... guruş el-bâkī mevcûd guruş ve Ocağı korı ... fi'l-asl davarhâ-i mîrî guruş altmış üç ve mahsûl-ı sâl heft guruş kırk iki ve Âsitâne-i Saʿâdet bâ-tezkire-i mirâhûr-ı evvel guruş yedi ve vazîfe-i ... guruş otuz el-bâkī mevcûd guruş ile tokuz ve Korı-i Çataltepe mandıra-i camusân der-ocağ-ı mezbûr fi'l-asl camûsân ... guruş yiğirmi yedi mahsûl heft sâl guruş ve vazîfe ... el-bâkī mevcûd guruş ve der-korı-ı Çengerli an yed-i Ağa'-i korı-i Filibe-i ağnâm-ı mîrî fi'l-asl ağnâm-ı mîrî guruş iki bin kırk altı ve mahsûl heft sâl guruş sekiz yüz altmış üç ve vazîfe ...guruş sekiz yüz altmış üç el-mevcûd ağnâm-ı mîrî iki bin seksen iki ve maʿa mevâdd-ı sâire-i korı-i mezbûr diyü bin yüz elli üç senesinde vâkıʿ tahrîr-i cedîdde muharrir kalemiyle tahrîr olundığı Defter-i korıciyânda mestûr ve mukayyed bulunmağın Defter-i hâkānî mûcebince ve vech-i meşrûh üzre amel olunmak üzre yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı B sene 1155

**d.1, s. 79 h. 358**

Rûmili vâlisine ve Filibe monlasına hüküm ki:

Erbâb-ı tımârdan Yusuf nâm sipâhî gelüp Paşa sancağında Filibe nâhıyesinden Kurd nâm karye ve gayrıdan on bin dört yüz elli akçe tımâra berât-ı şerîfimle mutasarrıf olup Filibe nâhıyesine tâbiʿ yüz akçe yazu ile mezraʿa-i Timur Oyası hâric ez-defter diyü mukayyed mezraʿa müstakilen kayd ve berâtına dâhil olup âharın alâkası olmayup bir vechile dahl olunmak îcâb itmez iken îcâbında baʿzı kimesneler zuhûr ve mezraʿa-i mezbûreye hılâf-ı Defter-i hâkānî ve müdâhale ve timar mahsûlüne gadr eylediklerin bildürüp mezraʿa-i mezbûre ber-mûceb-i Defter-i hâkānî müstakilen kendüye zabt ve vâkıʿ olan mahsûl ve rusûmu kānûn ve defter mûcebiyle ahz ü kabz itdirilüp âhara bir vechile dahl ve taʿarruz itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ ve Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan Rûznamçe-i hümâyûn ve Mufassal ve Defter-i derdeste müracaʿât olundukda Filibe nâhıyesinde tâbiʿ hâsıl an öşr-i hılâf ve sâir ... yüz akçe yazu ile mezraʿa-i Timur Oyası hâriç ez-defter mezraʿa-i mezbûrda ... der-Salu ve Sarı

İri nâm karyeler halkı zirâʿat idüp öşrlerin hâsıl-ı mezraʿaya virirler diyü Defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve mahlûl mufassal olmak üzre Defter-i hâkānîde mezkûr oldığı vechle bin yüz elli senesinde Kāsım derdest ve atîkasında elli rûznâmçesinde merkūm Yusuf'un kaydı dâhilinde karar itmeğin ber-mûceb-i Defter-i hâkānî sâlifü'z-zikr yüz akçe yazu ile mukayyed mezraʿa-i Timûr Oyası berat mûcebince temâmen merkūm Yusuf'un tarafından zabt olunmak iktizâ eyledüğün bi'l-fi'l Defter Emîni Halil Şerîf *dâme mecdühû* arz itmeğin arz mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i B sene [1]155

**d.1 s.87 h.391**

Filibe kādısına hüküm ki:

Hâfız el-Hac Ahmed veled-i Şeyh Ali zîde salâha gelüp Filibe nezâreti mukātaʿası malından almak üzre yevmî on tokuz akçe vazîfe ile Tatarpazarı'nda Şeyhu'l kurrâ olan babası merkūm Şeyh Ali el-Hudvî(?) bundan akdem fevt oldukda zikr olunan şeyhu'l kurrâlık babası fevtinden işâret-i Şeyhulislâm mûcebince elli dört senesi Cemâziye'l-evvelinin yiğirmi ikinci gününde buna tevcîh ve hâlâ Mâliye tarafından virilen berat-ı şerîfimle üzerinde ve edâ-yı hıdmet idüp beratı mûcebince hıdmeti mukābelesinde müstehakk olduğı vazîfesin bu âna gelince Filibe nâzırları mâh be mâh edâ idegelmişlerken bu dahı hâlâ Filibe nâzırı olan Filibe sâkinlerinden [ ] zîde mecdühûdan talep eyledikde teʿallül ve muhâlefet ve bunun vazîfe-i merkūmeden gayrı medâr-ı maʿâş olmayup mağdûr olduğun bildürüp beratı mûcebince hıdmeti mukābelesinde müstehakk olduğı vazîfesi alıvirilüp mugâyir-i berat teʿallül ve nizâʿ itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve Hazîne-i âmiremde mahfûz olan Anadolı Muhâsebesi defterlerine nazar olundukda Filibe nezâreti mukātaʿası malından almak üzre yevmî on tokuz akçe vazîfe ile Tatarpazarı Şeyhu'l-kurrâlığı vech-i meşrûh üzre hâlâ Mâliye tarafından virilen berat-ı şerîfimle mûmâ-ileyh Hâfız el-Hac Ahmed veled-i Şeyh Ali'nin üzerinde olduğı mestûr ve mukîr bulunmağın berat-ı mûcebince hıdmeti mukābelesinde müstehakk olduğı vazîfesi alıvirilmek içün yazılmışdır.

Fî evâi'l-i Ş sene 1155

**d.1 s.99, h. 445**

Rûmili vâlisine ve Filibe monlasına hüküm ki:

İbrâhim nâm kimesne gelüp Filibe kazâsı müzâfâtından Karacadağ nâhıyesine tâbiʿ Arap-ova nâm karye toprağında vâkıʿ tapu ve temessüküyle ve resmlü koruyı geldüği mahsûs ve müstakil korusında âharın bir dürlü alâka ve medhali yoğiken Filibe kazâsı sâkinlerinden mütegallibeden Hacı Ali nâm kimesne zuhûr ve mücerred tegallübünden nâşî zikr olunan korusunun hılâf-ı kānûn işcârların vâzʿ ve aryaya tahmîl ve âhara beyʿ idüp ziyâde gadr ve teʿaddî eyledüğün bildürüp hılâf-ı kānûn müdâhalesi menʿ ü defʿ ve icrâ-yı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1155

**d.1, s.102, h.460**

Filibe kādısına hüküm ki:

Zeʿâmet karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbiʿ Derbend-i cedîd nâm karye reʿâyâları gelüp bunlar aʿşâr-ı şerʿiyye ve sâir hukūk ve rusûmların kānûn ve defter mûcebince karyeleri zâbitlerine edâda kusûrları olmayup ve uhdelerine lâzım gelen derbend ve köprü ve hıdmetlerine Bosna ve sâir ol-havâlîde gelüp karyelerinden mürûr iden hazînede hıfz ü hirâset idüp bir vechle rencide olunmaları îcâb itmez iken hazîne ile mürûr u ubûr iden kulaguz ve Yeniçeri ve sâir ehl-i örf tâifesinden baʿzıları karyelerine nüzûllarından bilâ-mûcib ... bunda meks ü meft ve meccânen benim dimek ve sâir me'kulâtların aldıklarından mâʿadâ bunlardan hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve bilâ-emr-i münîf akçe talep ve karyeleri zâbiti hümâ hukūk ve rusûmların kānûn ve defterden ziyâde mutâlebesiyle bunları taʿcîz ve rencideden hâlî olmayup ol- vechile ahvâl-i fukarâ diger-gün perâkende ve perîşân olmalarına bâʿis ve gadr-i küllî eylediklerin bildürüp mezkûrların zâhir olan müdâhale ve zulm ü teʿaddîleri menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden hılâf-ı şerʿ-i enver ve mugâyir-i kānûn ve defter teʿaddî itdirilmemek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1155

**d.1, s.104, h.466**

Rûmili vâlisine ve Filibe mollâsına hüküm ki:

Dîvân-ı hümâyûnumda Tezkire-i evvel olan el-Hac Abdullah zîde mecdühû arz-ı hâl idüp Tırhala ve Vize ve Paşa sancaklarında Yenişehir ve gayrı nâhıyelerde mukātaʿa-ı ... Yenişehir ve gayrıdan altmış yedi bin üç yüz elli iki akçe Dîvân-ı hümâyûnum kâtipleri şâkirdliği gedüğüyle berat-ı şerîfemle mutasarrıf oldığı zeʿâmeti mülhakātından Paşa sancağında Filibe nâhıyesinde üç bin iki yüz akçe yazusı olan karye-i Rogos-ı Büzürk der-nâhıye-i Koyundepesi ve yine nâhıye-i mezbûra tâbiʿ dört bin beş yüz akçe yazusı olan karye-i Rogos-ı küçük der-nâhıye-i Koyundepesi diyü Defter-i hâkānîde mukayyed karyeler müşterekleriyle mûmâ-ileyhin kayd ve beratına dâhil ve sâbık-ı âhar-ger Rogos Karyesinde ber-mûceb-i tahrîr-i cedîd Istabl-ı Âmire-i evvele tâbîʿ ve Yanukān ve Yamakān tâifesine mahsûs baştine olmağla ve yanık çeribaşları tahrîr-i cedîdde karye-i mezbûrede ve Yanukān ve Yamakān tâifesine taʿyîn ve mahsûs olunan baştineleri ve Yanık ve Yamakān taʿifesi taraflarından zabta kanâʿat itmeyüp hılâf-ı Defter-i hâkānî âhar yerlerde kadîmden öşr ve resmi müşterekleriyle zeʿâmeti tarafından alına gelen yerlerin öşr ve resmine ... müdâhale ve ahz ü kabz idüp ol-vechle zeʿâmeti mahsûlüne gadr olunduğun bildirüp zâhir olan müdâhale ve teʿaddîleri menʿ ü defʿ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan Rûz-nâmçe-i hümâyûn ve Defter-i icmâl ve mufassala mürâcaʿat olundukda Filibe nâhıyesine tâbiʿ üç nefer reʿâyâ ve on baştine ve hâsılı tahtında ispençe ve kendüye yekûn maʿa gayrıhı üç bin iki yüz akçe bazar-ı karye-i Rogos-ı Büzürg der-nâhıye-i Koyun Depesi ve yine nâhıye-i mezbûreye tâbiʿ on altı nefer reʿâyâ ve hâsılı tahtında ispençe ve kendüye yekûn maʿa gayrıhı dört bin beş yüz akçe bazar-ı karye-i Rogos-ı küçük der-nâhıye-i Koyun Depesi diyü Defter-i mufassalda muharrer başka başka tahrîr ve Defter-i icmâlde Rogos-ı Büzürg ve Rogos-ı Küçük diyü yedi bin yedi yüz akçe yazusunda üç bin yedi yüz akçesi ifrâz ve Tatarpazarı nâhıyesine tâbiʿ Kara Yaʿkub nâm karye ile birikdirilüp on iki bin tokuz yüz akçe yekûnundan altı bin tokuz yüz akçesi ifrâz ve Filibe nâhıyesine tâbiʿ Dîvâne Abdi nâm karye ile birikdirilüp ve yiğirmi beş bin iki yüz akçe zeʿâmet diyü bir icmâl ve icmâl-i mezbûrun iki bin altı yüz akçesi mûmâ-ileyh el-Hac Abdullah Tezkire-i evvelin kaydı ve on bin akçesi Dergâh-ı Muʿallâm çavuşlarından Ömer veled-i Musâhib Paşa ve iki bin altı yüz akçesi Mehmed ve on bin akçesi İbrâhîm Nihâli kayıdlarında ve yine yazu-yı mezkûrdan üç bin akçesi dahı ifrâz virilmemek ve temâmen İslâm kaydında ve üç yüz

akçesi dahı ifrâz ve yine Filibe nâhıyesinde İshâk Beğ nâm karye ile birikdirilüp iki bin beş yüz akçe oldığı bir icmâl ve temâmen diğer Muhammed kaydında ve beş yüz akçesi dahı ifrâz ve yine nâhıyesinden Deyr-i aʿlâ nâm karye ile birikdirilüp iki bin akçe oldığı ber-icmâl ve temâmen murâd kaydında ve üç yüz akçesi dahı ifrâz ve Tatarpazarı nâhıyesine tâbiʿ Saru nâm karye ile birikdirilüp iki bin tokuz akçe oldığı ber-icmâl ve temâmen Ahmed veled-i Halil kaydında ve üç bin yedi yüz akçesi dahı ifrâz ve yine Tatarpazarı nâhıyesine tâbiʿ Kara Yaʿkûb nâm karye ile birikdirilüp on iki bin tokuz yüz akçe yekûnunda altı bin akçesi ifrâz ol dahı ber-icmâl ve temâmen Ali veled-i Derviş kaydındadır ve Istabl-ı âmire-i evvele tâbiʿ ve Yanukān ve Yamakān yazıldığı mahalde Filibe kazâsına tâbiʿ karye-i Rogos tahtında ve yanık ... veled-i ... ve tahtında tarla ve bostan ve harman ve ... ve Yanukān ve Yamakān-ı sâ'ire der-karye-i Rogos'un baştine aded elli bir ve ... baştine aded on beş diyü yüz elli üç senesi târihiyle müverrih-i Defterhâne-i âmirede mahfûz defter ve Yanukān Defter-i hâkānîde ol-dahı ... tahrîr olunmağın ber-mûceb-i Defter-i hâkānî icmâl-i mezbûrlardan herkes berat yazularına göre hisselerin zabt ve karye-i mezbûrelerde zeʿâmet ve timar arâzîleri zeʿâmet ve timar mutasarrıfları taraflarından ve Yanukān ve Yamakān'a mahsûs baştineler arâzileri ve Yanukān tarafından zabt olunmak iktizâ eyledüğün bi'l-fiʿl Defter Emîni olan es-Seyyid Halil Şerîf *dâme mecdühû* arz itmeğin arzı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene [1]155

**d.1, s.108, h. 483**

Filibe kādısına hüküm ki:

Kazâ-ı mezbûr müzâfâtından Öndeş nâhıyesinde vakıʿ ... Hatice Sultân *dâmet-izzühânın* hassı karyelerinden Hurçak müslim karyesi ahâlisi gelüp bunlar kazâ-i mezbûr ahâlilerinden maʿlûmü'l-isim kimesnelerin bundan akdem bin yüz elli [ ] senesinde be-şartü'r-rûcûʿ emirleriyle maʿlûmü'l-mikdâr akçeden ve ihtimâm-ı mesâlih idüp zimmetlerinden olan masrûf haklarını talep eyledikde hevâlarına tâbiʿ Yusuf kimesneden istinâden virmeyüp gadr eylediklerin bildirüp şerʿle görilüp masrûf-ı hak alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1555

**d.1, s.113, h. 508**

Filibe mollasına hüküm ki:

Sen ki Filibe Kādısı Mevlânâ Mehmed Emîn *zîdet fezâ'ilühûsun* mektûp gönderüp ve Yatuğan karyelerinden Filibe kazâsına tâbi‘ Devdere nâm karyenin defter mukayyed ve Yatuğan re‘âyâlarından Todor nâm zimmî koyun ile kışlada eylemek karye-i mezkûre kurbunda vâkı‘ Çebtun nâm karyede zevcesi [ ] nâm nasrâniye üç dört ay meks itmekle ba‘dehû Todor zevcesi ile kadîmî karyesi olan Devdere'ye nakl-i murâd eyledikde karye-i mezbûre mültezimi olan Çakırcılı Halil Ağa-zâde dimekle ma‘rûf Ebûbekir nâm kimesne karye imamı Mehmed ve ahâlisinden Bayram ve re‘âyâlarından Çuçu oğlı Nikola ve Derzi Metro nâm zimmîler hılâf-ı şer‘ ve kānûn mesfûrların kadîmî karyelerine gelmeğe mümâna‘at üzre olmalarıyla hılâf-ı şer‘ ve kānûn hareketleri men‘ ve memnû‘ olmazlar ise i‘lâm olunup ve mesfûr Todor kadîmî karyesine nakl itdirilmek bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince kıbel-i şer‘den iki def‘a murâsele irsâl olundukda mültezim-i merkūm ile muʿayyenleri olan merkūmun adem-i itâ‘atlarından nâşî memnû‘ olmayup yine muhâlefet üzre olup mesfûr Todor'un kadîmî karyesine nakli müte‘assir olmağın bundan akdem mesfûrun keyfiyeti istihbâr olundukda ... ve Devdere karyesinden olup ve ... zimmî karye-i mezbûr oldığı şer‘en sâbit olmağla ol-bâbda vâkı‘-i hâl hükm-i hümâyûn virilmek recâsına arz eyledikleri ecilden karye-i mezbûrede tekâlifi îcâb ider emlâkı olmayup kānûn üzre on sene mürûr itmemiş ise vech-i meşrûh üzre kadîmî karyesine nakl ve iskân itdirilmek içün yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i Ş sene [1]155

**d.1, s.115, h. 513**

Filibe mollasına hüküm ki:

Süleymaniye Evkāfı mukāta‘alarından İstanimaka Mukāta‘asının mültezimi olan Abdurrahim zîde kadrühû gelüp sekiz yüz elli beş senesinde mûmâ-ileyhin mültezimi oldığı mukāta‘a-ı mezbûr karyelerinden Filibe kazâsına tâbiʿ Karlı-ova ve Sarı köy nâm karyeler toprağında Halil Oğlı Çiftliği dimekle maʿrûf çiftlik mutasarrıfı olan Hüseyin ve Abdullah nâm kimesneler bunun zamânında sene-i mezbûrda fevt oldukda oğulları ve kızları ve baba bir er karındaşı ve sâir tapu ile virilmesi fermân olunanlardan kimesneleri kalmayup zikr olunan karyeler toprağında mutasarrıf oldığı tarla ve çayırları kānûn üzre tapuya müstehak oldukda bu dahı tâlip olanlara resm-i tapu ile

virüp zirâʿât itdirmek istedikde tapu ashâbından olmayup müteveffâ-yı mezbûrların akrabalarından Ali ve [ ] nâm kimesneler zuhûr ve zikr olunan tarla ve çayırlar içün bizim mülkümüzdür diyü hılâf-ı kānûn ve ... müdâhale ile mâl-ı iltizâmın kesr ve noksânına bâʿis ve bâdî oldukların bildürüp mezkûrların ol-vechle hılâf-ı kānûn zâhir olan müdâhale ve teʿaddîleri menʿ ü defʿ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eylediği ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 1155

**d.1, s.117, h. 524**

Rûm[ili] vâlisine [ve] Filibe monlasına hüküm ki:

Tarak(?) tâifesinden Mihaliyet nâm zimmî gelüp bundan akdem medîne-i Filibe sâkinlerinden Kıbtî tâifesinin habbedârı olan Ebûbekir nâm kimesne zimmetinde bin yüz kırk dört senesinde memhûr deyn temessüki mûcebince bin guruş alacak hakkı olup ve meblağ-ı mezbûrun beş yüz guruşunı edâda beş yüz kırk guruşunı zimmetinde kalmağla bâkī kalan meblağ-ı mezbûrı talep ve almak istedikde mezbûr dürlü illet ve bahâne ile virmekde teʻallül ve muhâlefet ve ziyâde gadr ve teʻaddî eyledüğün bildirüp şerʿle görilüp temessüki mûcebince zimmetinde bâkī kalan meblağ-ı mezbûrı alıvirilüp icrâ-yı şerʿ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eylediği ecilden şerʿle görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş Sene 1155

**d.1, s.122, h.547**

Filibe mollasına ve Aydos ve [ ] ve [ ] ve [ ] kādılarına [hüküm] ki:

İstanbul'da vâkıʻ Sultân Selîm Hân *tâbe serâhu* evkāfının hâlâ kadîmî mütevellîsi olan el-Hac Hüseyin *zîde kadruhû* mektûp gönderüp merhûm *müşârun-ileyhâ* evkāfı mülhakātından taht-ı kazâsında vâkıʻ İstanimaka ve Edirne … … nahıye ... ve perâkende bağçe vücûda ... mukātaʻaları taraflarında olan bağçelerden Defter-i cedîdde resm-i dönüm hâsıl kayd olmağla ve yedi sene geçüp mesâha olmayup muhtel ve müşevveş olmağla ahsâbı dönüm-i resmlerin temâm virmeyüp noksân virmeleriyle mahsûl-ı vakfa gadr olmağla mukātaʻa-i mezbûrenin mültezimi Osman Ağa dimekle maʻrûf kimesne maʻrifetiyle mesâha olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz itmeğin imdi bağı ... elli dörd guruşuyla elli beş zirâʻat-i binâ guruşuyla kırk beş ağaç olur buna göre Südde-i Saʻâdetimden iki baş mühürlü urgan gönderilmişdir ol bâbda kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'hir-i Ş sene [1]155

**d.1, s.126,h.563**

Filibe kādısına hüküm ki:

Nezâret-i sadr-ı aʿzamîde olan evkāfdan İstanbul'da vâkıʿ merhûm ve mağfûrun-leh Gâzî Sultân Süleyman Hân *tâbe serâhu* evkāfı mukātaʿalarından İstanimaka mukātaʿası aklâmından Filibe kazâsına tâbiʿ Karlıova nâm karye reʿâyâları gelüp yine kazâ-i mezbûra tâbiʿ Köseler nâm karye ahâlisinden birkaç nefer şakîler hakkında ahz ve Dîvân-ı Rumili'ye ihzârları içün bundan akdem emr-i şerîfim sâdır ve Köseler karyesinin Karlıova karyesine beş altı konak baʿîd mesâfesi oldığından maʿadâ mukaddemâ Ramya(?) nâm râhip bunların karyelerine geldikde subaşı Hacı Ali nâm kimesne râhib-i mesfûru haps idüp baʿdehû halâs oldukda Subaşı-i merkūmda mâlım zâyiʿ olmuşidi diyü daʿvâ ve Dîvân-ı Rumili'ye ihzâr ve beş yüz guruş müsâlaha kaydına iʿlâm alup reʿâyâ fukarâsından bir nesne talebiyle rencide olunmaları îcâb itmez iken râhib-i mesfûr şirrete sülûk ve karyesinin kocabaşısı Marlako nâm zimmî emvâl ve eşyâmı gâret eylemişidi diyü tecrîm kasdıyla Dîvân-ı Rumili'ye ihzâriçün emr-i şerîfim ısdâr ve ol- vechle reʿâyânın perâkende ve perîşân olmasına bâʿis olduğun bildürüp mesfûrân Marlako ve râhip el-yevm Âsitâne-i Saʿâdetimde olmalarıyla evkāf müfettişi huzûrunda murâfaʿa ve icrâ-yı hak ve râhib-i mesfûrun şerrinden karye-i mezbûre ahâlileri halâs olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve fiʿl-asl İnebahtı ahâlisinden olup İstanbul'da misâfiran sâkin mesfûr Erma(?) nâm râhip Meclis-i Şerʿde merhûm-ı müşârü'n-ileyh Sultân Süleyman Hân Gâzî *tâbe serâhu* evkāfı mukātaʿatından Filibe kazâsına tâbiʿ İstanimaka mukātaʿa karyelerinden Karlıova nâm karyenin kocabaşısı Marlako nâm zımmî ile karye-i mezbûre reʿâyâsından müstehilü'l-esâmî ve'l-eşhâs yiğirmi bir nefer zimmîler hâzırûn oldukları hâlde lede'l-murâfaʿa bundan dört ay mukaddem İslimye ... avdetinde karye-i mezkûreye geldiğimde zikr olunan karyede zabt olan gâ'ibân ani'l-meclis el-Hac Ali ve karındaşı Veli ile işbu Marlako zimmî beni ahz idüp bin elli aded zincirli ... altunımı ve sekiz yüz guruşluk ber mûceb-i defter eşyâmı ... ahz eylediler diyü râhib-i mesfûr zimmî mezbûr Marlako râhib-i mesfûr ... müddeʿâsını beyân içün bi'd-defâʿât imhâl oldukda ... ... âciz oldığını iʿtirâf ve tahlîka tâlip oldukda mesfûr ... zimmî alâ vâcibü's-su'âl yemîn billâh itmeğin râhib-i mesfûr Ermiyan(?) ber-vech-i şerʿ muʿârazadan baʿde'l-menʿ karye-i mezbûre reʿâyâsından … mesfûrdan bundan akdem râhib-i mesfûr husûs-ı mezbûr içün nizâʿa teʿaddî ve bi-vech-i şerʿî Rumili vâlisi huzûruna ihzâr ile bizi tecrîm ve takrîm ve bu takrîm ile perâkende ve

perîşân olmamıza bâ‘is ve bâdî olmağın fî-mâ ba‘d nizâ‘a kıyâm ve te’addî ider ise da‘vâsı âhar mahallinde istimâ‘ olunmayup vech-i şer‘î üzre Âsitâne-i Sa‘âdetimde huzûr-ı âsafîde rü’yet ve istimâ‘ olmak içün re‘âyâ-yı mesfûrdan emr-i şerîfim virilmek recâsında bi’l-iltimâs Evkāf müfettişi olan Mevlânâ İbrahim zîde ilmühû i‘lâm itmeğin i‘lâmı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ’il-i N sene [1]155

**d.1, s.139, h.627**

Filibe monlâsına hüküm ki:

Senki Filibe kādısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin Mehmed Emin *zîdet fezâ’ilühû* Südde-i Sa‘âdetime mektûp gönderüp medîne-i Filibe kazâsına tâbi‘ bir ... nâm karye toprağından çakırcı baştine yerlerine berat-ı şerîf ile mutasarrıf olana Monalâki nâm zimmî Meclis-i Şer‘de bundan akdem Şâh Sultân Evkāfı mütevellîsini karye-i mezbûrede baştine arâzisi bu kadar diyü nizâ‘dan hâlî olmamağla kadîmden öşr ve resm-i taraf-ı vakfdan alına gelen yerlerin öşr ve resmi vakıf tarafından ve baştine yerleri dahı çakırcı tarafından zabt olunup birbirlerine ta‘arruz itmemek ve vukû‘ı üzre i‘lâm olunmak bâbında mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince i‘lâm olunmuşiken işbu sene-i mübârekede karye-i mezbûre mültezimi Temûr-zâde Mustafa nâm kimesne zikr olunan baştine arâzisinde vâkı‘ bağından rusûm tahsîl idüp gadr eylediğini inhâ eyledikde husûs-ı mezbûr vukûfı olanlardan su’âl olundukda arâzi-i merkūm kadîmden çakırcı tarafından zabt oluna gelen baştine yerlerinden olduğunu haber virmeleriyle kadîmden çakırcı tarafından zabt oluna gelen baştine yerlerine taraf-ı vakfdan müdâhale olunmamak üzre dahı mesfûr emr-i şerîf sudûrunu iltimâs eyledükde sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin arz itmekle ahkâm kaydına mürâca‘at olundukda vakfın karyesinin mümtâz ve mu‘ayyen hudûdu dâhilinde olan arâzinin a‘şâr ve rusûmu kadîmîsi üzre taraf-ı vakfdan ve zikr olunan baştine yerleri dahı çakırcı tarafından zabt olunup ahd-ı hümâ birbirlerine kat‘â ta‘arruz etmemek ve vukû‘ı üzre arz ve i‘lâm olunmak bâbında sâbıkā Re’issü’l-küttâb Mustafa *dâme mecdüh*û i‘lâmıyla elli bir senesinde emr-i şerîf virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın kadîme mugâyir ahd-ı hümâ birbirlerinin arâzisine kat‘â ta‘arruz etmemek üzre mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince müceddeden emr-i şerîfim virilmek içün bi’l-fi‘il Re’issü’l-küttâbım Mehmed Râgıb *dâme mecdüh*û i‘lâm etmeğin i‘lâmı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 1555

**d.1, s.145, h. 654.**

Emr-i gerü gelüp ... hıfz olunmuşdur.

Filibe mollasına [hüküm] ki:

Bi'l-fi'l Dârü's-Sa'âdetim Ağası el-Hac Beşir Ağa *dâme uluvvühû* Südde-i Sa'âdetime arz gönderüp taht-ı nezâretinde olan evkāfdan İstanbul'da vâkı' merhûme Ayşe Sultân ve Gâzî İbrâhim Paşa Evkāfından Filibe Kazâsında vâkı' Yaylak mukāta'ası arâzisinde beş oluk ta'bîr olunur üç aded defterde resmî defterde hâsıl yazılmış ekreklerde mutasarrıf olan babası Bekir Mecid nâm kimesne bin yüz elli beş senesinde fevt oldukda oğlı kalmayup kānûn üzre tapuya müstehak ve hakk-ı tapu kızı Tayyibe nâm hâtunun olmağa babası müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden mütevellî-i vakfdan kānûn üzre resm-i tapu ile alup yedine zabtiçün virilen memhûr temessük mûcebince mutasarrıf olup âhardan vechen mine'l-vücûh dahl olunmak îcâb etmez iken kazâ-i mezbûrda sâkin Çakırcı Halil Ağa oğlı Ebûbekir nâm kimesne mütegallibeden ba'zı kimesnelere istinâden hılâf-ı kānûn ve mugâyir-i temessük mezbûrenin zabtına mürâca'at ve ma'lûmü'l mikdâr mahsûlâtın ahz ü gasp ve gadr-ı küllî eyledüği ecilden mezbûra istirhâm ve merkūm Ebûbekir'in hılâf-ı şer' ve kānûn zâhir olan müdâhale ve te'addîsi men' ü def' ve mezbûre Tayyibe'nin yedinde olan mütevellî-i vakf temessüki mûcebince zikr olunan ekrekleri ve kendüye zabt ve merkūm Ebûbekir 'in mutasarrıfı ahz ü arz eylediği mahsûlâtı dahı girü kendüye red ve teslîm itdirilmek bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına Nâzır-ı vakf olan ağa-yı müşârü'n-ileyhe arz itdirilmek vech-i meşrûh üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene [1]155

**d.1, s.148, h.669**

Filibe mollasına ve [ ] ve [ ] ve kādîlarına hüküm [ki]:

Nezaret-i Sadr-ı a'zamîde olan evkāfdan İstanbul'da vâkı' müteveffâ Hüsrev Kethüdâ Evkāfının bil'- fi'il berat-ı şerîfimle mütevellîsi olan Salih *zîde kadruhû* gelüp vâkı' mûmâ-ileyhin evkāfı mülhakātından … … de vâkı' imârete meşrûta ma'lûmü'l-mikdâr ve vakf-ı ağnâmlarının taht-ı kazâlarınızda vâkı' mahsûs ve … … … zamânında mürûr ve ubûrları esnâsında zikr olunan kazâlar ahâlilerinden ba'zıları … tâbi' kimesnelere istinâden hılâf-ı şer' ve esnâ-yı râhda ağnâm vakfın önlerine atup bize koyun ve kuzu ve … … virmezüz diyü çobanlarını envâ'i dürlü te'addîden halî olmadukların ve ba'zıları dahi hılâf-ı şer' şerîf kānûn ahz û kabz ve ol- vechle vakf-ı

şerîfe gadr-ı küllî … eylediklerin bildirüp ol- vechle zâhir olan müdâhale ve teʿaddîleri menʿ ü defʿ ve zikr yine memnûʿ ve … olmazlar ise keyfiyetleri arz ve iʿlâm olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmemek şerʿle görilüp iʿlâm olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [1] 155

**d.1, s.149, h.670**

Rûmili vâlisine ve Filibe kādîsına hüküm ki:

Filibe sâkinlerinden Alî nâm kimesne gelüp Filibe sükkânından iken bundan akdem bin yüz elli [ ] senesinde fevt olan fevt olan kayınpederi El- Hâc Ahmed nâm kimesne vârisi muhtârı var iken yine Filibe'de sâkin Voyvoda Mehmed dimekle maʿrûf kimesne müteveffâ-yı mezbûrdan … altmış yedi buçuk vakfa … ve toksan altı buçuk guruşluk sâir eşyâsıyla otuz guruş nükūd akçesini hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve fuzûlî ahz ü kabz ve ol-vechle ziyâde gadr-ı küllî vârid eyledükde bu bâbda daʿvâsına muvafık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüp sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin maʿrifetinle fetvâ-yı şerîfesi mûcebince şerʿle görilüp mezkûrun hılâf-ı şerîf ve mugâyir-i fetvâ-yı şerîfe ve fuzûlî taʿarruz tehâs ve nükūd eşyâ her ne ise bedel-i sübût tamâmen tahsîl ve bî-kusûr alıvirilüp bir dürlü te'allül ve muhâlefet itdirülmeyüp icra-yı şerʿ ve ihkāk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin mahallinde şerʿle görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 1155

**d.1, s.153, h.687**

Rumili vâlisine ve Filibe mollasına hüküm ki:

Evlâd-ı Fâtihân tâifesinden [ ] ve [ ] ve [ ] ve [ ] dahı baʿzıları gelüp müteveffâ Gâzî İbrahîm Paşa Evkāfından Paşa Sancağında Filibe nâhıyesine tâbiʿ karye-i Ilıca nâm-ı diğer İdil(?) nâm karyede vâkıʿ resmî defterde vakf-ı mezbûra hâsıl kayd olunan yaylaklarda vâkıʿ mezbûrdan evlâd-ı Fâtihân tâifesinin tasarrufunda olan ekreklerinden ... koyun ve sâir davarları ol yaylaklarda yayladup otundan ve suyundan enfâʿ etmeleriyle tahammüllerine göre yaylak resmlerin virmeğe râzılar iken karye-i mezbûre mültezimi olanlar kanâʿat itmeyüp mücerred celb-i mâl kasdıyla sizlerde âhar kazâda sâkin olup biz sizden rusûmu ziyâde aluruz diyü mugâyir kānûn beş on nefer adam ile bunların ekrekleri üzerine varup ziyâde nesne almak içün çobanlarını der-zincir ve ahz ü habs beher sene hılâf-ı şerʿ ve kānûn ziyâde akçelerin almalarıyla bundan akdem hılâf-ı

kānûn zâhir olan te‘addîleri men‘ ü def‘ içün ısdâr itdikleri emr-i âlî mûcebince te‘addîleri men‘ olunmuşiken te‘addîlerinden nâşî bizim ... emr-i ısdâr itdirdiniz diyü bunlara arz u adâvet ve bir vechle itâ‘at-ı şer‘ ve i‘timâd emr-i âli itmeyüp zâhir olan cevr ü te‘addîlerine tâkat getürecek hâlleri kalmayup hılâf-ı şer‘ ve mugâyir-i kānûn ol vechle olan te‘addîleri men‘ ü def‘ eğer itâ‘at-i emr-i alî etmezler ise keyfiyetleri arz ve i‘lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istirhâm etmeleriyle Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz olan ahkâm kaydı görüldükde mukaddemâ sâdır olan emr-i âlîden isimleri mezkûr on nefer kimesneler karye-i mezkûre mültezimlerinin ol-vechle zâhir olan te‘addîlerinin men‘ ü def‘i içün mukaddemâ istid‘â ve defterhânesine nazar oldukda Filibe nâhıyesine tâbi‘ vakf-ı Gâzî İbrâhim Paşa-yı cedîd diyü yazılduğı mahalde karye-i Ilıca nâm-ı diğer İdil der- sınûr-ı vakf-ı mezbûr diyü hâsıl-ı resm-i otlak ve hâsıl-ı kayd olundığı mukayyed bulunmağın kānûn ve defter mûcebince amel olunmak içün emr-i âlî virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince müceddeden iltimâsları üzre emr-i şerîfim sudûrını bi’l-fi‘l Re’issü’l-küttâbım olan Mehmed Râgıb *dâme mecdühû* i‘lâm itmeğin, i‘lâmı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 1155

**d. 1, s.159, h.706.**

Filibe kādısına hüküm ki:

Bi’l-fi‘l Bâbü’s-sa‘âdetim Ağası İbrahim Ağa *dâme uluvvüh*û Südde-i Sa‘âdetime arz gönderüp nezâretinde olan evkāfdan Filibe’de vâkı‘ müteveffâ Şehâbeddin Paşa Evkāfı karyelerinden Filibe nâhıyesine tâbi‘ Göklüne ve Bosna ve Vidina ve Madruk(?) ve Karaağaç ve ... Davud nâm-ı diğer Uzun Kara Temurci İlyâs nâm karyelerin ve mahallâtın hâsılları tahtında niyâbet ve resm-i arûs defterde vakf-ı mezbûra hâsıl yazılmağla zikr olunan karyelerin rusûm-ı serbestiyesine âhardan bir vechle gadr olunmak îcâb itmez iken ehl-i örf tâifesi taraflarından müdâhele olduğundan mahsûl-i vakfa küllî gadr olmağın kurâ‘-i mezbûr serbestiyet üzre zabt itdirülüp rüsûm-ı serbestiyesine hâricden hılâf-ı kānûn müdâhele itdirilmeyüp men‘ ü def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum virilmek recâsına arz eyledüği ecilden Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan Defter-i evkāfa mürâca‘at olundukda Filibe nâhıyesine tâbi‘ cemâ‘at-ı müsellemânân karye-i Gökline ve Bosna kırk altı nefer re‘âyâ ve gebrân kurâ‘-i mezbûre ve mahalle-i sâbıkān yüz kırk nefer re‘âyâ ve mahalle-i ... ve altmış sekiz nefer re‘âyâ ve mahalle-i Kale yetmiş tokuz nefer re‘âyâ ve mahalle-i ... kırk iki

nefer re‘âyâ ve hâsılı tahtında resm-i ra‘iyyet ve niyâbet ve resm-i arûs yekûn ma‘a gayrıhâ altmış sekiz bin beş yüz seksen akçe ve yine nâhıye-i mezbûra tâbi‘ karye ve Vidin’e müsellemânân yiğirmi tokuz nefer re‘âyâ ve gebrân karye-i mezbûre mahalle-i davar otuz sekiz nefer re‘âyâ ve mahalle-i Dimitri on nefer re‘âyâ ve mahalle-i ... kırk sekiz nefer re‘âyâ ve mahalle-i ... kırk nefer re‘âyâ mahalle-i ... on tokuz nefer re‘âyâ ve hâsılı tahtında resm-i ra‘iyyet ve niyâbet ve resm-i arûs ve âdet-i iştibânı yekûn ma‘a gayrıhâ yiğirmi beş [bin] dört yüz sekiz akçe ve yine nâhıye-i mezbûra tâbi‘ karye-i ... mahalle-i... elli tokuz nefer re‘âyâ ve mahalle-i ... on sekiz nefer re‘âyâ ve mahalle-i ... diğer kırk iki nefer re‘âyâ ve mahalle-i ... elli üç nefer re‘âyâ ve mahalle-i ... otuz beş nefer re‘âyâ ve hâsılı tahtında resm-i ra‘iyyet ve niyâbet ve resm-i arûs ve âdet-i iştibân yekûn ma‘a gayrıhâ on sekiz bin yüz tokuz akçe ve yine nâhıye-i mezbûra tâbi‘ müsellemânân re‘âyâ neferen sekiz ve gebrân re‘âyâ seksen iki ve hâsılı tahtında niyâbet ve resm-i âdet-i iştibânı ve gayrıhı yekûn ma‘a gayrıhâ tokuz bin sekiz yüz kırk akçe ve yine Filibe’ye tâbi‘ Kızılhisâr nâhıyesinde karye-i ... neferen kırk sekiz ve cemâ‘at ... neferen yüz yetmiş bir ve hâsılı tahtında niyâbet ve resm-i arûs ve âdet-i iştibânı yekûn ma‘a gayrıhâ dört bin altmış dört akçe ve yine Kızılhisâr nâhıyesine tâbi‘ karye-i ... Davud nâm-ı diğer Uzun Karye neferen yiğirmi altı ve mahalle-i Kızılhisâr an re‘âyâ-yı Timurci İlyâs ve gayrıhı neferen üç cemâ‘at-i ... der-sınûr karye-i mezbûrede sâkinlerdir neferen altı ve mahalle-i Hamidlü tâbi‘-i karye-i ...Davud nâm-ı diğer Uzun Karye neferen on hâsılı tahtında niyâbet ve resm-i arûs ve âdet-i destibânı yekûn ma‘a gayrıhâ kırk bir bin yetmiş altı bin ve yine Filibe nâhıyesine tâbi‘ karye-i Temürci İlyâs mahalle-i ... neferen kırk iki ve mahalle-i ... neferen otuz ve mahalle-i Temürci İlyâs neferen kırk tokuz ve hâsılı tahtında niyâbet ve resm-i arûs ve âdet-i destibânı yekûn ma‘a gayrıhâ on yedi bin yedi yüz bir akçe yazular ile ve ma‘a ... sâire ... Defter-i evkāfda muharrir kalemiyle tahrîr ve Şehâbeddin Paşa evkāfından olduğı mestûr ve mukayyed bulunmağın Defter-i hâkānî mûcebince kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1155

**d. 1, s. 166, h. 739**

Edirne kādısına ve Zağra-i Atîk ve Zağra-i cedîd kādılarına hüküm ki:

İstanbul Gümrüğü Emîni Yusûf *zîde mecdühû* Südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl idüp İstanbul gümrük tevâbi‘âtından olan Edirne gümrük mülhâkātından havâss-ı hümâyûnumda mûmâ-ileyhin uhdesinde olan nefs-i Edirne aklamından olmak üzre

mukāta‘a-i beytü’l-mâl ve mâl-i gâ’ibâ ve mâl-i maksûd-i gebrân Yuva-ı Edirne ve Gümülcine ve Hasköy ve Yenice-i Kızılağaç ve Zağra-i Eskihisâr ve Zağra-i Yenice ve Karin ilerü Yabuk ve cebelü ordusu kâdıları Defter-i hâkānîde hâsıl yazılmağla Zağra-i Eskihisâr ve Zağra-i Yenice kazâları topraklarında re‘âyâ tâ’ifesinden olup yeniçerileri ve ana tâbi‘ olanlarından mâ‘âdâ ilerü izn-i ma‘rûf fevt olanların beytü’l-mâlları mûmâ-ileyhin uhdesinde olan hass-ı mezbûra â’id olmağla ahardan dahl olunmak îcâb itmez iken yine havâss-ı hümâyûnumda nefs-i Filibe mukāta‘ası zâbitleri Mehmed Ağa ve Ahmed Ağa dimekle ma‘rûf kimesneler zikr olunan iki aded kazâların beytü’l-mâlı Filibe mukāta‘ası aklâmından Tavuslu mukāta‘ası mülhâkātından bu hılâf-ı Defter-i hâkānî ... müdâhele ve bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince murâfa‘a şer‘ olduklarında mezbûrların müdâheleleri men‘ olunmuşiken ... olmayup bir takrîr ile ısdâr itdirdikleri emr ile yine müdâheleden hâlî olmadıkların bildirüp zikr olunan kazâlardan hass-ı mezbûra â’id olan beytü’l-mâl ber-mûceb-i Defter-i hâkānî kendüye ahz u kabz itdirilüp mezbûrları hılâf-ı Defter-i hâkānî dahl ve ta‘arruz itdirlmeyüp men‘ ü def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve Defterhâne-i âmiremde mahfûz olan Defter-i icmâl ve mufassala mürâcâ‘ât olundukda on üç yük yetmiş üç bin iki yüz elli akçe yazusı olan nefs-i Edirne hâsılı ile mahsûb senede beş yük yiğirmi yedi bin yüz altmış akçe yazu ile mukāta‘a-i beytü’l-mâl ve mâl-ı gâ’ib ve mâl-ı … gebrân … Edirne ve Gümülcine ve Çirmen ve Hasköy ve Yenice-i Kızılağaç ve Zağra-i Eskihisâr ve Zağra-i Yenice ve Karin ilerü Aydos ve Tanyolu ve Ahyolu ve Rusı kâdı diyü Defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve Defter-i icmâlde nefs-i Edirne el-mahrûse ma‘a mukāta‘ât-ı sâire havâss-ı hümâyûnum mülhâkātından olmak üzre tahrîr ve nefs-i Filibe mülhâkātında mahsûl ba‘zı mukāta‘ât diyü yazuldığı mahalde senede on ile bin beş yüz akçe yazu ile mukāta‘a-i şem‘ hâne-i hâ-yı kazâ-i Filibe ve Zağra-i Eskihisâr ve Hasköy ve Bazarcık ve senede yiğirmi tokuz bin üç yüz otuz üç akçe yazu ile mukāta‘a-i cüz‘iye gebrân yuva kazâ-i Filibe ve Samâko ve beytü’l mâl ve mâl-i gâ’ib ve makfûd kazâ-i Çirmen ve Filibe ve yuva ve ... Filibe ve Hasköy ma‘a beytü’l mâl ve mâl-ı gâ’ib ve mâl-ı makfûd ve bi’l ... bağçenân ve göre çoban ve kazâ-i Filibe ve Hasköy diyü olduğu Defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve Defter-i icmâlde an mahsûl nefs-i Filibe el-mezbûr ma‘a ba‘zı mukāta‘at kazâ-i mezbûre ve Tatarpazarı ve Samako ma‘a bozahâne-i nefs-i mezbûr ve Zağra-i Eskihisâr ve Hasköy ve Bazarcık ma‘a bac bazar siyâh ile birikdirilüp bir yük seksen altı bin beş yüz elli altı akçe yazu ile olduğı havâss-ı hümâyûnum mülhâkātından olmak üzre tahrîr ve … sancağında Yenice-i Zağra nâhıyesine tâbi‘ yiğirmi bin altmış altı akçe yazu ile nefs-i Yenice-i Zağra Defter-i

mufassalda olduğı muharrir kalemiyle tahrîr Defter-i icmâlde mîrlivâ emr-i Çirmen hassı mülhâkātından olmak üzre tahrîr ve defter olunmuşdur diyü bi'l-fi'l Defter Emîni olan Ali Katibi *dâme mecdü*hû arz itmeğin mûmâ-ileyhin arzı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1155

**d.1, s.181, h.811**

Rumili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

El-Hac Mehmed nâm kimesne gelüp bunun bin yüz elli [ ] senesinde üç re's esbleri kazâ-i mezbûrda vâkı' ... manastırı dimekle ma'rûf manastırda sâkin olan [ ] zimmînin iğfâliyle firâr ve manastır-ı merkūmede ihtifâ eylediklerini re'yü'l -ayn görmüş kimesneler var iken bir dürlü zuhûra getürmeyüp gadr-ı küllî eyledüğün bildirüp şer'le görülüp alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin mahallinde şer'le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâi'l-i Za sene 1155

**d.1, s.185, h.830**

Rumili vâlisine ve Filibe mollasına hüküm ki:

Erbâb-ı timardan Yusuf nâm sipâhî gelüp Paşa sancâğında Filibe nâhıyesinde Bacalu nâm-ı diğer ... nâm karye ve gayrıdan altı bin akçe berât-ı şerîfemle mutasarrıf oldığı timarının Baş Kalemi olan sâlifü'z-zikr karye-i Bacalu nâm-ı diğer … Defter-i mufassalda beş nefer müslümân ve yüz sekiz nefer gebrân ve tahtında yiğirmi bir nefer müslümân re'âyâ ile mahalle-i ... der-sınur-ı karye-i mezbûre ve hâsılı tahtında resm-i çift ve bennâk ve mücerredân ve ispençe ve ... ve resm-i tapu-yı zemîn yekûn ma'a gayrıhı altı bin altı yüz akçe karye-i Bacalu nâm-ı diğer … mahalle kādısının nâibi Mevlânâ Hüsâm mezbûr karye-i Bacalu'nun ta'yîn eylediği sınırıdır ki zikr olunur ismin ... nâm ... dere tarlası andan gûn ... tarlası andan mâl ... andan bana rücû iden müsellem tarlasına andan bile dahı bölüğe katalar ve buna andan bir hân geçidine varınca nihâyet olur ve bir ciheti müsellem deresinden Tavaşin deresine ve andan Düş(?) nâm mevzî' ve andan Dorluca ... ve andan ... ... varınca sahîh olur diyü Defter-i atîkde mukayyed olup lâkin karye-i mezbûrenin ba'zı kurâ ile sınûr husûsunda nizâ' lı olmağla Defter-i atîkde mukayyed olduğı üzre Defter-i cedîd-i hâkānîye dahı meşrûh üzre kayd olunmak içün emr-i şerîfim vârid olmağla imtisâlen ...almak bâ-hatt-ı tevki'-i kayd olunmak diyü tahrîr ve Defter-i icmâlde karye-i Bacalu nâm-ı diğer Doluluk tâbi'-i

Filibe diyü yazu-yı mezkûrı tahrîr ve min gayrı ... görülüp on bin beş yüz akçe ze‘âmet bir icmâl ve icmâl-i mezbûrun altı akçesi ... Yusuf’un timarı bâkīsi müştereki kaydında olup karye-i mezbûr ve mahalle-i merkūme dâhilinde olan yerleri öşr ve resmine âhardan dahl olunmak îcâb itmez iken karye-i mezbûre ile mahalle-i mezbûrenin olmakdan nâşî ecânibden ba‘zı kimesneler senin mahalle-i mezbûrda bir dürlü alâkaları yokdur mahalle-i mezbûre Süleyman mahallesidir senin karyende ancak zimmî re‘âyâlar sâkin olduğı karyedir diyü hılâf-ı Defter-i Hâkānî ve beratına mugâyir te‘addî ve mahalle-i mezbûrenin zabtına mûmâna‘at ve gadr sevdâsında oldukların bildirüp karye-i mezkûr ve mahalle-i mezbûre Defter-i Hâkānîde mukayyed hudûd-ı mezkûr dâhilinde olan arâzîleriyle ber-mûceb-i Defter-i Hâkānî müşterekiyle kendüye zabt ve vâkı‘ olan mahsûl ve rusûmı kānûn ve defter mûcebince ahz u kabz itdirilüp hılâf-ı Defter-i hâkānî ve beratına mugâyir âharı dahl ve ta‘arruz itdirilmeyüp men‘ ü def‘ ve memnû‘ olmazlar diyü arz ve i‘lâm olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan Rûznâmçe-i Hümâyûn ve Defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzre oldığı mestûr ve mukayyed olunduğı mestûr ve mukayyed olunmağın ve Defter-i hâkānî ve beratı mûcebince zabt itdirilmek içün yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı Za sene [1]155

**d.1, s.187, h.838.**

Rumili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

Senki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin Mehmed Emin *zîde fezâ’ilühûsun* Südde-i saʿâdetime mektûp gönderüp timar karyelerinden Filibe nâhıyesine tâbiʿ Mihalgun nâm karye sâkinlerinden Hacı Halil ve Hacı Mehmed ve Hacı İbrahim ve ... Halil ve Kara Mustafa ve Monlâ Ahmed ve Monlâ Hasan dimekle maʿrûf kimesneler ile sâir ahâliye karye-i meclis-i şerʿe varup İstanbul’da vâkıʿ müteveffâ İbrahim Paşa Camiʿi ve medrese ve imâreti evkāfından Paşa Sancağında Filibe kazâsı müzafâtından ... nâhıyesine tâbi‘... karyesinin hâsılı tahtında resm-i ağıl Defter-i hâkānîde defʿa hâsıl kayd olunmağla karye-i mezbûre toprağında tasarruflarında kadîmî ağılları olmağla mutasarrıf oldukları koyunların ... alınmak içün ağıla girer her üç yüz koyundan beş akçe ağıl resmleri kānûn üzre virmeğe râzılar iken vakf-ı mezbûr tarafından karye-i mezbûre zabtı olanlar kānûn üzre olmağa kanâ‘at itmeyüp hılâf-ı kānûn beher ağılların yiğirmişer guruş mutâlebe ve haber ... ahz u kabz idüp gadr ve te‘addî itmeleriyle kānûn üzre amel olunup hılâf-ı kānûn ol-vechle ziyâde talebiyle te‘addî ve rencide

itmeyüp menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîf virilmek recâsına vâkı‘-i hâl der-i devlet-medârıma idiver diyü elhâh itmeleriyle ol-bâbda vâkı‘-i hâl bi’l-iltimâs ve Defterhâne-i âmiremde mahfûz olan Defter-i evkāfa mürâca‘at olundukda ... nâhıyesine tâbi‘ yiğirmi altı nefer müslümân re‘âyâ ve beş ... ile karye-i ... ve tahtında doksan altı nefer ... ile der-mahalle-i Karakoğan der-karye-i mezbûre ve hâsıl ve resm-i hakkında ve bennâk ma‘a mücerredân ve ispençe ve ... ve resm-i ganem ve resm-i ağıl yekûn ma‘a gayrıhâ on bir bin üç yüz yetmiş sekiz akçe yazu ile Defter-i evkāfda muharrer kalemiyle tahrîr ve kurâ-yı sâire ile vakf-ı mezbûr mülhâkātından oldığı mestûr ve mukayyed bulunmağın Defter-i hâkānî mûcebince ve kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı Za sene 1155

**d.1 s.205, h.935.**

Rumili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

Erbâb-ı timardan Yusuf nâm sipâhî gelüp Paşa sancağında Filibe nâhıyesinde karye-i Bahyolu nâm-ı diğer Suköy nâm karye ve gayrıden altı bin âhar timara berat-ı şerîfemle mutasarrıf olup timarının Niş kalemi olan salifü’z-zikr Bahyolu nâm-ı diğer Suköy karyesi ve icmâline ve ahd-i yine nâhıye-i mezbûre tâbi‘ iki bin beş yüz akçe yazusı olan karye-i köste … hâriç ez-defter ve bin dört tüz akçe yazusı olan karye-i Zayirde(?) müşterekiyle köprü beratına dâhil olmağa müştereki bunun selefi zamânında sâlüfü’z-zikr karye-i mezbûrun hisseleri tahtında kayd olunan resm-i çift ve bennak ve mücerred ve İspençe ve mahsûl ... ve abd... ve haberiye ve sâir mahsûlâtlarından bir ... yazusuna göre hissesine düştü ahza ... eylemeyüp ziyâdeye tecâvüz eylediğinden ma‘âda zikr olunan Bahyolu nâm-ı diğer Suköy karyesinin ... mahsûb yiğirmi nefer re‘âyâ ile mahalline ... dir mestûr karye ... olmayup olunan mahallenin yanında hârî olan nehri bir tarafından Bahyolu karyesi ve bir tarafından eğer Mehmed ... vâkı‘ olmağla mahalle-i mezbûrede dahı müştereki … ve kâdısını zabt itdiğinden gayrı hudûdu dâhilinde olan câbirleri dahı olmağa zabt ve Mehmed mezbûr hudûdı dâhilinde olan câbirlerin mahsûlat ve rusûmâtların berat mûcebince hissesine ʿinâyet ve kendüye â‘id olan mahsûlat ve rüsûmâtı virmeyüp timarı mahsûlüne küllî gadr eyledükde bu kırk akçe bunun selefi erbâb-ı timardan Ömer nâm sipâhî istirhâm ve Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan Rûznâmçe-i Hümâyûn ve Defter-i İcmâl ve mufassala raiyyet olundukda Filibe Nâhiyesine tâbi‘ ba‘zı nefer-i müselmân ve yüz altı nefer ... re‘âyâ ile karye-i Bahyolu nâm-ı diğer Suköy ve yiğirmi nefer re‘âya ile mahalle-i … karye-i

mezbûre ve hassıyla tahtında resm ve bennâk … mücerredân ve ispençe ve resm-i çift ... ve mahsûl ... ... abd ... düçâreye ve … ve ... ve gayriha yekûn men‘ gayra iltimâsının altı yüz akçe karye nâhıye-i mezbûra tâbi‘ otuz nefer re‘âyâ ve hâsılı tahtında ispenç ve bedel-i öşr ilân beher müzevvec an mahsûler-dükkâne-i ... ve cariya ve kesb-i değin zemâyin ve guruşuna ve ha... iştiyâtı yekûn ... iki bin beş yüz akçe yazıldı karye ... emr-i ispençe nâm karyede ... ve yine Filibe nâhıyesine tâbi‘ on beş nefer re‘âyâ ve hass-ı tahtında ispençe ve bedel-i öşr-i illet beher an mahsûl-i şer‘-i dükkâna ... ve cariye ve ... ... ve nebâyat ve arûsiye ve âdet destibânı yekûn min- gayrı bin dört yüz akçe yazıldı karye-i ... Sarı Musa nâm karyede bulunmuşdur diyü Defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve Defter-i icmâlde birikdirüp on bin beş yüz akçe ze‘âmet ber-icmâl ve icmâl ... altı bin akçesi ma-temam Yusûf’un ... dörd bin beş yüz akçesi dahı ... nâm karye ve gayrıdan ber vech be-yekûn yiğirmi bin akçe ze‘âmete mutasarrıf Mehmed ... ze‘âmeti memhûren olduğı mestûr ve mukayyed bulundığın Defter-i hâkānî mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i Za sene [1]155 (Ocak 1743)

**d.1, s. 221, h.980**

Filibe monlasına hüküm ki:

[ ] nâm kimesne arz-ı hâl idüp bu Filibe kazâsına tâbi‘ Göle nâm karye sâkinlerinden iken ... içün Âsitâne-i sa‘âdetime gelür oldukda karye-i mezbûre toprağında vâkı‘ tasarrufunda olan ma‘lûmü’l-hudûd yerleri [ ] nâm kimesneye sipâriş olduğı ol yerleri bunun tarafından zabt ve zirâ‘at ve öşr ve resmi hâsıl ... edâ ve bunun dahı sıhhat-i haberi ve mektûbun gelüp yerleriyle mülk bağçesine bir vechile dahl olunmak îcâb itmeziken karye-i mezbûrede Süleyman Beşe ve Mehmed Beşe dimekle ma‘rûf kimesneler ol yerlerin sâhibi [ ] diyü sâbıkā sâhib-i arz olan [ ] nâm kimesneyi bezl-i irtişâ ile itmâ‘ ve hılâf-ı kānûn bin yüz elli üç senesinde tapu temessüki olup yerlerin iki seneden berü zabt eylediklerinden gayrı mülk bağçesin dahı ... zabt idüp ziyâde gadr ve te‘addî eylediklerin bildirüp zâbitleri ma‘rifetiyle buna zabt itdirilmek bâbında hüküm-i hümâyûnum recâ eyledikde ecilden kānûn üzre amel olunmak emrim olmuşdur.

Fî evâ’il-i Za sene 1155

**d.1, s.221, h. 1015.**

Filibe mollasına hüküm ki:

Medîne-i Filibe mahallâtından İbn-i Kāsım Mahallesi sâkinlerinden İsfendiyâr Beğ dimekle maʻrûf kimesne Südde-i saʻâdetime arz-ı hâl idüp ... bundan akdem Emine bint-i Ali nâm hâtûn taht-ı nikâhında iken beynlerinde hüsn-i mübâşeret mümkün olmaduğundan mezbûre Emine ile muhâlif olunduklarından zimmetinde olan maʻlûmü'l-mikdâr mîrî ile zevciyete müstehak-ı âmme-i daʻvâdan zimmetini ibrâ ve iskāt ve cânib-i şerʻden yedine huccet-i şerʻiyye virilüp dahl olunmak îcâb itmez iken mezbûre zuhûr ve şarta sâlik ve sizinle olan muhâlefeti ikrâr-ı hak olunmuşdı mührüm ve zimmetinde olan hakkım celb iderim diyü baʻzı işrâya istinâden iddiʿâ ve murâfaʻa-i şerʿ olunduklarından mezbûrenin iddiʿâsı hılâf-ı şerʻ ... oldığı şerʻen sâbit ve zâhir ve ... birle huccet-i şerʻe virilmişiken virilen huccet-i şerʻiyyeye mugâyir tekrar ... tâbiʻ işrâya istizân nizâʻdan hâlî olmaduğun bildirüp huccet-i şerʻiyyesi mûcebince amel olunup mezbûrenin mugâyir-i huccet-i şerʿiyye zâhir olan müdâhale ve teʻaddîsi menʻ ü defʻ olunak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden mahallinde şerʻle menʻ olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 1155

**d.1, s.223, h.1029**

Filibe monlasına hüküm ki:

Rikāb-ı Hümâyûnumda Mirâhûr-ı evvel olan Abdullah *dâme mecdühû* mühürlü arz-ı hâl gönderüp Istabl-ı Âmire-i evvele tâbiʻ havâss-ı hümâyûn korularından Filibe kazâsında vâkıʿ mîrî korılar içlerine ... tâifesi ve sâirleri inhifâklarıyla girüp isticârların katʿ ve harâb eylediklerin bildirüp ol taraflardan mürûr idenler mîrî korulara girmeyüp ve isticârların katʿ itmeyüp zâhir olan teʿaddîleri menʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrına iltimâs itmeğin vech-i meşrûh üzre amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 1155

**d.1, s.232, h.1070**

Filibe kādısına hüküm ki:

Ahmed *zîde kadruhû* gelüp müteveffâ Cığalazâde Evkâfından Filibe kazâsında vâkıʿ Avretalan ve Kovacı Mukātaʿası mûmâ-ileyhin uhdesinde olup mukātaʿa-i mezbûre vakıfdan vâridâtları kadîmden mukātaʿa-i mezbûre karyelerinde otura geldikleri mahalde otura bu dahı oturup kimesneye hılâf-ı şerʿ vazʿ ve teʿaddîsi yoğiken ahâliye kurâdan baʿzıları mücerred ... için biz senin karyemizde oturduğını istemeziz diyü hılâf-ı şerʿ ve bilâ emr-i münif teʿaddî ve rencideden hâlî olmadıkların bildirüp

hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve bilâ emr-i münifi ol- vechle rencide ve remîde itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 1155

**d.1, s.235, h.1085**

Rumili vâlisine ve Filibe monlasına hüküm ki:

Hâlâ mukātaʿa-i zemîn olan İbrahim *zîde kadruhû* gelüp Filibe kazâsı müzafâtından Koyundepesi nâhıyesine tâbiʿ Ada nâm karye toprağında ba-huccet-i şerʿiyye mutasarrıf olduğı mülk-i çiftlik ve çiftliğe tabiʿ maʿlûmü'l-hudûd yerlerin tarafından zabt ve zirâʿat beher sene öşr ve resmin ... edâ idüp emr olunmak îcâb itmez iken ecânibden baʿzı kimesneler hılâf-ı şerʿi şerîf ve mugâyir-i hak ve mugâyir-i kānûn bin yüz elli [ ] senesinde fuzûlî ve tegallüben zabt idüp ... gadr ve teʿaddî eylediklerin ve tarafından [ ] nâm kimesneye vekîl eyledüğin şerʿle görilüp mezbûrların hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve mugâyir-i kānûn fuzûlî ve tegallüben zabt eyledüğün ... ve emîni alıvirilüp icrâ-yı şerʿ ve ihkāk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eylediği ecilden şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 1155

**d.1, s.247, h.1145**

Rumili vâlisine ve Filibe mollasına hüküm ki:

Osman nâm kimesne gelüp bunun Filibe sâkinlerinden … nâm zimmî zimmetinde bin yüz elli senesinden berü ve ber-mûceb-i memhûr temessük karz-ı şer'îden altı bin guruş alacak hakkı olup def'âtle talep ve almak istedikde mesfûr zimmî dürlü illet ve bahâne ile virmeyüp zîre gadr ve te'addî eyledüğün bildirüp şer'le görilüp mesfûrun zimmetinden meblağ-ı mezbûr tahsîl ve temâmen alıvirilüp te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüp icrâ-yı şer' ve ihkāk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eylediği ecilden şer'le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene 1156

**d.1, s.252, h.1169**

Rumili vâlisine ve Filibe mollasına hüküm ki:

İstanbul sâkinlerinden Ali *zîde kadruhû* gelüp bunun Filibe sâkinlerinden ... veled-i Manol nâm râhip ve zimmetinde bin yüz elli [ ] senesinden yedi kise akçe alacak hakkı içün bundan akdem ısdâr eylediği fermân-ı âlî mûcebinde mahallinde şer'le ... ve

üzerine sâbit ve hüküm birle cânib-i şerʻden hucceti şerʿiyye virilmişiken râhib-i mesfûrun ol-tarafda tarafgîri olan ... ve ... nâm kimesne... baʻzı hevâdârlarına bunun üzerine cemʻiyyet ve ... üç kise akçeye sulh olup ... sulh-ı mezbûr şerʻen sahîh olmamağla yedinde olan huccet-i şerʻiyyesi mûcebince bâkī kalan dört kîse akçesin tâlep eyledikde bî-vech-i şerʻî seninle sulh olurum diyü teʿallül ve gadr murâd eyledüğün ve bu bâbda daʻvâsına muvâfık Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün mûciblerince alıvirilmek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin mahallinde şerʻle görile diyü yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M sene [1]156

**d.1, s.265, h.1224**

Rumili vâlisine ve Sofya ve Filibe mollarına ve [ ] ve [ ] kādılarına hüküm ki:

Medîne-i Filibe ve kurâsında sâkin müslimîn ve ehl-i zimmet reʻâyâ fukarâsı Südde-i Saʻâdetime adam ve arz-ı hâl gönderüp medîne-i mezkûr nezâreti mülhâkātından Şemʻhâne mukātaʿasının bundan akdem bin yüz elli [ ] senesinde mültezimi olan Ebubekir nâm kimesne kendi hâlinde oldığından nâşî ahâli ve fukarânın her birini hılâf-ı vâkıʻ mevâd isnâdıyla hılâf-ı şerʻ-i şerîf ve taʿarruz tekdîr ve fuzûlî umûr ve husûslarına karışup cebren mâlların ahz ve bunun emsâli zulm ve teʻaddîsinden ahvâl ... diger-gûn perâkende ve perîşân olmalarına bâʻis ve mezbûr hâlâ taht-ı kazâlarınızda karâr üzre olduğun bildirüp sen ki vezîr-i müşârü'n-ileyhsin mezbûr bulundığı mahalde maʿrifetinle şerʻle görülüp hılâf-ı şerʻ-i şerîf ve taarruz zulmen aldığı akçeleri istirdâd ve icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden bulundığı mahalde şerʻle görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 1156

**d.1, s.271, h.1255.**

Filibe kādısına [ ] Kādısına ve Tatarpazarı kazâsı nâibine hüküm ki:

Nişân-ı Hümâyûnum virilen Dergâh-ı Muʻallâm müteferrikalarından *kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim [ ] zîde mecdühû* gelüp Paşa Sancağında Filibe ve [ ] nâhıyelerinde berât-ı şerîfemle mutasarrıf oldığı zeʿâmet-i karyelerinden Filibe kazâsına tâbiʿ Ada ve [ ] nâm karyelerinin defterde mukayyed raʿiyyet ve raʿiyyet oğullarından baʻzıları kadîmî karyelerinden kalkup varup taht-ı kazâlarınızda vâkıʻ baʻzı kazâyet ve kurâ askerî çiftliklerinde sâkin ve mütemekkin olmalarıyla mûmâ-ileyhin subaşısı olan [ ] *zîde kadruhû* ol makūle defterlü reʻâyâsı bulundukları mahalde kadîmî sâkin oldukları

karyelerine nakl ve iskân itdirmek murâd eyledikde baʿzı mütegallibeye istinâden teʿallül ve muhâlefet üzre olup zeʿâmeti mahsûlüne gadr eyledüklerin bildirüp kadîmî kurâlarına nakl [ve] iskân itdirülüp hılâf-ı kānûn teʿallül itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden kānûn üzre iskân itdirilmek içün yazılmışdır.

Fî evâʾhir-i M sene 1156

**d.1, s.279, h.1295**

Rumili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

Ustuban nâm zimmî Südde-i Saʿâdetime arz-ı hâl idüp bunun babası ... nâm zimmî Filibe kazâsı müzâfâtından Uzun İsmâil karyesinden [ ] nâm kimesnenin çobanı olup kendü hâlinde ağasının koyunlarıyla maʿân kendü koyunlarını raʿî ider iken bin yüz elli [ ] senesinde karye-i mezbûre ahâlîlerinden maʿlûmüʾl-esâmî kimesneler babası mesfûrı ... deyn olup âlet ile bi-gayr-i hak katl ve yanında olan ... dahı gâret idüp ziyâde gadr ve fesâd eylediklerin bildirüp sen ki vezîr-i müşârüʾn-ileyhsin maʿrifetinle şerʿle görilüp murâfaʿadan zimmetlerinde lâzım gelen deyn-i kassâmesi ile gâret eyledikleri koyun ve ... tahsîl ve ... alıvirilüp icrâ-yı hak virmemekde ʿinâd iderler ise arz olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin mahallinde şerʿle görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâʾil-i S sene 1156

**d.1, s.280-281, h.1300**

Rumili vâlisine ve Filibe mollasına [hüküm] ki:

Nişân-ı Hümâyûnum virilen Dergâh-ı Muʿallâm müteferrikalarından Ahmed Ser-çukādâr-ı hassa *zîde mecdühû* ile erbâb-ı timardan Mustafa veled-i Halil Çavuş nâm sipâhî gelüp Paşa sancağına Dimetoka nâhıyesine Hacı Ali ve Berat nâm karye ve gayrıdan otuz yedi bin altı yüz elli iki akçe zeʿâmete mûmâ-ileyh Ahmed ser-çukādârı hassa ve yine livâ-i mezbûrda Zağra-i Eskihisâr nâhıyesinde ... nâm karye ve gayrıdan sekiz bin akçe timara dahı merkūm Mustafa veled-i Halil Çavuş başka başka berevât-ı şerîfimle mutasarrıflar olup Filibe nâhıyesine tâbiʿ an mahsûl-i dola ve bostanhâ ve bağçehâ maʿa bağât-ı müselmân ve gebrân-ı nefs-i Filibe maʿa mahalle-i Tatarân ki kadîmden sipâhîler tasarruf itdikleri bostanların ve dolatların ve yağatan ve bağçelerin âdet-i kadîme üzre girü ve sipâhîlerine zabt ve tasarruf itdirilmek üzre Defter-i cedîd-i atîkde mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzre Defter-i cedîd-i hâkānîye kayd olundı diyü hâsıl yedi bin üç yüz akçe yazu ile Defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve Defter-i icmâlde mahsûl-i bağât müsellemânân ve gebrân-ı nefs-i Filibe maʿa

mahalle-i Tatar ve öşr-i bağçe ve bisâtın ve dolaphâ-i nefs-i Filibe maʿa mahalle-i mezbûre ve öşr-i isticâr-ı armud ve meyve-i sâire tâbiʿ Filibe diyü yine ol mikdâr akçe yazu ile tahrîr ve Zağra-i Eskihisâr nâhiyesine tâbiʿ ... nâm karye ve maʿa gayrıhâ birikdirilüp yekûn bin akçe zeʿâmet bir icmâl ve icmâl-i mezbûrun on iki bin akçesi an timar bâ-hatt-ı Tevkiʿî mûmâ-ileyh Ahmed Ser-Çukādâr hassa kaydında ve sekiz bin akçesi dahı merkūm Mustafa veled-i Halil Çavuş'un niyâzı olup ve yine Filibe nâhıyesine tâbiʿ nefs-i Filibe'nin tahtında mahallât baʿzı nefs-i şehr-i Filibe el- mezbûre ve an mahsul-i Çayır Kāsım Beğ mir livâ-i Silistre der-kurb-ı Filibe der ... tasarruf ... Hacı Beğ fî sene seksen akçe ve an mahsûl-ı Çayır Mehmed Çavuş an çavuşân dergâh-ı alî an yed-i Mehmed Çelebi ve baʿzı ... bâ-huccet-i kadr-i Filibe ber vech-i nakd on beş akçe ve an mahsul-i öşr-i çayır ve sazlık ve âhar dudluk fî sene bin iki yüz akçe yekûn maʿa gayrıhâ on dokuz bin sekiz yüz kırk üç cemʿan mahsûlât-ı nefs-i Filibe el-mahmiyye bir yük seksen altı bin beş yüz elli altı akçe yazu ile ol dahı Defter-i mufassalda tahrîr ve Defter-i icmâlde havâss-ı hümâyûnumdan olmağla zaʿîm-i mûmâ-ileyh ve sipâhî-i merkūm nefs-i Filibe ve mahalle-i Tatarda vâkıʿ bağat müsellemânân ve gebrân hâsıl olan üzümlerinden ve bostanların ve bağçelerin beyʿ ve intifâʿ olunan sâire ve meyvelerinden ve emrud ve sâir meyve isticârlarının hâsıl olan meyvelerinden dahı ... olan öşrleriyle mahsûl-i dolâbî dahı tâlep eylediklerinden ashâbı biz tasarrufumuzda olan bağât ve bağçeler ve bostanlar ve sâir meyve isticârımızdan maktûʿan ancak yüz elli ve iki yüz akçe virüp öşr virmeyüz dolablarımızı bargîrler ile idâre ideriz mahsûl nâmıyla sana virmeyüz diyü beş on seneden berü hılâf-ı kānûn ve defter-i teʿallül ve muhâlefet eylediklerinden mâʿadâ nâzırları dahı hassı yazılan emrudluğun öşrini almağa kanâʿat itmeyüp zeʿâmet ve timarlarına yazılan emrud ve sâir meyve isticârının öşrlerine mugâyir-i Defter-i hâkānî müdâhale ve ol-vechle zeʿâmet ve timarların mahsûlünün kesr ve noksânına bâʿis oldukların bildirüp Defter-i hâkānî mûcebince tevcîh iden aʿşâr kendülere alıvirilüp hılâf ve Defter-i ashâbını ... merkūmu ol vechle teʿallül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan Rûznâmçe-i hümâyûn ve Defter-i icmâl ve mufassala mürâcaʿat oldukda vech-i meşrûh üzre oldığı mestûr bulunmağın Defter-i hâkānî mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 1156

**d.1, s.293, h.1350**

Hasmı Manolâki zimmî yedine kadîmîsi üzre amel olunmak içün emr-i şerîfim virilmişdir.

Fî evâhir-i L sene [1]156

Rumili kâdısına hüküm ki:

Nezâret-i Sadr-ı a‘zamım olan evkāfdan ...ü’l sarı aliyyü’l rahmetü’l barîk vâkı‘ müteveffâ zâde Mahmud Paşa ve zevcesi merhûme Şâh Sultân Evkāfı mütevellisi olan Ahmed Beğ *zîde mecdühû* arz-ı hâl ider vakf-ı mezbûrun Defter-i hâkānîde mukayyed kazâsından Filibe kazâsına tâbi‘ resm karye sen ki mümtâz ve mü’ayyen hudûdı dâhilinde kadîm ... berü öşr ve resmi taraf-ı vakfından ele gelen ma‘lûmü’l-hudûd arâzi-i vakf dahl olunmak îcâb etmez iken karye-i merkūmenin hudûdı dâhilinde ma‘lûmü’l-mikdâr bağı ve bağçesi ve sâir arâzi içün çakırcıbaşına seyyid diyü çakırcı yuvacılarından Filibeli Manolâki veled-i Nikola nâm zimmî mezbûre Defter-i hâkānî fuzûli müdâhale ve öşr ve resmî ahz ü kabz ve kadîme mugâyir te‘addî ve vakf-ı şerîfe gadr itmekle bundan akdem Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan Defter-i evkāfa ve mufassal ve çakırcıyâna mürâca‘at olundukda Filibe nâhıyesine tâbi‘ altı nefer müselmânân ve seksen altı nefer ... ve altı nefer yatuğan emr-i şerîfimle mülk-i şerʿ ve altı nefer zevâyid ve yatuğan emr-i şerîfimle ra’iyyet şerʿ ve altı nefer kıbtıyân ve hâsılı tahtında resm-i çift ... ve kendim yekûn mütekābir ... sekiz yüz on sekiz akçe bazar karye-i resm der-nâhıye-i Koyundepesi mestûr oldığı üzre üzre hudûdı ve sınurıyla ve yetmiş yedi nefer re‘âyâ ve hâsılı tahtına ispençe ve kendim yekûn min gayrıhâ beş bin altı yüz elli akçe bazar karye-i ... nâm karyeden cenk ve kara-i sâire ile Defter-i evkāfdan merhûme Şâh Sultân ... Selîm Hân evkāfdan ... olmak üzre muharrir kalemiyle tahrîr ve yine Filibe nâhıyesine tâbi‘ bin yüz toksan beş akçe bazar ile ...i rusûma icmâl çakırcıyânda çakır getüriciliğine mahsûs tüccâr ve bir icmâl olup ve yine nâhıye-i mezbûrede an cemâ‘at-i çakırcıyân ve yuvacıyân gebrân kazâya mezbûre ... hod ... ve evlâd ... ber-mûceb defter atîk ve cedîd diyü yazıldığı mahalde karye-i ... tahtına ... yuvacı-ı çakırcıyân ... min baştina ve ... yuvacı-ı çakırcıyân ... min baştina sâire üç nefer ile oldığı Defter-i mufassal çakırcıyânda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter olunmağın bu takrîrce vakıf tarafı başka ve çakırcı tarafı başka olmak iktizâ idüp lâkin husûs-ı mezbûre arâzi nizâ‘ı olduğundan mukaddemâ Defter Emîni Mehmed i‘lâm ve sâdır olan fermân-ı alî mûcebince Sadr-ı a‘zâmda olan evkāfdan sâlifü’l-zikr müteveffâ zâde Mahmud Paşa ve zevcesi merhûme Şâh Sultân minvâli kāymakāmı

Seyyid Süleyman Çakırcı Paşa Ahmed *zîde mecdühû* tarafından vekîl üzre ... Hüseyin nâm kimesne müvâcehesinde ... alîşân çakırcı yuvacılarından mesfûr Filibeli Manolâki veled-i Nikola ile taraklarından kāymakām ... mezkûr vakfa merkūm kararından Filibe kazâsına tâbiʻ merkūm resm karyesinin Defter-i hâkānîden ... sened üzre ber-canib ... ve bir cânibi ... ve eski ... nâm karyeye mufassal bir cânibi Dereciği karyesine muttasıl olup ber-mûceb Defter-i hâkānî hudûd-ı mezkûre dâhilinde evlâdiye arâziye müdâhele olunmağa îcâb itmez iken mesfûr Yuvacı Manolâki dörd seneden berü ... karyesi cânibinde ... hudûdı dâhilinde maʻlûm'ül-mikdâr bağ ve bahçe ve sâir arâzi-i çakırcı baştinasidir diyü öşr ve resmin ... ... ahz ü kabz itmekle kasrîrine tenbîh olunmak bi't-tevliye ... dedikde mesfûr Manolâki cevâbına arâzi-i mezkûr vakfa merkūmun zikr olunan hudûdı dâhilinde olup lâkin Mehmed mezbûr çakırcı baştinası olduğun bundan akdem mahallinde beş nefer kimesneler haber virmeleriyle maʿrifet-i şerʿle tahrîr ve haberleri nâtık yedine dahı hüccet iʿtâ olunmağla mezbûr dededen berü zabt idüp mukaddem taraf-ı vakfdan zabt oluna gelmişdir diyü ikrâr ve bir kıtʿa Hacz-i ibrâz ve hüccet-i mezkûr kayd-ı şerʿden ... kâtip ihbârıyla tahrîr ve sâbıkā Filibe Kâdısı Hasan Efendi-zâde Mehmed Aziz imzâsıyla ... ihbâr hücceti olup lâkin Defter-i hâkānî mûcebince vakf-ı mezbûrun hudûdı dâhilinde olan arâzisinden mesfûr Yuvacı Manolâki'nin alâkası olmayup arâzi-i mezkûreye baştina diyü zabt ve tasarrufu hılâf-ı emr ve defter Yuvacı baştinası başka mahalde ... ismiyle mesemmâ olduğı Defter-i hâkānîden ... olmağla vakf-ı merkūmun hudûdı dâhiline baştina olmak üzre mesfûrun hâlâ zabt eyledüği arâzisinin dörd seneye gelince öşr ve resm-i kadîmden taraf-ı vakfdan alına geldüği ehl-i vukūfdan civârında mütemekkin hâlâ Âsitâne'de mütevattın ricâl-i müslimînden dörd nefer mazbûtu'l-esâmîsi kimesneler dahı mesfûrun muvâcehesinde haber virüp ve yedinde olan huccet-i mezkûr dahı isticâca sâlih olmamağla mesfûr Yuvacı Manolâki'nin hudûd-ı mezkûre dâhilinde olup baştina olmak üzre zabt eylediğiyle arâziye taraf-ı vakfdan zabt olunmak iktizâ etmekle Defter-i hâkānîde mukayyed olan hudûd mûcebince kemâ fi ... taraf-ı vakfdan zabt ve tasarruf olunmak üzre işâret-i Şeyhulislâmî ile mütevellî taʿyîn olunan hıdmet-i şerîfeyn müfettişi Ahmed ve evkāf müfettişi Halil *zîde* Ali *ilmühû* iʿlâmıyla bundan akdem mütevellî ve kāymakām mûmâ-ileyhin yedine ... emr-i şerîfim virilüp Mâliye tarafından mesfûrun aldığı emrin kadîmî ... kāʿide refʿ ve terkîf olunmuşiken mesfûr mütegallibede baʿzı kimesnelere istikrâra mugâyir emr-i münîf müdâheleden hâlî olmamağla mukaddemâ taraf-ı vakfa virilen emr-i şerîfim mûcebince amel olunup mesfûrun mugâyir-i emr-i münîf teʿaddîsi menʿ ü defʿ olunmak içün bundan akdem istidʿâ ve Dîvân-ı

hümâyûnumda ve Mâliyede mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâcaʿat olundukda mesfûrun Mâliye tarafından yedine virilen emrin kaydı terkîn olunup ve Dîvân-ı hümâyûnum tarafından vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim virildüği mestûr ve mukayyed olunmamağla mukaddemâ ve hâla sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel olunmak içün emr-i şerîfim virildükde bildirüp ol- bâbda hükm-i hümâyûnum hudûdını istirhâm nezâret-i Sadr-ı aʿzamîden âsûde müteveffâ Mahmud Paşa ve zevcesi merhûme Şâh Sultân Vakfı mukātaʿatından medîne-i Filibe kazâsına tâbiʿ … mukātaʿasın karyelerinden resm nâm karyenin hudûdı dâhilinde maʿlûmü'l-mikdâr iktizâ arâziye çakırcı yuvacılarından bi'l-âde mezkûr Filibeli Manolâki nâm zimmî çakırcı baştinasıdır diyü zabt eyledikde bundan akdem zimmî-i mesfûr ile mürâfaʿa ve zabt eyledüği arâzi taraf-ı vakfdan zabt olunmak üzre ve mütevellî-i vakf Ahmed *zîde mecdühûnun* yedine emr-i şerîfim virildüğini nâtık olmağın mesfûr Manolâki zimmî zikr olundığı üzre mugâyir-i emr-i münîfi arâzi-i mezkûreye taʿbîr vech-i şerʿine zabt ve hılâf-ı şerʿ-i şerîf arâzi vakfa teʿaddî itmeğin mûceb-i emr-i âlî kadîmden berü taraf-ı vakfdan zabt olunagelen arâziye zimmî-i mesfûrun teʿaddîsi menʿ ü defʿ ve nizâʿ... itdirilse Âsitane-i saʿâdetimden huzûr-ı âsafın evkāf müfettişi vech-i şerʿi üzre istimâʿ ve rûʿyet eylemesiçün mütevellî-i vakf mûmâ-ileyh Ahmed *zîde mecdühûya* hükm-i hümâyûnum recâ eyledükde ...i el... evkāf müfettişi olan İbrahim *zîde ilmühû* iʿlâm itmeğin iʿlâmı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [1]156

**d.1 s.205, h.1351**

Rumili vâlisine ve Sofya kādısına hüküm ki:

Maho nâm zimmî gelüp bunun … Ezâdhân nâm zimmî tüccâr tâifesinden olmağla bin yüz elli senesinde mürd oldukda emvâl ve eşyâsı ve Filibe'de sâkin şerîkleri Toma ve karındaşı Emirze ve Petros nâm zimmîler zimetlerinde olan iki bin tokuz yüz guruş yüz akçe kile yedi ... te... mesâʿî ... şerʿle buna intikāl ve bu verâseten talep eyledikde dürlü mezbûrân ile idâre mahzar ve şâhidleri dahı hâlâ Sofya'da olmağla Filibe'ye ... asret olunduğundan gayrı mesfûrânın Filibe'de taʿyîn ... olmak hasebiyle kendüleriyle bir vechle mukāvemet mümkün olmayup ... diğer ... reğin bildirüp sen ki vezîr-i müşârü'n-ileyhsin mesfûrân mübâşir ... Rumili'ye ihzâr ve şerʿle terâfiʿve ihkāk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmek vech-i meşrûh üzre şerʿle görile diyü yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene 1156

**d.2 s.3, h.8**

Rumili vâlisine [ve] Filibe mollasına hüküm ki,

Ahmed nâm kimesne gelüp eyâlet-i Bosnada vâkı‘ ... kalʿasından bunun babası Şeyh Mehmed Efendi dimekle maʻrûf kimesne bin yüz elli [ ] senesinde bir husûs içün ... ... kendü halinde Âsitâne-i Saʻâdetim tarafına gelür iken kazâ-i mezbûra tâbi‘ Yeni Mahalle nâm karyeye geldikde yine karye-i mezbûrede senin maʻlûmü’l-esâmî dahı kocabaşılar birbirleriyle yekdil ve yekcihet ve malına temamen babası mezbûr hılâf-ı şer‘-i şerîf ve bi-gayrı hak bilâ-îcâb ...ve sâbit mevcûd emvâl ve eşyâsını azl ve gâret ve ... dahı beynlerinde ihfâ idüp küllî gadr ve teʿaddî ve fesâd eyledikleri bildirüp sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin ... ve mübâşir maʻrifetiyle şer‘le görilüp babası mezbûrun hâsıl ve gâret olunan emvâl ve eşyâsı temâmen tahsîl ve kendüye alıvirilüp ... şerîfim ve ihkāk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûn recâ itmekde mahallinde şer‘le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene 1156

**d.2 s.13, h.61**

Filibe mollasına ve Tatarpazarı nâibine [hüküm] ki,

Ahmed ... nâm kimesne ... bunun Tatarpazarı sâkinlerinden Şatır oğlı Mehmed nâm kimesne zimmetinde bâ- temessük üç bin dörd yüz bir buçuk guruş alacağı oldığı kayd alacak mezbûr fevt olduğun oğlı İbrâhim nâm kimesneden talep olundığun günâ gün ʿillet ve bahâne ile te‘âddî eyledikden sonra meblâğ-ı mezbûrı maʻrur ve maʻrûf olup Pazarcık sâkinlerinden baʻzı kimesnelerin bu kati‘ meblağ-ı mezbûr mukābelesinde vech-i meşrûh mezbûr alıvirilüp iki aded mülk tutmak bir nice deyni üç bâb esbâb ve iki kıtʿa maʿlûmü’l-mikdâr bostan ile iki yüz guruş on akçe üzerine mezâlim olunup baʿdehû mezbûr İbrâhim yine mezbûrede vâkıʿ dörd aded ... mülk benim değil ve bir anbâr ile maʿlûmü’l hudûd mülk benim değil ve bir anbâr ile maʿlûmü’l-hudûd mülk arsa Südde-i taht-ı maʿlûmeye cümle muvâcehesinde buna beyʿ ... ile beyʿ ve teslîm ve bu dahı benim ve yedine virilmek hüccet-i şerʿiyye mûcebince iki sene zabt ve rû’yet idüp bunun mülk-i müşterâsı şerʿan dahl olmak îcâb itmez iken merkūm İbrahim istedikde emrim ile yedine … … Tekke nâm dâhilinde tahrîrin târih .. ile mülk müşterâsı … vechle şâdidleri ile mürûr-i hüccet birle ve bana aded murâd eylediklerin ...

bu makūle ... gâret ... olup Filibe ve Tatapazarı kazâlarına yazar kâtibi ve sâir ... ile eyledikleri ... müddeʿâsı vechle maʿlûmü'l... bildirüp mezbûr İbrahimin ve gerek zevcesinin ve şâhidlerin ... Ahmed ve Mehmed nâm kimesnelerin keyfiyet-i ahvâlleri mukāvemet şerʿle ve mûmâ-ileyhin mezbûre kimesne ... ve ... sene Der-saʿadetime arz ve iʿlâm ve ... ... itdirilmememsi menʿ ü defʿ olunmak bâbında ... recâ eylediği ecilden emr-i şerîfimle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 1156

**d.2 s.19, h.93**

Edirne ve Filibe ve Sofya *zîdet fezâilühû* ve Edirne bostancıbaşısına hüküm ki:

Sofya'dan Âsitâne-i Sa'âdetime gelen yol üzerinde vâkı' olan kuzât ve nüvvâb *zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân* kethüdâyeri ve yeniçeri serdârları ve sâir zabıtân *zîde kadrühüm* tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Sarây-ı Cedîd-i Âmirem bevvâblarından Ali bin el-Hac Mustafa Ser-bölük-i sâbık *zîde kadruhû* size arz-ı hâl idüp mezbûr ... husûsiçün ʿiyâliyle medîne-i Sofya'ya gidüp tekmil maslahat birle İstanbul'da Sultân Bâyezîd-i Velî Câmi kurbunda Unkapan Mahallesinde ... murâd eyledikde esnâ-i râhda ... mahlût olunduğun bildirüp ol bâbda hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince tasarruf olundukda mezbûr Ali Bâb-ı Hümâyûnum bevvâblarından olup ... da'vâsiçün ʿıyâliyle Sofya cânibine azîmet ve yine Âsitâne-i Sa'âdetime gelüp gelmek içün izin virilmek bâbında hükm-i hümâyûnum iltimâs ve ocak ihtiyârlarından su'âl olundukda minvâl-i meşrûh ne olduğun haber virmeleriyle mahall-i mezkûra ʿıyâliyle varup gelince mürûr ve ʿubûruna mümânaʿat olunmamak bâbında eğer siz ki Edirne bostancıbaşısı ve sâir mûmâ-ilehimsiz size hitâben emr-i şerîfim sudûrını iftihârü'l emâcid ve'l-ekârim bi'l-fiʿl kapucılar kethüdâsı olan Mahmud *dâme mecdühû* i'lâm itmeğin mûmâ-ileyhin i'lâmı müdâhil amel olunmak [için yazılmışdır.]

Fî evâhir-i S sene [1]156

**d.2 s.23, h.108**

Filibe mollasına hüküm ki:

Filibe sâkinlerinden İsmâil nâm kimesne Südde-i Sa'âdetime arz-ı hâl idüp kaza-i mezbûra tâbi' Eclan(?) nâm karye sükkânından Çolak Mika nâm zimmî Hacı Molla vakfının nükûd mevkûfesinin vakf-ı mezbûr mütevellîsi Ahmed nâm kimesne yedinden yüz kırk guruş istikrâz ve meblâğ-ı mezbûrı taraf-ı vakf-ı edâ itmedin hâlik olmağla

metrûkât-ı sagîr evlâdlarına intikāl ve hâlik-i mesfûrun kaza-i mezbûrda vâkı‘ mülk çiftliğini sagîr-i mezbûrların vâlideleri ve vasiyyeleri olan [ ] nâm nasrâniyye yeni çiftliği mezbûrı ma‘rifet-i şer‘le müzâyede ve rağbât Baş mukāta‘a oldukdan sonra bu zikr-i bahâsıyla yüz kırk guruş iştirâ ve meblağ-ı mezbûrı mütevellî-i mezkûr hâlik-i mesfûrun vakfa olan deyni içün ahz ü kabz idüp mülk-i müşterâsına dahl olunmak icâb etmez iken mütevellî-i merkūm fevt olmağla hâlik-i mesfûrun vârisleri vasiyye-i mesfûre nasrâniyye ile yekdil ve şirrete sâlik ve çiftlik-i mezbûrı değer-i bahâsından noksan aldık diyü bunun üzerine şer‘en bir nesne sâbit olmadın hılâf-ı şer‘-i şerîf te‘addîden hâlî olmadıkların ve bu bâb da‘vâsına muvâfık Şeyhulislâm’dan fetvâ-yı şerîf virildüğün bildirüp hılâf-ı şer‘ ve mugâyir fetvâ-yı münîf zâhir olan te‘addîleri men‘ ü def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüği ecilden mahallinde şer‘le görilmek içün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 1156

**d.2 s.23, h.109**

Rumili vâlisine ve Filibe mollasına hüküm ki:

Filibe kazâsında vâkı‘ müteveffâ [ ] vakfının meşrûtiyet üzre mütevellîsi olan Süleyman nâm kimesne Südde-i Sa‘âdetime arz-ı hâl idüp vakf-ı mezbûrun Defter-i hâkānî ve vakfiye-i ma‘mûl bahâsında mukkayed kadîmî değirmânına cereyân iden suyu Hacı Osman nâm kimesne mecrâ-yı kadîmînden ihrâç ve müceddeden ihdâs eylediği değirmânına icrâ idüp bunun değirmânının deverânına mâni‘ ve vakf-ı merkūm mahsûlüne gadr eyledüğün ve fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildirüp fetvâ-yı şerîfe mûcebince amel olup kadîmîsi üzre icrâ itdirilüp kadîme mugâyir te‘addîsi men‘ ü def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 1156

**d.2 s.24, h.114**

Filibe mollasına [hüküm] ki:

Pazarcık kazâsı re‘âyâları arz-ı hâl idüp İstanbul’da medfûn müteveffâ Hüsrev Kethüdâ Evkāfının Tatarpazarı kazâsında vâkı‘ musakkafâtından mâ‘adâ arsa-i hâliyesi üzre bâ-izn-i mütevellî mukāta‘a-i zemîn olmak üzre eben an-ceddin bilâ nizâ‘ mutasarrıf oldukları ma‘lûmü’l-hudûd menzillerine bî-vech müdâhale olunmak îcâb itmez iken bin yüz elli [ ] senesinde vakf-ı mezkûr mütevellîsi olan Sâlih Efendi

dimekle ma‘rûf kimesne tarafından Süleyman nâm kimesne vekîl ve bunların üzerlerine meşrût ve zikr olunan menzilleri vakf-ı mezkûrun sâir musakkafât misüllü icâreteyn ile tasarruf itdirmek mûrâd ile hevâsına tâbi‘ İsâ Efendi dimekle ma‘rûf kimesneyi mütevellî alup ve merkūm ile yekdil ve vakf-ı merkūmun vakfiye-i ma‘mûl-bahâsında icâreteyn ile mukayyed olmayan menâzil mezbûreyi defter ve kol mücerrediyle hılâf-ı vâkı‘ ashâbı ikrâr ve i‘tirâf eylediler diyü bunların gıyâblarında bilâ mürâfa‘a ... eylediği müzevver hüccet ve i‘lâm ile gadr-ı küllî eylediklerin bildirüp sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin husûs-ı mezbûra mütevellî ta‘yîn ve husûs-ı mezbûr-ı hak ve adl üzre istimâ‘ ve edâ-yı hak eylemen içün emr-i şerîfim recâ ve vech-i meşrûh üzre mütevellî ta‘yîn olmanız içün a‘le’l-ulemâ’il-meşîhat ... bi’l-fi‘l Şeyhulislâm ve müfti’il-enâm olan Mevlânâ es-Seyyîd Mustafa edâmallâhû te‘alâ fezâ’ilühû işâret itmeleriyle işâretleri mûcebince mütevelli olmanız içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene [1]156

**d.2 s.31, h.150**

Rumili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

Filibe Kādısı Mehmed *zîde‘t fezâilühû* mektûp gönderüp İstanbul sâkinelerinden Râbia nâm hâtûn meclis-i şer‘e varup bundan akdem Rûmî Mustafa Ağa dimekle ma‘rûf kimesne bin kırk iki senesinden fevt oldukda vârisi irşâ-i şer‘le ... sâir korılarına munhasıra olmağla ber-vech müteveffâ-yı mezbûrun hâlik oldığı muhâlefât ve eşyâsı ve dört anbar olunmuş ma‘lûmü’l-keyl mahsûlâtı dahı ber-mûceb-i defter kassâm zabt etmiş iken Uzuncaâbâd-ı Hasköy kazâsına tâbi‘ Tekye nâm karyede sâkin Hacı oğlu Molla Ebûbekir dimekle ma‘rûf kimesneye yedinde olan müfredât defteri mûcebince hissesine isâbet ideni … emâneten teslîm idüp ba‘dehû Âsitâneye gelmek murâd eyledikde mezbûrun defter mûcebince emâneten virdiği eşyâsın talep eyledikde bi’l-küllîye efkâr ve dürlü teznirâta sâlik ve Hasköy nâibi huzûrunda murâfa‘a olmak üzre emr-i şerîf ısdâr eyledikde vakf mâliyesi sebebiyle ibtâl-i hak itmekle tekrar şâhid-i mirî Filibe’de olmağla tarafından vekili Ali Efendi dimekle ma‘rûf kimesne ile Filibe’de murâfa‘a olmak içün emr-i şerîf ısdâr ve mezbûr Ebûbekir’in ihzâriçün mürâsele tahrîr ve irsâl olundukda itâ‘at-ı şer‘-i şerîf ve itâ‘at-i emr-i münif itmeyüp icrâ-yı hak mümkün olmamağla sen ki vezir-i müşârü’n-ileyhsin mübâşeretiyle mezbûr Ebûbekir Filibe’ye ihzâr ve icrâ-yı hak olunmak bâbında vâki‘-i hâli hükm-i hümâyûnum virilmek recâsına sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin bi’l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 1156

**d.2 s.39, h.186**

Filibe monlasına [hüküm] ki:

Kazâ-ı mezbûr müzâfatından Konuş nâhıyesine tâbi‘ Bahyalı nâm karyeden Dimitri ve ... ve ... nâm zimmîler gelüp karye-i mezbûre toprağında vâkı‘ Çerkesler değirmenlerinden cârî nehir üzerinde ma‘lûmü'l- mikdâr ... Paşa mülk Değirmen tahmînen dört dönüm mikdârı mülk arsânın mutasarrıf-ı sâbık el-Hac İbrahim bin Hasan fevt ve zikr olunan değirmenler ve ol arsaları şer‘le sülbî kebîr oğlı Hâfız Ahmed ile zevceleri Şerîfe ve Fâtıma ve diğer Fâtıma ve sülbîye kızı kebîr Ayşe'ye mütehassın oldukda zikr olunan değirmanlar ve arsâlarından akdem müzâyede oldukda ra‘iyyât-ı nâs bi'l-küllîye münkatı‘ oldukdan sonra iki yüz elli beş guruş bunların üzerlerinde karâr-dâde ve ziyâdeye talep ücret zuhûr itmeyüp verese-i mezbûrlar hüsn-i rızâlarıyla değirman-ı mezkûrları semen misli olan meblağ-ı merkūmı bunlara bey‘ bâb-ı ... ile bey‘ ve teslîm ve bunlar dahı zabt ve sümüni olan meblağ-ı merkūmı kendülere edâ ve taraf-ı şer‘den huccet-i şer‘iyye virilüp mülk-i müşterâlarına dahl îcâb itmez iken mezbûrlar sülûk ve sizlere bey‘ eylediğimiz değirmanda ... vâkı‘ olmuşdur diyü iddi‘â ve mezbûrlar ile mürâfa‘a-i şer‘ olduklarında minvâl-i vech-i meşrûh üzre olup mu‘ârazadan men‘ ve kat‘-ı nizâ‘ ve ... husûmet ve ebrâr-ı dikkat birle cânib-i şer‘den bunların yedlerine huccet-i şer‘iyye virilüp ve bu makūle mürafaʿ-i şer‘le görilüp kat‘-i nizâ‘ ve ... husûmet birle huccet-i şer‘iyye virilen da‘vânın tekrar istimâ‘ı memnû‘ iken mezbûrlar ol huccet-i şer‘iyyeye mugâyir müdâhale eylediklerin bildirüp mûcebince amel olunup mugâyir huccet-i müdâhaleleri men‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene [1]156

**d.2 s.40, h.189**

Filibe kādısına hüküm ki:

Medîne-i Filibe'de vâkı‘ ashâb-ı hayrâtdan müteveffâ İsmâil Beğ Evkāfının bi'l-fi‘l berât-ı şerîfemle mütevellîsi olan İsfendiyâr *zîde kadruhû* gelüp vakf-ı mezbûrun müsakkafâtından ve vâkfın vakfiye-i ma‘mûl bahâsında mukayyed kadîmden icâreteyn ile tasarruf oluna gelen akārâtından medîne-i Filibe'de vâkı‘ vakf-ı dekâkîn ve menzillere mutasarrıf anların zimmetlerinde bin yüz elli [ ] senesinde zimmetlerinde müctemi‘ olan icârâtların talep eyledikde virmeyüp gadr eylediklerin zimmetlerinde

olan icârelerin vakf-ı ... alıverilmek bâbında hükm-i humāyûnum recâ eyledikleri ecilden ... mahalline şer‘le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâ’il-i Ra sene 1156

**d.2 s.48, h.229**

Filibe mollasına ve Zağra-i Eskihisâr kādısına hüküm ki:

Erbâb-ı timardan Ahmed nâm sipâhî gelüp Paşa Sancağında Zağra ve Eskihisâr nâhıyesinde Gökçeoğlı nâm karye ve gayrıdan altı bin üç yüz akçe timar-ı ... bilâ veled fevt zimmetinden işbu sene-i mezbûrun Saferi’nin on dördüncü gününde buna tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîfemle üzerinde olmağla timar-ı mezbûrı beratı mûcebince tarafından vekîli [ ] nâm kimesne zabt ve vâkı‘ olan mahsûl ve rusûmun kānûn ve defter mûcebince ahz ü kabz murâd eyledikde ecânibden ba‘zıları hılâf-ı kānûn müdâhale ve zabtına mümâna‘at eyledüğün bildirüp timar-ı mezbûr beratı mûcebince vekîl-i mezkûra kabz itdirilüp beratı mûcebince tahvîli târihine düşen mahsûl ve rüsûmun ahz ü kabz itdirilüp hılâf-ı Defter-i hâkānî âharı dahl ve ta‘arruz itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ile Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan Rûznâmçe-i hümâyûnuma mürâca‘at olundukda timar-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere Hasan’ın bilâ veled fevtinde târih-i merkūmda buna tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîfemle üzerinde olduğı mestûr ve mukayyed bulunmağın Defterhâne mûcebince ve kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1156

**d.2 s.50, h.240**

Filibe monlasına hüküm ki:

Sen ki Filibe Kādısı Mevlânâ eş-Şehr-i Hamamcı Mehmed *zîdet fezâilühûsun* mektûp gönderüp medîne-i Filibe’de sâkin Cizyedâr-ı sâbık Mehmed nâm kimesne kendü hevâsına tâbi‘ olan kimesneler ve hâlâ kazâ-i mezbûrda Muhzırbaşı Seyyid Mustafa ve nâib Mehmed nâm kimesneler ile yekdil ve yekcihet ... hılâfına hareket ile ibtâl-i hakka bâ‘is olduğundan gayrı ba‘zılarının cebren mâlların gayb itmekle bundan akdem hıyâneti zuhûr eyledikde nâib-i mezbûr ref‘ olunup eşrâf-ı kuzâtdan Mevlânâ es-Seyyid İbrahim *zîde ilmühû* mektûb-ı Şeyhulislâm ile nâib nasb olunmuşiken mezbûrlar cumhûr ile mahkemeye varup azl olunan nâib-i mezkûrı cebren nasb ve te‘addî itmeleriyle niyâbet-i mezkûr Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh İbrâhim’e zabt itdirilüp mezbûrların müdâhaleleri men‘ ü def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına

vâki‘-i hâlî arz eyledüği ecilden kazâ-i mezbûrun umûr ... şer‘iyyesi mûmâ-ileyhe te‘allül ve tefvîz olunmağla ... taraf-ı âhardan vechen mine’l-vücûh müdâhale olunmayup men‘ ü def‘ olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1156

**d.2 s.53, h.252**

Filibe kādısına hüküm ki:

Kazâ-i mezbûr müzâfâtından [ ] nâhıyesine ahâlisi gelüp sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin tarafında nâhıye-i mezbûrede sâkin olanlara kadîmden nâib olanlar evvelinde gelüp mahkemede oturmayup da‘vet olunmadan devre çıkmayup karye be-karye gezüp fukarânın ehl ü ‘ıyâlleriyle sâkin oldukları evlerin üzerlerine konup ... ve arpa ve saman-ı dakîk ve kuzu ve bal ve bağ ve sâir zikr olanların ve ... nâmıyla akçelerin alup ve ... şer‘iyye ve sâir mevâddına hılâf-ı kānûn akçe talebiyle ve ... nihâyeti olduğun bildirüp ol-bâbda kānûn üzre hükm-i hümâyûnum recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 1156

**d.2 s.62, h.293**

Filibe monlasına ve Tatarpazarı nâibine [hüküm] ki:

Seyyîd Ömer zâde *ikbâlühûya* ... nâm ... Hadice Sultân *dâmet mecdühûnun* kefere-i ... hıdmetinde olan Seyyid Ömer *zîde ikbâlühû* müşârün-ileyhin hıdmetinde taht-ı kazânızda vâkıʿ … Müslim ... karyelerinden Yahyalu ve Emirli ve tevâbiʿ karyelerinin zimmetinde mukayyed raʿiyyet ve zeʿâmeti olmaları üzerlerine ... iʿlâm üzerlerine edâ idüp ... rusûm râʿiyyetleri kānûn ve defter mûcebince ve … hâsıl eyledikleri terekelerinden kānûn üzre sekizde bir öşr ile sâlâriyelerin hisse-i mezbûr … Ali *zîde* fevt talep ve almak istedikde hisse-i mezbûr reʿâyâların baʿzıları bir mukaddemâ ... hümâyûn vukūʿunda ... karye-i çiftlik ile sefere vardık asâkiri olmuş ... ... üzerlerine edâsı ... gelen rusûm-ı raʿiyyeleri virmeğin muhâlefet eylediklerinden gayrı öşrlerin dahı onda bir virmeleri lâzım virmezüz diyü teʿallül ve dahı mezbûr mahsûlüne gadr ve kānûn ... eyledüklerin bildirüp olup hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin imdi öşr ile salârya ... ... öşr alınan yerlerden alına sâlâriye dahı alınur ... ve ... husûsunda askerî ile reʿâyâ ... ... kânûn ... mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

F ı evâhir-i Ra sene [1]156

**d.2 s.64, h.298**

Rumili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

Senki Filibe Kādısı Mevlânâ Mehmed *zîdet fezâilühû* Südde-i Saʿâdetime mektûp gönderüp medîne-i Filibe kazâsında ve nefs-i Filibe'den baʿzı ahâli Meclis-i şerʿe varup kazâ-i mezbûr mahkemesinde Muhzırbaşı vekîli olan Seyyid Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde olmayup mücerred ben Muhzırbaşıyım diyü hılâf-ı inhâ ... ve ... ile hevâsına tâbiʿ ehl-i örf her birlerin gamz ve tecrîm ve baʿzıların ... darb-ı şedîd ile - ve hânelerinden ihrâc ve bunun emsâli fesâd ve zülm ve teʿaddîsinin nihâyeti olmayup perâkende ve perîşân olmalarına bâʿis olmağla mezbûrun hılâf-ı şerʿ-i şerîf ol vechle zâhir olan zulm ve teʿaddîsi üzerlerinden defʿ ü refʿ olunmak bâbında sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkıʿ-i hâlî bi'l-iltimâs arz eyledüği ecilden mezbûrun hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve kānûn bu makūle teʿaddîsi menʿ ü defʿ ve bundan sonra dahı memnûʿ ve mütenebbih olmaz ise ahâli-i kazâdan maʿlûmü'l-esâmî kimesneler mahzar birle ve iʿlâm eylemeleri içün hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene [1]156

**d.2 s.68, h.316**

Filibe monlasına [ve] Filibe'den İstanbul'a gelince yol üzerinde vâkıʿ kuzzât ve nüvvâba [ve] kethüdâyerleri ve Yeniçeri serdârları ve sâir zabıtâna [hüküm] ki:

İstanbul'da Miʿmâr Sinân mahallesi sâkinlerinden el-Hâc Derviş Ahmed nâm kimesne ... Filibe sükkânında birinin karındaşı Mustafa nâm kimesne fevt olup terekesi izn-i şerʿle buna emsâl inhâsı tereke-i mezbûrı ... içûn zevcesi Safiye ve mezbûre Ümmügülsüm ve Fâtıma ve Zeynep nâm dârenler ile Filibe'ye gidüp yine İstanbul'da menziline gelmek mûrad eyledüğün bildirüp mezbûrân dârenler ile İstanbul'a gelmesine esnâ-yı tarîkde mürûrlarına mümânaʿat olunmamak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve mezkûr Derviş Ahmed Miʿmâr Sinân Mahallesi ahâlisinden ve hâlâ mahalle-i mezbûrede sâkin olup ancak bâlâda zikr olanlar yine zevcesi ve üç nefer kızlarıyla Filibe'de ve vefât iden er karındaşı Mustafa Beğ miras husûsıçün Filibe'ye gidüp baʿde tahsîlü'l-merâm Âsitâne-i Saʿâdetde mahalle-i mezbûredeki menziline avdetine esnâ-yı tarîkde mümânaʿat olunmamak bâbında emr-i âlî recâsında ... mahalle-i mezbûre imâmı Hâfız Süleyman ve ahâlisinden beş nefer kimesnelere haber virdiklerinde İstanbul'da mahkemesinde Bab Nâibi olan Mevlânâ Mehmed *zîde ilmühû* iʿlam itmeğin iʿlâmı mûcebince amel olunması içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R sene 1156

**d.2 s.72, h.337**

Rûmili vâlisine, Filibe monlasına, Eskihisâr ve Kızılağaç ve [ ] kādılarına hüküm ki:

Nişân-ı hümâyûnum virilen Defter-i hâkānî kâtipleri şâkir *dâmet* şâkir Feyzullah *zîde kadruhû* Süddе-i saʿâdetime arz-ı hâl idüp Paşa ve Demre Sancaklarında Yaturhisâr ve gayrı nâhıyelerde Mursak nâm karye ve gayrıdan yiğirmi üç bin üç yüz yetmiş üç akçe zeʿâmete berât-ı şerîfemle mutâsarrıf olup zeʿâmeti mülhâkātından Filibe nâhıyesine tābiʿ altı bin akçe bazar karye-i Merāklu Zağra-i Eskihisar nâhıyesine tâbiʿ … Seküdlü dere ve Kızılağaç nâhiyesine tābiʿ karye-i Yaki ... ve Beriklü ve karye-i Sallu ve karye-i Esrüklü müşterekle mûmā-ileyhin ... ve berātına dāhil olmağla ... mezbûrede müştereki olanlara vakıʿ olan mahsûl ve rusûmatdan bir sûʿāl Defter-i hākānî beratları yazularına göre hisselerine düşeni iʿfâ kanâʿat itmeyüp hılâf-ı Defter-i hâkānî ve mugâyir-i berata ziyâde tecâvüz ve bunun beratı yazusuna gore hissesine isâbet iden mahsûl ve rusûmı ... ahz ü kabz idüp ziyâde gadr eylediklerin bildirüp Defter-i hâkānî ve beratların mûcebince amel olunmağın müşterekleri taraflarından subaşılarını ol vechle hılâf-ı Defter-i hâkānî ve beratlar ve yazularından ziyâdeye tecâvüz itdirilmeyüp menʿ ü defʿ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûn ve Defter-i icmâle mürâcaʿat olundukda Filibe nâhıyesine tâbiʿ altı bin akçe bazarlar ... karyesinin iki bin üç yüz akçesi ifrâz ve bir icmâl ve icmâl karâr temâmen mûmâ-ileyhin zeʿâmeti ... karye-i mezbûrenin yazu-yı mezkûresinden bir vakfa iki bin akçesi ifrâz ve bir icmâl ve bir vakfa dahı bin iki yüz akçesi dahı ifrâz ve ol-dahı başka bir icmâl ve zikr olunan ihmâlleri temâmen suhûletden timarı olup Zağra-i Eskihisâr nâhıyesine tâbiʿ iki bin akçe yazu ile cemâʿat Sülüdlü dere der-sınur ... ve Sarı re's hârici ez-defter ve Kızılağaç nâhıyesine tâbiʿ bin beş yüz akçe bazar Balbaklu nâm karye ve iki bin üç yüz akçe karye-i Meraklu ve beş yüz akçe bazar karye-i Eşreflü derkurb karye-i Balbaklu hâric-i ez-defter ve yine Kızılağaç nâhıyesine tâbiʿ bin iki yüz akçe bazar karye-i Sallu hâric-i ez-defter diyü Defter-i icmâlde tahrîr ve birikdirilüp yedi bin beş yüz akçe zirâʿat diyü ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun bin beş yüz akçesi zeʿâmeti mülhâkātından dörd bin beş yüz akçe Ali'nin timarı ve bin beş yüz akçesi dahı ... nâhıyesine ... ... ve gayrıların yetmiş bin dört yüz iki akçe zeʿâmete mutasarrıf Dergâh-ı muʿallâm müteferrikalarından

Silâhdâr Ahmed Ağa'nın zeʿâmeti mülhakātı oldığı mestûr ve mukayyed olunmağın Defter-i hâkānî mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

[Fî] evâ'il-i R sene 1156

**d.2 s.94, h.438**

Rumili vâlisine ve Filibe monlasına hüküm ki:

Müteveffâ Oruç Paşa evlâdından Süleyman ve sâir evlâd gelüp Paşa Sancâğında Dimetoka nâhıyesinde karye-i ... ve Çobanlar nâm karyeler Defter-i hâkānîde ... müteveffâ-yı mezbûr Oruç Paşa'nın vakf-ı evlâdlık üzre evlâd-ı evlâdiye vakfı olup ale'l vakf ber-mûceb-i Defter-i hâkānî vakıfın evlâd-ı evlâdiye ale's-seviye tevzîʿ ve taksîm olunmak iktizâ itdirilmek vakf-ı mezbûr mütevellîyeleri mezkûr Süleyman'ın ... Fâtıma ve Ayşe nâm hâtûnların taraflarından Filibe'de sâkin oğulları Mehmed ve Ebûbekir nâm kimesne mütevelliyân-ı mezbûrân taraflarından vekâlete on seneden mütecâviz mugâyir-i Defter-i hâkānî kurâ-yı merkūmeyi zabt ve hâsıl olan ... ahz ü kabz ve ber-mûceb-i Defter-i hâkānî ... vakfdan vâkıfın evlâdına bir nesne virmeyüp zimmetlerinde kalup gadr eylediklerin bildirüp evlâd-ı vâkıfa âid olanlara hisselerinden mezkûrların zimmetlerin şerʿle sâbit ve müteveccih olan hakların alıvirilüp ihkāk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan Defter-i evkāfa mürâcaʿat olundukda Dimetoka nâhıyesinde vakf-ı evlâd-ı Oruç Paşa diyü Defter-i evkāfda yazılduğı mahalde evlâd-ı vakf çiftlik üç ve yedi nefer reʿâyâ ve sekiz nefer gebran ve beş aded çiftlik ile karye toprağıdır nâhıye-i Ok an kazâ-i Dimetoka hâsıl-ı resm-i çiftlik ve ... yekûn maʿa gayrıhı dört bin sekiz yüz elli beş ve yiğirmi altı nefer reʿâyâ ve elli bir nefer gebran ve üç çiftlik ve hâsıl-ı ... ve bennâk maʿa mücerredân ve ... yekûn maʿa gayrıhı yedi bin yedi yüz akçe yazusı olan karye-i Çomaklı an evkāf-ı mezbûr der-nâhıye-i Ok tâbiʿ Dimetoka vakf-ı evlâd-ı Oruç Paşa müteveffâ Oruç Paşa mezkûr karyeler mukaddemâ evlâdından alup timara virildikde vakfiyesi ve mukarernâmesi dahı alınup zâyiʿ olmağın amma eski defterde mülkiyeti mestûr bulunmağın merhûm Sultân Bâyezîd Hân mülkiyetin vakfiyede mukarrer dutup hükm-i şerif ibrâz eylemişler evvel hükm-i hümâyûn mûcebince vakf-ı evlâdlık üzre mutasarrıflardır diyü Defter-i atîkde mukayyed bulunmağın hâliyâ hîn-i tefahhusda merhûm Sultân Bâyezîd Hân ve Sultân Selîm Hân ve Sultân Süleyman Hân ve Hudâvendigârdan mukarrernâmeleri görülmeğin Defter-i cedîde vech-i meşrûh üzre kayd olundı diyü mukayyeddir Defter-i atîk diyü Defter-i evkāfda muharrir kalemiyle

tahrîr olundığı mestûr bulunmağın Defter-i hâkānî mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır

Fî evâsıt-ı [R] sene 1156

**d.2 s.101, h.470**

Filibe mollasına hüküm ki:

Ahmed *zîde kadruhû* Südde-i Sa‘âdetime arz-ı hâl idüp mütevellîsi oldığı İstanbul’da vâkı‘ merhûm ve mağfûrün lehâ Hâce Gevher Hân Sultân tâbe serâhâ evkāfından Filibe kazâsında olan yaylağında mevcûd vakf-ı mezbûrun iki bin iki yüz ağnâmı üzerine taraf-ı vakfdan kethüdâ nasb olunan Filibe kazâsında sâkin Murâd nâm zimmî bin yüz kırk üç senesinden bu ana gelince zikr olunan vakf-ı ağnâmın muhâsebesin görmeyüp taraf-ı vakf-ı şerîfe gadr-ı küllî kasdında olduğun ve bu bâbda da‘vâsına mutâbık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüp ol- tarafa âhar husûs içün emr-i şerîfimle mübâşir ta‘yîn olunan Dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından [ ] çavuş *zîde kadruhû* ma‘rifetiyle zimmî-i mesfûrun îrâd ve masârıfının ehl-i vukūf ma‘rifetiyle ve ma‘rifet-i şer‘le muhâsebesi görilüp zimmetinde zuhûr iden mâl-ı vakf tevliyeti hasebiyle bi’t-temâm tahsîl ve vakf içün alıvirilüp icrâ-yı hak ve hılâf-ı şer‘-i şerîf te‘allül ve tereddüd itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin mahallinde şer‘le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 1156

**d.2, s.104, h.485**

Rumili vâlisine ve Filibe monlasına hüküm ki:

Filibe sâkinlerinden erbâb-ı timardan Mustafa nâm sipâhî gelüp berat-ı şerîfemle mutasarrıf olduğı timarı karyelerinden kazâ-ı mezbûrda tâbi‘ Sarı iri dere nâm karyesi toprağında vâkı‘ otlak yerlerine zamânında koyunlarıyla gelüp turup otundan ve suyundan enfa ve öşr ve resmi gibi nesne ve bir metânetlerden kānûn otlakdan resmlerin alup âhar karyenin ber-vech-i alâkası bulunmağın karye-i mezbure ahâlisi zuhûr ve hevâlarına tâbi‘ kâdıya istinâden karyemizde olan otlağın resmi bir ısdârlarından sana virmezüz … seneden berü olduğun resmi dahı senden kendüye diyü hılâf-ı kuvve-i hılâf-ı kānûn te‘addî ve nizâ‘ eylediklerin ve bu bâbda da‘vâsına muvâffık Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfe virildiğin bildirüp fetvâ-yı şerîfesi mûcebince amel olunup mezkûrların ol vechle hılâf-ı kānûn olanları men‘ ü def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeleri gadr-ı yaylak ve kışlak ve otlak resmlerinde ahâli-i karyenin

ve âharın alâkası olur cümle rüsūm sahibi der mezkûr kānûn üzre amel olunmak emrim olmuşdur. Mukayyed olmaları

Fî evâhir-i R sene 1156

**d.2, s.105, h.486**

Filibe kādısına hüküm ki:

Timar karyelerinde kazâ-i Filibe'de tâbiʿ Karalar ve Koçaş ve Tahirberkli ve Bahâdırlı nâm karyeler reʿâyâları gelüp hâlen mezbûr toprağında tasarruflarında olan kavaklarından defterde öşr yazılmağla bunlardan tasarrufunda olan kavaklarından hâsıl olan mallarında şerʿle münderiç olan otla öşr ve ... ve ... râzılar iken sipâhîlerine kalan akçe kanaʿat itmeyüp hılâf-ı kānûn ziyade talebiyle teʿaddî üzre olduğın ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfe ve ... teʿaddînin şerîfimle mûcebince şerʿle ... teʿaddî şerʿle ve ihkāk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim yazılmakla ecilden mahallinde amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 1156

**d.2 s. 106, h.489**

Rûmili vâlisine [ve] Filibe monlasına hüküm [ki]:

Erbâb-ı timardan Mustafa nâm sipâhî gelüp berat-ı şerîfemle mutasarrıf olduğı timar karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbiʿ Sarı İri nâm karyesi toprağından kimesne tasarrufundan olmayup keyl-i zirâʿat halî ve muattıl turur maʿlûmu'l hudûd orman yerleri talîbi olanlara tapu ile virüp ziraʿat itdirmek istedikde karye-i mezbûre ahâlisinden Musâ ve Nasuh oğlu Mehmet ve Köse oğlu Mustafa ve Çoban Musa ve İbrahim ve dahı baʿzıları zuhûr ve ... karye-i ahâlisinden olmağla tapû ile olmayup meccânen zabt ideriz diyü hılâf-ı kānûn müdâhele ve nizâʿ üzre olundukların ve bu bâbda Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğın bildirüp mûcebince amel olunup ol yerler tapû ile virilmesine hılâf-ı kānûn mezbûrları münîfi müdâhele ve nizâʿ itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ etmekde kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-ı R sene 1156

**d.2 s.111, h. 513**

Rumili vâlisine [ve] Filbe monlasına [hüküm] ki:

Filibe kazâsına tâbi‘ Karacadağ nahıyesinde Sarı iri nâm karyeden mutasarrıf Mustafa ve Mûsâ ve İbrâhim ve Mehmed ve Abdullah ve Ahmed ve diğer Mûsâ ve diğer Mehmed ve Mustafa dahı sâirleri gelüp karyeleri toprağında kadîmden berü koyun ve sâir davarları râʿî olunup otundan ve suyundan istifâ‘ idegeldikleri mahsûb ve ... kadîmî mer‘alarında kimesnenin alâkası yoğiken karyelerinin sipâhîleri otundan Filibe sâkinlerinden Mustafa nâm sipâhî *zîde fezâ’ilühûdan* olmağla mikdâr-ı mer‘a yerlerin tapuyla virüp zirâ‘at-i resm-i mikdârın dahı ahara bey‘ ve onlar dahı davarların getirüp mer‘a itdirülüp bunların davarlarına muzâyaka virüp hılâf-ı kānûn ve kadîmî te‘addî eyledüklerinden bin yüz elli [ ] senesinde zimmetinde şerʿle sâbit olup hükm ve i‘lâm-ı şer‘e virilen dörd yüz guruş hakların dahı irâde te‘allül ve muhâlefet ve ol-vechle gadr-ı küllî olunmağın bildirüp şer‘le görilüp mesfûrun zimmetinde ber-mûceb-i i‘lâm şerʿle sâbit ve zâhir olunup ol mikdâr guruşları kesb hılâf-ı kānûn ve mugâyir karye ol- vechle mer‘alarına hâsıl ve tasarruf itdirilmeyüp men‘ ü def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfle recâ eyledikleri ecilden şer‘le görile [diyü yazılmıştır]

Fî evâ’il-i Ca sene [1]156

**d.2, s.113, h.524**

Rumili vâlisine ve Filibe kādısına [hüküm] ki:

Erbâb-ı timardan Hasan nâm sipâhî gelüp Paşa sancağından Eskihisar nâhıyesinde Gökçedağ nâm karye ve gayrıdan berat-ı âlişânımla mutasarrıf oldığı timarı karyelerinde Filibe kazâsına tâbi‘ [ ] nâm karye toprağında vâkı‘a Kara Haliller mezrağası dimekle ma‘rûf mahalde oldığı tasarruf idenlerden sâbıkā timar-ı mültezîmlarinden Molla Ahmed oğlı Molla Mehmed dimekle ma‘rûf kimesne mıntıkaya mürâcaʿatdan oldukdan mahalle-i mezkûrede hâsıl eylediği terekesinin kānûn üzre sekizde bir öşr ile salariyesin virmedin mahsûlâtın küllîsi der-anbâr ve ol-vechle timarı mahsûlü gadr-ı küllî murâd eylediğin bildirüp mezkûr Mehmed’in zirâʿatle hâsıl eyledik terekesinden merkūm üzre sekizde bir öşr ile salariyesi kerestesiyle alıvirilüp hılâf-ı kānûn ber-hılâf te‘addî ve muhâlefet itdirilmememek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmemek kānûn üzre amel oluna diyü emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene [1]156

**d.2 s.121, h.564**

Filibe monlasına hüküm ki:

Hazret-i Ebâ Eyyûb-i Ensârî aleyhi rahmetü'l bârî evkāfı karyelerinden Filibe kazâsına tâbi‘ ... ve Koruyolu ve Haydar ishâklı ve Saliha ve Koçmarlı ve İshak Fakih ve Darı Oyası ve Hamidli ve Söğüdçük ve Karaca evhad nâm karyelerin zâbiti olan [ ] *zîde kadruhû* gelüp bu kurâ'-i mezbûre topraklarında kimesnenin tasarrufunda olmayan kıbel-i zirâ‘at ... orman yerlerin tâlibine resm-i tapu ile virüp zirâ‘at itdirmek istedikde karye-i mezbûre evlâdından ba‘zıları ol yerler bizim temessüklü tarlalarımız ittisâlinde korularımızdır diyü koruya geldikleri resmlü koruları değil iken hılâf-ı kānûn müdâhele ve tapu ile virilmesine mümâna‘at ve mahsûl-i vakfın kesr ve noksân tertîbine bâ‘is oldukların bildirüp ol bâbda hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 1156

**d.2 s.124, h.576**

Filibe nâzırına hüküm [ki]:

Sa‘id Abdullah gelüp mezkûr Filibe sükkânından olup Emîn Mehmed'e va‘az nasîhat ve usûl-i Nakşibendiye üzre zikr ve ... ile evkat-güzâr tekrar ve bir yerde bir akçe mikdâr ve ma‘âşı olmaduğun ve husûs-ı mezbûr Filibe Kādısı Mehmed Emin *zîdet fezâ'ilühû* tarafından arz olduğun bildirüp hâline merhameten Filibe nezâretinden Derviş mahlûllünden ba‘zı bir ... tevcîh olunmak içün arz olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin sen ki nâzır-ı mûmâ-ileyhsin mahlûl vukū‘unda i‘lâm eylemen içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene [1]156

**d.2 s.128, h.595**

Filibe kādısına hüküm ki:

Medîne-i Filibe kazâsına tâbi‘ Prişto nâm karye toprağından çakırcıya mahsûs baştina yerlerine berat-ı şerîfemle mutâsarrıf olan Manolâki nâm zimmî gelüp bundan akdem Şâh Sultân Evkāfı mütevellîsi karye-i merkūmda baştina arâzisi yokdur diyü nizâʿmdan hâlî olmamağla kadîmden öşr ve resmî taraf-ı vakfdan alına gelen yerlerin öşr ve resmi vakf tarafından ve baştina yerleri dahı çakırcı tarafından zabt olunup bir yerlerine olunmak ... vukūʿı üzre iʿlâm olunmak bâbında mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince iʿlâm olunmuşiken karye-i mezbûre mültezimi [ ] nâm kimesne zikr olunan baştina arâzisinden vâkıʿ ... rusûm tahsil idüp gadr eyledüğün fermân eyledükde husûs-ı mezbûr vukūfı olanlardan ... olundukdan arâzi vakfı kadîmden çakırcı tarafından

zabt oluna gelen baştinası yerlerinden olduğını had virmeleriyle kadîmden emrin senin çakırcı tarafından zabt olunagelen baştina yerlerine taraf-ı vakfdan müdâhele olunmamak üzre zimmî-i mesfûr emr-i şerîfim hududı itmeğin olundukda sâbıkā Filibe Kādısı Mehmed Emîn iʿlâm ve vakfın karyesinin mümtâz ve müʿemmî hudûdı dâhilinde olan ... aʿşâr ve rusûmı kadîmîsi üzre taraf-ı vakfdan ve zikr olunan baştina yerleri dahı çakırcı tarafından zabt itdirilüp ahd-i hümâyûn katʿan taʿarruz itmeyüp ve vukūʿı üzre iʿlâm olunmak içün sâbıkā re's arâzinin olan Mustafa sâme mecdühû iʿlâmıyla virilen emr-i şerîfim mûcebince kadîme mugâyir ahd-i hümâyûndan arâzisine katʿa taʿarruz olunmamak üzre bi'l-fiʿl re'isü'l-küttâbım olan Mehmed Ragıb *dâme mecdüh*û iʿlâmıyla bin yüz elli beş senesi ramazanın evâ'il târihli emr-i şerîfim virilmeğin vakf-ı mezbûr mütevellîsi tarafından mültezim olanlar kanâʿat ve ... defʿ olmayup virilen hüccet-i şerʿiyye ve evâmir-i şerîfemle müdâhele ve bir tarîkle aldığı emri ibrâz ile aldığı mezkûrı tekallüben zabt ve teʿaddîden hâl olmaduğun bildirüp mezbûrun hılâf-ı şerʿi şerîf ve mugâyir-i hüccet-i şerʿiyye edâ vechle zâhir olan kuyûd-ı ahkâma mürâcaʿat olundukda vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim virildiği mestûr ve mukayyed olunmak içün mukaddemâ sâdır olan ahd-i şerîfim mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene [1]156

**d.2 s.129, h.598**

Rumili vâlisine [ve] Filibe monlasına hüküm ki:

Filibe sâkinlerinden çakırcı zümresinden Manolaki nâm çakırcı zimmî Südde-i Saʻâdetime arz-ı hâl idüp bunun berat-ı şerîfemle mutâsarrıf oldığı baştinesi mahsûlüne ... bir vechile dahl olunmak îcâb itmez iken Filibe kazâsına tâbiʻ Priştoni nâm karyesinde vâkıʻ baştine mahsûlünden Filibe kazâsında sâkin Şâh Sultân vakfı mütevellîsi vekîli olan Bostancı Halil nâm kimesne bin yüz elli [ ] senesinde be-hak maʻlûm iken mahsûlüni ahz itmekle vâkıʻ şerʻ olduklarında mezkûrun bi-gayr-i hak ahz ü kabz eylediği şerʻen sâbit ve edâsına hüküm birle tenbîh ve kıbel-i şerʻden bunun ... iʻlâm virilmişiken edâda teʻallül eyledüğün bildirüp zâbiti maʻrifetiyle şerʻle görilüp mezkûrun vech-i meşrûh üzre ... ahz eylediği mahsûli alıvirilüp icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden mahallinde şerʻle görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 1156

**d.2 s.135, h.629**

Filibe kādısına [hüküm] ki:

Sen ki Filibe Kādısı Mevlânâ eş-şehr-i Mehmed hümâ *zîdet fezâ'ilühûsun* mektûbun getürüp mahalle-i Edirne sâkinlerinden olup ikinci kādı dimekle … İbrahim nâm ... keyfiyyet-i *iclâluhû* ... gibi maʻlûmun olmayup memhûmün iden bir takrîb ile teʻaddî bundan akdem mertebe-i Filibe nâhiyesinden Karacadağ nâhıyesine tarafından nâib nab ve taʻyîn ve nahıyye-i mezbûreye duhûlunda kemâl-i ... hâmîsiyle bi'l- küllî's-sâfî terk ve nâhıyye-i mezbûrenin ... bildüğün … devrine ahâli-i nâhıye-i mezbûre-yi ... şerʻan ve ... neferesi ve tecrim ve yedi yüz elli guruşların cebren ve … ahz ü kabz … ahâli-i nâhıye-i mezbûreye hılâf-ı şerʿ-i şerîfe zülm ve teʿâddîsinin nihâytei olmadığı ecilden nâhıye-i mezbûre ahâlisi mezbûrdan … ve ilhâr na-zülm hâlî eylediklerin kesbü'l-iktizâ nâhıye-i mezbûre ... merkūmun şerʿan azlini mûceb ve hudûdı zâhir olmağla mezbûr şerʿan azl olundukda yalnız azli ile vâkıʿ ve hicâb olmayup ve bir dürlü mukabele olmayup tekrar mezbûr İbrâhim Kemâl ... ve fesâdının mâl-ı mîriden nâşî baʿde'l-azl icrâ-yı arz ve ifsâd-ı ... içün Âsitâneye ... yine bâb-ı celîleye sâlik ve tâbiʿ hayâtının müktezâsına ... tasaddî ve envâʿdan hâlî ile amel idüp bir takrîr ile ... Şeyhulislâmî ile hâlâ medîne-i mezbûrda tarafınızdan nâib ... Mehmed Hafız *zîde ilmuhûya* lâ-cürm sen ki azl ve yerine evvel ... ... medîne-i mezbûrda olmak sevdâsıyla oldukda mûmâ-ileyh Mehmed Hafız *zîde ilmühû* yeknâh olup azl îcâb ider ... olduğundan maʿadâ bi'l-cümle medîne-i mezbûrun sıgâr ve derkârı mûmâ-ileyh Mehmed Hafız Beğ ber vechle evzâʿ ve etvârından râzı ve şükrânlar olmağla medîne olmağla medîne-i mezkûrenin ahâlilerinden mûmâ-ileyh Mehmed Hafız *zîde ilmühûnun* emr-i tebâʿatından istirhâm olunmasını tarafınızdan ilticâlarına binâen *Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh* medîne-i mezbûrenin ahd-i niyâbetinde îfâya istikrâr olundukdda yine tekrar hicâb olmayup … merkūm İbrahim kendü hâlinde olmayup tezvîrâta sülûn bu defʿa dahı Âsitâne-i Saʿâdete mülk aslen ve kıtʿa ... haber ve ana halik yoğiken hılâf-ı inhâ bir tarîkle ... ve … mütezımmın mühâzat ... azîm oldığı hâlde bir kıtʿa ... iʿlâm bedel ve mûcebiyle ... iden emr-i alîsinin ...tında medîne-i Filibe'de Cizyedâr-ı sâbık Mehmed Efendi hevâsına tâbiʿ kimesneler hâlâ kazâ-ı mezbûrda Mahzar Paşa ... mutasarrıf ve Nâib Mehmed nâm kimesneler birbirleriyle yekdil ve yekcihet ve şerʿiat ... bir hılâfı ... ile ibtâl-i hatta baʿis olunduğundan gayrı baʿzılarının cebren hallerin azl eylediler diyü bundan akdem ... zuhûrundan nâşî refʿ olunan merkūm Seyyid İbrâhim kazâ-i mezbûrun ahvâl-i şerʿiyyesi taklîd ve taʿvîz oluna diyü ısdâr itdirdüğü emr-i

şerîfe imtisâlinle maru'z-zikr sâbıkā cizyedâr ve çakırcıyân ve yatuğan bâ-husbundan akdem bi'l-cümle kaza-i mezbûrun ... rızâ ve ittifâk ve ittihâd ve ihtibâr ve iltimâslarıyla bâ-hüccet-i şerʿiyye kazâ-i mezbahâlisi taraflarından ... ve küllî etvârlarını ru'iyyete vekîl şerʿiyyeleri olan ... Mehmed *zîde kadrühû* ve gerek kazâ-i mezbûrda Mahzar Paşa Seyyid Mustafa ve Nâib Mehmed nâm kimesneler kendi halleriyle mukayyed ve mestûr oldukları hıdmetlerin istikāmet ve akd ve kanâʿatiyle iktifâ ve bi'l-cümle olunan medîne-i mezbûre merkūmunda her vechle hoşnud ve şâkir arâziler olup ve husûs-ı mezkûr merkūmundan haklarından ... ... sarih ve nihâyet azîm olup ehl-i medîne-i mezbûre ... Meclis-i şerʿ-i mülk her bir ... ... tarîk eş-Şehre merkūmun Hasan hayallerin ... ve kazâ-i mezkûrenin minvâl ... oldığına sen ki *Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin* senin dahı ilmin muhbât olmağla mûcebince ... mezbûrun hakkında şerʿan mukaddem ... îcâb iden cebr ve sevdâsının ... icrâ olunmak bâbında vâkıʿ hâlî hükm-i hümâyûn virilmek recâsına ... arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzre amel olunan diyü emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene [1]156

**d.2 s.140, h.652**

Rumili vâlisine ve Filibe monlasına hüküm [ki]:

Edirne sâkinlerinden Ömer nâm kimesne gelüp bunun Filibe kazâsı müzâfâtından Karlıova kazıyyesi sâkinlerinden Monla Ali nâm kimesnede beş yüz guruş ve yine kazıyye-i mezbûr sâkinlerinden Boşnak İbrâhim nâm kimesne zimmetinde yedi yüz yiğirmi guruş karz-ı şer'den ve yine kazıyye-i mezbûr sükkânından Monla Mehmed ve Osman nâm kimesnelerde altı yüz otuz guruş bin yüz elli [ ] senesinde alacak hakkı olup bundan akdem talep eyledikde virmekde te'allül eylediklerin bildirüp şer'le görilüp alıvirilüp icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden şer'le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [1]156

**d.2 s.143, h.663**

Filibe kādısına hüküm ki:

Küçük Ali nâm kimesne gelüp bunun Filibe sâkinlerinden Ahtelos ... nâm zimmî zimmetinde bin yüz elli [ ] senesinde ber-mûceb-i huccet-i şer'iyye iki bin yetmiş guruş alacak hakkı olup bundan akdem defe'atiyle talep eyledikde dürlü illet ve bahâne ile virmekde te'allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hak ve gadr sevdâsında olduğun bildirüp şer'le

görilüp zimmetinde zuhûr iden hakkını mahallinde edâda teʻallül ve muhâlefet ider ise mesfûr Âsitâne-i Saʻâdetime ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüği ecilden mahallinde şerʻle görilüp baʻde's-sübût ihkāk-ı hak edâda teʻallül ider ise ihzâr olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur.

Fî evâil-i C sene 1156

**d.2 s.153, h.706**

Rumili vâlisine ve Filibe monlasına hüküm ki:

Osman *zîde kadruhû* gelüp İstanbul'da vâkıʻ merhûm ve mağfûrün leh Sultân Süleyman Hân aliyhi'r- rahmetü ve'l-gufrân Câmiʻ-i şerîf ve medâris-i münîf ve ʻimâret-i âmire ve darü'ş-şifâ maʻmûre ve vezâ'if-i sâiresi evkāfından Paşa sancağında Filibe nâhıyesine tâbiʻ İstanimaka ve tevâbiʻi mukātaʻsı karyeleri cânib-i vakfdan mûmâ-ileyhin uhde ve iltizâmında olup müşârün-ileyhin evkāfı kurâsı maʿrûz-ı kalem ve husûsü'l-iʿlâm min küllî'l vücûh serbest olduğundan gayrı karye-i İstanimaka el-mezbûrenin hâsılı tahtında mahsûl-i bâc bazâr-ı sipâh ve mahsûl-i panayır Defter-i hâkānîde vakfa hâsıl kayd olmağla sâbıku'l-beyân mahsûl-i bâc bazâr ve mahsûl-i panayırda âharın bir dürlü alâkası olmayup bir vechle dahl olunmak îcâb itmez iken Filibe'de yeniçeri serdârı olanlar birkaç seneden berü panayır vaktinde hıfz u hırâset bahânesiyle karye-i mezbûra varup tüccâr tâ'ifesinden beyʻ eyledikleri emtiʻa ve eşyâdan kadîmden taraf-ı vakfdan alına gelen bâc bazâr ve panayır mahsûlüne hılâf-ı Defter-i hâkānî fuzûlî müdâhele ve sergi akçesi nâmıyla cebren akçelerin ahz ve tüccârı perâkende ve vakf-ı şerîfe gadr-ı küllî eylediklerin bildirüp Defter-i hâkānî mûcebince amel olunup hılâf-ı Defter-i hâkānî yeniçeri serdârı tarafından ve taraf-ı âhardan bir ferd dahl ve taʻarruz itdirilüp ol-vechle zâhir olan müdâhaleleri menʻ ü defʻ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan Defter-i evkāfa mürâcaʻat olundukda Filibe nâhıyesine tâbiʻ on altı aded mahallât ve altı yüz yetmiş beş nefer reʻâyâ ve tokuz aded eşyâsı ve hâsıl maʻa sâlâriye çift ve zabt ve mahsûl-i bâc bazâr-ı sipâh ve mahsûl-i panayır ve niyâbet ve cürm ü cinâyet ve ber-hevâyâ bâc pây-ı ağnâm ve yuva ve kav ve esb ve gayrıhı yekûn maʻa gayrıhâ bir yük on beş bin sekiz yüz elli akçe yazu ile karye-i İstanimaka Defter-i evkāfda muharrir kalemiyle tahrîr ve merhûm-ı müşârün-ileyhin evkāfı mülhâkātından olduğı mestûr ve mukayyed olunmağın Defter-i hâkānî mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 1156

**d.2 s.161, h.738**

Rumili vâlisine ve Filibe monlasına hüküm ki:

Medîne-i Filibe sâkinlerinden zimmî ta'ifesinden ... veled-i Manol nâm râhip gelüp mahrûse-i İstanbul mahallâtından At Meydanı'nda ... mahallesi sâkinlerinden Ali Ağa bin Velî dimekle ma'rûf kimesne râhib-i mesfûrdan yedi kîse akçe iddiʿâ ve tahsîli içün ısdâr eylediği emr-i şerîfimle ta'yîn olunan mübâşir mahalline vardıkda râhib-i mesfûrı ahz ü habs ve şeylerine ... tavassut ve üç kise akçe ve bir re's at üzerine hâlî ve bedel-i sulhı temâmen ahz ü kabz ve mâ'adâsından zimmî-i mesfûrun zimmeti ibrâ ve ıskāt ve kat'-ı nizâ' ve hâsıl-ı husûmet ve ibrâ-yı zimmet birle kıbel-i şer'den huccet-i şer'iyye virilmişiken mezkûr Ali ... sülûk ve ben mukaddemâ ikrâhen sulh ve zimmetimi ibrâ itmiş idim diyü nizâ'a tesaddî ve sen ki vezîr-i müşârün-ileyh ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin size hıtâben ısdâr itdirdüği emr-i şerîfim mantûkı üzre şer'le görilüp icrâ-yı şer' ve ihkāk-ı hak olunmak içün Murad nâm mübâşir ta'yîn olunan Ömer *zîde kadruhû* ma'rifetiyle şer'le görüldükde mezkûr Ali ikrâh mu'tedî vech-i şer'î üzre ... kādir olmayup zimmî-i mesfûrun zimmetini ber-minvâl-i meşrûh ibrâ ve iskāt ve kat'-i nizâ' ve hâsıl-ı husûmet birle kıbel-i şer'den virilen huccet-i şer'iyyenin mazmûn-ı şuhûd ve dâʿva ile şer'en sâbit ve bu makūle bir def'a şer'le görilüp dahl olunup kat'-ı nizâ' ve hâsıl-ı husûmet ve ibrâ-yı zimmet birle huccet-i şer'iyye virilen da'vânın tekrar istimâ'ı memnû' olmağla hâlî üzre ibkā ve mezkûr Ali ... mu'ârazadan men' olunmuşiken yine mâni' ve mündefi' olmaları mugâyir-i huccet-i şer'iyye nizâ'dan hâlî olmaduğun ve husûs-ı mezkûr vech-i meşrûh üzre olduğı arz olunduğın bildirüp huccet-i şer'iyye mûcebince amel olunup mugâyir-i huccet-i şer'iyye te'addîsi men' ü def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 1156

**d.2 s.161, h.739**

Filibe mollasına hüküm ki:

Sen ki Filibe Kādısı Mevlânâ eş-Şehr-i kemâhî *zîdet fezâ'ilühûsun* Südde-i Sa'âdetime mektûp gönderüp medîne-i Filibe mahallâtından İdris Hâce Mahallesi mütemekkinlerinden Tama ve Bedros ve Mirza evlâd-ı Erzan-i nâm zimmîler Meclis-i Şer'e varup şerikleri olup bundan on sene mukaddem mâlik üzre Orhân zimmetînin bunlar zimmetlerinde mâl şirketden iki bin tokuz yüz guruşluk tuz ve enfiyeyi mâlik-i

mesfûrun sulbî sagîr oğlı Simon'un taraf-ı şer'den mensûb ve vasîsi ... Simon nâm zimmî bin yüz kırk altı senesinde medîne-i mezbûre … kādı olan Feyzullah Efendi dimekle ma'rûf kimesne huzûrunda bâ-emr-i âlî talep eyledikde meblağ-ı mezbûr iki bin tokuz yüz guruş ma'rifet-i şer'le kādı-i mesfûra temâmen teslîm eylediklerinde ol-dahı yedlerinden meblâğ-ı mezkûrı ahz u kabz ve husûs-ı mezkûra müte'allik âmme-i de'âvîden zimmetleri ibrâ'-i 'âmme ve iskāt birle ibrâ ve iskāt ve ba'de'l-yevm sagîr-i mesfûr meblâğ-ı mezkûrı ba'de'l-bülûğ mesfûrûndan talep ider ise lede'l-hükkâm bir-vechle mesmû' ve makbûl olmak üzre yedlerine mumzî ve mahtûm bir kıt'a huccet-i şer'iyye virilüp husûs-ı mezkûr-ı vucûh ile kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet olunmuş mevâddan olup istimâ'ına mesâ'-ı şer'-î olmayup istintâken emr-i âlî sudûrına muhtâc olan mevâddan olmağın husûslardan alâ hâlî terke muktâzî iken mesfûr Simon tekrar yine kendü hâlinde olmayup şirrete sâlik olup mesfûrları Dîvân-ı Rumili'ye ihzâr eylemek içün hâlâ Rumili Vâlisi Vezîrim Ahmed Paşa'ya hitâben emir ısdâr itdirdim diyü buyuruldı ve mübâşir ta'yîn ve Meclis-i şer'e vardıklarında mesfûrlar Meclis-i Şer'e ihzâr ve hasmı ile şer'en murâfa'aya şürû' olunmak üzre iken mesfûr Kör Simon murâfa'adan eba ve def'atiyle da'vet olundukda bir dürlü itâ'at-i şer'-i şerîf itmemekle müfessir-i mesfûr da'vâ-yı mezkûresinde bâtıl ve kâzib olmağın müfessir-i mesfûr fîmâ ba'd mesfûrlardan husûs-ı mezbûra müte'allik zuhûr idecek da'vâ-yı şer'ıyyeleri medîne-i Filibe'de görilüp bir dürlü Dîvân-ı Rumili'ye ihzâr olunmamak üzre vâki'-i hâlî hükm-i hümâyûn virilmek recâsına der-i Devlet-medâra arz ve i'lâm idivir diyü iltimâs ve fi'l-hakîka hâl-i minvâl-i meşrûh üzre olduğuna sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ilmin mahût olmağın vâkı'-i hâlî gadr eyledüğin ecilden vech-i meşrûh üzre mahallinde şer'le görilüp hılâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ emr-i münîf rencide itdirilmemek içün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene [1]156

**d.2 s.162, h.745**

Rumili vâlisine ve Filibe monlasına ve [ ] kādısına hüküm ki:

Filibe kasabası mahallâtından İdris Hoca Mahallesi sâkinlerinden Çon(?) ve Bedros ve Mirza nâm zimmîler gelüp bunlar kendü hâllerinde iken ... nâm zimmî kendü hâlinde olmayup fakrü'n-nâs ve nice kimesneleri ehl-i örfe ömr ve ... çıkarılmak ibret-i müstemirresi olmağla hevâsına tâbi' ehl-i örfe istinâden bundan hılâf-ı vâkı' mevâdd-ı iştirâ üzerlerine şart ve mürâfa'a-i şer' olmalarından şer'an üzerine bir nesne sâbit olmayup men' birle kıbel-i şer'den huccet-i şer'iyye virilmişiken mesfûr mütenebbih

olmayup bin yüz elli [ ] senesinde hılâf-ı şer‘i şerîf ve bi-gayri hak bin guruşdan mütecâviz akçelerin gasp ve bizlere gadr eyledükde ve bu bâbda Şeyhulislâm’dan da‘vâlarına muvâfık fetvâ-yı şerîfeleri olduğun ve mesfûr hâlâ taht-ı hükûmet ve kazânızda firâr üzre olduğun bildirüp tevâbi‘-i mahalde fetvâ-yı şerîfe mûcebince şer‘le görilüp icrâ-yı hak olmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden bulundukları mahalde şer‘le görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene [1]156

**d.2 s.169, h.776**

Filibe mollasına hüküm ki:

Medîne-i Filibe ahâlisinden iken bundan akdem fevt olan el-Hac Mehmed Ağa dimekle ma‘rûf kimesnenin terekesi tahrîr veresesi beynlerinde Ali alâ ... te‘âlâ tevzî‘ ve taksîm olunmak iktizâ itmekle husûs-ı merkūm mahsûs tarafına ta‘vîz ve sipâriş olunmağla işbu emr-i şerîfimle ısdâr ve Çukādâr Ahmed ile irsâl olunmuşdur vusûlünde husûs-ı mezbûrı çukādâr-ı mezkûr ma‘rifetiyle tahrîr ve terkīm ve beyne’l-verese bi’l-vazîfe-i şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olundukdan sonra mumzî ve mahtûm defter ile iktizâ iden resm-i kısmet-i âdiyeyi çukādâr-ı merkūm yediyle irsâl ve îsâl ihtimâm-ı tâm eyleyesiz diyü Rumili Kādıaskeri Mevlânâ Mehmed Pîrî-zâde edâmallâhû te‘âlâ fezâ’ilühû tarafından mühürlü mektûp virilmekle Mevlânâ-yı müşârün-ileyhin mektûp mûcebince amel olunmak bâbında fermân-ı alîşân içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene [1]156

**d.2 s.171, h.785**

Filibe kādısına hüküm [ki]:

Hassa Çakırcı Ahmed *dâme mecdühû* gelüp Hassa Çakırcı Ocağına mahsûs Defter-i hâkānîde mukayyed baştine yerlerinden olup kazâ-ı mezbûr müzâfâtından Koyundepe nâhıyesine tâbi‘ Priştina nâm karye toprağında vâkı‘ baştine arâzîden hâlâ berat-ı alîşân ile mutasarrıf olan Manolâki nâm zimmînin tassarrufunda olan kadîmî baştine arâzisine hılâf-ı Defter-i hâkānî âhardan bir dürlü dahl olunmak îcâb itmez iken Şâh Sultân Evkāfı mütevellîsi karye-i merkūmede baştine arâzîsi yokdur diyü mugâyir-i Defter-i hâkānî bundan akdem nizâ‘adan hâlî olmağla kadîmden öşr ve resmi taraf-ı vakfdan alına gelen yerlerin öşr ve resmi kadîmîsi üzre taraf-ı vakfdan ve baştine yerleri dahı çakırcı tarafından zabt itdirilüp mugâyir-i Defter-i hâkānî kadîme muhâlif ahd-ı hümâyûn âharın arâzîsine müdâhale itdirilmemek içün sâdır olan emr-i alîye imtisâlen

husûs-ı mezbûr vukūfı olanlarından sû'âl olundukda arâzisi merkūm çakırcı tarafından zabt oluna gelen kadîmî baştine yerlerinden oldığı haber virdiklerin sâbıkā Filibe Kādısı Mevlânâ Mehmed Emîn *zîdet fezâ'ilühû* arz ve bi'l-fi'l Reisülküttâbım olan Mehmed Ragıb *dâme mecdühûnun* i'lâmı mûcebince virilen emr-i şerîfim ve huccet-i şer'ıyyeye mugâyir müdâhale itmekle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince amel olunmak içün tekrar emr-i şerîf virilüp mesfûr çakırcı tâ'ifesinden zikr olunan baştineye mutasarrıf ve hıdmetinde mukaddem ve baştine-i mezkûrun zabtiçün kirâren evâmir-i şerîfem ve katl-i şer'den huccet-i şer'den huccet-i şer'iyye ve mürâsele dahı virilmişiken vakf-ı mezbûr mültezimleri bir dürlü mâni' ve mündefi' olmayup virilen evâmir-i şerîfeme mugâyir fuzûlî zabt ve gadr eyledüğünden mâ'adâ dahı mesfûrı mücerred ta'cîz ve ızrâr kasdıyla bilâ-emr-i şerîf emr-i kazâ-ya ihzâr teklîfi ile te'âddî eyledükde bildirüp zikr olunan baştine yerleri Defter-i hâkānî ve kadîmîsi üzre zimmî-i mesfûra zabt itdirilmeyüp vakf-ı mezbûr mütevellîsi ve mültezimlerinin mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerîfe ve huccet-i şer'iyye ve senedât-ı şer'ıyyesine mugâyir müdâhaleleri ve bilâ emr-i şerîf ihzâr teklîfi ile bir dürlü rencide itdirilmemek içün emr-i şerîf sudûrını istirhâm ve Dîvân-ı Hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzre evâmir-i şerîfem virildiği mestûr ve mukayyed ve iltimâs-ı Defter-i hâkānî ve kānûna muvâfık olduğun Reisülküttâbım mûmâ-ileyh tekrar i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene [1]156

**d.2 s.169, h.799**

Rumili vâlisine ve Filibe mollasına ve Tatarpazarı kazâsı nâibine hüküm ki:

Erbâb-ı timardan Ömer nâm sipâhî gelüp Paşa sancağından Filibe nâhıyesinde Yazırlar nâm karye ve gayrıdan altı bin akçe timar babası Hüseyin fevtinden bunun karındaşları Mustafa ve Ali'ye ber-vech-i iştirâk tevcîh olunup bu babası etmeğinden mahrûm kalmağla timar-ı mezbûrun üç neferin sefer virmeğe tahammülü olmaduğun timar-ı mezbûrun iki bin akçesi merhameten babası fevtinden ve karındaşları mezbûrânın ref'lerinden işbu sene-i mübâreke Cemâziye'l-evvelinin yiğirmi altıncı gününde buna tevcîh ve hâlâ berat-ı şerîfemle üzerinde olmağla beratı mahallinde sicil-i mahfûza kayd olup timar-ı mezbûrun karyelerinden harman yerine gelüp ta'şîr ve devr-i keyl olunmayan gün tarlada yemlemiş duran mahsûlâtı bunun beratı mûcebince târihine yazınca düşüp âharın alâkası olmayup bir vechile dahl olunmak îcâb itmez iken ve bu makûle timar mahsûlunden hâsıl i'tibâr olumayup tahvîli târihi mu'teber iken

karındaşları mezbûrlar mütegallibeden olmalarıyla bundan akdem bunun kānûn üzre ısdâr itdirdiği emr-i şerîfe itâʿat itmeyüp tahvîli târihine düşüp harman yerinde taʿşîr ve devr-i keyl olunmayan mahsûlâtı cebren reʿâyâya döğdürüp ve fuzûlî hânelerine nakl itdirmeleriyle küllî gadr eylediklerin bildirüp beratı mûcebince tahvîli târihine düşen mahsûl ve rusûmı tarafından vekîline alıvirilüp teʿallül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin imdi bu makūle timar-ı mahsûlünden hâsıl iʿtibâr olunmayup tahvîli târihi muʿteberdir kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâil-i B sene [1]156

**d.2 s.176, h.810**

Filibe kādısına hüküm ki:

Dîvân-ı hümâyûnum kâtiplerinden Abdurrahîm Vehbî *zîde kadruhû* gelüp nezâret-i Şeyhulislâmî'den olan müteveffâ Gâzî Sinân Paşa evkāfından medîne-i Filibe'de vâkıʿ Çeltük nehirlerinden nehr-i cedîdde beher sene cânib-i vakfa elli keyl pirinç maktûʿ virmek üzre üç hisse çeltük tahmı babası müteveffâ Abdüllvahhâb mahlûlünden bin yüz on beş senesinde vakf-ı mezbûrun sâgîr ve kebîr mütevellîleri arzları ve Şeyhulislâm işâretleri mûcebince kendüye tevcîh berat-ı alîşân ile ol-târihden bu ana değin tasarrufunda ve beher sene tarafından ücret ile zabt ve zirâʿat olunup ücret-i misli mûmâ-ileyhe ve ol- mikdâr keyl pirinç maktûʿı cânib-i vakfa edâ olunur iken hâlâ Filibe sâkinlerinden el-Hac Abdullah ve karındaşı el-Hac Ahmed nâm kimesneler tahm-ı merkūmları on beş seneden mütecâviz mûmâ-ileyhin tarafından bâ-temessük ellişer ve elli beşer guruş ücret ile alup ve beher sene ücret-i merkūme mûmâ-ileyhe ve ol-mikdâr keyl pirinç maktûʿı cânib-i vakfa edâ iderler iken şimdi mezbûrlar tahm-ı hâmına taʿyîn ve mûmâ-ileyh Âsitâne-i Saʿâdetimde Dîvân-ı hümâyûnum kaleminde kitâbet hıdmetinde olup ol tarafa varmak emr-i asîr olmak mülâhazasıyla guyâ tahm-ı merkūmlar bilâ-sâhip gider müstakılen biz zabt idüp ücret virmeziz zaʿmıyla ücret-i merkūmeye üç seneden berü göndermeyüp fuzûlî ve bilâ-temessük tegallüben zabt ve zirâʿat itmeleriyle birkaç defʿa kendülere mektûp irsâl ve tahm-ı merkūmların ücretin talep eyledikde ısgâ itmeyüp hîle ve tezvirâta tasaddî ve derûnlarında mezkûr efkâr-ı fâsidelerin icrâ kasdıyla gadr-ı küllî murâd itmeleriyle tarafından [ ] *zîde kadruhûya* vekîl itmeğin tahm-ı merkūmları beratı mûcebince kemâkân kendüye zabt ve mezbûrların fuzûlî zabt eyledikleri üç senelik ücret-i tahmları sene-i sâbıkı üzre kendülerden temâmen tahsîl olunup teʿallül iderler ise Âsitâne-i Saʿâdetime ihzâr ve huzûr-ı Âsafî'de murâfaʿadan hakkı tahsîl olunmak bâbında înâyet recâ ve Hazîne-i

âmiremde mahfûz olan Mâliye defterlerine nazar olundukda bâlâda zikr olundığı üzre atîk beratı hıfz olunup bi'l-fi'l Baş Defterdârım el-Hac Sa'dullah *dâme ulûvvühûnun* i'lâmı mûcebince kaydı tashîh ve müceddeden Mâliye tarafından berat ve Baş Mukāta'aya ilmühaber kā'îmesi virilmekle ve ber vech-i meşrûh üzre tahm-ı merkūmları bin yüz elli altı senesi Rebî'ü'l-âhırının on tokuzuncu gününde müceddeden merkūm Abdurrahîm'e tevcîh ve hâlâ berat-ı şerîfem üzerinde oldığı mestûr ve mukayyed ve mûmâ-ileyh Abdurrahîm Vehbi Dîvân-ı Hümâyûn kâtipleri ve kâtip-zâdelerden olup otuz seneden mütecâviz kaleme müdâvim ve umûr-ı mühimme tahrîri hıdmetinde kā'im olmağla istid'âsına müşâ'ade olunmak içün bi'l-fi'l Reisülküttâbım olan Mehmed Râgıb *dâme mecdühû* i'lâm itmeğin i'lâmı mûcebince şer'le görilüp üzerlerine sâbit olan ücret-i tahmların edâda te'allül ve muhâlefet iderler ise ihzâr olunmaları bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâi'l-i B sene 1156

**d.2, s.178, h.821**

Filibe mollasına hüküm ki:

Medîne-i Filibe sâkinlerinden Ayşe nâm hâtûn gelüp kazâ-ı mezbûr müzâfâtından Konuş nâhıyesine tâbi' Karareis nâm karye sâkinlerinden kız karındaşı … nâm hâtûn karye-i mezbûrede vakı' mutasarrıf oldığı iki tokmak pirinç dikmek bir okmağı ile iki bâb anbâr ve yine karye-i mezbûrede vakı' mutasarrıf oldığı mülk-i menzilin nir … ve bir … hâne dorik odası ile münzim ve dörd bâb anbâr ve iki ahur ve hevâlinin bir bağçesinin … ale'l-infâz ve … buna ve sahîha şer'iyye ile … ve teslîm ve bu dahı teslîm ce canib-i şer'den virilen … şer'iyyeler mûcebince mülk-i mevhûbesi olan emlâk-ı mezbûreye zabt idüp müdâhale icâb ider hâlî yoğiken ba'dehû kız karındaşı mezbûre zevcî Mehmed nâm kimesne ile … ve envâ'ı dürlü tezvirâta sâlik ve emvâl-i mezkûreye hılâf-ı şer'-i serif ve mugâyir-i huccet-i şer'iyye cebren yedinden almak sevdâsıyla dâimâ mezbûreyi te'addîden hâlî olmayup gadr sevdâsından oldukların ve bu bâbda fetvâsı olduğun bildirüp … şer'iyye ve fetvâ-yı şerîfesi mutazımm mülk mevhûbesi olan emlâk-ı mezkûre kendüye zabt itdirilüp hılâf-i şer'-i şerif ve mugâyir-i … şer'iyye ve fetvâ-yı münîfi mezkûrların zâhir olan müdâhale ve te'addîleri men' ü def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin mahallinde şer'le görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-I B sene [1]156

**d.2 s.184, h.846**

Rumili vâlisine Filibe mollasına ve Tatarpazarı kazâsı nâibine hüküm ki:

İstanbul sâkinlerinden İsmâil Halîfe dimekle ma‘rûf kimesne gelüp bunun Filibe kazâsına tâbi‘ Yeniköy nâm karye sâkinlerinden ... [ ] ve [ ] nâm kimesneler fevt olduklarından terekesi oğulları [ ] ve [ ] nâm kimesnelere ba‘de’l-intikāl mezbûrlar dahı fevt olmalarıyla mutasarrıf oldukları emvâl ve sâir eşyâları izn-i şer‘le bunun babası [ ] nâm kimesneye intikāl idüp âhardan dahl olunmak îcâb itmez iken Tatarpazarı kazâsına tâbi‘ Karabulak nâm karye sâkinlerinden ... ... dizdârı Abdullâh’ın hılâf-ı şer‘ mâllarını ahz ü gasp itmek âdet-i müstehidleri olan İbrâhim Beşe ve Molla Hüseyin ve Ali Beşe dimekle ma‘rûf kimesneler birbirleriyle yekdil ve bin yüz elli senesinde hılâf-ı şer‘-i şerîf ve bi-gayr-ı hak cümlesin ahz ü zabt idüp gadr itmeleriyle babası mezbûr dahı da‘vâ ... fevt ve terekesi buna munhasıra olup talep eyledikde ... şer‘î te‘allül eylediklerin ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüp ma‘rifet-i şer‘le görilüp mezbûrların hılâf-ı şer‘ ve bi-gayr-ı hak ahz ü zabt eyledikleri hak-ı mevzû‘iyesi olan emvâl ve eşyâsı her ne ise temâmen tahsîl ve kendüye aluvirilüp icrâ-yı şer‘ ve ihkāk-ı hak ve te‘allül itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 1156

**d.2 s.187, h.899**

Filibe kādısına ve [ ] kādılarına hüküm ki:

Tomâ ve Bedros ve Mirzâ evlâd ve Erzân nâm zimmîler gelüp bunlar medîne-i Filibe mahallâtından İdris Hoca Mahallesi sâkinlerinden ve tüccârdan olup bunların usuna mukāddem hâlik olan şerîkleri Ezadhan(?) nâm zimmînin mâl-ı şirketden bunların zimmetlerinde olan iki bin tokuz yüz guruşluk nakid ve emti‘ayı hâlik-i mesfûrun sulbî oğlı Simon nâm zimmîye münhasıra ve ba‘de’l-kabz oğlı mesfûr dahı hâlik oldukda bi’l-küllîye nukūd ve eşyâsını kızanlıkda sâkin Ömer-zâde ... ... Simon nâm zimmîye şer‘en intikāl ve mesfûr dahı hâlik-i mesfûrun nukūd ve eşyâsını ahz ü kabz idüp mesfûr Simon zimmî ile husûs-ı mezbûra müte‘allik âmme-i da‘vâdan zimmetlerin ibrâ ve iskāt ve kat‘-i nizâ‘ ve fasl olunup bir vechle dahl olunmak îcâb itmez iken ... ... Simon zimmî eşirrâ ve mütegallibeden olmağla kendü hâlinde durmayup mücerred celb-i mâl sevdâsıyla ahz-ı intikām içün dürlü dürlü hîle ve tezvîrât ile da‘vâlara sülûk ve haklarında kâh Rumili Vâlileri huzûrına ihzâr ve murâfa‘adan ayâ

ve kâh mübâşirler getürmekle ve kâh ticaret ile Rumili'nde mürûr u ubûr eylediklerinde ve panayır ta'bîr olunur bazârlarda vakt-i ticârâtlarında hükkâm ve zâbıtâna ve ehl-i örfe gamz ile ticâretlerinde ve emn ü râhatlarında ve küllî akçeden çıkarup tecrîm ve takrîmden hâlleri diğer-gûn ve kâh ehl-i İslâmdan ba'zıların tarafından vekîl ile üzerlerine kast ve bulundukları mahalde hânelerin mühürletmeğe tesaddî ve gûnâ-gûn cevr te'addîsinin nihâyeti olduğın bildirüp mesfûrun vech-i meşrûh üzre bunlardan vâkı' olan da'vâsı ol-tarafda ve ticâret ile taht-ı kazânızda bulundukları mahalde min- ba'd istimâ' olunmayup Dîvân-ı Hümâyûnumda görülmek içün Âsitâne-i Sa'âdetime havâle olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden vech-i meşrûh üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 1156

**d.2 s.187, h.901**

Rumili vâlisine ve Filibe mollasına hüküm ki:

Filibe kazâsına tâbi' Yaylacık nâm karye sâkinlerinden İsmâil Halîfe dimekle ma'rûf kimesne gelüp bu kazâ-i mezbûrda vâkı' [ ] nâm sâhibü'l-vakfın binâ eylediği Mu'allimhânesinde vazîfe ile ... ile bi'l-fi'l berat-ı şerîfemle mu'allim ... olup edâ-yı hıdmet idüp beratı mûcebince hıdmeti mukâbelesinde meşîhat oldığı ve ... kazâ-i mezbûrede sâkin Mu'alimhâne merkūme vakfın mütevellîsi [ ] nâm kimesne beş seneden berü virmeyüp ... kalmağla ... talep eyledikde vakfın müsâ'ade var eylemesi mütevellî-i mezbûr el-Hac İbrâhim Efendi ve vakfın ... olan Ömer Çorbacı dimekle ma'rûf kimesneler ile yekdil ve mücerred tam'-ı hâmından nâşî mugâyir-i berat ... virmekde te'allül ve muhalefet ... ... gadr murâd eyledikde ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfe virildikde bildirüp mûcebince şer'le görilüp beratı mûcebince mukābelesinde müstahak oldığı vazîfe temâmen ve kendüye alıvirilüp mütevellî-i mezbûra tevcîh ve mugâyir-i fetvâ-yı şerîfe ve berat bir dürlü te'allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında emr-i şerîfe recâ itmeğin şer'le görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 1156

**d.2 s.198, h.907**

Filibe mollasına hüküm ki:

Nefs-i Filibe mahallâtından Muhsin Hoca mahallesinde vâkı' mescid-i şerîfin imâm ve mü'ezzine benim mahalle-i mezbûrede vâkı' Topçı oğlı ... menzili dimekle ma'rûf menzilin ... meşrûta ve vakfîye-i ma'mûl-bahâsında mestûr iken menzil-i mezkûr

derûnunda evlâd ve ... sâkine olan hâtûn fevt oldukda beytü'l-mâlına â'id olmuşdur diyü sâbıkā Korı ağası ve nâzırı Ahmed zabt eyledikden sonra ol-dahı fevt oldukda bâ-fermân-ı alîlerinin emlâkinden olmak üzre cânib-i mirîden zabt ve füruht olunup vakf-ı şerîfime ve kendülere gadr olmağla yedlerinde olan vakfına ma'mûl bahâ mûcebince menzil-i mezkûr yine taraf-ı vakfa ... itdirilmek içün mescid-i mezbûrun imâm ve mü'ezzini arz-ı hâl itmeleriyle zikr olunan bir bâb menzil ile müteveffâ-yı mezbûrun yine mahalle-i mezbûrede Haracı mahallesinde vâkı' iki bâb menzilleri ... harâb bir ... ve timar arâzîsinde vâkı' bir ... koyun kışlağı bin dörd yüz guruş bahâ ile cânib-i mîrîden Filibe Cizyedârı İbrahim Ağa dimekle ma'rûf kimesneye füruht ve meblağ-ı mezbûr dahı merkūm İbrâhim müteveffâ-yı mezbûrun zimmeti olan akçeye tevassun ve mahsûb olunub ber-mûceb-i huccet-i şer'iyye yedine mülknâme-i hümâyûn virildiği Baş Muhâsebede mukayyed olmağla menzil-i mezbûr müteveffâ-yı merkūmun emlâkinden olmak üzre cânib-imîrîden zabt ve fürûht olunup vakfında ve meşrûtiyeti ma'lûm olmağla mahallinde şer'le vakfiye-i maʿmûl bahâya nazar ve erbâb-ı vukūfdan dahı tefahhus olunup menzil-i mezkûrun keyfiyeti ne vechile ise ... üzre arz ve i'lâm olunmak içün emr-i şerîf tahrîri bâbında bi'l-fiʿl Baş defterdârım olan Saʿdullah *dâme uluvvühûda* telhîs itmeğin telhîs mûcebince amel olunmak bâbında fermân-ı alişân yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 1156

**d.2 s.205, h.934**

Filibe monlasına hüküm ki:

Medîne-i Filibe'de vâkı' müteveffâ Çelebi Kādı Evkāfının ber-vech-i meşrûta mütevellîsi tarafından berat-ı şerîfle kāymakām mütevellîsi olan müderrisînden Ahmed *zîde ilmühû* arz-ı hâl idüp vakf-ı mezkûr müsakkafâtından yine medîne-i mezkûrede vâkı' Saraçhâne karşusunda bir bâb vakf-ı menzile ücret-i mu'accele ve mü'eccele ile Ahmed ve zevcesi [ ] nâm hâtûn ber-vech-i iştirâk mutasarrıflar iken mezkûr Ahmed bin yüz elli [ ] senesinde fevt oldukda oğlı ve kızı olmayup menzil-i mezkûrdan hissesi cânib-i vakfdan â'id oldukda ol tarafda evkāf-ı mezkûrenin umûrını rü'yete mûmâ-ileyh tarafından vekîli olan müteveffâ-yı mezkûrun karındaşı Hüseyin Efendi dimekle ma'rûf kimesne menzil-i mezkûrı hılâf-ı şer'-i şerîf ücret-i mu'accele ve müʿeccele mislinden noksân kalmış ise kendü üzerine alup ol vechle cânib-i vakf-ı şerîfe gadr-ı küllî eyledüğün ve bu bâbda da'vâsına muvâfık Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildirüp fetvâ-yı şerîfe mûcebince şer'le görilüp hisse-i mezkûr ber-mûceb-i fetvâ-yı

şerîf ecr-i misli ile îcâr olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin mahallinde şer‘le görilmek içün yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i B sene 1156

**d.2 s.205, h.937**

Filibe monlasına [hüküm] ki:

Nezâret-i Sadr-ı a‘zâmîden olan evkāfdan İstanbul’da vâkı‘ merhûm ve mağfûrun leh Sultân Süleyman Hân tâbe serâhû evkāfı mukāta‘asından kazâ-ı mezbûra tâbi‘ İstanimaka mukāta‘ası karyeleri re‘âyâları gelüp bunlar karyeleri topraklarında zirâ‘atlarıyla hâsıl eyledikleri terekelerinden kānûn üzre müteveccih olan sekizde [bir] öşr ile sâlâriyelerin ve sâir hukūk ve rüsûmların kānûn mûcebince karyeleri zâbıtına edâ idüp mugâyir-i kānûn ve defter te‘addî ve rencide olunmaları îcâb etmez iken karyeleri zâbıtı olan [ ] nâm kimesne kanâ‘at etmeyüp pazar füruht olundığı üzre terekenin râ‘î olan bahâsından ziyâde beher kileye yiğirmişer para dahı zam ve bilâ-talep bunlara cebren bey‘ eylediğinden mâ‘adâ etrâf-ı kurâdan dahı akçesiyle zabt ve şaʿîr istidâ ve re‘âyâ-yı mezbûrdan ve hânelerinden bulunmayanları ʿıyâllerine ziyâde bahâ ile cebren tahmîl ve birkaç gün mürûrundan sonra defter ile âdemîsi zabta bahâsı tahsîli bahânesiyle hâneye varup mevcûd bulunanların akçesini alup bulamadıklarının öküz ve bargîr ve sâir eşyâların ahz ve zevcelerin habs ve ol- vechle te‘addî ve rencide ve perâkende ve perîşân olmalarına bâ‘is oldığın bildirüp hılâf-ı kānûn te‘addî ve rencide olunmamak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ’il-i Ş sene 1156

**d.2 s.215, h.986**

Filibe kādısına [ve] Uzuncaâbâd ile Hasköy kazâsı nâibine hüküm ki:

Erbâb-ı timardan Yusuf nâm sipâhî gelüp Paşa Sancağında Filibe nâhıyesinde altı bin akçe yazar karye-i Yahyalu nâm-ı diğer ... Defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve Defter-i icmâlde maʿa gayrıhı birikdirilüp on bin beş yüz akçe bir-icmâl ve icmâl-i mezbûrun altı bin akçesi mezbûr Yusuf’un timarı bâkīsi müştereki kaydında olup ve Çirmen sancağında Hasköy nâhıyesine tâbi‘ bin beş yüz akçe yazu ile karye-i Papas dahı Defter-i mufassalda tahrîr ve Defter-i icmâlde nâhıye-i mezbûrede ... nâm karye ve maʿa gayrıhı birikdirilüp yiğirmi altı bin akçe ze‘âmet diyü bir icmâl ve icmâl-i mezbûrun on üç bin akçesi karye-i ... el mezbûre ve gayrıdan on üç bin altı yüz

yetmiş beş akçe timara mutasarrıf hamîreci Süleyman bâkīsi müşterekleri kaydında olmağla mezkûr Hamâmcı Süleyman ve müşterekleri bin beş yüz akçe yazu ile mukayyed olan Papaslık karyesin zabta kanâʻat itmeyüp bunun müşterekiyle kayd ve beratına dâhil karye-i Yahyalu nâm-ı diğer ... diyü hîn-i tahrîrde Filibe nâhıyesinde olmak üzre tahrîr olunan karyenin umûr-ı şerʻiyyesi sonradan Uzuncaâbâd kazâsına nakl olunduğundan gayrı karye-i mezbûrenin hâsılı mahsûb olan mahalle ... ile karye-i mezbûrenin beyninde nehr-i cârî olmağla merkūm Süleyman ve müşterekleri mücerred tamʻ-ı hâmından nâşî mahalle-i mezbûre timarları karyesi olan Papaslık karyesi olmak üzre hılâf-ı Defter-i hâkānî fuzûlî müdâhele ve timar mahsûlüne gadr itmeleriyle bundan akdem Rumili vâlisi ve Filibe kādısına hitâben ısdâr eyledüği emr-i şerîfim ve Defter-i hâkānî mûcebince mahallinde karye-i mezbûre ve mahalle-i merkūmem müşterekiyle zabt murâd eylediğinde mezbûr Süleyman'ın kaydında Yahyalu ismiyle karye ve mahalle yoğiken hevâdârlarına istinâden bizim karyemiz Uzuncaâbâd nâhıyesinde ve senin karyen Filibe nâhıyesindedir ve Uzuncaâbâd nâhıyesine tâbiʻ olan karye ve mahallede senin alâkan yokdur diyü hılâf-ı Defter-i hâkānî teʻallül ve tegallüben karye ve mahalleyi zabt ve müşterekleriyle buna gadr eylediklerin bildirüp zikr olunan karye-i Yahyalu ve hâsılı mahsûb mahalle müşterekiyle kendüye zabt itdirilüp merkûm Hamamcı Süleyman ve müştereklerinin zâhir olan müdâheleleri menʻ ü defʻ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve Defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznâmçe-i hümâyûn ve Defter-i icmâl ve mufassala mürâcaʻat olundukda vech-i meşrûh üzre oldığı ve Hazîne-i âmiremde mahfûz olan Mevkūfât defterlerine nâzar olundukda üç buçuk avârız-hânesiyle karye-i Yahyalu ve Uzuncaâbâd kazâsına tâbiʻ olmak üzre tahrîr oldığı mestûr ve Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâcaʻat olundukda ber-minvâl-i meşrûh emr-i şerîfim virildiği mukayyed bulunmağın Defter-i hâkānî mûcebince zabt itdirilmek bâbında bi'l-fiʻl Reisülküttâbım olan Mehmed Râgıb *dâme mecdühû* iʻlâm itmeğin iʻlâmı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 1156

**d.2 s.218, h.997**

Filibe mollasına hüküm ki:

Tatarpazarı neferâtları gelüp ashâb-ı hayrâtdan müteveffâ Hüsrev Kethüdânın Tatarpazarı kazıyyesinde vâkıʻ arsa-i hâliyesi olup yüz seneden mütecâviz arsa-i mezbûre üzerine mukātaʻa-i zemîn yerleri mülkleri olmak üzere bunların izn-i mütevellî ile mebnî hâneleri bu vakte gelince her birleri bilâ nizâʻ mutasarrıflar olup bir vechle

taraf-ı âhardan dahl ve rencide olunmak îcâb ider hâlleri yoğiken ahd-i kurbunda vakf-ı mezbûra mütevellî olan Sâlih Efendi dimekle maʻrûf kimesnenin tarafından vekîl olan Süleyman nâm kimesne üzerlerine mülk ve bir neferleriyle hânelerini tahrîr ve Rumili kazâsından Pirizrin müftüsi İsâ Efendi dimekle maʻrûf kimesneyi mütevellî alup mezbûr ile mütevellî huzûrunda bir ferd mürâfaʿa oldukları yoğiken gün-ı mürâfaʻa oldılar diyü ademlerin hânelerinin icâreyet ile olduğun isbât ve bunlar dahı ikrâr itmişler diyü kendü murâd ve takrîrleri üzre yerimizdir huccet-i ihtirâʻı ve huccet-i mürûreyi Âsitâneye getürdüklerinde ... sâbıkā Rumili kādıaskeri su'âl ve huccet-i mezbûrenin mücerred zâhirine nazaran sinîn-i hükm şerʻîde eğer taraf-ı nâibi huzûrunda hasmı muvâcehesinde mazmûnı sâbit olur ise diyü mevlâna-yı müşârün-ileyhin şerʻân ... alup *zîde ilmühû* iʻlâm itmişken huccet-i merkūmenin mahallinde ibrâzı kusûr olmaduğuna binâ'en vekîli mezbûr Süleyman kıbtî isbât-ı mezmûna tesaddî itmeyüp bâ-fermân-ı âlî zabt iderim diyü iddiʻâ ve bunlar dahı tekrar Dîvân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl eylediklerinde husûs-ı mezbûr-ı hak ve adl üzre görülmek içün işâret-i Şeyhulislâmî mûcebince Filibe kādısı mütevellî taʻyîn ve mûcebince emr-i âlî ısdâr ve mahalline vardıkda mezbûr Süleyman avanesiyle maʻan karâr ve bir veche murâfaʻa mümkün olmaduğundan mevlânâ-yı mûmâ-ileyh bâb nâibi Pazarcık'a gönderüp husûs-ı merkūmı ahâli-i kaziyyeden bir kaç yüz nefer kimesnelerden keyfiyyet-i istihbâr eyledikde huccet-i müzevvere mahz ... oldığını tevâtür ile haber virdiklerin ... iʻlâm eyledikde mezbûrlarına ... olmayup ve fî-mâ baʿd ... ... alâkası kalmayan İsâ'ya berat-ı murâfaʻa altı nefer fukarânın ihzârını iʻlâm ve mûcebince emr-i âlî alup bunlara ... gadr murâd eylediklerin ve mezbûrların daʻvâları arâzî daʻvâsı makūlesi olmayla mahallinde murâfaʻa ve fasl olmağa muhtâc olduğun bildirüp sen ki Filibe kādısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ... edilmekle husûs-ı mezbûra mütevellî taʻyîn ve şerʻle görilüp mezbûrlar mukaddem ve muʿahhar târihile bu nizâma ... olunmayup hılâf-ı şerʻ-i şerîf ve bilâ emr-i münîf ihzâr ve ... ile rencide ve remîde olmamak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve sen ki Filibe kādısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mütevellî taʻyîn olunmasiçün bi'l-fiʿl Şeyhulislâm ve Müftiyü'l-enâm olan Seyyid Mustafa edâmallâhû teʻalâ fezâilühû işâret itmeleriyle işâretleri mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene [1]156

**d.2 s.221, h.1011**

Filibe monlasına ve Filibe nâzırına hüküm ki:

Dîvân-ı Hümâyûnum kâtiplerinden Abdurrahîm Vehbî *zîde kadruhû* Sûdde-i Saʿâdetime arz-ı hâl idüp medîne-i Filibeʿde mûteveffâ Gâzî Sinan Paşa evkāfından nehr-i cedîdde vâkıʿ beher sene cânib-i vakfa elli kile maktûʿ pirincin virmek üzre üç hisse çeltük tahammülleri babası müteveffâ Abdülvehhâb Efendi dimekle maʿrûf kimesne mahlûlünden kendünün bâ-berat-ı âlişân uhdesinde olmağla bin yüz on beş senesinden beri bu ana gelince bilâ-nizâʿ mutasarrıf olup ve beher sene zirâʿat ve lâzım gelen ücreti kendüye ve ol-mikdâr maktûʿ pirinci cânib-i vakfa edâ olunagelmeğin bir vechle dahl olunmak iktizâ itmeziken tehamm-ı merkūmları yiğirmi seneden berü mûmâ-ileyh Abdurrahîm *zîde kadrühû* tarafından ücret ile zirâʿat iden Filibe sâkinlerinden el-Hac Ahmed ve karındaşı el-Hac Abdullah nâm kimesneler tamʿ-ı hâma taʿyîn ve birbirleriyle ittihâz ve mücerred ücret virmemek içün tehamm-ı mezbûrları kendülere mü'ekkil ittihâz ve âharın berat ile tasarrufunda olan otuz iki aded müfettişlik taʿbîr olunur tahammüllerin iki tahm-ı içün mûmâ-ileyh Abdurrahîm *zîde kadruhûnun* tahammülleridir diyü berat-ı âlişâna mugâyir üç seneden berü fuzûlî zikr olunan tahammülleri zabt etmeleriyle nehr-i mezbûrda berevât-ı âlişân ve mütevellî-i vakf temessükâtıyla zabt olunan tahammüller başka ve müfettişlik taʿbîr olunan tahammüller dahı başka olup müfettişlik tahammülleri âharın beratıyla üzerinde olmağla mûmâ-ileyh Abdurrahîm *zîde kadruhûnun* tasarrufunda olan ... tahammüllerden oldığuna binâ'en husûs-ı mezbûr senki Filibe nâzırı mûmâ-ileyhsin maʿrifetin ve maʿrifet-i şerʿle baʿde't-tefahhus zikr olunan üç hisse tahammülleri yedinde olan berat-ı âlişân mûcebince tarafından vekîli [ ] *zîde kadruhûya* zabt itdirilüp mezbûrların hılâf-ı berat bî-vech-i muʿâraza ve müdâheleleri menʿ ü defʿ itdirilmek içün emr-i şerîfim virilmek recâsıyla mûmâ-ileyh Abdurrahîm *zîde kadrühû* istirhâm ve vâkıʿâ müfettişlik ve nazırlığı taʿbîr olunan otuz iki aded tahammüller senevî bin yüz iki kile maktûʿ pirinci Filibe nâzırlarına virmek şartıyla Hadice binti Hasan üzerinde oldığı Baş Mukātaʿa kaleminden ve Sinân Paşa enhârlarından nehr-i cedîdde vâkıʿ üç hisse tahamm mûmâ-ileyh Abdurrahîm *zîde kadruhûnun* üzerinde oldığı Mâliye kaleminde mestûr ve mukayyed bulunmağla sen ki Filibe nâzırı mûmâ-ileyhsin mahallinde maʿrifet-i şerʿle baʿde't-tefahhus zikr olunan üç hisse tahammüllerinden olan berat-ı âlişânım mûcebince tarafından zabt ve âharın müdâhelesi menʿ itdirilmek üzre emr-i şerîf tahrîri bâbında bil-fiʿl Baş Defterdârım olan el-Hac Saʿdullâh *dâme ulûvvühû* iʿlâm itmeğin iʿlâmı mûcebince amel olunmak bâbında ferman-ı âlişân yazılmışdır

Fî evâsıt Ş sene 1156

**d.2 s.250, h.1149**

Filibe kādısına hüküm ki:

Zeʿâmet karyelerinden Filibe kazâsına tâbiʿ İstine(?) karyesi dimekle maʿrûf karyenin mültezimi olan *kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân* el-Hac Ali *zîde kadruhû* gelüp zikr olunan Eşne karyesi toprağında zirâʿat iden defterlü reʿâyâ ve defterlü reʿâyâsı yerlerin zirâʿat iden hâriç reʿâyânın hâsıl eyledikleri terekeleri öşrlerin evvelâ karyelerinde olan anbara baʿdehû her hafta bazar ... … akraba yazan küllî Türk diyü beğlik eyledikde baʿzı askerî ve çiftlik ashâbına istinâd teʿallül ve muhâlefet edüp iltizâmı malına kesr ve noksân terettübüne bâʿis oldukların bildirüp ol bâbda hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin kānûn üzre emr-i ba-bazar nakl itdirilmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt L sene 1156

**d.2 s.255, h.1177**

Filibe mollasına [hüküm] ki:

Bâbü's-saʿâdetim Ağası nezâretinde olan evkāfdan Filibe'de vâkıʿ müteveffâ el-Hac Şehâbeddin evkāfının bi'l-fiʿl berat-ı şerîfemle mütevellîsi olan el-Hac Mustafa *zîde kadrühû* gelüp kazâ-i mezbûrda vâkıʿ vakf-ı mezbûr ahâlisinden ... çiftliği etrâfında olan maʿlûmü'l-hudûd tarla ve önü biçilür çayırın tapu temessüki mûcebince mutasarrıf olan Filibe Koru Ağası dimekle maʿrûf Ahmed nâm kimesne bin yüz elli [ ] senesinde bunun zamânında fevt olup oğlı ve kızı ve baba bir er-karındaşı ve sâir tapu ile virilmesine fermânım olunan kimesnesi kalmayup ol-tarlalar ve önü biçilür çayır kānûn üzre tapuya müstehak ve bu dahı tâlibine resm-i tapu ile virmek istedikde [ ] nâm hâtûn zuhûr ve ol-çiftliğin emlâkini tarla ve çayırıyla maʿan istizâ eyledim diyü hılâf-ı kānûn teʿaddî eyledikde ve bu bâbda fetvâsı olduğun bildirüp kānûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüği ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmıştır.

Fi evâsıt L sene 1156

**d.2 s.255, h.1178**

Filibe kādısına hüküm ki:

Bâbü's-saʿâdetim Ağası nezâretinde olan evkāfdan Filibe'de vâkıʿ müteveffâ el-Hac Şehâbeddin Paşa evkāfının bi'l-fiʿl berat-ı şerîfemle mütevellîsi olan *kıdvetü'l-emâsil ve'l akrân* el-Hac Mustafa *zîde kadrühû* gelüp vakf-ı mezbûr arâzîsinden kazâ-i mezbûra tâbiʿ Göklene nâm karye toprağında kadîmden öşr ve resmi vakf-ı mezbûr

tarafından alına gelen maʿlûmü'l-hudûd tarla ve önü biçilür çayıra mutasarrıf Göklene mübâşirinin râhibi olan [ ] nâm râhip bin yüz elli [ ] senesinden bunun zamânında hâlik olup oğlı ve kızı ve baba bir er karındaşı ve tapu ashâbından kimesnesi kalmayup kānûn üzre tapuya müstehâk olmağla bu tâlibe resm-i tapu ile virmek istedikde manastır-ı mezbûrda hâlik-i mesfûrun yerine râhip olan [ ] nâm râhip zuhur ve ol-tarlalar ve çayır manastır-ı merkūmun içinde sâkin keşişler için manastır-ı mezbûr vakfıdır diyü hılâf-ı kānûn ve kadîme mugâyir mümânaʿat ve teʿaddî eyledüğin bildirüp ol-vechle mümânaʿat ve teʿaddî itdirilmeyüp menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin kānûn üzre amel olunmak için yazılmıştır.

Fi evâsıt L sene 1156

**d.2 s.256, h.1182**

Filibe monlasına ve Kırkkilise kazâsı nâibine hüküm [ki]:

Merhûm ve mağfûrun lehâ hâletim Hadice Sultân tâbet serâhânın sâbıkā kethüdâlığı hıdmetinde olan Yûsuf *zîde mecdühû* gelüp mûmâ-ileyhin mutasarrıf oldığı Edirne kazâsına tâbiʿ Dâye Kadın ve Kara Kāsım çiftliklerinin mahsûs ve müstakil koyun ve sâʿir davarları raʿî olunacak resm-i sâhib-i arza hâsıl kayd olunan Filibe kazâsında vâkıʿ yaylağıyla Kırkkilise kazâsına tâbiʿ ... karyesi kurbunda Edirne'den Kırkkilise'ye giden tarîk-i âmmın sol cânibinde Koyunkafir karyesinde olan kışlağına tarafından vekîli her sene zamânında koyun ve sâir tarlalarıyla varup yaylayup ve kışlayup otundan ve suyundan intifâʿ ve tahammüllerine göre resmin sâhib-i arza edâ idüp âhardan bir vechle dahl îcâb etmez iken ashâb-ı ağrâzdan kazâ -ı mezbûrlar sükkânından baʿzıları zuhûr ve mücerred ... için hılâf-ı kānûn müdâhale ve koyunlarının ra'î olunmasına muhâlefet eylediklerin bildirüp menʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin kānûn üzre amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1156

**d.2 s.261, h.1194**

Filibe kādısına hüküm [ki]:

Kazâ-i mezbûr ahâlîsi gelüp yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup şerîr ve gammâz olup sekbân eşyâsıyla yekdil ve dâʻimâ kādî ve nâib ve voyvoda mezbûrda ve müsellem ve sâir ehl-i örf tâ'ifesi yanlarına varup fukarâyı hılâf-ı vâkıʻ mevâd isnâdıyla hılâf-ı şerʻi şerîf akçelerin alınmağa bâʻis ve kendü dahı alup alâka ve medhali olmadığı ... mesâliha ve bilâ emr-i

şerîf tekâlîfleri umûrına karışup nihâde te‘addîsinden nâşî bundan akdem mezbûr kendü hâlinde olup fukarâya ol- vechle te‘addî ve rencide itmemek üzre emr-i şerîfim sâdır olmuşiken mezbûr Mehmed itâ‘at-ı şer‘-i şerîf ve ... emr-i münîfi itmeyüp evvelinden ziyâde te‘addî ve rencidesinden fukarâsı perâkende ve perîşân olmalarına bâ‘is ve bâdî olduğun bildirüp mezbûrun ol vechle hılâf-ı kānûn zâhir olan te‘addîsi men‘ ü def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğin ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 1156

**d.2 s.259, h.1196**

Hılâf-ı kānûn ve mugâyir-i Defter-i hâkānî müdâhalesi menʿ ü defʿ ve bundan sonra dahı memnûʿ olmaz ise havâle olmak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i B 1157

Filibe monlasına hüküm ki:

Sen ki Filibe Kādısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehmed eş-Şehîr Kemâhî *zîde feza’ilühûsun* Südde-i Sa‘âdetime mektûp gönderüp Hassa Çakırcı Ocağına mahsûs Defter-i hâkānîde mukayyed baştine yerlerinden Filibe kazâsı müzâfatından Koyundepe nâhıyesine tâbi‘ Şâh Sultân Evkāfı karyelerinden Burusca(?) nâm karye toprağında vâkı‘ baştine arâzîsine hâlâ berat âlişân ile mutasarrıf olan Monalaki nâm zimmînin tasarrufunda olan baştine arâzîsine âhardan bir vechle dahl olunmak îcâb itmez iken vakf-ı mezbûr mütevellîsi karye-i merkūmede baştîne arâzî yokdur diyü mugâyir-i Defter-i hâkānî bundan akdem oldukda kadîmden öşr ve resmi taraf-ı vakfdan alına gelen yerler ki öşr ve resmi kadîmîsi üzre taraf-ı vakfdan ahz u kabz itdirilüp mugâyir-i Defter-i hâkānî ve kadîme muhâlefet ahd-ı hemânı âharın arâzîsine müdâhale itdirilmemek içün sâdır olan emr-i âliye imtisâlen husûs-ı mezbûr mukaddemâ vukūʿı ... su’âl olundukda münâza‘a fîhâ olan yerler çakırcı tarafından zabt oluna gelen kadîmî baştine yerlerinden olduğunı haber virdiklerin sâbıkā Filibe Kādısı Mehmed Emîn *zîdet fezâ’ilühû* arz ve Reisülküttâbım olan *iftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim* Mehmed Râgıb *dâme mecdühû* i‘lâmıyla virilen emr-i şerîf ve huccet-i şer‘iyyeye mugâyir tekrar müdâhale itmekle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince amel olunmak içün dahı emr-i şerîfim virilüp mesfûr çakırcı tâ’ifesinden ve zikr olunan arâzîye mutasarrıf ve hıdmetinde mukaddem olduğundan nâşî baştine-i mezkûrun zabtiçün kirâren evâmir-i şerîfe ve kıbel-i şer‘den huccet-i şer‘iyye ve mürâsele dahı virilmişiken karye-i mezbûre mültezimleri bir dürlü mânīʿ ve mündefiʿ olmayup virilen evâmir-i şerîfeye mugâyir fuzûlî zabt ve gadr eylediklerinden mâ‘adâ zimm-i mesfûrı ve ... ... bilâ emr-i şerîf âhar

kazâya ihzâr teklîfi ile teʻaddî itmeleriyle zikr olunan baştine yerlerinde Defter-i hâkānî ve kadîmîsi üzre mesfûra zabt itdirilüp vakf-ı mezbûr mütevellîsi ve mültezimlerinin evâmir-i şerîfe ve huccet-i şerʻiyye ve senedât-ı sâire mugâyir müdâhaleleri menʻ ü defʻ ve bilâ emr-i şerîf âhar kazâya ihzâr teklîfi ile dahı rencide itdirilmemek içün bundan akdem istirhâm ve istidʻâ olunan husûs Defter-i hâkānî ve kānûna muvâfık olduğuna binâ'en tekrar Reisülküttâbım mûmâ-ileyhin iʻlâmıyla elli altı senesi Cemâziye'l-âhırı evâhirinde emr-i şerîfim sâdır ve husûs-ı mezbûr mahallinde vukūf-ı tâmmı olan yiğirmi neferden mütecâviz kimesnelerden istihbâr oldukda kıbel-i şerʻden virilen huccet-i şerʻıyyede tahrîr ve tafsîl olundığı vech üzre münâzaʻa fîhâ olan yerler kadîmü'l-eyyâmdan berü çakırcı yuvacısı baştinesi yerlerinden oldığını haber virmeleriyle karye-i mezbûre zabtı tarafından arâzî-i mezkûra dahl olunmayup mesfûrun kemâ fi'l-evvel tasarrufu içün yedine müceddeden emr-i şerîfim virilmek içün sen ki Filibe kādısı mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin arz ve Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kayd-ı ahkâma mürâcaʻat olundukda vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim virildiği mestûr ve mesfûr Manol kānûn-ı kadîm üzre beher sene emr-i şerîf ile cemʻıne me'mûr olan doğancı baştinelerine mîrî müterrih baha ve rüsûmât-ı sâiresin virmek içün kırk sekiz senesi Zi'l-hiccesinin on birinci gününde yedine emr-i şerîf virildiği dahı çakırcı defterlerinde mukayyed bulunmağın bu takdîrce karye-i merkūme toprağında Defter-i hâkānîde mukayyed çakırcı yuvacıları baştinesi beratın alup kadîmden öşr ve resmi çakırcı yuvacısı tarafından alına gelen arâzî kemâkân zabt ve kadîmîsi üzre öşr ve resmi ol tarafdan ahz ü kabz itdirilüp vakf-ı mezbûr mutasarrıfları ve karye-i mezbûr mültezimleri tarafından kadîme mugâyir müdâhelaleri menʻ içün müceddeden emr-i şerîfim tahrîri bâbında Re'issü'l-küttâbım mûmâ-ileyhin iʻlâmı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1156

**d.2 s.294, h.1334**

Filibe nâzırına [hüküm] ki:

Sen ki Filibe nâzırı mûmâ-ileyh Abdurrahîm *zîde mecdühû* mektûp gönderüp *sulehâdan kıdvetü's-sulehâ-i-s sâlikîn* Mustafa bin Hacı Hasan *zîde hılâfa* zâhir mahal-i bir huccet olmağla merkūm medâr-ı meʻâriş içün düşen mahlülden bir şenik pirince arz olunmak bâbında emr-i âlişânım sâdır olup mahlûl vâkıʻ olmayup merkūm şâyeste-i inâyet olmağla ibtidâ düşen mahlûlden virilmek şartıyla tahsîl-i ilm-i şerîf ve tedrîs itmek üzre bir şenik pirince virilmek bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz

eyledüğün ecilden ibtidâ düşen mahlûlden bir şenik pirince arz eylemek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 1156

## RUMELİ AHKÂM DEFTERİ, nr. 3

**d.3, s.16, h.63**

Rumili vâlisine, Sofya ve Filibe kādılarına hüküm ki:

Medîne-i Filibe mahallâtından Behşabeş Mahallesinde vakıʿ müteveffâ el-Hâc Hasan Ağa Camiʿ-i şerîfi vakfının berât-ı şerîfle mütevellîsi olan Divân-ı hümâyûn kâtipleri emekdârlarından … erbâb-ı iftiharü'l- kalem … … … Ahmed … Südde-i saʿâdetim arz-ı hâl idüp vakf-ı mezbûrun … menzilinde hıfz üzre iken vakf-ı mezbûr mültezimlerinden yine Filibe'de sâkin Seyyid Şeyh Mehmed Efendi dimekle maʿrûf kimesne bundan akdem vefât iden Filibe Koru Ağası ile kaynı Ebubekir Ağa dimekle maʿrûf kimesnenin zîr-i himâyesinde olmağla mezkûr … … … basup vakfiye-yi … almak içün vekil-i mezbûr Mustafa'yı ahz ü kabz idüp ve vakfiye-yi yedinden fuzûlî alup ve baʿzı mahallere … ana dahı kanâʿat itmeyüp vakf-ı maʿlûl düşen iki bâb dükkânlarını beş yüz on guruş mezbûre ve bir yük akçe nükūd merkūmunun … ve pirinç … ve bağçesinin icârelerini dahı fuzûlî ahz ü kabz ve hâlâ zimmetinde olmağla vakfiye ile zimmetinde olan mal ü vakf-ı vakf içün taleb eyledikde virmekde teʿallül üzre olup ve mezbûr hâlâ Filibe ve Sofya câniblerinde mürûr üzre olduğun ve tarafından [ ] nâm kimesneyi vekil eyledüğün bildirüp bulundığı mahalde şerʿle görilüp zimmetinde olan vakfiye ile mal-ı vakf zuhûr gönderilüp bi't-temâm tahsîl-i vakf içün vekiline alıvirilüp teʿallül ve tereddüd itdirilmemek bâbında emr-i şerîdim recâ eyledüği ecilden bulundığı mahalde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 1156

**d.3, s.24, h.101**

Rumili vâlisine ve Filibe monlasına hüküm ki:

Dîvân-ı hümâyûnum kâtipleri emekdârlarından Kâtip Ahmed Mehdî *zîde kadruhû* gelüp medine-i Filibe'de Behşayiş mahallesinde vâkı' müteveffâ el-hâce Hasan Ağa Câmi'-i şerîfinin evkāfının yevmî beş akçe vazîfe ile tevellitine bundan akdem askerî beratıyla mutasarrıf olan evlâd-ı vâkıfdan Hûmâ-zâde Mustafa Beğ kasr-ı yedinden buna tevcih ve yedine askerîden virilen berat mûcebince zabtiçün tarafından

merkūm Mustafa'ya kāymakām mütevellî nasb ve yedinde olan vakfiye-yi teslîm idüp mezbûr Mustafa varup zabt murâd eyledikde murtazika-i vâkıfdan olup sâbıkā vakf-ı mezbûre birle tarîkiyle mütevellî iken hayâtını sebîle ref' olunan Filibe'den Seyyid Şeyh Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesne Filibe'de kızlarağası müteveffâ ahd ve hâlâ a'yândan kâtipi Ebubekir Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin zîr-i himâyesinde olmağla vekîli mezbûr Mustafa Beğ menzilin basup mezbûr ahz ve habs ve cebren ve kahren vâzife-i hılâf-ı şer' yedinden vakfiyeyi alup ve vakfiyenin derûnunda ba'zı mahallerini hak ve kendüye meşrûta olmak üzre tahrîr ve umûr-ı vakfının muharrer eylediğinden mâ'adâ mezbûrların himâyeleri sebîli mukaddemâ tevelliti bilâ-berat altı sene mikdârı kānûn zabt eylediğinden nâşi ve tevelliti merkūm kasrîr iden Mustafa Beğ üzerinde kıyâsı ile ref' içün arz olup Âsitâneye geldikde mezbûr Seyyid Şeyh Mehmed Efendi ile bâ-fermân-ı alî mûmâ-ileyh nâzırı vakf-ı Rumili Kādıaskeri Neyli Ahmed Efendi huzûrunda vâkı' olduklarında tevellit merkūmda katʿa alâkası olduğuna ma'an ve ma'arif olmağla mu'ârıazadan men' ve fîmâbaʿd tevellüte müdâhele itmemek üzre taraf-ı şer'den i'lâm ve … olmuşiken yedinde olan atîk-i arz ile kemâl hîlesinden nâşî tevellit mezbûrun askerîden olan berat-ı kapudânına mürâca'at itmeyüp ve mûmâ-ileyhin ismi tahrîr itmeyüp ve ref'ine dahı taʿarruz itmeksizin müceddeden Anatolı muhâsebesine kayd ve tevellit-i mezbûrı üzerine berat itdirüp gadr ve tevellit merkūm mûmâ-ileyhin hafî sarîh olup mezbûrun iʿlâmesi olmaduğın Kādıasker-i müşârü'n-ileyh ile hâlâ Reisülküttâbım olan Mehmed Ragıb *dâme mecdühû* i'lâm ve i'lâmları mûcebince tevellit merkûm mezbûrun refʿinden Anatolı kaydı mûcebince müceddeden mūmā-ileyh ifâ ve yedine virilen berāt-ı şerîfemle mahalline varup zabt murād eyledikleri mugāyir-i berât-ı şerîf mezbūruna mütegallibe-i mezbūr Ebubekir'e istinâd ile bî-vech zabtına muhālefet ve tevellit-i merkūm mezkûrun şartdan bir dürlü zabt mütemekkin olmayup ve vakf-ı şerîfe dahı gadr olduğun bildirüp tevellit mezbûr berat-ı cedîdim mûcebince mûmâ-ileyh zabt ve mezbûrun kānûn ahz ve vakfına ma'mûl bahâ tevelliti hasebiyle yedinde alıvirilüp te'allül itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ ve Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan Anatolı kapudanına nazar olundukda vech-i meşrûh üzre mezkûrun ref'inden Ahmed Halîfeye îfâ ve tevcîh ve hâlâ berat-ı şerîfle üzerinde mestûr ve mukayyed olunmağın berat-ı mûcebince zabt itdirilmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 1156

**d.3, s.29, h.124**

Filibe kādısına hüküm ki:

… ve … olan medîne-i Filibe'de Mehmed Efendi damadı dimekle şehr-i [ ] nâm kimesne vefât iden terekesi tahrîri iktizâ itmekle husûs-ı merkūm bu tarafdan sana nükūd hak ve sipâriş olunmağla müteveffâ-yı mezbûrun terekesini ta'yîn ve irsâl olunan Çukādâr Mehmed ma'rifetiyle tahrîr ve beyân olur sâlifü'z-zatü'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm eyleyüp iktizâ iden rusûm-ı alîsini sûret-i defteriyle bu tarafa irsâl ve îsâl itmek üzre kassâmın olan *kadrühû ilmühû el-müfsîn* Mevlânâ [ ] *zîde ilmühûya* tenbih idesin diyü hâlâ Rumili kādıaskeri olan *ra'imü'l ulema-i mütebahhirin efâzi'l-i fazlühû* olmasın Mevlânâ Mehmed Pîrî-zâde *edâmallâhû te'âla fezâ'ilühû* tarafından mühürlü mektûp gönderüp virilmekle vech-i meşrûh üzre amel eylemek bâbında fermân-ı alîşân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M sene 1157

**d.3, s.33, h.141**

Filibe monlasına [hüküm] ki:

Abdülkādir ve Abdurrahîm *zîde mecdühûma* gelüp ber-vech-i meşrûta mütevellîsi oldukları heberleri Vezîr-i a'zâm-ı sâbık müteveffâ Siyâvuş Paşa Evkāfının medine-i Filibe'de tahmîl bâzârı kurbunda vâkı' ve kasaba-i ma'mûl bahâsında mukayyed [ ] ler odalar der Filibe'de sâkin Monla Mehmed dimekle ma'rûf kimesne on seneden berü kânûn zabt itmekle mütevellî-i mûmâ-ileyhimânın taraflarından vekîlleri olan [ ] nâm kimesne mezbûrdan sinîn-i mezkûrede müctemiʿ olan icârât vakfı talep eyledikde Filibe a'yânından ve mütegallibeden Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesneye intisâb olmağla merkūm ile bir dürlü mukāvemet mümkün olmayup mahsûl-ı vakfa gadr-ı küllî olunduğun bildirüp şer'le görilüp sinîn-i mezkûrede müctemiʿ olan icârât-ı vakf-ı mezbûreden maʿrifet-i şer'le temâmen tahsîl ve taraflarından vekîl olan el-Hac Osman *zîde kadruhûya* vakf içün bî-kusûr alıvirilüp hılâf-ı şer'e ve kānûn ve mugâyir ve kasaba-i ma'mûl bahâ te'allül ve a'yân ve mütegallibeden olan mezbûr Mehmed husûs-ı mezbûre karışdırılmayup müdâhele ve mu'ârezası men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin şer'le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 1157

**d.3, s.33, h.142.**

Filibe monlasına hüküm ki:

Abdülkādir ve Abdurrahîm *zîde mecdühûmâ* gelüp evlâdeyn ve meşrûteyn üzere mütevellîsi oldukları haberleri Vezîr-i a'zâm müteveffâ Siyâvuş Paşa Evkāfının ve

kasaba-i ma‘mûl bahâsında mukayyed akārâtından medîne-i … Halît tahmîl Bazarı kurbunda vâkı‘ [ ] bâb odalara taraf-ı vakfdan icâreteyn ile mutasarrıf olan Tekfefûr nâm zimmî on seneden berü salâ-yı vatan idüp hayâtı ve … maʿlûm olmağla Filibe’de sâkin Monla Mehmed dimekle ma‘rûf kimesne zikr olunan odaların sinîn-i mezkûreden berü müctema‘ olan icârelerin mütacarinden ahz ü kabz itmekle mûmâ-ileyhimin taraflarından vekîl-i mezbûrun sinîn icârât vakfından muktezâ-yı vakf içün talep eyledikde a‘yân-ı vilâyetden ba‘zı kimesnelere istizân virmeğin te‘allül ve muhâlefet ve bir vechle tahsîli mümkün olmayup vakf-ı şerîfe küllî gadr eyledükde bildirüp şer‘le görilüp mezbûrun sinîn-i mezkûreden berü müste’cirleri yedinde müctema‘ olup mezbûrun mütevellîsi ahz ü kabz eyledüği icârât vakf-ı bâb-ı hâlî temâmen tahsîl ve mûmâ-ileyhin taraflarından vekîlleri olan el-Hac Osman *zîde kadruhûya* temâmen alıvirilüp icrâ-yı şer‘ ve ihkāk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfimle recâ itmeğin şer‘le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 1156

**d.3, s.34, h.146**

Filibe mollasına [hüküm] ki:

Hacı Osman nâm kimesne gelüp Vezîr-i a‘zam-ı sâbık müteveffâ Siyavuş Paşa Evkāfının vakfiye-i ma‘mûl bahâsında mukayyed müzâfâtından medine-i Filibe’de Tahmîl Bazarı kurbunda vâkı‘ vakıf odalar kadîmden berü mütevellî-i vakf temessükiyle zabt ve tasarruf oluna geldüğünden hassa icâreteyn ile bunun tasarrufunda olup vakf-ı mezbûrun evlâdeyn ve meşrûteyn üzre mütevellîsi olan zîde *kadruhûnun* virdiği temessüküne mugâyir âhardan dahl olunmak îcâb itmez iken Filibe sükkânından Monla Mehmed dimekle ma‘rûf kimesne a‘yân ve mütegallibeden ba‘zılarına istinâden zikr olunan odaları mutasarrıf sâbıkı Tekfûr nâm zimmîden hüccet-i şer‘iyye ile almışdım diyü bilâ temessük zabtına muhâlefet ve gadr sevdâsında olduğun ve fetvâ-yı şerîfe virildükde bildirüp fetvâ-yı şerîfe mûcebince amel olunup mezbûrun hılâf-ı şer‘-i şerîfe ve bilâ temessük ol- vechle zâhir olan muhâlefet ve te‘addîsi men‘ ü def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin şer‘le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 1157

**d.3, s.36, h.156**

Filibe kādısına hüküm [ki]:

Sâbıkā Edirne Kādısı Zekeriyyâ *zîde't fezâilühû* mektûp gönderüp Hanîfe nâm hâtûnun Rumili kuzâtından el-Hac Feyzullâh nâm kādı zimmetinde olan bin yüz elli [ ] senesinden berü mâl-ı eytâm husûsiçün Âsitâneye ihzâr oluna diyü mevlânâ-yı mûmâ-ileyhe hitâben sâdır olan emr-i âlî mübâşir ta'yîn olunan Dergâh-ı alî çavuşlarından Mehmed Çavuş *zîde kadruhû* mübâşeretiyle vurûd buldukda mezbûr Hanîfe'nin zevci el-Hac Mahmud an asl zevcesi mezbûre Hanîfe yedinde vasıyyesi oldığı mâl-i eytâmdan karz idüp mezbûr el-Hac Feyzullâh'a virdüği altı yüz elli guruş ve cihet-i kifâyetden dahı üç yüz yiğirmi ve sümn-i meb'îden iki yüz otuz cem'an bin iki yüz guruş hıffeti(?) mezbûr el-Hac Feyzullâh'dan talep eyledikde mezbûr meblağ-ı merkūm bin iki yüz guruşı mu'terif ve henüz edâ-yı deyne iktidârı olmayup âhar talep itmekle mezbûr el-Hac Mahmud dahı rızâsıyla meblağ-ı mezkûrı bir sene temâmına değin imhâl itmekle mezbûr el-Hac Feyzullâh dahı ba'de'l makbûl bundan akdem mezbûrun yedine tevzî' eyledüği bir ... küreğini mezbûra hibe ve mütâlebesinden dahı zimmetini ibrâ itmekle ol-bâbda vâkı'-i hâlî arz ve arz-ı mezkûr derûnunda isimleri mezkûre Hanîfe Hâtûn ile zevci el-Hac Mahmud'un hâlâ ... kādısı el-Hac Feyzullâh zimmetinde merkūm el-Hac Mahmud'un yedinde olup bin yüz elli beş senesi Şevvâlinin yiğirminci güni târihiyle müterrah ve târih-i mezbûrda mahrûse-i Edirne Kādısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin imzâsıyla mümzân ve hatmiyle mahtûm bir kıt'a hükm-i hucceti mantukunca ... ve cihet-i kefâletden ve sümn-i meb'îden cem'ân bin iki yüz guruş mahkûme hakları oldığını adûlden el-Hac Abdurrahman Efendi ve İbrâhim Efendi ve Ahmed Çelebi dimekle ma'rûf kimesneler dahı alâ tarîki'ş- şehâde meclis-i şer'de ihbâr idüp lâkin mezbûr el-Hac Feyzullâh el-yevm Razlık kazâsından hükm olup vekîl-i şer'îsi dahı olmamağla mezbûr el-Hac Mahmud ile merkūm Hanîfe içün bu tarafda mütâlebe hükmi olmamağın merkūm el-Hac Mahmud kādı-i merkūm Hacı Feyzullâh ile sen ki Filibe kādısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin Razlık civârında ol-makūle huzûrunda ta'yîn olunan Çavuş mübâşeretiyle terâfü' ve ihkāk-ı hak olunması bâbında mezbûr el-Hac Mahmud yedine emr-i âlî ihsân olunmasını istirhâm eylediğini hâlâ Rumili Kādıaskeri Mevlânâ Mehmed edâmallâhû te'âla feza'ilühû i'lâm itmeğin Mevlânâ-yı müşârün-ileyhin i'lâmı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [1]157

**d.3, s.36, h.162**

Rumili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

El-Hac Ali *zîde kadruhû* Südde-i Saʻâdetime arz-ı hâl idüp [ ] nâm karyelerinden Filibe kazâsına tâbiʻ Kalumer(?) nâm derbendde karyenin yüz elli beş senesinde bunun ahd ve iltizâmında iken Sofya'da sâkin kadîm Ana(?) manastırı dimekle maʻrûf manastır keşişlerinden Ermiyato(?) veled-i Panaluta nâm zimmî [ ] nâm mahalle ... mücerred karye-i mezbûrenin reʻâyâlarını tecrîm ve takrîm kasdıyla gelüp hılâf-ı şerʻ ... dürlü cevr ve teʻaddî ile bi-gayr-ı hak tecrîm ve takrîme tesaddî eylediğinden ahâli-i karye-i mezbûre dahı mesfûrun hılâf-ı şerʿ zâhir olan cürm ve teʿaddîsine adem-i tahammüllerinden nâşî mesfûrun hılâf-ı şerʿ vâkıʿ olan teʿaddîsinin menʿ ü defʿ içün ahâli-i karye-i merkūme buna iştikâ ve bu dahı reʿâyâ-yı merkūmenin bi-gayr-ı hak cevr ve teʿaddî olunduklarına rızâ virildiğinden gayrı zâhir olan teʿaddîsi menʿ ü defʻ eylediğinden buna arz-ı adâvet ve mücerred icrâ-yı arz ve ızrâr kasdıyla ehl-i örf ta'ifesine bunun içün karye-i mezbûre reʻâyâsıyla müttefik ve üzerimde mevcûd bulunan bin altunımı gasben aldılar diyü hılâf-ı şerʻ-i şerîf ve bi-gayr-ı hak bunu ahz ve yiğirmi günden ziyâde habs itdirdiğine dahı kanâʻat itmeyüp karye-i mezbûre reʻâyâlarından muʻayyen ve hevâdârları olan ... ... ... Yano ve karındaşı Ustuban ve Ruta ve Nikola karındaşları Kula(?) ve İsyoka(?) ve ... ve oğlı ve ... ve ... zimmî tahrîk ve mesfûrlar dahı merkūmun tahrîkiyle hevâlarına tâbiʻ ehl-i örf tâ'ifesine istimâ hılâf-ı şerʻ ve bilâ subût ve bi-gayr-ı hak küllî akçesin alup buna ol-vechle ziyâde gadr-ı küllî olduğun ve bu bâbda daʻvâsına muvâfık Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildirüp mûcebince şerʻle görilüp mesfûrların hılâf-ı şerʻ aldıkları akçesi her ne ise temâmen tahsîl ve bî-kusûr alıvirilüp hılâf-ı şerʻ-i şerîf teʻallül itdirilmeyüp icrâ-yı şerʻ ve ihkāk olunmak bâbında işbu emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 1157

**d.3, s.47, h.210**

Rumili vâlisine ve Filibe mollasına [hüküm] ki:

Filibe sâkinlerinden el-Hac Osman nâm kimesne gelüp Vezîr-i aʻzam-ı sâbık müteveffâ Siyâvuş Paşa Evkāfından medîne-i Filibe'de vâkıʻ tahtında pazarı kurbunda odalar ittisâlinde vakıfhâne ...i muʻaccele ile muzâf olan Tekfûr ve Zoni(?) nâm zimmîler diyâr-ı âhara gidüp üç seneden berü hayât ve memâtları maʻlûm olmayup hân-ı mezkûrun icâresi taraf-ı vakfa virilmeyüp ve kimesneye ısmarlamayup ve mesfûrların virdikleri icâre istîfâ itmiş olmağla vakf-ı mezkûr mütevellîsi hân-ı mezkûrı Şeyhulislâmdan virilen fetvâ-yı şerîfe mûcebince memhûr temessük ile buna icâr idüp şerʻen dahl olunmak icâb itmez iken mesfûrân zimmîler zuhûr ve bî-vech-i şerʻî

müdâhale ve bunun zabtına muhâlefet eylediklerin bildirüp bî-vech-i şer‘î zâhir olan müdâhale ve te‘addîleri men‘ ü def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüği ecilden fetvâ-yı şerîfe mûcebince şer‘le görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâ’il-i S sene [1]157

**d.3, s.48, h.212**

Filibe kādısına hüküm ki:

İstanbul’da vâkı‘ merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Süleyman Hân tâbe serâhû evkāfı karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi‘ İstanimaka nâm karyeden Reco nâm zimmî arz-ı hâl idüp karye-i mezbûrede sâkin Markarito nâm ... sehven mahzarında nefsini buna tezvîc bu dahı tezvic idüp bir vechile dahl olunmak îcâb itmeyüp bunun üzerine şer‘en bir nesne sâbit olmuş değil iken yine kazâ-i mezbûra tâbi‘ ... nâm karye ahâlîsi zuhûr ve mücerred mukaddem sen bizim karyemizde olurdın eline zevcen ile karyemize gel diyü hılâf-ı şer‘-i şerîf te‘addîden hâlî olmayup gadr murâd eylediklerin bildirüp şerʿle görilüp zâhir olan hılâf-ı şer‘-i şerîf te‘addîleri men‘ ü def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin şer‘le görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâ’il-i S sene [1]157

**d.3, s.56, h.253**

Rumili vâlisine [ve] Filibe kādısına hüküm ki:

Mülteziminden İbrâhim *zîde kadruhû* gelüp zü‘amâdan Ali *zîde kadruhûnun* berat-ı şerîfemle mutasarrıf oldığı Filibe kazâsında vâkı‘ ze‘âmeti karyeleri bundan akdem bin yüz kırk tokuz senesinde bunun uhde ve iltizâmında iken hıdmetinde olan abd-i memlûke [ ] nâm gulâmını kazâ-i mezbûra tâbiʿ Bekrek(?) nâm karyenin tefşîriçün tarafından irsâl eyledikde karye-i mezbûre ahalisinden ve [ ] ve [ ] nâm kimesneler gulâm-ı mezbûrı hılâf-ı şer‘-i şerîf ve ... katl idüp ziyâde gadr ve te‘addî ve fesâd eylediklerin diyü ol- vakitde diyâr-ı âharda bulunmak hasebiyle bu âna dek da‘vâ idemeyüp icrâ-yı hak mümkün olduğun bildirüp şer‘le görilüp edâ-yı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eyledüği ecilden mahallinde şer‘le görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene 1157

**d.3, s.57, h.261**

Filibe mollasına hüküm ki:

Mustafa *zîde mecdühû* mutasarrıf olup arz-ı hâl [idüp] İstanbul'da vâkı‘ merhûm ve mağfûr lehâ Âişe Sultân ve Gâzî İbrâhim Paşa Evkāfı mukāta‘larından Filibe kazâsında [ ] ve ... karyeleri topraklarında vâkı‘ icârelü [ ] ... dükkânları ... ... ikişer buçuk guruş icâreden kazâ-i mezbûrda sâkin ... tâ'fesinden ma‘lûmü'l-ism kimesneler îcâr ve yedlerine virilen temessükât-ı vakf mûcebince mukāta‘a ve mu‘accelesi icâreyi talep eylediğine vakfın defterlü re‘âyâsı tasarruflarında olan dükkânlara beşer buçuk guruş icâre virirlerimiş biz dahı ziyâde virmezüz diyü te‘allül ve vakfa gadr eylediklerin bildirüp ber-mûceb-i temessük cem‘ olan icâreleri alıvirilmesin emr-i şerifim recâ itmeğin şer‘le görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene [1]157

**d.3, s.61, h.276**

Filibe kādısına hüküm ki:

Kazâ-i mezbûr müzâfâtından Konuş nâhıyesine tâbi‘ İstanimaka kazıyyesi ahâlîsi arz-ı hâl idüp yine kazıyye-i mezkûre sâkinlerinden Koyun Babas(?) nâm zimmî kendi hâlinde olmayup zîyâde şerir ve gammâz olup dâ'imâ kādı ve nâib ve voyvoda ve subaşı ve sâir ehl-i örf tâ'ifesi yanlarına varup ... hılâf-ı vâkı‘ mevâd istinâdıyla ehl-i örfe gamz ve tecrîm ve bi-gayr-ı hak akçeleri alınmağa bâ'is ve kendi dahı alup ve alâka ve medhali olmadığı il mesâlihine ve bilâ emr tekâlifleri umûrına karışup bunun emsâli zulm ve te‘addîsinin nihâyeti olmamağla birkaç vakfa emr-i şerîfim sâdır olmuşiken yine te‘addî üzre olduğun bildirüp men‘ ü def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene [1]157

**d.3, s.75, h.348**

Filibe mollasına hüküm ki:

*Zîde kadruhû* gelüp mûmâ-ileyhin mütevellisi oldığı İznik'de vâkı‘ müteveffâ İbrâhim Paşa'nın evkāfı karyeleri mülhakātından Rumili'nde Filibe kazâsında Kaliçe(?) ve tevâbi‘i karyeleri topraklarında vâkı‘ kadîmî bağlar olup ve ol bağlardan defterde resm-i dönüm hâsıl yazılmağla lâkin yedi sene geçüp mesâha olunmayup muhtel ve müşevveş olmağla ashâbı tasarruflarımızda bağlarımız azdır diyü dönüm resmlerin temâmen virmeyüp vakf-ı mezbûr karyelerinin mahsûlüne gadr olduğun bildirüp kānûn üzre mesâha olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin imdi bâğ olmak senin ipe dizeri arşunıyla elli beş zirâ‘dır ki binâ arşunıyla kırk beş ağaç olur ana göre Dergâh-ı

mu‘allâmdan iki baş mühürlü urgan gönderilmiştir kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene [1] 157

**d.3, s.87, h.406**

Filibe kazâsı müzâfâtından Karluk nâhıyesi nâibine hüküm ki:

Karluk kazâsında vâkı‘ müteveffa Gâzî Ali Beğ Câmi‘-i şerîfi evkāfının bi’l-fi‘l berat-ı şerîfemle mütevellî olan Ahmed *zîde kadruhû* gelüp vakf-ı mezbûrun nâhıye-i mezbûra tâbi‘ defterde mukayyed karyelerinden [ ] nâm karyesinin ... hevâsı Defter-i cedîd-i hâkānîde vakf-ı mezbûra hâsıl yazılmağla karye-i mezbûrenin defterlü re‘âyâsının içlerinden birinin da‘vâ-yı şer‘iyyeleri zuhûrunda ahz ü habs ve tahvîl ... geldikde vakf-ı merkūm mütevellîsi olanlar ma‘rifet-i şer‘le görilüp ... bir vech sâbit olup cariyeye müstehakk oldukda dahı kānûn üzre cariyerlerin vakf-ı mezbûr mütevellîsi olagelüp bir ferd muhâkamet idegelmiş değil iken re‘âyâsından ba‘zıları birer cürm ile mütenebbih olunduklarında vâkı‘ üzre cariyelerin ilhak istedikde ehl-i gadr ve mütegalibeden ba‘zıları hılâf-ı kānûn muhâlefet ve müdâhele ve nizâ‘ ve vakfın mahsûlüne gadr olunduğun bildirüp ol-bâbda kānûn üzre emr-i şerîfim recâ itmeğin kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ’il-i R sene [1]157

**d.3, s.90, h.420**

Filibe kādısına hüküm ki:

Nişân-ı hümâyûnum virilen Dergâh-ı mu‘allâm müteferrikalarından İsmâil *zîde mecdühû* gelüp mûmâ-ileyh berat-ı şerîfemle mutasarrıf oldığı ze‘âmeti karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi‘ Ada ve [ ] ve tevâbi‘i karyelerinin bin yüz elli yedi senesi martı ibtidâsından bir sene temâmına değin tarafından emâneten Mehmed Beğ dimekle ma‘rûf kimesneye sipâriş ve zabtiçün yedine memhûr ve ma‘mûlün-bih temessük virilmekle ze‘âmet-i mezbûr sâlifü’l-zikr karyelerinin sene-i merkūmede vâkı‘ olan mahsûlât ve rüsûmların vakf ve defter mûcebince ahz ü kabz itmek murâd eyledikde ashâb-ı ağrâzdan Hacı Ahmed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ba‘zı eşirrâ ve mütegallibe kimesneler ile yekdil ve mücerred ısdâr kasdıyla ze‘âmet-i mezbûr re‘âyâların tahrîk ve izlâl ve hılâf-ı kānûn hukūk ve rüsûmlarının ahz ü kabzına muhâlefet idüp te‘addî eylediklerin bildirüp men‘ ü def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R sene 1157

**d.3, s.90, h.421**

Rumili vâlisine [ve] Filibe kādısına hüküm ki:

Filibe kazâsı müzâfatından Koyundepesi nâhıyesine tâbi‘ ... nâm karye ahâlîleri gelüp bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen a‘şâr-ı şer‘iyye ve sâir hukūk ve rüsûmların kānûn ve defter mûcebince edâ idüp bir dürlü kusûrları yoğiken Filibe sâkinlerinden olup karyeleri subaşısı olan el-Hac Ahmed nâm kimesne bin yüz elli altı senesinde yiğirmi nefer atlu âdem ile karyelerine varup bağlarını mesâha eyledikde kānûn ve defter mûcebince almağa kanâ‘at itmeyüp hılâf-ı kānûn ve defter beher dönüm başına altışar para ziyâde akçelerin aldığından mâ‘âdâ hılâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i kānûn fuzûlî ve tegallüben zâhire bahâ nâmıyla yüz yiğirmi guruşların alup ziyâde gadr ve te‘ddî eyledükde bildirüp şer‘le görilüp mezbûrun hılâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i kānûn ve defter aldığı ol-mikdâr akçeleri girü bunlara alıvirilüp icrâ-yı şer‘ ve ihkāk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R sene 1157

**d.3, s.91, h.422**

Filibe kādısına hüküm ki:

Filibe sâkinlerinden nişân-ı hümâyûnum virilen Dergâh-ı mu‘allâm müteferrikalarından *kıdvetü'l emâcid ve'l-ekârim* İsmâil *zîde mecdühû* gelüp mûmâ-ileyhin Filibe sâkinlerinden sâbıkā ze‘âmeti mültezimi olan el-Hac Ahmed nâm kimesneye toksan bir gün temâmına değin edâ itmek üzre ma‘lûmü'l-mikdâr akçe deynine mukırr ve muʿterif olup edâda mukim olmayup ... cebren ahz ü habs teklîf ile te‘addî ve rencide olunmak îcâb itmez iken mezbûr el-Hac Ahmed'e mûmâ-ileyh hılâf-ı şer‘-i şerîf ahz ü habs teklîf ile te‘addî ve rencide ve remîdeden hâlî olmaduğun ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüp fetvâ-yı şerîfesi mûcebince amel olunup mezbûrun hılâf-ı şer‘-i şerîfe ol-vechle zâhir olan te‘addîsi men‘ ü def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüği ecilden mahallinde şer‘le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R sene 1157

**d.3, s.93, h.433**

Filibe kādısına hüküm ki:

Evkāf karyelerinden Filibe kazâsına tâbi‘ Papaslı nâm karye ahâlîlerinden [ ] ve [ ] ve dahı ba‘zıları Südde-i Sa‘âdetime arz-ı hâl idüp bunlar karye-i mezbûre toprağında zirâ‘atlarıyla hâsıl eyledikleri pirinç ve sâir hubûbâtdan kānûn ve defter mûcebince mütevviç olan öşrlerin edâya râzılar iken bu sene-i mübârekede vakf-ı mezbûr mültezimi olan [ ] nâm kimesne aynî öşrlerin almayup hılâf-ı defter akçe mutâlebesiyle te‘addî ve rencideden hâlî olmaduğun ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüp hılâf-ı defter ol-vechle zâhir olan te‘addîsi men‘ ü def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ’il-i R sene 1157

**d.3, s.100, h.464**

Rumili vâlisine [ve] Filibe monlasına hüküm ki:

Erbâb-ı timardan Ali nâm sipâhî gelüp Paşa sancağında Filibe nâhıyesinde Çakırcılar nâm karye ve gayrıdan berat-ı şerîfemle mutasarrıf oldığı bin akçe çakır getürüciliği getüreceği timarı karyelerinin bin yüz elli [ ] ve elli [ ] senelerinde beratı mûcebince tahvîli târihinde düşen iki senelik mahsûlât ve rüsûmâtın âhardan mütegallibeden Halil nâm kimesne fuzûlî zabt idüp buna gadr-ı küllî eyledüğün bildirüp alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R sene [1]157

**d.3, s.105, h.497**

Rumili vâlisine ve Filibe monlasına ve Tatarpazarı kādısına hüküm ki:

Erbâb-ı timardan Ahmed nâm sipâhî gelüp berat-ı şerîfemle mutasarrıf oldığı timarı karyelerinden Filibe kazâsına tâbi‘ Kurd ve Tatarpazarı kazâsına tâbi‘ Suslu-yı Küçük ve Tatarlu ve Yetirim ve Tekir nâm karyeleri topraklarında arâzisin tasarruf idenlerden [ ] ve [ ] ve [ ] ve [ ] nâm kimesneler tasarruflarında olan ma‘lûmü’l-hudûd yerlerin bunun zamânında üç seneden mütecâviz yüz ve hâlî koyup kānûn üzre tapuya müstehak olmağla bu ol yerleri kānûn üzre resm-i tapu ile tâlibine virüp zirâ‘at itdirmek murâd eyledikde mezbûrlar mukaddemâ bizim tasarrufumuz vardır ol yerleri âhara

virdirmeziz diyü hılâf-ı kānûn teʻallül ve timarının mahsûlüne gadr eylediklerin bildirüp kānûn üzre amel olunup hılâf-ı kānûn teʻallül itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 1157

**d.3, s.113, h.534**

Rumili vâlisine ve Filibe monlasına ve Tatarpazarı kādısına hüküm ki:

Erbâb-ı timardan Ahmed nâm sipâhî gelüp berat-ı şerîfemle mutasarrıf oldığı timarı karyelerinden Filibe kazâsında Kurd ve Tatarpazarı kazâsına tâbiʻ ... Suslu-yı küçük ve Tatarlu ve Yetirim ve Tekir nâm karyelerin öşr-i bostan defterde timarına hâsıl kayd olmağla bu dahı kurâ'-i mezbûr topraklarında bostan zerʿ idüp beyʻ ve intifâʻ idenlerden kānûn ve defter mûcebince müteveccih olan onda bir öşrlerin talep ve almak istedikde biz öşr virmeziz kesm virmeziz diyü cüz'î nesne teklîfi ile timarı mahsûlüne gadr murâd eylediklerin bildirüp müteveccih olan öşrleri alıvirilüp hılâf-ı kānûn ve mugâyir-i defter teʻallül ve mümânaʿat itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 1157

**d.3, s.123, h.580**

Rumili vâlisine ve Filibe monlasına hüküm ki:

Erbâb-ı timardan Mustafa sîpâhî gelüp Paşa sancağında Zağra-i Eskihisâr nâhıyesinde Yaylacık nâm karye ve gayrıdan sekiz bin akçe timar berat-ı şerîfemle mutasarrıf olup Filibe nâhıyesinde mahsûl-i yaylakhâ-i nehr-i ... ilâ gâye nehr-i İstanimaka diyü iki bin akçe yazu ile müşterekiyle timarına hâsıl yazılmağla Filibe nâhıyesinde Evronos Beğ ve Ali Paşa'nın vakf eyledüği yaylaklardan ve Hüsrev Kethüdâ'nın yaylaklarından gayrı yaylakların rüsûmuna dahl olunmak îcâb itmez iken vakf mültezimleri vakfın yaylaklarını zabta kanâʻat itmeyüp mahsûli müşterekiyle bunun timarına hâsıl yazılan yaylakların mahsûlüne dahı hılâf-ı Defter-i hâkānî hâsıl ve baʻzı ve buna â'id olan mahsûlün fuzûlî ahz ve küllî gadr eylediklerin bildirüp Filibe nâhıyesinde Evronos Beğ ve Ali Paşa'nın vakf eyledüği ve Hüsrev Kethüdâ'nın yaylaklarından gayrı olan yaylakların mahsûlı müşterekiyle kendüye alıvirilüp vakf mültezimlerini hılâf-ı Defter-i hâkānî buna â'id olan mahsûl yaylağa dahl ve taʻarruz itdirmeyüp menʻ ü defʻ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûn ve Defter-i icmâl ve mufassala mürâcaʻat

olundukda Filibe nâhıyesine tâbiʻ yetmiş akçe resm ile yaylakhâ'-i merhûm Gâzî Evrenos Beğ ve iki bin akçe yazu ile an mahsûl yaylakhâ'-i baʿzı an nehr-i ... ilâ gâye nehr-i İstanimaka der-yaylakhâ'-i vakf-ı merhûm Ali Paşa ki kadîmü'l- eyyâmdan mülkiyet üzre tasarruf idüp baʻdehû câmiʿine vakf itdüği yaylaklarından Hüsrev Kethüdâ'nın yaylaklarından gayrı olan yaylaklarının âdet ve kānûn üzre virilen rüsûmun otlakların sipâhîye virmek üzre Defter-i atîkde mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzre Defter-i cedîd-i hâkānîye kayd olundı diyü Defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr ve Defter-i icmâlde Zağra-i Eskihisâr nâhıyesine tâbiʻ Yaylacık nâm karye ve gayrıhı ile birikdirilüp yiğirmi bin akçe zeʻâmet diyü bir-icmâl ve icmâl-i mezbûrun sekiz bin akçesi Defter-i hâkānîde mestûr bulundığı üzre mezkûr Mustafa veled-i Halil Çavuş bâkīsi müşterekleri kaydlarında olduğun bi'l-fiʿl defter emîni olan Hasan *dâme mecdühû* iʻlâm itmeğin iʻlâmı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene [1]157

**d.3, s.129, h.606**

Rûmili vâlisine ve Filibe monlasına hüküm ki:

Timar karyelerinden kazâ-ı mezbûra tâbiʿ Okçular nâm karye reʿâyâları gelüp bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i bennâk ve sâir hukūk ve rusûmatdan kānûn ve defter mûcebince edâya ... karyeleri sipâhîleri olanlar itmeyüp kānûn ve defterden ziyâde gelüp ... ve meccânen benim dimek ve korı ve tavuk ve yumurta ve her evden birer urba odunları alup bunun emsâli hılâf-ı şerʿ ve kānûn ve mugâyir-i defter zulm ve teʿaddîlerinin nihâyeti olmayup ahvâlleri diğer-gûn virildiğinden ve bir nişân olmalarına bâʿis oldukların bildirüp hılâf-ı kānûn ve defter teʿaddîleri menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûn ve Defter-i icmâl [ve] mufassala mürâcaʿat olan Filibe nâhıyesine tâbiʿ karye Okçular maʿa mahalle-i Köseler der-nâhıye-i ... yüz otuz dört nefer reʿâyâ ve on iki aded çiftlik ve hassa resm-i çift ve bennâk ve maʿa mücerredât ve kendim ve öşr meyve emrûd ve gayra ve resm-i otlak yekûn maʿa gayrıhâ altı bin akçe yazu ile Defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrir ve Defter-i icmâlde maʿa gayrihâ birikdirilüp on bin bir yüz akçe yekûnundan sonra bin yedi yüz akçesi ihzâr ve ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun altı bin akçesinden icmâl yazılmamak üzre üç bin üç yüz otuz akçe timara mutasarrıf eyâlet-i Rûmili'nin defter katibinden cenk bâkīsi ... kurbunda olduğu mestûr ve mukayyed olunmağın kānûn ve defter mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene [1]157

**d.3, s.134, h.629**

Filibe monlasına [hüküm] ki:

Filibe sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne arz-ı hâl idüp bunun cebelü el-Hac Mustafa Hacı Osman nâm kimesnelere iki yüz ve Ali sipâhîye iki yüz mutasarrıf birkaç kiselere dahı guruşa min haysü'l-mecmûʿ beş yüz guruş beyʿ u şirâʿ husûsundan deyni olup lâkin meblağ-ı mezbûrı defʿaten edâya bir vechle iktidârı olmamağla şurût-ı şerʿ ile edâya ... mezbûrlar kanâʿat itmeyüp defʿaten talebiyle teʿaddî ve rencide ve ihbâr diğergûn olduğun bildirüp husûsunda olan deyni ... şerʿ ile edâ itdirilüp defʿaten talebiyle teʿaddî ve rencide itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin şerʿle taksit itdirilmemek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene [1]157

**d.3, s.138, h.645**

Filibe kādısına hüküm ki:

Sen ki Filibe kādısı Mevlânâ Seyyid Mehmed *zîdet fazlühûsun* mektûb gönderüp kuzâdat-ı Sadr-ı aʿzamım olan evkāfdan Sultâ Süleyman Hân *tâbe serâhû* evkāfı mukātaʿalarından kazâ-ı mezbûra tâbiʿ İstanimaka mukātaʿası reʿâyâların karyeleri topraklarında zirâʿatleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden kānûn üzree sekizde bir öşr ile salâlarıyla ... ve sâir hukūk ve rusûmların dahı kānûn ve defter mûcebince zâbıtına edâ idüp mugâyir-i kānûn ve defter teʿaddî ve rencide olunmaları îcâb itmez iken karyeleri zabiti olan [ ] nâm kimesne kanâʿat itmeyüp pazarda füruht olundığı üzre terekenin zâʿim olan bahâsından ziyâde beher kileye yiğirmişer ... zam ve bilâ talep bunların cebren beyʿ eyledüğünden mâʿadâ etrâf-ı mezbûrdan dahı akçesiyle zabta ve şiʿar iştirâ müddeʿâsı mezbûruna ve hânelerinde bulunmayan ... iyâllerine ziyâde bahâ ile tahmîl ve birkaç gün ... sonra defter ile ademini zabta bahâsı tahsîl bahânesiyle behâne mevcûd büvvetlerin akçesini alup bulamadıkları öküz ve bargîr ve eşyâların ahz ve zevcelerin halâs ve ol-vechle teʿaddî ve rencide virildiğinde virmiş olmasıyla bâʿis olmağla hılâf-ı kānûn teʿaddî ve rencide olunmamak içün bundan akdem emr-i şerîfim sâdır olmuşiken merkūm âharına vâkıʿ olmayup zikr olunan zabta ve şiʿarı … bilâ talep reʿâyâ ... tahmîl ile ve ber-vech-i meşrûh neferâya cevr ve teʿaddî itmeğin mezbûrun zâhir olan teʿaddîsi menʿ ü defʿ olunmak bâbında darü'l-medârıma arz ve iʿlâm idiyor diyü arz itmeleriyle vâkıʿ-ı hâlî hükm-i hümâyûnum virilmek ve hânesi bilâ iltimâs arz ve Dîvân-ı hümâyunumda mahfûz olan ahkâm kuyûdâtına müracaʿat olundukda vech-i

meşrûh üzre emr-i şerîfim virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene [1]157

**d.3, s.143, h.667**

Rûmili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

Mustafa *zîde kadruhû* Südde-i saʿâdetime arz-ı hâl idüp *merhûm ve mağfûrün lehâ* Sultân Süleyman Gâzî Hân *tâbe serâhû* evkāfı mukātaʿalarından kazâ-i mezbûra tâbiʿ bin yüz elli yedi senesine mahsûben uhdesinde olan İstanimaka mukātaʿaya malından mülhakātından Değirmândere karyesi reʿâyâlarından ... oğlı Deli Hüseyin Beşe dimekle maʿrûf kimesne ile Papas oğlı Sako nâm zimmî kendü hâllerinde turmayup birbirleriyle yekdil ve yekcihetde andan berü ... olanlara mukātaʿa-i mezbûrı zabt itdirmemek âdet müstemirreleri olmağla tarafından eyledüği [ ] nâm kimesneye dahı zabt itdirmediklerinden mâʿadâ bir nefer âdemisini darb ve sol gözini ihrâç ve reʿâyâdan birini katl ve bunun emsâli zulm ve fesâd ve şekāvetlerinden nâşî mukātaʿa-i mezbûrun zâbiti müteʿassir ve reʿâyâ hevâsını perâkende ve bir nişân olmalarına bâʿis oldukların bildirüp mezbûrlar zâbitleri mufassala ahz ve şerʿle haklarında lâzım gelen edâ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüği ecilden mahallinde şerʿle görilüp inhâ olunan malda üzerlerine sâbit olur ki haklarında şerʿle lâzım gelen icrâ olunmak içün sûret sicillâtıyla arz olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 1157

**d.3, s.146, h.678**

Rûmili vâlisine ve Filibe mollasına hüküm [ki]:

Kazâ-i mezbûr sükkânından Halil nâm kimesne gelüp medîne-i Filibe sâkinlerinden başıbüyük İbrâhim Ağa dimekle maʿrûf kimesnenin oğlı Osman nâm kimesne bin yüz elli [ ] senesinde … ile bunun sol gözünü darb ve çıkarup mecrûh eyledikde bu hıdmetinde oldığı Bostanî Halil nâm kimesneye husûs-ı mezbûra vekîl itmiş değil iken hasmı mezkûr Osman tezvirâta sâlik ve mücerred ibtal-i hak sevdâsıyla bendesinin hıdmetinde olduğun merkūm Bostanî Halil ile sulh oldum yerimde yedimde ibrâ hücceti vardır diyü ... şerʿî teʿallül ve muhâlefet ve mürâfaʿa-i şerʿ ve gözünün îcâb iden deynini almak istedikde mütegalibeden mezkûr İbrâhim müftî olmağla icrâ-yı hak mümkün olmayup gadr-ı küllî eyledükde babası ve bu bâbda mukayyed ve fetvâ-yı

şerîfeleri olduğun bildirüp şerʿle görilüp icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüği ecilden mahallinde şerʿle görülmek emrim yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 1157

**d.3, s. 155, h.721**

Rûmili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

Sen ki, Filibe Kādısı Mevlânâ es-seyyid Mehmed *zîdet fazlühûsun* Südde-i Saʿâdetime mektûp gönderüp Filibe kazâsı müzâfâtından Rusçuk nâhıyesine tâbiʿ ...Dere nâm karye sükkânından halâs ve Korcu Ahmed Çorbacı ve Mehmed ve Kethüdâ oğlu Halil ve Mustafa ve İsmâil ve diğer İsmâil dimekle maʿrûf kimesneler ile ve dahı sâirleri meclis-i şerʿe varup mikdârlarından vâkıʿ Gümülcine kazâsı ahâlisinden el-Hac İsmâil oğulları Ahmed ve İbrâhim nâm kimesneler ile İshâk ve ittihâdarı olan baʿzı kimesneler bunların zamânında yine gelüp koru ve sâir civârların muhkem zabt itmeyüp mahsûl ... bunların gûn-ı tereke ve sâir mahzar ... arasına salıvirilüp bildirüp ve çektirüp küllî gadr ve ... itmeleriyle menʿ ü defʿ olunmak bâbında vâkıʿ-i hâlî hükm-i hümâyûn virilmek recâsına arz eyledüği ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene [1]157

**d.3, s. 157, h.731**

Rûmili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

Erbâb-ı timardan Ahmed nâm sipâhî gelüp Paşa sancağında Filibe nâhıyesinde Hacı Hevân nâm karye ve gayrıdan üç bin bir yüz akçe timara Mîr-i mirân tezkiresi ile mutasarrıf Ahmed fevt oldukda oğlu Zeyni İsmâil'e arz ve henüz tahvîli virilen olunmadı mezbûr Zeyni İsmâil dahı fevt olmağla akrab ve akrabaşından merkūm diğer Ahmed iş bu sene-i mübâreke Cemâziye'l-evvelinin tokuzuncu gününde tevcîh ve hâlâ berat-ı şerîfemle üzerlere gelüp ve bu makūle zeʿâmet ve timar hâsıl iʿtibâr olunmayup ancak tahvîl târihi mukayyed olmağla timar-ı mezbûrı zabt ve kendüye tevcîhi gününde kayl ve gûşer ... anbar olunmayan mahsûlât ile rusûmâtı ahz ü kabz murâd eyledikde hâlâ Filibe nâzırı tarafından mücerred hâsıllar tereke sana tevcîh olunmazdan mukaddem vâkıʿ olmuşdur diyü hılâf-ı kānûn ahz u kabza muhâlefet ve gadr murâd eyledüğün bildirüp mezbûr yedinde olan berat ve Defter-i hâkānî mûcebince merkūm Ahmed'e zabt ve tevcîhi gününde keyl ve taʿşîr ve der-anbar olunmayup tahvîli târihine isâbet iden mahsulâtın ile sâir rusûmât kānûn ve defter mûcebince ahz u kabz itdirilüp nâzır-ı merkūm tarafından be-tarîk âhardan hilâf-ı kānûn ve defter ol-vechle teʿallül ve

muhâlefet itdirilüp sâbit hükm-i hümâyûnum recâ ve Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûnuma mürâcaʿat olundukda timar-ı mezbûr vech-i meşrûh üzre târih-i mezkûr merkūm Ahmed'e tevcîh ve hâlâ berat-ı şerîfemle üzerinde oldığı mestûr ve mukayyed olunmağın Defter-i hâkānî ve kānûn üzre amel olunmak emrim olmuşdur.

Fî evâsıt-ı C sene 1157

**d.3, s.164, h766**

Rumili vâlisine ve Filibe monlasına ve Zağra-i atîk ve [ ] kādılarına hüküm ki:

Zağra-i atîk kasabası ahâlisinden Vakko(?) nâm zimmî gelüp bunun oğlı Enko nâm zimmî ile bundan akdem Filibe sûkunda ... ider iken Şerki İknad nâm zimmîler ile maʿan ve bir nesne tahsîl içün Filibe'den kalkup kazâ-ı mezbûra tâbiʿ Göklüne nâm karye dâhilinde olunduklarından Şerki mesfûr İknad ile beynlerinde nizâʿları ve muvâze Şerki mesfûr hılâf-ı şerʿ-i şerîfim bin yüz kırk dörd senesinde oğlı mesfûr Enkoya ... ... ile amelen darb ve katl idüp ziyâde zülm ve fesâd itmekle bundan akdem Filibe Kādısı müzâfâtından katl-i mesfûr ile bilâ ... müddeʿâsı vech-i şerʿ üzre andan itmişiken Filibe sâkinlerinden Hacı Osman Ağa dimekle maʿrûf deftere ... dimekle maʿrûf kimesneler mesfûr maʿnî olmakdan nâşî … ve karâr itmekle ol-vechle henüz ahâra ... olduğı ve hâlâ mesfûr taht-ı kazâ ve hükümetde mürûr ve ubûr üzre olduğı ve bu bâbda Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğın bildirüp fetvâ-yı şerîfesi mûcebince bulundığı mahallere şerʿle görilüp icrâ-yı şerʿ ve ihkāk-ı hak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eyledüği ecilden mahallinde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 1157

**d.3. s.168, h.780**

Rumili vâlisine ve Filibe ve Zağra-i Eskihisâr kādılarına hüküm ki:

Erbâb-ı timardan Mehmed nâm sipâhî arz-ı hâl idüp Paşa Sancağı'nda Zağra-i Eskihisâr nâhıyesinde Yeniceköy nâm karye ve gayrıdan bin yedi yüz elli akçe timara berat-ı şerîfîmle mutasarrıf ve me'mûr oldığı seferde mevcûd olup yek timar-ı ... tahsîl olduğundan Filibe nâhıyesinde Hilâce aziz nâm karye ve gayrıdan tokuz bin iki yüz elli akçenin mutasarrıf olan Ebûbekir nâm kimesnenin terk-i hıdmetinde Ser-asker-i sâbık Ali Paşa tarafından bin yüz elli yedi senesi Muharreminde timarına ... tevcîh ve tezkire ve hâlâ on bir bin akçeden üzre berat-ı şerîfemle mutasarrıf oldığı timarının sene-i mezbûrede tahvîli târihinde düşen mahsûl ve rusûmatda âharın alâkası olmayup dahl olunmak îcâb itmez iken mezkûr Ebûbekir hevâsına tâbiʿ mütegâllibeye Âsitâneden

berat-ı mûcebince tahvîli târihine düşen mahsûlünün ahz ü kabzına muhâlefet ve zîyâde gadr ve teʿallül eyledüği bildirüp berat-ı mûcebince tahvîli târihine düşen mahsûl ve rusûmı alıvirilüp mezbûre ve âhara bir dürlü dahl ve ta'arruz itdirilmemek emr-i şerîfim recâ eyledüği ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 1157

**d.3, s.177, h.822**

Filibe mollasına hüküm ki:

Nezâret-i Sadr-ı aʿzamda olan evkāfdan müteveffâ Zal Mahmud Paşa ve zevcesi Şâh Sultân evkāfı mütevellîsi olan Ahmed Beğ *zîde mecdühû* gelüp vakf-ı merkūm karyelerinden Paşa Sancağında Filibe nâhıyesinde Defter-i hâkānîde karye resm-i der-nâhıye-i Koyundepesine diyü mukayyed olan vakf-ı karye toprağında çakırcı yuvacıları baştinesi olmayup dahl olunmak îcâb itmez iken Câfer yuvacılarından Filibeli Monolâki nâm zimmî zuhûr ve yine nâhıye-i mezburda Sülüncü nâm karye toprağından zikr olunan Yuvacılara mahsûs Defter-i vakfında mukayyed olan baştine yerlerini zabta kanâʿât itmeyüp vakf-ı merkūme karyesi arâzisine müdâhele ve bir neferi ile … itdirdiği emr-i şerîf mûcebince şâhid rûz-ı defterdâ... bağ ve bağçe ve arâziye zabt ve vakfa gadr hüccet-i defter ve ... bağ ve bağçe ve arâzi zabt ve vakfa gadr ve bundan akdem müfettiş evkāf huzûrunda ve mahallinde bi'defâʿat murâfaʿ ve vakf-ı merkūme karyesi arâzisine müdâhelesi ...çün ber-vech-i defʿ iʿlâm vakfa teʿaddî duhûl ... olur ise mahallinde istimâʿ olunmayup Âsitâneye havâle olunmak üzre fermân olunmuşiken yine memnûʿ ve haline(?) olmayup Defter-i hâkānîde mukayyed bir ... karyesinde olan baştinesini zabt itmek üzere ısdâr itdirdiği emr-i şerîfimle vakf-ı merkūm sâlifü'z-zikr bir resm karyesi arâzisini zabt ve vakf gadr sevdâsında olduğın bildirüp dahı mesfûrun hılâf-ı Defter-i hâkānî vakf-ı mezbûr karyesi arâzisine kānûn müdâhalesini menʿ ve yine memnûʿ olmaz ise daʿvâsı âhar mahalde istimâʿ olunmayup müfettiş evkāf huzûrunda görilmek üzre Âsitâne-i saʿâdetime havâle olunmak bâbında müceddeden emr-i şerîfim recâ ve Defterhâne-i âmiremde mahfûz olan Defter-i evkāf ve icmâl ve mufassâl ve Defter-i çakırciyân görildükde Filibe nâhıyesine tâbiʿ yüz on nefer müselmândan ile altı nefer kirâren reʿâyâ ve altı nefer ve yatuğan ki bâ-emr-i şerîf ... ve altı nefer zevâ'ir ve yatuğan emr-i şerîf ... şerʿ ve altı nefer cemâʿat-i kıbtiyân ve hâsılı tahtında resm-i çift ve yine ve kerem yekûn minʿ gayrihâ dört bin yüz on sekiz akçe yazı karye-i be-resm der-nâhıye-i Koyundepesi kurâ-i sâir ile ber vech-i ... vakfı merhûm ve mağfûr Şâh Sultân Selîm Hân diyü Defter-i evkāfda muharrir kalemiyle tahrîr ve yine Filibe

nâhıyesine tâbiʿ yüz toksan beş akçe yazu ile mezraʿ-i ... Defter-i Çakırcıyân Çakır getür ... mahsûs timar ve bir icmâl ve yine nâhıyye-i mezbûra tâbiʿ an cemâʿat Çakırcıyân ve Yuvacıyân kirâren kazâ-ı mezbûrda bâ-berat-ı hak ve inşâllâh ve evlâd-ı nişân ber-mûceb-i Defter-i atîk ce cedîd diyü yazıldığı mahalede karye-i … tahtında ve yurd ve oda yuvacı-ı çakırcı yerleri maʿa baştine ve … hevâd-ı yuvacı-ı çakırcıyâ yerleri maʿa baştine sâire üç nefer baştine ile oldığı Defter-i mufassal Çakırcıyânında Defter-i hâkānîde mestûr oldığı üzre mücerred olunmağın bu neferlerce vakf-ı mezbûr tarafı başka ve çakırcı tarafı dahi başkadır diyü bi'l-fiʿl Defter Emini olan Hasan *dâme mecduhû* arz mûmâ-ileyhin arzı nâtık oldığı üzre vakıf tarafı başka ve çakırcı tarafı dahı başka olup vakf-ı merkūmun Defter-i hâkānîde mukayyed Filibe kazâsı müzâfatından Koyundepesi nâhıyesine tâbiʿ … karyesi tahtında mukayyed olmağla ber-mûceb-i Defter-i hâkānî sâlifü'z-zikr Pirsence(?) karyesi arâzisinden olan baştine yerlerini zabt eyledikden sonra vakf-ı merkūmı … muhtâz ve mumzi hudûd-ı dahi kadîmden … canib-i vakfdan eline kalan arâzî dahi mesfûr tarafından müdâhale olunmak mugâyir kānûn defter oldığı bi'l-fiʿl Reissülküttabım olan el-Hac Mustafa dame mecduhû dahi iʿlâm itmeğin mûmâ-ileyhin iʿlâmı mûcebince hılâf-ı kānûn ve mugâyir-i Defter-i hâkānî müdâhalesi menʿ ü defʿ ve ondan sonra arâziye müdâhale memnûʿ olmalarına havâle olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâil-I B sene 1157

**d.3, s.208, h.958**

Filibe kādısına hüküm [ki]:

Sâbıkā İran tarafında Nüzül Emîni olup müteveffâ ... Mehmed nâm kimesnenin vârisleri [ ] ve [ ] ve [ ] nâm kimesneler ile ... ve vasîsi [ ] ve [ ] nâm kimesneler gelüp müteveffâ-yı merkūmun kaynı oğlı Bekir Ağa dimekle maʿrûf kimesne zimmetinde ber-mûceb-i temessük bin yüz elli [ ] senesinde bin dört yüz guruş alacak hakları olup ve meblağ-ı mezbûrun edâsına Filibe'de sâkin oğlı Eyüp nâm kimesne kefîl bi'l-mâl olup ve mezbûr Bekir meblâğ-ı mezbûrunı edâ itmedin fevt olmağla terekesine oğlı merkūm vâziʿu'l-yed olduğundan gayrı meblâğ-ı mezkûrun edâsına dahı kefîl bi'l-mâl oldığından ber-mûceb-i temessük meblâğ-ı mezbûrı merkūmdan defaʿatle talep eylediklerinde edâda teʿallül ve muhâlefet ile ibtâl-i hak sevdâsında oldığın ve şâhidleri dahı Âsitâne-i saʿâdetimde olmağla mahallinde bir vechile mukāvemet mümkün olmadığın bildirüp şerʿle görilüp merkūm Eyüp'ün cihet-i kefâletden ber-mûceb temessük zimmetinde sâbit olan haklarını edâda teʿallül ider ise çavuş mübâşeretiyle

Âsitâne-i saʿâdetime ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden Dergâh-ı muʿallâm çavuşlarından [ ] Çavuş *zîde kadrühû* maʿrifetiyle zimmetinde sâbit olan haklarını edâda muhâlefet ider ise ihzâr olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1157

**d.3, s.208, h.959**

Filibe kādısına hüküm ki:

Paşa sancağında Filibe nâhıyesinde Hacı Bahâdır nâm karye ve gayrıdan on üç bin iki yüz altmış yedi ber-vech-i tekmîl yiğirmi bin akçe zeʿâmete mutasarrıf olan Ahmed veled-i Mehmed Çavuş içün bâ-fermân-ı alî me'mûr oldığı Şam'dan cânibi seferine gitmeyüp beratı elinde nâ-mevcûd ve târik-i(?) hıdmetinde diyü zeʿâmet-i mezbur Defter-i hâkānî kâtipleri şâkirdlerinden el-yevm ordu-yı hümâyûnumda kitâbet hidmetinde olan Seyyid Hüseyin Himmetî kendüye virilmesiçün Diyârbekir Seraskerî Vezîr Ali Paşa'ya arz-ı hâl birle istidʿâ ve virilen buyuruldı mûcebince mezbûr Ahmed'in keyfiyeti nâhıyelüsünden ve çeribaşısından sû'âl olundukdan … ve sefer virmeğe kādir iken zeʿâmet mezbûrı ... ve me'mûr oldığı sefer-i hümâyûnuma gelmeyüp adem-i raʿiyyetinden nâşî ... kaldı diyü haber virdiklerin Sağ Kol Alay Beğisi Mehmed *zîde kadrühû* iʿlâmıyla zeʿâmeti terk hıdmetinden olmak üzre mezkûr Seyyid Hüseyin Himmetî elli yedi senesi Saferinin yiğirmi sekizinci gününden müşârün-ileyh tarafından tevcîh olunup mühürlü tezkire virilmekle defterhânesi görüldükde zeʿâmet-i mezbûr merkūm Ahmed'e elli dört senesi Şaʿbanında babası Mehmed Çavuş fevtinden … olmak üzre tevcîh ve berat olunup lâkin mezbûr tahmînen sekiz yaşında sabî oldığın Filibe Kādısı Hacı Mehmed *zîdet fezâilühû* arz itmekle kānûn üzre iki nefer cebelüsü baş muhâsebeye kayd ve elli altı Saferinde bâ-emr-i âlî kaydına şerh virilüp bu makūle cebelüsi mukayyed olan kimesnenin zeʿâmet ve timarı seferinde nâ-mevcûdundan olmak üzre âhara virilmesi gadrı mûcib olup ancak mezbûrun tüvânâ oldığı baʿde's-sû'âl vâkıʿ oldığı hâlde seferber olmak üzre cebelüsi refʿ ve seferber oldığı kendüye ihbâr olunup baʿdehû gitmez ise zeʿâmeti ol-vakit mahlûl olacağını bi'i-fiʿl Reisülküttâbım el-Hac Mustafa *dâme mecdühû* iʿlâm eyledikde iʿlâmı mûcebince mahallinden su'âl ve alâ vukūʿa arz olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 1157

**d.3, s.212, h.983**

Filibe kādısına ve Sofya mütesellimine hüküm ki:

Osman gelüp Rûmili kādı-askeri nezâretinde olan evkāfdan medîne-i Filibe'de Behşayiş(?) mahallesinde vâkıʿ müteveffâ el-Hac Hasan Ağa Vakfı akārlarından medîne-i mezbûrede muytablar sûkunda dört bâb dükkâna mutasarrıf olan Ali Beşe dimekle maʿrûf kimesne bundan akdem fevt oldukda dekâkîn-i merkūmûn müteveffâ-yı mezbûrun sulbiye kızı [ ] nâm hâtûn intikāl idüp mutasarrıfa iken merkūmûn vakf-ı şerîfe â'id olmağın vakf-ı mezbûr mütevellîsi Ahmed nâm kimesne nâzır-ı vakf olan Pîrî-zâde Mehmed edâmallâhû teʿâla fezâ'ilühû huzûrunda sümün misliyle cânib-i vakfdan icâr ve bin yüz elli altı senesi Şaʿbanının yiğirmi yedinci günü târihiyle yedine temessüki virilmekle tarafından vekîli olan Mü'min-zâde Mustafa nâm kimesne varup dekâkîn-i mezbûrûnun müste'ciri olan Filibe sâkinlerinden Pirinççi el-Hac Ahmed'in zimmetinde müctemiʿ olan bir senelik icâresiyle dekâkîn-i mezbûrları zabt ve tâlibi olanlara füruht itmek istedikde mezbûr Hacı Ahmed dükkân-ı mezbûreyi Şeyh Seyyid Mehmed'e iştirâ eyledim diyü bilâ temessük ... teʿaddî ve zabta ... eyledüği bildirüp yedinde olan mütevellî temessüki mûcebince dekâkîn-i mezbûr kendüye zabt itdirüp ol-vechle teʿallül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûn recâ itmeğin şerʿle görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene [1]157

**d.3, s.213, h.984**

Filibe mollasına ve Sofya mutasarrıfına hüküm ki:

Mûsâ-zâde Mustafa nâm kimesne arz-ı hâl idüp anın ceddi el-Hac Hasan Ağa medîne-i Filibe'de Okçılar Mahallesinde mutasarrıf oldığı mülk menzilin tasarruf ve sükkânını … evlâd-ı evlâdına ... ... teʿaddîsi şart ve taʿyîn eyledüği vakfa maʿmûl-bahâsına ... ve bu evlâd-ı vâkıfdan olmağla babası fevtinden berü meşrûtiyet üzre sâkin olup bir vechle dahl îcâb itmez iken ecânibden Ebûbekir nâm kimesne aʿyândan olmağla mülkiyet iddiʿâsıyla hılâf-ı şerʿ ve mugâyir-i şart-ı vâkıf menzil-i mezbûrun taşrasın mezbûr zabt ve hâlâ abd-i memlûki Gavs nâm gulâmı sâkin olup gadr itmekle şerʿle görilüp meşrûtası olan menzil merkūm şart-ı vâkıf üzre kendüye zabt itdirilüp teʿallül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüği ecilden şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene [1]157

**d.3, s.236, h.1098**

Filibe kādısına hüküm ki:

El-Hac Ali *zîde kadrühû* gelüp Zâl Mahmud Paşa ve Şâh Sultân Evkāfı karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbiʿ [ ] ve [ ] ve [ ] nâm karyelerinin zabtı mûmâ-ileyhin uhde ve iltizâmında olup kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Süleyman nâm kimesne kendü hâlinde olmayup murâbahacı taraflarından kolcılık nâmıyla kurâ'-i mezbûreye gelüp reʿâyâ fukarâsının ehl ü iyâlleriyle taʿarruz eyledüğünden mâʿadâ reʿâyâyı tahrîk ve izlâl ve hukūk ve rusûmunun ahz u kabzına muhâlefet üzre olup ol-vechle vakf-ı şerîf mahsûlüne ve mâl-i iltizâmına kesr ve noksân tertîb eyledüğin bildirüp mezbûrun ol-vechle hılâf-ı şerʿ zâhir olan teʿaddîleri menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin şerʿle görilmek içün yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı L sene 1157

**d.3, s.237, h.1104**

Filibe monlasına ve Sofya mütesellimine hüküm ki:

Hâlâ Hotin Defterdârı olan Seyyid Mehmed *zîde mecdühû* ile kızı Şerîfe Asiye nâm hâtûn gelüp mûmâ-ileyh muhâfaza-i merkūmede hıdemat-i hümâyûnumda olup erbâb-ı timar karyelerinde Filibe kazâsı müzâfâtından Göpsi nâhıyesine tâbiʿ Koçmarlar nâm karye toprağında Küçük Hamidli imâmı İbrâhim Efendi korısı dimekle maʿrûf defterde resmin sâhib-i arza hâsıl kayd olunmuş maʿlûmu'l hudûd tahmînen dönüm mikdârı resmlü koruya geldikleri koruları tahmînen beş dönüm mikdârı câ'ize Ayşe Hânım binti Hâlid Beğ mahlûlünden yedlerine virilen tapu temessüki mûcebince vech-i iştirâk on tokuz seneden berü mutasarrıflar ve korının resmin çayırlardan hâsıl olan otluğun resmin sâhib-i arza edâ idüp ve bu makūle on sene mürûr iden toprak daʿvâsının istimâʿı memnûʿ iken ashâb-ı ağrâzdan baʿzıları zuhûr ve sinîn-i merkūmeden mukaddem bizim alâkamız var idi ve sizin yedinizde olan tapu temessüküne iʿtibâr itmeziz diyü ve sâir dürlü ʿillet ve bahâne ile müdâhele ve zabtlarına muhâlefet üzre oldukların bildirüp ol-vechle olan müdâhele ve teʿaddîleri menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı L sene 1157

**d.3, s.237, h.1105**

Filibe monlasına ve Sofya mütesellimine hüküm ki:

Hâlâ Hotin defterdârı olan es-Seyyid Mehmed *zîde mecdühû* ile kızı Şerîfe Âsıye nâm hâtûn gelüp mûmâ-ileyh muhâfaza-i merkūmede hıdemât-ı hümâyûnumda olmağla erbâb-ı timar karyelerinde Filibe kazâsı müzâfatından Göpsi nâhıyesine tâbiʿ Koçmazlar nâm karye toprağında resmin defterde sâhib-i arza hâsıl kayd olunmuş bir tarafı Yeni Köy ve bir tarafı Darı Obası ve bir tarafı Korı-yı Hamidler ve bir tarafı Karacaevhad toprağı ile mahdûd ve dört yüz dönüm kışlak yerlerine Ayşe Hanım binti Hâmid Beğ mahlûlünden ber-vech-i iştirâk on tokuz seneden berü tapu temessüki ile mutasarrıf kışlak zamânında koyunlarıyla gelüp durup otundan ve suyundan intifâʿ ve her sene tahammülüne göre resmin sâhib-i arza edâ idüp ve bu makūle on sene mürûr iden kışlak daʿvâsının istimâʿı memnûʿ iken ashâb-ı ağrâzdan baʿzıları mücerred taʿcîz ve tekallüblerinden nâşî sizin yedlerinizde olan tapu temessüküne iʿtibâr itmeziz ol kışlakda sinîn-i merkûmeden mukaddem bizim alâkamız var idi diyü dürlü dürlü ʿillet ve bahâne ile hılâf-ı kānûn fuzûlî müdâhale eylediklerin bildirüp hılâf-ı kānûn müdâhaleleri menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı L sene 1157

**d.3, s.246, h.1149**

Filibe mollasına hüküm ki:

Ali nâm kimesne gelüp işbu bin yüz elli yedi senesi Zi'l-kaʿdesi gurresinden bir sene temâmına değin Filibe kazâsının muhzırbaşılığı buna der-ʿuhde ve yedine memhûr temessük virilmekle mûcebince zabt itdirilüp âhardan bir dürlü müdâhele olunmak bâbında istirhâm itmeğin Filibe kazâsının muhzırbaşılığı Dergâh-ı âli bevvâbları bölükbaşılarından sekizinci bölüğün bölükbaşısı Osman Ömer İstanbul'da bâ-berat-ı âlîşân ber-vech-i maʿîşet ve te'yîden üzerinde olup beher sene tarafından der-ʿuhde ve temessük ile zabt oluna gelmekle vech-i meşrûh üzre sene-i mezbûre Zi'l-kaʿdesi gurresinden zabt eylemek üzre merkūm Ali'ye der-ʿuhde olunmağla yedine virilen temessük mûcebince zabtına mumânaʿat olunmamak içün hükm-i hümâyûnum virilmek recâsına rikâb-ı hümâyûnumda Kapucılar Kethüdâsı vekîli olan Nuʿman *dâme mecdühû* iʿlâm itmeğin iʿlâmı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1157

**d.3, s.248, h.1154**

Filibe mollasına ve Sofya müteselimine hüküm ki:

Medîne-i Filibe sâkinlerinden Ahmed bin Mustafa nâm kimesne gelüp medîne-i Filibe yine kazâ-i mezbûr mahallâtından Hâce mahallesi sâkinlerinden Zeyneb binti Abdullah nâm hâtûn bundan akdem bunun hıdmetinde olup bundan ayrılmak istedikde ecr-i misli ile ve hukūk-ı sâireye müteʿallik âmme-i daʿvâdan bunun zevcesi nâm hâtûnun zimmetleriyle berâ-yı iskāt ve mahalle-i mezbûrede olan hânesine varup iki aydan sonra müteveffâ olmağla mezbûrenin kız karındaşı Zeyneb nâm hâtûn ile er-karındaşı İhsân nâm kimesneler zuhûr ve şirrete sülûk ve bizim karındaşımız müteveffiye-i mezbûre mukaddemâ senin hıdmetinde iken senin ... ... müteveffâ oldı diyü îfâ-i şerr ve celb-i mâl kasdıyla iddiʿâ ve murâfaʿa-i şerʿ olduklarında müddeʿâların vech-i şerʿî üzre kādir olmayup şirret ve tezvîr oldığı şerʿan zâhir ve ... ve muʿârazadan menʿ ve katʿ-ı nizâʿ ve fasl-ı husûmet birle cânib-i şerʿden huccet-i şerʿiyye virilmeğin mezbûrlar kāniʿ ve mündefiʿ olmayup hılāf-ı şerʿ-i şerīf ve huccet-i şerʿiyyeye mugāyir tekrār rencīde ve teʿaddīden hālī olmadıkların bildirüp huccet-i şerʿiyye mûcebince şerʿle görilüp mezbûrların hılāf-ı şerʿ-i şerīf ve mugāyir huccet-i şerʿiyye zāhir olan müdāhele ve teʿaddīleri menʿ ü defʿ olunmak bābında emr-i şerīfim recā eylediği ecilden şerʿle görilüp iʿlām olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1157

**d.3, s.249, h.1162**

Filibe mollasına hüküm ki:

Filibe sâkinlerinden Seyyid Ahmed *zîde şerefehû* gelüp bunun şerʿan kimesneye vireceği olmayup ve üzerine şerʿan bir nesne sâbit olmuş değil iken Pirizren kazâsından Erkud(?) Caʿfer nâm kimesne ve benim karındaşımın senin zimmetinde beş yüz guruş vakfa ... dahı beş yüz guruş alacağı var imiş diyü hılâf-ı inhâmız tezvirât ile peydâ eylediği mahkeme ve iddiʿâ ve ... Filibe kādısı huzûrunda murâfaʿa-i şerʿ olduklarında isbât idemeyüp baʿdehû birkaç sene mürûr eyledikden sonra mezbûr Caʿfer ... ... veledeşleri zuhûr ve [ ] nâm kimesneyi vekîl ve ... celb-i mâl ve ... kasdıyla vâli ve mütesellim taraflarından buyuruldı ile hılâf-ı şerʿ teʿaddîden hâlî olmaduğun bildirüp hılâf-ı şerʿ teʿaddîleri menʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikde mahallinde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene [1]157

**d.3, s.261, h.1208**

Filibe mollasına hüküm ki:

İstanbul ve tevâbiʿi Rûm patriki olan Maslos(?) nâm patrik gelüp patrikliğine dâhil Filibe kazâsında Vidine nâm karyede kocabaşı olan Ahî Panayot nâm zimmî karye-i mezbûrun zâbıtı olan el-Hac Osman ile yekdil ve nice dürlü zulm ve teʿaddîlerinden nâşî mesfûr kocabaşının muhâsebesi görilüp kendüsi azl ve yerine reʿâyânın muhtarı bâ-huccet-i şerʿiyye Ahî Kostantin ve Baba Kosta ve Ahî Kano ve Totosi nâm zimmîler kocabaşı nasb ve taʿyîn olundukdan sonra mesfûr Ahî Panayot zimmî zâbıta mezbûr ile ihkāk ve mücerred taʿcîz ve tecrîm ve ahz-ı intikām kasdıyla mesfûrların âhar sancaklara ve etrâf kazâlara ihzârları ve nefy ü iclâları sevdâsıyla bilâ-emr gadr irâdesinde oldukların bildirüp sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin huzûrunda mürâfaʿa ve ihkāk-ı hak olunup bilâ emr-i şerîf ol-vechle taʿcîz ve teʿaddî itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve bilâ emr-i münîf teʿaddî itdirilmemek içün yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı Za sene [1]157

**d.3, s.262, h.1216**

Filibe kādısına hüküm ki:

Areyâkı nâm tabîb Südde-i Saʿâdetime gelüp bunun Filibe metropoliti Naklinas nâm râhip zimmetinde bin yüz elli [ ] senesinde bâ-temessük yedi yüz guruş alacak hakkı olmağla meblâğ-ı mezkûrı defʿâtıyla talep eyledikde dürlü illet irâdıyla ibtâl-ı hak içün hılâf-ı şerʿ-i şerîf edâda teʿallül ve muhâlefet ve gadr murâd eyledüğün bildirüp metropolit mesfûrun zimmetinde olan memhûr temessüki mûcebince hakkı bi't-temâm tahsîl ve buna teslîm itdirilüp ihkāk-ı hak ve eğer edâda teʿallül ider ise Âsitâne-i Saʿâdetime ihzâriçün arz ve iʿlâm olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüği ecilden mahallinde şerʿle görilüp temessüki mûcebince zimmetinde sâbit olan hıffeti(?) edâda muhâlefet ider ise ihzâriçün arz olunmak içün yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı Za sene 1157

**d.3, s.269, h.1241**

Filibe kādısına [ve] Sofya mütesellimine [hüküm] ki:

Hristo veled-i Babayâni nâm zimmî gelüp bunun Filibe kazâsında sâkin karındaşı Pirloşenki nâm zimmî bin yüz elli [ ] senesinde mürd oldukda muhallefâtı emr-i şerîfimle buna intikāl idüp âhardan dahl olunmak îcâb etmez iken kasaba-i mezbûre sükkânından Papa Andon veled-i İstanati(?) nâm zimmî bir bâb mülk menzilini varid işbu ... ve kethüdâsı Antemo ve Papa Margrid ve Eskifyo nâm zimmîlerine mürd-i

mesfûrdan buna intikāl iden kaza-i mezbûrda vâkıʿ mülk menzil ve ... ve mevâşi ve bargîr ve katır ve sâir ber-mûceb-i defter beş yüz guruşluk eşyâ ve bin guruş ... hılâf-ı şerʿ ve bi-gayr-ı hak fuzûlî zabt itmeleriyle mesfûrlardan talep almak istedikde her biri birer bahâne ile hevâlarına tâbiʿ baʿzı kimesnelere istinâden virmekde teʿallül ve ibtâl-i hak ve gadr-ı küllî sevdâsında oldukların bildirüp şerʿle görilüp karındaşı mürd-i mesfûrdan müntakil mezbûrların fuzûlî zabt eyledikleri menzil ve bârgîr ve ... ve sâir emvâl ve eşyâsı temâmen alıviriliüp icrâ-yı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 1157

**d.3, s.280, h.1291**

Filibe monlasına [ve] Filibe korı ağasına hüküm [ki]:

Filibe kazâsına tâbiʿ Ilıca(?) nâm karye reʿâyâsı gelüp bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen emr-i şerîfimle vâkıʿ tekâliflerin cemʿine me'mûr vakt-i zamânıyla bilâ tereddüd edâ idüp hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve bilâ-emr rencide olmanız îcâb itmez iken ... medyûncılar gelüp ... mezkûr otuz kırk gün sonra meks idüp me'kûlât-ı meşrûbâtları ile sâir evvel zamânlarından ... mühürlü ahz eylediklerinden mâʿadâ civârda vâkıʿ kuzzât olanları dahı mezkûra geldiklerinde anlar dahı otuz kırk gün mekteb ve sabî mekteblerinde hayvanâtların saldırup zararlarından nâşî ... ... ve yiyecek ve sâir levâzımâtların alup ve ... oldukları halde dahı ehl ü ʿiyâllerine taʿarruz ve hılâf-ı şerʿ-i şerîf ... arz idüp bunun emsâli zulm ü teʿaddîlerinin nihâyeti olmayup gadr-ı küllî ve perâkende ve perîşân olmalarına bâʿis oldukların bildirüp şerʿle görilüp ... mezkûre su yolcular ve sâirden ... mezkûra gelüp hîn-i mekslerinde iktizâ iden ... dahı ve sâir levâzımâtların akçeleriyle alup hılâf-ı şerʿ-i şerîfimle ... ve ... aluruz diyü teʿaddî itdirilmemek bâbında ... hitâben hükm-i hümâyûnum recâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzre hılâf-ı şerʿ-i şerîf teʿaddîleri menʿ olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene [1]157

## RUMELİ AHKÂM DEFTERİ, nr. 4

**d.4, s.6, h.2**

Filibe mollasına ve Filibe nâzırına hüküm ki:

Hassa Silahşorlarımdan Mehmed veled-i Sadr-ı aʿzam sâbıkā Ali Paşa *zîde mecdühû* gelüp mûmâ-ileyhin berât-ı şerîfemle mutasarrıf olduğı zeʿâmeti karyelerinden

Filibe kazâsına tâbiʿ karye-i ... karalar toprağında Türkmen taifesinden Mustafa ve Mûsâ ve Tutlu Muhammed ve karındaşı Veli ve İsmâil ve Abdülaziz oğlı İsmâil ve Çalık Velî ve Hâre oğlı Muhammed ve Der Ali ve Köse İsmâil ve Hüseyin ve Abbas oğlı Mehmed ve Samed oğulları ile sâir maʿlûmü'l-esâmî kimesneler kendü hâlinde olmayup karye-i mezbûre ile kazâ-i mezbûra tâbiʿ Köseli kebîr ve sekbân ... ... nâm karye fukarâsının mezraʿatların hayvanatlarına yedirüp ... ve koruların katʿ ve baʿzıların darb ü cerh idüp zülm ü teʿaddî âdet-i müstemirreleri olduğundan gayrı on üç nefer Türkmen birbirleriyle ... ve marü'z-zikr ... karalar ahâlisinden İbrâhim nâm kimesneyi beş yerinden darb ve cerh itmeleriyle zikr olunan ... su'i-hâllerini kurâ-i mezbûre ahâlileri şehâdet ve mezbûrlar ... kara toprağından ihrâç olunup min baʿd ol-taraflarda sâkin olmaları bâbında kurâ-i mezbûre ahâlilerinin iltimâslarıyla sâbık Filibe Kādısı Mevlânâ Mehmed Emîn *zîdet fezâ'ilühû* arz itmekle mukaddemâ Defter-i evkāf ve mufâssala mürâcaʿat olundukda Filibe nâhıyesinde karye-i ... der-nâhıye-i Karacadağ diyü yazılıdığı mahallere yirmi beş nefer reʿâyâ ve beş çiftlik ve üç nefer cemâʿat-i Yörükler karye-i merkūme sınurında zirâʿat idüp öşr virirler ve birer nefer cemâʿat-i Yörükân dahı resm-i duhan virirler diyü muharrir kalemiyle tahrîr ve zeʿâmet karyelerinden olup medîne-i Filibe nâhıyesinde karye-i ... nâm-ı diğer Köseli Yörüklerdir diyü ol-dahı beş nefer reʿâyâ ile tahrîr ve timar karyelerinden olup medîne-i Filibe nâhıyesinde yirmi tokuz reʿâyâ ile Sekbân nâm karye dahı İstanbul'da vâkıʿ merhûm Sultân Selîm Hân Camiʿ-i şerîfi evkāfından ol dahı mukarrer olunup ve bu makūle fukarâ-yı raʿiyyet üzerlerinden zulme makūle ... ve eşkıya ... ... mezâlim ve teʿaddîleri defʿi içün gadrü't-temâm hümâyûnum sâdır olduğuna binâ'en derûn-ı arzda cevr ve teʿaddîden cerrâh hevân olan fukarâ-yı raʿiyyete merhameten iltimâsları üzre üzerlerinden Türkmen eşkıyâsının defʿi şerr ve mazarratlariçün sâbıkā Re'issü'l-küttâb olan Ragıb Mehmed Paşa iʿlâm ve mûcebince amel ve hareket olunmak bâbında bundan akdem emr-i şerîfim sâdır olmuşiken mezbûrlar adem-i itâʿat ile kemâ fi'l-evvel fukarâyı cevr ve teʿaddî eylediklerin bildirüp mezâlim ve teʿaddîleri menʿ ü defʿ olunmak bâbında müceddeden hükm-i hümâyûnum recâ ve Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâcaʿat olundukda yüz elli beş senesinde vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i Z sene [1]157

**d.4, s.23, h.62**

Filibe monlasına hüküm ki:

*Müderrisîn-i kirâmdan* Mevlânâ İshâk *zîde ʿilmühû* Südde-i saʿâdetime gelüp Filibe enhârında vâkıʿ berat-ı alîşânım ile mutasarrıf oldığı çeltüklerin bin yüz elli [ ] senesinden iki seneden berü ber-mûceb-i temessük mültezim olan yine Filibe sâkinlerinden Pazarbaşı Hacı Ahmed nâm kimesne bedel-i iltizâm olan meblâğı bu âna gelince göndermeyüp zimmetinde bin sekiz yüz guruş alacağı olmağla edâda teʿallül ve muhâlefeti ve hesabını dahı katʿ itmeyüp gadr sevdâsında olduğun bildirüp mahallinde şerʿle görilüp ber-mûceb-i temessük zimmetinde olan meblâğ-ı mezbûr hâfî tahsîl ve alıvirilüp edâda teʿallül ve muhâlefet ider ise Âsitâne-i Saʿâdetime arz ve iʿlâm olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden mahallinde şerʿle görilüp temessüki mûcebince sâbit üzre bedel-i zirâʿati tahsîl ve edâda muhâlefet ider ise arz olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene 1158

**d.4, s.40, h.133**

Filibe mollasına [hüküm ] ki:

Kazâ-ı mezbûra tâbiʿ Esekara nâm karye sâkinlerinden Ümmügülsüm nâm hâtûn gelüp babası Mehmed Çorbacı dimekle maʿrûf kimesne bundan akdem bin yüz elli [ ] senesinde fevt oldukda emvâl ve eşyâsı bi-hasebi'ş-şerʿ buna intikāl itmişiken karye-i merkūme sükkânından reʿâyâdan İsa Ramazân oğlı Hüseyin nâm kimesne müteveffâ-yı mezbûrun emvâl ve eşyâsını fuzûli zabt ve buna gadr-ı küllî eyledüğün bildirüp karye-i merkūme zâbiti maʿrifetiyle şerʿle görilüp bunun babası müteveffâ-yı mezbûrdan ... merkūmun fuzûli zabt eylediği emvâl ve eşyâsı alıvirilüp icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 1158

**d.4, s.42, h.140**

Filibe kādısına hüküm ki:

Bi'l-fiʿl Babü's-saʿâdetim Ağası İbrahîm Ağa *dâme ulüvvühû* mühürlü arz-ı hâl götürüp mumâ-ileyh Filibe kāzâsında vâkıʿ Filibe nâzırlarının temessükleriyle mutasarrıf oldığı çeltük yerleri iltizamı akçesinden mültezimi tarafından beher sene tarafına yüz yetmiş sekiz guruş irsâl oluna gelmiş iken hâlâ Filibe'de Koru Ağası

Mehmed nâm kimesne bin yüz elli beş ve elli altı senelerinde mültezimi yüzde iki senelik üç yüz elli altı guruş bedel-i iltizamı ahz itmez iken mûmâ-ileyhin tarafına götürmeyüp zimmetinde olmağla vekîli [ ] nâm kimesne talep ve ... istedikde bugün yarın ve bizim diyü örf ve ... ile gadr-ı karâr eyledükde bildirüp zikr olunan senelerde mumâ-ileyhin mültezimi yedinde merkūm Mehmed'in ahz eylediğin ol-mikdâr guruş cemʿan temâmen tahsîl ve vekîl-i mezbûra alıvirilüb te'allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eylediği ecilden şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene [1]158

**d.4, s.43, h.147**

Filibe kādısına hüküm ki:

Müderrisîn-i kirâmdan Mevlânâ İshâk *zîde ilmühû* Südde-i saʿâdetime arz-ı hâl idüp Filibe enhârında vâkıʿ berat-ı şerîf alişânıyla mutasarrıf oldığı çeltükleri elli altı ve elli yedi senelerine mahsûben mumâ-ileyh tarafından iltizâm iden zâde sükkânından Bazarbalı oğlu el-Hac Ahmed nâm kimesne ... ve teʿaddîsi bedel-i iltizâmı içün virdüği maʿmûl temessük mûcebince zimmetinde olan bin sekiz yüz guruş ihrâç te'allül ve muhâlefet eyledüğünden başka mahalline Filibe nâzırına mîr-i maktûʿ pirincini dahı virmemekle meblağ-ı mezbûrı merkūm Hacı Ahmed mahallinde edâ ve teslîm ider ise fihâ ... te'allül ve muhâlefet ider ise Âsitâne-i Saʿâdetime ihzâr olunmak üzre emr-i şerîfim sudûrını mumâ-ileyh istidʿâ ve mahallinde ...şerʿ ve Filibe Nâzırı maʿrifetiyle merkūm Hacı Ahmed'in memhûr temessüki mûcebince zimmetinde olan iki senelik bedel-i iltizam akçesi temâmen tahsîl ve eğerine(?) ihrâç muhâlefet ider ise Âsitâne-i Saʿâdetime ihzâr olunmak üzre iʿlâm içün emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fiʿl Baş Defterdârım olan Yusûf *dâme ulüvvûhu* iʿlâm itmeğin mumâ-ileyhin iʿlâmı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene 1156

**d.4, s.53, h.186**

Filibe mollasına hüküm ki:

Divân-ı Hümâyûn kâtipleri emekdârlarından Abdurrahîm Vehbi *zîde kadruhû* Südde-i saʿâdetime arz-ı hâl idüp nezâret-i Şeyhulislâmîde olan evkāfda medîne-i Filibe'de vâkıʿ müteveffâ Gâzî Sinân Paşa Evkāfından nehr-i cedîdde beher sene cânib-i vakfa elli kile pirince maktûʿa virmek üzre üç hisse çeltük tahmını babası müteveffâ-yı Abdü'l-Vehhâb Efendi dimekle kimesne mahlûlünden bin yüz on beş senesinde vakf-ı

mezbûrun sagîr ve kebîr mütevellîsi arzları ve Şeyhulislâm işâretleri mûcebince kendüye tevcîh ve berat-ı alişân ile ... bu âna değin ... ve beher sene tarafından ücret ile zabt ve zirâʿat ve ...menli kendüye ol-mikdâr keyl-i pirince maktûʿ cânib-i vakfa edâ olunur iken zikr olunan tahmları on beş seneden mütecâviz mûmâ-ileyh Abdurrahîm tarafından bâ-temessük ellişer ve elli beşer guruş ücret ile zirâʿ iden Filibe sâkinlerinden el-Hac Abdullah ve karındaşı el-Hac Ahmed nâm kimesneler … taʿyin ve mûmâ-ileyh Abdurrahîm Âsitânemde olup ol-tarafa varmasını emr-i … olmak mukātaʿasıyla hevâlarına tâbiʿ ... Monla dimekle maʿrûf kimesne ile yekdil ve üç seneden berü ücret âhardan getürmeyüp kānûn ve bilâ-temessük ... zabt ve zirâʿat ve gadr-ı küllî etmeleriyle bundan akdem ... ... tahmları berat mûcebince kemâkân kendüye zabt eyledikleri üç senelik ücretleri sene-i sâbıkā üzre temâmen tahsîl ve vekîli [ ] nâm kimesneye alıvirilmek içün bir vech defʿ evâmir-i şerîfe ısdâr ve tarafından vekîli mezbûr ile mahalline irsâl idüp ... vekîl-i mezbûr ... olmağla girülere taʿyin ve sâdır olan evâmir-i şerîfenin ... ve icrâsına adem münderacât ile ilâ hâl kalup vücûh ile mürûr ... olduğun bahâ ve mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerîfe mûcebince zikr olunan tahmlar berat-ı mûcebince bu defʿa vekîl eyledüği [ ] *zîde kadruhûya* zabt ve ... aharını tevcîh edilmezden tahsîl olunmak içün emr-i şerîfim sudûrını istidʿâ ve istirhâm Divân-ı Hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâm görüldükde zikr olunan ... gadr-ı tahmları sâbıkā Baş Defterdârım olan Saʿdullâh *dâme uluvvûhü* iʿlâmı mûcebince kaydı tashîh ve müceddeden Mâliye tarafından berat ve Baş Mukataʿaya ilm ü haber kāʿîmesi virilüp ve mûmâ-ileyh Abdurrahîm Divân-ı Hümâyûnum kâtiplerinden ve kâtip-zâdesi olup ve otuz seneden mütecâviz kaleme müdâvim ve umûr-ı mühimme tahrîri hıdmetinde kā'im olmağla istidʿâsına müsâʿit olunmak içün sâbıkā Re'issü'l-küttâbım olup hâlâ Mısır Vâlisi olan vezirim Ragıb Mehmed Paşa *edâmallahû teʿâlâ iclâlehu* iʿlâm ve mûcebince şerʿle görilüp üzerlerine sâbit olan âharın tahmları edâda te'allül ve muhâlefet iderler ise ihzâr olmalariçün ber-vech ve Filibe nâzırı maʿrifetini ve maʿrifet-i şerʿle baʿde'l-tahsîs zikr olunan üç hisse tahmlarından olan berat-ı alişânım mûcebince tarafından zabt ve âharın müdâhalesi menʿ üzre sâbıkā Baş Defterdârım mûmâ-ileyhin iʿlâmıyla dahı bir kıtʿa emr-i şerîf verildüği mestûr ve mukayyed olunmağın yedinde olan berat ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince mahallinde maʿrifet-i şerʿ görilüp müstehâkü'l-zikr ... hassa tahmlar tarafından bu defʿa vekîl-i mezbûra zabt ve sinîn-i merkūmdan berü zirāʿ idenlerden sâbit olan ahırları baʿde'l-mü'eyyet tahsîl itdirilmek emr-i şerîfim sudûrı içün bi'l-fiʿl Re'issü'l-küttabım olan el-Hac Mustafa *dâme mecdühû* iʿlâm itmeğin iʿlâmı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 1158

**d.4, s.62, h.214**

Filibe müderrisine ve Filibe nâzırına hüküm ki:

Maryora(?) nâm zimmîler eytâm-ı sıgârı Südde-i Saʿâdetime arz-ı hâl idüp İstanbul'da mezbûrun zevci ... eyledikde ... ve mezbûrenin ferrâşından hâsıl sıgâr-ı mezbûra müntakil hâlâ Filibe'de sâkin Filibe metropolidine ve Filibras(?) nâm râhip zimmetinde bin yüz elli [ ] senesinden berü iki kıtʿa memhûr deyn temessüki mûcebince iki bin on guruş alacak hakkı olmağla bundan akdem defʿâtle talep olundukda edâda teʿallül ve muhâlefet ve gadr sevdâsında olduğun bildirüp mesfûrun zimmetinde ber-mûceb-i temessük sâbit olan meblâğ-ı mezbûrı tarafından vekîli [ ] nâm kimesneye bi't-temâm alıvirilüp ihkāk-ı hak ve edâda teʿallül ider ise mesfûr Âsitane-i Saʿâdetime ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden mahallinde şerʿle sâbit ve taifelerinden hâfî edâda muhâlefet eyler ise ihkāk-ı hak içün Âsitâne-i Saʿâdetime ihzâr olunmak üzre yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene 1158

**d.4, s.73, h.258**

Filibe mollasına ve Sofya mütesellimine hüküm ki:

Akça kızanlık sâkinelerinden Â'işe nâm hâtûn gelüp bundan akdem zevci olan Filibe kazâsı müzâfâtından Karlık nâhıyesi sâkinlerinden Mehmed Efendi nâm kimesnenin bin yüz elli [ ] senesinde bunun ile sabî oğlunı bilâ nafaka eyledikde iki seneden mütecâviz bırakup baʿdehû tatbîk eylemeden mihri ile taʿzir-i erzân nafaka ve kisvesini talep eyledikde virmekde teʿallül üzre olduğun ve Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfim virildiğün bildirüp mûcebince şerʿle görilüp nafaka ve kisve ve mihri ve sâir hak her ne ile alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene [1]158

**d.4, s.75, h.271**

Filibe kādısına ve Sofya mütesellimine hüküm ki:

Filibe kazâsı müzâfâtından Karlık nâhıyesine tâbiʿ Medreseli nâm karye sâkinlerinden Kuzıcı Mustafa nâm kimesne gelüp bu kendü hâlinde olup kimesneye hılâf-ı şerʿ mâniʿa ve teʿaddîsi olmayup ve üzerine şerʿan bir nesne sâbit olmuş değil

iken nâhıye-i mezbûrda sâkin Mehmed Efendi dimekle maʿrûf kimesne bin yüz elli [ ] senesinde hılâf-ı şerʿ bunu darb-ı şedîd ile darb ve mecrûh ve habs bi-gayr-ı hak yüz altmış guruşundan mütecâviz emvâlini alup ziyâde gadr ve teʿaddî eyledüğün ve fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildirüp şerʿle görilüp hılâf-ı şerʿ aldığı her ne ise alıvirilüp icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüği ecilden şerʿle görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 1158

**d.4, s.78, h.281**

Filibe mollasına hüküm ki:

Drama kazâsına tâbiʿ Ilıca ve Ali karye ve Çernaova ve Radalos(?) nâm karyeler ahâlileri gelüp Filibe kazâsına tâbiʿ merhûm Â'işe Sultân ve İbrâhim Paşa evkāfı karyelerinden Rupçuk(?) nâm karye hudûdunda vâkıʿ ... dimekle münderic ... yaylaklarına her sene zamanında koyun ve sâir davar karyelerine çıkup yaylakları otundan ve suyundan enfâʿ ve tahammüllerine göre yaylak resmlerin karye-i mezbûre zâbitine edâ idüp dahl-ı îcâb itmez iken karye-i mezbûre tâbiʿ olunmaz kanâʿat itmeyüp hılâf-ı kānûn korı ve sağma akçesi nâmıyla teʿaddîve rencide eylediklerin bildirüp menʿ ü defʿ olmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evasıt-ı Ra sene [1]158

**d.4, s.80, h.288**

Hılâfına fermân yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene 1158

Filibe monlasına ve sâbık Bâbü's-saʿâde Ağası olup hâlâ Filibe'de vâkıʿ müteveffâ Şehâbeddin Paşa Evkāfı mütevellisi olan el-Hac Mustafa *dâme uluvvühûya* hüküm ki:

*İftihârü'l-havâs ve'l-mükarribîn muʿtemedü'l-mülûk ve's-selâtîn* bi'l-fiʿl Bâbüssaâʿdetim Ağası olan İbrâhim Ağa *dâme uluvvühû* arz gönderüp zîr-i nezâretinde olan sâlifü'z-zikr Şehâbeddin Paşa Evkāfı karyelerinden Filibe kazâsına tâbiʿ Vidine nâm karye reʿâyâlarının Filibe'de mütevellî olan Hacı Osman ile ve karye kocabaşlarından Panayot nâm zimmî dahı bin yüz elli [ ] senesinden berü hukūk-ı şerʿiyyeye müteʿallik daʿvâları olmağla mübâşir maʿrifetiyle mahallinde şerʿle murâfaʿa ve ashâb-ı hukūkun hakları baʿde't-tahsîl mezbûr Hacı Osman tevliyet-i mezbûre vekâletinden refʿ olunmak bâbında reʿâyâdan birkaç nefer kimesneler Âsitâne-i

Saʿâdetime gelüp teşkî ve istidʿâ-yı inâyet itmeleriyle Dergâh-ı muʿallâm bevvâbları bölükbaşılarından *kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân* Mehmed Bölükbaşı *zîde kadrühû* mübâşiretiyle fukarâ-yı raʿiyyet hukūk iddiʿâ eyledi mezbûr Hacı Osman ve mesfûr Panayot ile murâfaʿâ-i şerʿ ve ashâb-ı hukūkun hakları baʿde's-sübût ashâbına istirdâd ve ihkāk-ı hak olundukdan sonra mezbûr Hacı Osman sen ki mütevellî-i mûmâ-ileyhsin maʿrifetinle tevliyet ve vekâletinden azl ve refʿ ve yerine bir muʿtemed-i ʿaliyye kimesne nasb olunmak bâbında hükm-i hümâyûn virilmek recâsına arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evasıt-ı Ra sene [1]158

**d.4, s.81, h.293**

[ ] ve [ ] ve [ ] kādılarına ve Filibe kazâsı nâibine hüküm [ki]:

Sen ki ... mûmâ-ileyhsin Hafız Mustafa *zîde ilmühûsun* mektûp gönderüp medîne-i Filibe'de Rûm tâ'ifesinin ... ... ... nâm râhip Meclis-i Şerʿe varup bundan akdem tarafına âʿid olan ahz ü kabz itmek içün bin yüz elli [ ] senesinde ... ... veled Papayaki nâm zimmîye vekîl ve haft dahı ahz ü kabz ... ... ... zimmetinde bin yedi yüz guruş alacak ... ve kendüsi dahı ikrâr ve edâsıçün yedinde memhûr temessük virmişiken keyl-i ... mesfûr hâlik olmağla mesfûrın karındaşı olan Hristo nâm zimmî medîne-i mezbûrda vâkıʿ mesfûrun mâlik oldığı mülk menzil ve sâir ... ahz ü kabz ve âharıyla itmişiken râhib-i mesfûra bir nesne virmeyüp gadr itmekle talep eyledikde mesfûr şuhûd muvâcehesinde ikrâr ve ... ... itmişken keyl-i mikdâr karâr ve rehin ve ... irsâl ve gadr-ı küllî eylediğini medîne-i mezbûreden vukūf-ı ... olan ... olan ... veled-i ... ... Tanaş veled İsazâki ve Papa Dimitri veled-i Kosta ve Metro veled-i ... Monâlaki veled-i Nikola nâm zimmîler meclis-i şerʿden haber virmeleriyle ... mesfûr ... hâlâ taht-ı hükümet ve kazânızda karâr üzre olmağla bulundığı mahalde ahz ve ihzâr şerʿ ve bilâ ... meblâğ-ı merkūm temâmen tahsîl ve mesfûr alıvirilüb ihkāk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkıʿ hâlî bâ... arz eyledüği ecilden olduğı mahallinde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene [1]158

**d.4, s.83, h.301**

Rûmili vâlisine ve Filibe monlasına hüküm ki:

Dîvân-ı hümâyûnum kâtiplerinden Abdurrahîm *zîde kadrühû* Südde-i Saʿâdetime gelüp Medîne-i Filibe'de müteveffâ Gâzî Sinân Paşa evkāfından nehr-i

cedîdde vâkıʿ beher sene cânib-i vakfa elli kile ber-vech-i maktûʿ virmek üzre üç hisse çeltük tahmları babası Abdülvehhâb Efendi mahlûlünden bâ-berat-ı alîşân uhdesinde olmağla bin yüz on beş senesinden berü bu [âna] gelince bilâ nizâʿ mutasarrıf olup ve beher sene zirâʿat ve lâzım gelen ücreti kendüye ve ol-mikdâr pirinç mevzûʿ cânib-i vakfa edâ oluna gelüp bir vechle dahl olunmak îcâb itmez iken tahm-ı merkūmları yiğirmi seneden berü mûmâ-ileyh Abdurrahîm *zîde kadrühû* tarafından ücret ile zirâʿat iden Filibe sâkinlerinden el-Hac Ahmed ve karındaşı el-Hac Abdullah nâm kimesneler tamʿ-ı hâm taʿyîn ve birbirleriyle ittihâd ve mücerred ücret virmemek içün tahm-ı mezbûrları kendüler mü'ekkil ittihâz ve âharın beratıyla tasarrufunda olan otuz iki aded müfettişlik taʿbir olunur tahmların iki tahmı içün mûmâ-ileyh Abdurrahîm *zîde kadrühûnun* tahmlarındır diyü berat-ı âlişâna mugâyir üç senden berü fuzûlî zikr olunan tahmları zabt itmeleriyle nehr-i mezbûrda berevât-ı âlişân ve mütevellî ve deyn temessükâtıyla zabt olunan tahmlar başka ve müfettişlik taʿbîr olunan tahmlardan başka olup müfettişlik tahmları âharın beratıyla üzerinde olmağla mûmâ-ileyh Abdurrâhim *zîde kadrühûnun* tasarrufunda olan tahmlar hisse tahmlardan oldığuna binâ'en husûs-ı mezbûr Filibe nâzırı *zîde kadrühû* maʿrifeti ve maʿrifet-i şerʿle baʿde't-tefahhus zikr olunan üç hisse tahmlarından olan berat-ı alîşânım mûcebince tarafından vekîline zabt itdirilüp mezbûrların hılâf-ı berat bî-vech muʿâraza ve müdâheleleri menʿ ü defʿ itdirilmek içün bundan akdem emr-i şerîfim virilmek recâsına mûmâ-ileyh Abdürrâhîm *zîde kadrühû* istirhâm maktûʿ ve vâkıf-ı müfettişlik ve nâzır ... taʿbîr olunan otuz iki aded tahmlar senevî bin yüz kile maktûʿ vâkıf-ı pirinci Filibe nâzırlarına virmek şartıyla Hadîce binti Hasan üzerinde oldığı Baş Mukātaʿa kaleminden ve Sinan Paşa enhârlarından nehr-i cedîdde vâkıʿ üç hisse tahm mûmâ-ileyh Abdurrâhîm *zîde kadrühûnun* üzerinde oldığı Mâliye kaleminde mestûr ve mukayyed bulunmağın mahallinde maʿrifet-i şerʿle baʿde't-tefahhus zikr olunan üç hisse tahmlar yedinde olan berat-ı âlişânım mûcebince tarafından zabt ve âharın müdâhalesiz menʿ ü defʿ itdirilmek içün sâbıkā Baş defterdârım olan el-Hac Hayreddin *dâme uluvvühû* iʿlâm ve iʿlâmı mûcebince sâdır olan emr-i şerîfimle vekîl-i mezbûr mahalline vardıkda mezbûrlar tahm-ı merkūmları biz zabt itmedik ikisini yine Filibe sâkinlerinden olup aʿyândan sâbıkā haraccı dimekle maʿrûf kimesne zabt eyledi ve birini dahı yine Filibe sâkinlerinden Hacı Mollazâde [ ] nâm kimesne zabt eyledi diyü mûmâ-ileyhe haber irsâl ve vekîli mezbûr dahı yerlüden olup mezbûr Mehmed Efendi ile mukāvemet idemeyüp ve Filibe nâzırı dahı mezbûr Mehmed'in oğlı olmağla himâyetinde olup ol-vechle henüz icrâ-yı hak olunmaduğun bildirüp mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim ve berat

mûceblerince tahm-ı merkūmlar kendüye zabt ve beş senelik ücret-i tahmları şerʿan îcâb iden mezkûrlardan temâmen tahsîl ve alıvirilüp mugâyir-i berat aharın müdâhelesi menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve Dîvân-ı Hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâcaʿat olundukda vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel olunmak bâbında fermân yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı Ra sene 1158

**d.4, s.84, h.302**

Rûmili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

Kazâ-ı mezbûre müzâfâtından [ ] nâhıyesine tâbiʿ Rahmânlı nâm karye sâkinlerinden İsa oğlı Ahmed nâm kimesneler arz-ı hâl idüp bunlar kendü hâllerinde arzlarıyla muğber ve hılâf-ı şerʿ-i şerîf kimesneye vazʿ ve teʿaddîleri olmayup bir vechle teʿaddî ve rencide olunmak îcâb itmez iken kazâ-ı mezbûra tâbiʿ Tatarlar nâm karye sâkinlerinden eşirrâdan Monla Halil dimekle maʿrûf kimesne zuhûr ve bundan akdem nice karındaşım Mustafa genç baʿzı kimesneler gavga ve katl olunup katili maʿlûm olmamağla kâh mezbûr İsa'ya senin diğer oğlun ve kâh mezbûr Ahmed'e senin karındaşın katl eylemiş diyü mücerred taʿcîz ve ihzâr ve celb-i mâl vazʿıyla üzerlerine musallat ve hevâsına tâbiʿ ehl-i örf tâ'ifesiyle yekdil ve yekcihet ve mezbûrı sizden isterim diyü üzerlerine şerʿan bir nesne sâbit ve zâhir olmadın bin yüz elli [ ] senesinde hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve taʿarruz fuzûlî yüz yiğirmi guruşların ahz ü gasp eyledüğünden maʿadâ kazâ-i mezbûrede sâkin karye-i mezbûr sipâhîsi olan Monla İbrâhim dimekle maʿrûf kimesne dahı cebren ve zulmen bir tüfenklerin alup ziyâde gadr ve teʿaddî eylediklerin bu bâbda daʿvâlarına muvâfık müteʿaddid fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüp fetvâ-yı şerîfeleri mûcebince şerʿle görilüp mezbûrların hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve bi-gayr-ı hak fuzûlî ve cebren ahz ü gasp eyledikleri tüfenk ile ol- mikdâr ... temâmen tahsîl ve girü kendülere alıvirilüp icrâ-yı şerʿ ve ihkāk-ı hak teʿaddîleri menʿ ü defʿ olunmak bâbında hükm-i hümâyûn recâ eyledüği ecilden mahallinde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1158

**d.4, s.87, h.313**

Filibe kazâsına [ve] nâibine hüküm ki:

Medine-i Filibe sâkinlerinden el-Hâc Ahmed *zîde kadrühû* gelüp yine medine-i mezbûre sâkinlerinden züʿamâdan İsmâil Ağa dimekle maʿrûf kimesne kazâ-i mezbûra tâbiʿ Ada ve tevvâbiʿi kurâlarının elli altı ve elli yedi senelerinde iki sene bir tahvîl ile zabt buna maʿlûmü'l-mikdâr guruşa der-ûhde ve iltizâm iki senelik bedel-i iltizâmın temâmen bunun yedinden ahz ü kabz idüp baʿdehû bu dahı kurâ'-i merkūmeyi elli altı senesinde zabt ve vâkıʿ olan mahsûlâtı ahz ü kabz itmekle elli yedi senesinde dahı bir vech-i muharrer zabt itmek üzre iken henüz zabt itmeden mezkûr İsmâil elli yedi senesinde kurâ'-i merkūmeyi tekrar ahara der-ûhde ve tarafından virilen temessük mûcebince kurâ'-i merkūmı zabt ve mahsûlâtı ahz ü kabz itdirilüp buna gadr-ı küllî itmekle bu dahı elli yedi senesine mahsûben sinîn-i merkūmenin bedel-i iltizamından mezkûrun zimmetinde kalan bin yüz guruşunı mezkûrdan talep ve almak murâd eylediğinden bî-vech-i şerʿ-î edâda teʿallül ve muhâlefet eylediğinden gayrı yine mezbûrun zimmetinde sene-i merkūmeden berü karz-ı şerʿîden bâ-temessük dört yüz on guruşun dahı virmeyüp hâlâ zimmetinde kalduğun ve hâlâ minvâl-i meşrûh üzre olduğun müşaʿar sen ki Filibe kazâsı nâibiʿ Mevlânâ Hâfız Mustafa *zîde ilmühûsun* tarafından dahı arz olduğun ve bu bâbda Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildirüp şerʿle görilüp vech-i meşrûh üzre mezkûrun zimmetinde sâbit olan bin beş yüz on guruş hakkı tahsîl ve bî-kusûr kendüye alıvirilüp ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe ve ihkāk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eylediği ecilden mahallinde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 1158

**d.4, s.89, h.320**

Filibe monlasına hüküm ki:

Filibe kazâsı kurâsı reʿâyâları gelüp bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen tekâliflerin cemʿine me'mûn ve hukūk ve rüsûmun dahı zâbitlerine kānûn ve defter mûcebince edâ idüp kusûrları olmayup bir vechile dahl olunmak îcâb itmez iken sen ki *Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin* tarafından husûmet ve meccânen her bir karyeye odun tevziʿ ve murâsele ile üç beş atlu derd(?) ve ve tedârik eyledikleri odunların yerlerinden akçesiz meccânen ahz eylediklerinden gayrı kolcılık nâmıyla ve sâir nice gûne zulm ve teʿaddî ve husûmet ve meccânen yem ve yiyecek mutâlebesiyle reʿâyâ fukarâsı hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve mugâyir-i kānûn-ı münîf ve bi-gayr-ı hak teʿaddî ve rencide itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin hılâf-ı şerʿ ve kānûn teʿaddî itdirilmemek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 1158

**d.4, s.90, h.325**

Filibe mollasına hüküm ki:

Etbâ-i sipâhîyân tekāʿüdlerinden yevmî yedi akçe ulûfeye mutasarrıf Ali İbrâhim Zağra-i atîk gelüp mezkûr emekdâr ve ʿalîl olmağla Filibe Nezâreti Mukataʿası malından para vürûd olmak üzere ulûfe-i mezkûre berât-ı şerîfemle mutasarrıf olmağla beratı mûcebince müstehakk oldığı ulûfesini mukātaʿa-i mezbûre nâzırı olup hâlâ Filibe'de sâkin [ ] nâm kimesneden talep ve almak murâd eyledikde kâh noksan ve kâh pirince tekâlifi ile teʿaddî ve rencideden hâlî olmaduğun bildirüp beratı mûcebince müstehakk oldığı ulûfesi temâmen alıvirilüp ol-vechle noksan tekâlifi ile ve sâir nihâne ile te'allül ve tereddüd itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve Hazîne-i âmiremde mahfûz olan Anadolı muhâsebesi defterlerine nazar oldukda ulûfe-i mezkûr Filibe nezâreti mukātaʿası malından olmak üzre pâre derûn olmak üzre Ali İbrâhim Zağra-i atîk üzerinde oldığı mestûr ve mukayyed bulunmağın berat-ı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i Ra sene 1158

**d.4, s.92, h.331**

Filibe kazâsı nâibine [ve] Sofya mütesellimine hüküm ki:

Filibe kazâsı müzâfatından [ ] nâhıyesine tâbiʿ İstanimaka nâm karye sâkinlerinden Murâd nâm kimesne gelüp yine karye-i mezbûre sâkinlerinden İsmâil Çelebi ve Hasan Çelebi ve Ali Beşe ve Hüseyin Beşe ve Ahut(?) Hasan Ağa ve Monla Ahmed ve Yûsuf ve Monla İbrâhim dimekle maʿrûf kimesnelerden bin yüz elli [ ] senesinde istikrâz eyledüği iki yüz kırk üç guruş beher sene bunun üzerine devr-i şerʿî ve iltizâm-ı rıbh olunmuş değil iken mezbûrlar şirrete sülûk ve mezrâʿ nâmıyla hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve bilâ devr-i şerʿî maʿlûmü'l-mikdâr guruş ahz idüp gadr itmeleriyle bu dahı bilâ devr-i şerʿî aldıkları akçesin aslına zımm ve ziyâdesin talep eyledikde virmediklerinden gayrı bilâ devr-i şerʿî müzâyede talebiyle dahı hılâf-ı şerʿ-i şerîf nizâʿdan hâlî olmadukların ve bu bâbda Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildirüp mûcebince şerʿle görilüp icrâ-yı hak olunup ol-vechle olan teʿaddîleri menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 1158

**d.4, s.94, h.337**

Filibe mollasına [ve] Sofya mütesellimine hüküm [ki]:

Kazâ-i mezbûr müzâfâtından Göpsi nahıyesine tâbiʿ Drama nâm karye ahâlîlerinden el-Hac Mehmed'in Abdullah ve el-Hac Abdullah ibn-i el-Hac Mahmud ve Ali Hoca ibn-i el-Hac Mahmud ve Monla Ali ibn-i el-Hac Mustafa ve dahı sâirleri gelüp bunların karyeleri merhûm ve mağfûrü'n-leh Sultân Süleyman Hân tâbe serahû evkāfı karyelerinden olmağla karye-i mezbûre hudûdı dâhilinde vâkıʿ kadîmden berü koruya geldikleri resmlü korularından âharın bir vechle alâka[sı] olmayup dahl olunmak îcâb itmez iken yine evkāf-ı mezbûre karyelerinden nâhıye-i mezbûra tâbiʿ Tatarlar nâm karye ahâlîlerinden Mustafa hâce bin Şabân ve Mehmed Çorbacı bin Mustafa ve Ahmed Çorbacı bin Mustafa ve Hasan bin Ali ve Receb bin Şabân ve İbrâhim bin Şaban dimekle maʿrûf kimesneler ile ve dahı sâirleri bunların zikr olunan korularına hılâf-ı kānûn ve kadîme mugâyir müdâhale ve isticârın kıtʿa ve gadr ve teʿaddî itmeleriyle bundan akdem murâfaʿa-i şerʿ-i şerîf olduklarından ol-mahal cibâl-i mübâhadan olmayup bunların kadîmden berü koruya geldikleri resmlü koruları olduğı şerʿân zâhir ve mezbûrların hılâf-ı kānûn ve kadîme mugâyir gadr ve teʿaddîleri menʿ birle taraf-ı şerʿden hüccet-i şerʿiyye virilmişiken yine memnûʿ ve mündefiʿ olmayup mugâyir-i huccet-i şerʿiyye ol- vechle teʿaddî ve bundan esbak mezbûrların koruya mezkûre taʿarruzları defʿ olunmak içün emr-i şerîfim virilmişiken mezkûrlar karye-i mezbûre zâbiti ile yekdil ve emr-i şerîfi yerlerinden bir takrîb ile ahz ve zâyiʿ oldı diyü illet ile rencide ve remîdeden hâlî olmadıkların bildirüp huccet-i şerʿiyyeler mûcebince amel olunup mezbûrların hılâf-ı kānûn ve mugâyir-i kadîm dahl ve taʿarruzları menʿ ü defʿ ve bunlara zabt itdirilmek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 1158

**d.4, s.96, h.347**

Rûmili vâlisine ve Filibe mollasına hüküm ki:

Filibe kazâsı müzâfâtından Göksu nâhıyesine tâbiʿ Medreseli nâm karye ahâlisi gelüp yine karye-i mezbûre sâkinlerinden ... Göle oğlı Mustafa ve oğlı Mehmed ve Hasan nâm kimesneler bin yüz elli ... kendü hâllerinde olmayup dâr-ı ʿibâdullâhı ızrâr kasdıyla evlerini basup korularına gâret ve bâkire kızlarına fiʿl-i şenîʿa kasd ve bunun ... zulm ve teʿaddî ve heng-i arz ve ziyâde fesâd itmeleriyle bundan akdem maʿrifet-i

şerʿine ve teʿaddîlerinin menʿ içün iʿlâmı şerʿ virilmeğin mezbûrlar şerʿ-i şerîf ve zâbitlere idâre itmeyüp ol-vechle ahvâl-i fukarâ diğer-gûn ve perâkende olmalarına bâʿis oldukların bildirüp zâbitleri maʿrifiyle şerʿle görilüp mezbûrların ol-vechle zâhir olan teʿaddîleri menʿ ve icrâ-yı şerʿ ve ihkāk-ı hak olunmak bâbında hükm-i şerîfim recâ eylediği ecilden mahallinde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R sene [1]158

**d.4, s.99, h.359**

Filibe monlasına hüküm ki:

Züʿamâdan Ebûbekir Devatdâr-ı Sadr-ı âlî *zîde kadrühû* gelüp Paşa Sancağında Filibe nâhıyesinden Burusça(?) nâm karye ve gayrıdan on bin beş yüz ber-vech tekmîl yiğirmi bin akçe zeʿâmete berat-ı şerîfemle mutasarrıf olup zeʿâmete berat-ı şerîfemle mutasarrıf olup zeʿâmetinin Baş Kalemi olan karyeye ... Uzunca nâm-ı diğer Bilas Bekirli ... ... diyü Defter-i hâkānîde mukayyed ve müstakilen mûmâ-ileyhin kayd ve beratına dâhil olmağla karye-i mezbûreye ve mümtâz ve mü'ayyen hudûdı dâhilinde kadîmü'l-eyyâmdan ... berü öşr ve resmi zeʿâmeti tarafından alınagelen yerlerine hâricden dahl olunmak îcâb itmez iken civârında vâkıʿ [ ] ve [ ] nâm karyelerin zaʿîm ve sipâhîleri mücerred ve tamʿ-ı hâmlarından nâşî karye-i mezbûreye ve hudûdı dâhilinde vâkıʿ öşr ve resmi zeʿâmeti tarafından alınagelen yerleriçün mutasarrıf oldukları karyelerin hudûdı dâhilinde olan yerlerden olmak üzre fuzûlî müdâhele ve mukaddemâ şerʿle görüldükde ... ... ... ... ... deresi Kuzgun Pınar ve Çenberli Dere ve Kadı Pınarı Mankoçlu(?) Yaylası ve Çınar Ağacı ve Çeşme Sarı ... timarıve Hacı Hasan minâresi ve Sarı Saltık Kilisesi ve Çetreliden Derkuş(?) deresi ve Ebe(?) Değirmeni ve iki kardaş(?) ... gölgesi ve Dere Pınar(?) ... hudûduyla ile mahdûd birle mûmâ-ileyhin zeʿâmeti karyesinin mümtâz ve muʿayyen hudûdı dâhilinde olan yerlerde alup öşr ve resmi kadîmden zeʿâmeti tarafından eline gelen yerlerden aldığı şerʿan sâbit ve zâhir ve mezbûrlar bî-vech ve mugâyir-i kadîm müdâheleden menʿ birle Filibe kādısı arz ve mûcebince emr-i şerîfim virilmişken mezbûrlar memnûʿ olmayup mugâyir-i kadîm kemâ fi'l-evvel müdâhale ve gadr eylediklerin bildirüp Defter-i hâkānî ve kadîmîsi amel ve mugâyir-i kadîm mezbûrların bî-vech müdâheleleri menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûznâmçe-i mezbûr ve Defter-i icmâl ve mufâssala mürâcaʿat olundukda Filibe nâhıyesine tâbiʿ otuz yedi nefer reʿâyâ ile karye-i ... nâm-ı diğer ... derler ve tahtında resm ... ... yapılarak hudûdı bir cânibi yol üzerinde olan kiliseye ve bir cânibi ... ... deresine ve bir cânibi ... ile mezbûrîn ...

mâbeyninde Hacı Hasan mandırasıyla madûddur ... Hacı Hasan ki ... sene yüz otuz yekûn maʿa ... üç bin akçe yazu ile Defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve Defter-i icmâlde maʿa gayrıhı birikdirilüp on bin beş yüz akçe bir icmâl ve icmâl-i mezbûre ber- vech-i tekmîl yiğirmi bin akçelik ... hâlâ berat-ı şerîfemle mûmâ-ileyh Ebûbekir devetdâr-ı Sadr-ı âlî *zîde kadrühûnun* üzerinde oldığı mukayyed olmağın Defter-i hâkānî mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene [1]158

**d.4, s.139, h.501**

Rumili vâlisi Sadr-ı esbak vezîrim Abdullah Paşa'ya ve Filibe kādısına hüküm ki:

Erbâb-ı timardan Ahmed veled-i Hamâmcı nâm sipâhi gelüp Paşa sancağında Tatarpazarı nâhıyesinde Segirlü(?) nâm karye ve gayrıdan sekiz bin akçe timara berat-ı şerîfemle mutâsarrıf olup Filibe nâhıyesine tâbiʿ bin iki yüz akçe yazusı olan Eslak(?) nâm-ı diğer Badecik(?) nâm karye müşterekiyle kayd ve beratına dâhil olmağla karye-i mezbûre perâkende ve perîşân ve karye-i mezbûre harâb olduğundan karye-i mezbûre beynûn-nas ... ... diyü meşhûr olup ... karye-i mezbûre toprağında Defter-i hâkānîde mukayyed kadîmî yaylâk olmamağla karye-i mezbûre toprağında vâkıʿ otlaklarına zamânında hâricden Ahmed nâm kimesne koyunların getürüp otundan ve suyundan intifâʿ idüp öşr ve resm gibi bir nesne virmedüğünden mezbûr Ahmed'den kānûn üzre otlak resmi talep eyledikde otlak resmini maktûʿan virmek üzre ... temessüküm vardır ... ol- yerler yaylâklar diyü hılâf-ı Defter-i hâkānî iddiʿâ ile kānûn üzre otlak ve resmini virmekde teʿallül ve muhâlefet idüp timarı mahsulne küllî gadr olunduğun bildirüp kānûn üzre otlak resmi alıvirilüp maktûʿan virmeye teʿallül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin Defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûn ve Defter-i icmâl ve mufassala mürâcaʿat olundukda Filibe nâhıyesine tâbiʿ yiğirmi altı nefer gebrân reʿâyâ ve hâsılı tahtında ism ve bedel-i öşr alât yekûn minʿ gayrıhâ bin iki yüz akçe yazı karye-i ... nâm-ı diğer Bilecik(?) ... diyü Defter-i mufassalda tahrîr kalemiyle tahrîr ve Defter-i icmâlde yine nâhıyesine tâbiʿ Fulukarca(?) nâm karye ve gayrı ile birikdirilüp on beş bin akçe zeʿâmet diyü bir icmâl ve icmâl-i mezbûrun beş bin akçesi Defter-i hâkānîde mukayyed olduğun üzre Ahmed veled-i Hamâmcı Halil bâkīsi müşterekleri koyundan olmağın ber- mûceb-i Defter-i hâkānî bâlâda zikr olunan karye-i ... nâm-ı diğer ... olmazuz muraʿfayla Ahmed ile müşterekleri taraflarından zabt olunmak iktizâ eyledüğün bi'l-fiʿl defter emîni olan

Hasan *dâme mecdühû* arz itmeğin defter emini mûmâ-ileyhin arz mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 1158

**d.4, s.141, h.507**

Filibe kādisına ve [ ] kādısına ve Çeryan(?) kazâsı nâibine hüküm ki:

Molla Mehmed nâm kimesne gelüp bunun Çeryan kazâsı sâkinlerinden Süleyman ve Hasan oğlı Hasan vekîli Halil nâm kimesne zimmetlerinde bin yüz elli [ ] senesinden berü beş yüz guruş alacak hakkı olup talep ve almak üzre iken mezbûrlar mücerred virmemek kasdıyla firâr ve taht-ı kazâlarınızda mürûra u ubûr üzre oldukların bildirüp bulundukları mahalde mezbûrların zimmetlerinde olan ol-mikdâr guruş hakkı bi't-temâm tahsîl ve alıvirilmek bâbında emr-i şerîf recâ eyledikde bulundukları mahalde şer'le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 1158

**d.4, s.143-144, h.510**

Sofya ve Filibe kādılarına İzladi ve Hayrabolı ve [ ] Kādılarına ve Dimetoka ve Tatarpazarı ve İpsala kazâları nâiblerine hüküm ki:

Hassa silahşorlarımdan olup nişân-ı hümâyûnum virilen Dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından Mehmed Gâlib *zîde mecdühû* gelüp Niğbolu ve Paşa ve Vize Sancaklarında İzlâdi ve gayrı nâhıyelerde vakf nâm karye ve gayrıdan iki bin sekiz yüz elli yedi akçe ze'âmete berat-ı şerîfemle mutasarrıf olup İzladi nâhıyesine tâbi' ze'âmetinin baş kalemi olan karye-i vakf ve icmâline dâhil olan kurâ müstakılen ve Paşa sancağında Sofya nâhıyesine tâbi' mezraʿa-i ... ve Tatarpazarı nâhıyesine tâbi' karye-i Çağırganlu ve Filibe nâhıyesine tâbi' Karasî ve yine Tatarpazarı nâhıyesine tâbi' Timurlar ve Dimetoka nâhıyesine tâbi' korı ve mezrâʿ ve İpsala nâhıyesine tâbi' karye-i Hâce Ali nâm-ı diğer Kara Yörük ve icmâllerine dâhil olan kurâ ve mezrâʿ ve yine Dimetoka nâhıyesinin karye-i ... ve karye-i ... mezkûr der-nezd-i karye-i Hacı Ali ve beratı hâric ez-defter Vize sancağında Hayrabolı Nâhıyesine tâbi' haklu maʿa ... nâm karyeler dahı müşterekleriyle mûmâ-ileyhin kayd ve beratına dâhil olmağla Paşa sancağında salifü'l- beyân karyeler ve icmâllerine dâhil olan kurâ ve mezrâʿı ve hâric ez-defter diyü mukayyed olan Ese(?) ve ... ve Hayrabolı nâhıyesine tâbi' karye-i Meraklu(?) ma'a ... el-mezbûrûndan müşterekleri olanlar ber-mûceb-i Defter-i hâkānî kurâ-i mezbûrenin vâkı' olan mahsulât ve rüsûmâtından beratları yazularına göre

hisselerine düşeni almağa kanâʿat itmeyüp hılâf-ı Defter-i hâkānî beratları yazularından ziyâdeye tecâvüz ve mûmâ-ileyhin hissesine isâbet iden mahsûl ve rüsûm defʿa müdâhale ve zeʿâmeti mahsûlüne gadr-ı külli eylediklerin bildirüp İzlâdi nâhıyesine tâbiʿ karye-i vakf ve icmâline dahl olan kurâ ve mezâriʿ mûmâ-ileyhin tarafından subaşısı olan [ ] *zîde kadruhûya* müstakilen ve Paşa ve Vize sancaklarında sâlifü'l-beyân hâric ez-defter karyeler ve zikr olunan icmâller dâhilinde olan kurâ ve mezâriʿ dahı müşterekleriyle subaşısı mezkûra zabt ve vakf ve icmâline dâhil kurâ ve mezâriʿin vâkıʿ olan mahsûl ve rüsûm müstakilen ve zikr olunan sancaklarda vâkıʿ kurâ ve mezâriʿin dahı vâkıʿ olan mahsûlât ve rüsûmâtından berat yazusuna göre hissesine isâbet iden temâmen ahz ü kabz itdirilüp müştereki olanları ve taraflarından adamlarını hılâf-ı Defter-i hâkānî beratları yazularından andan ziyâdeye tecâvüz itdirilmeyüp menʿ ü defʿ olunmâk bâbında emr-i şerîfim recâ ve Defterhâne-i âmiremde mahfûz olan Rûznâmçe-i hümâyûn ve Defter-i icmâl ve mufassala mürâcaʿat olundukda İzladi nâhıyesine tâbiʿ karye-i vakf ve maʿa gayrıhı yiğirmi bir bin akçe bir icmâl ve temâmen mûmâ-ileyh müteferrika Mehmed Gâlib *zîde mecdühûnun* kaydında olup Paşa sancağında Tatarpazarı nâhıyesine tâbiʿ on bir bin akçe yazar karye-i Çağırkanlu(?) Defter-i icmâlde tahrîr ve üç bin sekiz yüz akçesi ifrâz ve Filibe nâhıyesine tâbiʿ dört bin beş yüz akçe yazar kara Yahya(?) karyesinin bin beş yüz akçesi ve ve Sofya nâhıyesinde mezraʿa-i ... ve maʿa gayrıhı birikdirilüp on bin akçe an zeʿâmet diyü bir icmâl ve temâmen mûmâ-ileyh Mehmed Gâlip *zîde mecdühûnun* kaydında olup ve karye-i Çakır Atlu(?) el mezbûrenin on bin akçe yazusundan iki bin beş yüz akçesi dahı ifrâz ve maʿa gayrıhı birikdirilüp yedi bin yüz akçe bir icmâl ve icmâl-i mezbûrun altı bin akçesi Osman'ın timarı ve yedi yüz elli akçesi dahı yanına ve Paşa Sancaklarında ... ve gayrı nâhıyelerde ... nâm karye ve gayrıdan altmış iki bin üç yüz altmış bir akçe zeʿâmete mutasarrıf Dergâh-ı muʿallâm müteferrikalarından el-Hac Mehmed hazînedâr-ı sadr-ı sâbıkın zeʿâmeti aklâmından olup ve yine icmâl-i mezbûrun üç yüz yetmiş beş akçesi Siroz nâhıyesinde Kara Buhur(?) Çeltükçü ve gayrıdan kırk beş bin iki yüz otuz yedi akçe zeʿâmete mutasarrıf tekāʿüd Ali veled-i Hüseyin ve üç yüz yetmiş beş akçesi dahı ... nâhıyesinde ... nâm karye ve gayrıdan on dört bin üç yüz yetmiş beş akçe timara mutasarrıf Ali veled-i Aydın kayıdlarında olup ve karye-i Çağırganlu(?) el-mezbûrenin yazulı mezkûresinin bin dört yüz akçesi dahı ikrâr ve maʿa gayrıhı iki bin akçe bir icmâl ve temâmen Filibe nâhıyesinde ... Seydi nâm karye ve gayrıdan üç bin sekiz yüz akçe timara mutasarrıf Hüseyin kaydında olup ve yine karye-i Çağırganlu el-mezbûrenin yazu-yı mezkûresinden bâkī üç bin üç yüz akçesi yine Tatarpazarı nâhıyesinde ... nâm

karye ve maʿa gayrıhı birikdirilüp altı bin akçe bir icmâl ve temâmen Yûsuf veled-i Hüseyin'in timarı ve Filibe nâhıyesine tâbiʿ karye-i Kara Yahya(?) el-mezbûrenin dört bin beş yüz akçe yazu-yı mezkûresinden bin beş yüz akçesi dahı ifrâz ve yine Filibe nâhıyesine Alice(?) nâm karye ve maʿa gayrıhı yiğirmi bir bin akçe zeʿâmet diyü bir-icmâl ve temâmen karye-i Alice(?) ve gayrıdan yiğirmi iki bin akçe zeʿâmete mutasarrıf Dergâh-ı muʿallâm müteferrikalarından Mustafa Saʿidin kaydında olup ve karye-i Kara Yahya(?) el-mezbûrenin yazu-yı mezkûresinden bâkī bin beş yüz akçesi ve dahı ikrâz ve Tatarpazarı nâhıyesine tâbiʿ karye-i Köselü Ali ve maʿa gayrıhı yedi bin altı yüz akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun üç bin akçesi karye-i Köselü Ali el-mezbûre ve gayrıdan beş bin tokuz yüz elli beş akçe timara mutasarrıf tekāʿüd Mustafa ve yüz elli akçesi dahı Zağra-i Eskihisâr nâhıyesinde Karacadağ nâm karye ve gayrıdan beş bin yedi yüz kırk akçe timara mutasarrıf Sâlih ve üç bin akçesi dahı yine karye-i Köselü Ali ve gayrıdan beş bin tokuz yüz elli beş akçe timara mutasarrıf Mustafa veled-i Hüseyin oda-i hassa-i hisse-i bostaniyân ve bin üç yüz akçesi dahı Filibe nâhıyesinde Kurd nâm karye ve gayrıdan yiğirmi tokuz bin üç yüz yiğirmi akçe zeʿâmete mutasarrıf Dergâh-ı muʿallâm müteferrikalarından Ali veled-i Veli bâkīsi müşterekleri kayıdlarında olup ve yine Tatarpazarı nâhıyesine tâbiʿ iki bin dört yüz akçepazar yağmurlar nâm karye Defter-i icmâlde maʿa gayrıhı birikdirilüp on sekiz bin üç yüz akçe zeʿâmet diyü ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun on iki bin üç yüz akçesi mûmâ-ileyh müteferrika Mehmed Gâlib'in kaydında ve altı bin akçesi dahı karye-i mezbûre ve gayrıdan sekiz bin akçe timara mutasarrıfâ Mehmed veled-i Süleyman'ın kaydında olup ve İpsala nâhıyesine tâbiʿ karye-i Hâce Ali nâm-ı diğer Kara Yörük(?) Defter-i icmâlde yedi bin akçe yazu-yı ile tahrîr ve müstakil bir icmâl ve icmâl-i mezbûrun bin akçesi yine mûmâ-ileyh Mehmed Gâlib'in zeʿâmeti mülhâkātı ve altı bin tokuz yüz akçesi dahı Dimetoka nâhıyesinde Hacı Ali Viran nâm karye ve gayrıdan otuz yedi bin altı yüz elli bir akçe zeʿâmete mutasarrıf Dergâh-ı muʿallâm müteferrikalarından Ahmed ser-çukādâr hassa-i sâbık *zîde mecdühûnun* zeʿâmeti mülhakātı ve yine Dimetoka nâhıyesine tâbiʿ hâriç ez-defter bin beş yüz akçe bazar ... karyesinin beş yüz akçesi yine mûmâ-ileyh Mehmed Gâlib ve bin akçesi Ahmed ser-çukādâr-ı hâssanın kaydlarında ve yine Dimetoka nâhıyesine tâbiʿ hâriç ez-defter ber-vech-i tahmîn üç yüz akçe yazar karye-i mezbûr der-nezd-i karye-i Hacı Ali ve Virâne'nin dahı yüz akçesi mûmâ-ileyh Mehmed Gâlib'in zeʿâmeti mülhakātı ve iki yüz akçesi Ser-çukādâr-ı hassa Ahmed *zîde mecdühûnun* kaydında olup ve Vize sancağında ... nâhıyesine tâbiʿ altı bin beş yüz elli sekiz akçe yazu ile karye-i Kayaklık(?) ... diyü tahrîr ve beş yüz elli sekiz akçesi ... an timar diyü mûmâ-ileyh

Mehmed Gâlib'in ze'âmeti eflâk(?) bâkīsi müştereki kaydında oldığı mestûr ve mukayyed olunmağın Defter-i hâkānî mûcebince amel bulunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 1158

**d.4, s.153, h.540**

Rumili vâlisi Sadr-ı esbak vezîrim Abdullah Paşa'ya ve Filibe monlasına hüküm ki:

Kazâ-ı mezbûrdan zü'emâdan İbrâhim *zîde kadruhû* Südde-i Sa'âdetime arz-ı hâl idüp bunun zevcesi [ ] nâm hâtûn bunun menzilinden bundan ... bi-gayr-i hak zevc idüp bin yüz elli [ ] senesinde bir müddet kazâ-i mezbûrda babası [ ] nâm kimesnenin menzilinde taşrada sâkin olup müddet-i mezbûrede şer'an nafakaya müstahak değil iken mezbûra hılâf-ı şer'-i şerîf ol-müddet içün nafaka mutâlebesiyle te'addîden hâlî olmaduğun ve bu bâbda da'vâsına muvâfık Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüp fetvâ-yı şerîfesi mûcebince şer'an görilüp mezbûrenin hılâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i fetvâ-yı münîf ol-vechle gadr ve te'addîsi men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin şer' le görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 1158

**d.4, s.164, h.576**

Filibe kādısına hüküm ki:

Nikola nâm zimmî gelüp bu Çoban tâ'ifesinden olmağla koyun almak içün bin yüz elli [ ] senesinde kendü hâlinde gider iken kazâ-i mezbûrda kıptî tâ'ifesinden Ali ... nâm çeribaşlar kendü hâllerinden nâşî birbirleri ve hevâlarına tâbi' yine kıptî tâ'ifesinden kazâ-ı mezbûrdan on sekiz nefer kıptî ile ittifâk ve bunun esnâ-i rahda kazâ-i mezbûr müzâfâtından Karlıova nâhıyesine karîb bir mahalde buluna ... yanında mevcûd nükūd yüz guruş akçesiyle esvâbların ahz ü gasp ve buna ... ve darb-ı şedîd ile darb ve evledi diyü bırakup gidüp baʿdehû aklı başına gelüp kalkup cizyedârlarına varup talep ve cizyedârları muʿayyen olup bir tarîkle esvâblarını ahz ve mezbûrlar yüz guruşını dahı aldıkların ... ve iʿtirâf itmişler iken virmeyüp hâlâ zimmetlerinden kalup ol-vechle mağdûr olduğun bildirüp zâbitleri olan cizyedârları maʿrifetiyle şerʿle görilüp mezbûrların hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve bi-garez cebren ahz ü gasp eyledikleri ol-mikdâr guruş temâmen tahsîl ve mezbûrlardan girü kendüye alıvirilüp icrâ-yı şerʿle ve ihkāk-ı hak olmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eylediği ecilden mahalinde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî Evâ'il-i B sene 1158

**d.4, s.172, h.599**

Filibe nâibine hüküm ki:

Senki Filibe Nâibi Mevlânâ Hâfız Mustafa *zîde ilmühûsun* mektûp gönderüp medîne-i Filibe kazâsına tâbiʿ Yerşece(?) nâm karyede vâkıʿ çakırcı yuvacısı arâzîsine mutasarrıf olan Manol veled-i Nikola nâm zimmî Meclis-i şerʿe varup karye-i mezbûrun mültezîmleri beher sene mutasarrıf oldığı arâzîye müdâheleden hâlî olmayup zemîn-i müdâheleleri menʿ olunmak bâbında yedine birkaç kıtʿa emr-i alîşân dahı iʿtâ olunmuşiken mültezim-i mezbûrlar iʿlâm-ı itâʿat ile taʿcîzden hâlî olmamağla baʿde'l-yevm arâzî-yi mezkûrenin daʿvâsı mahallinden istimâʿ olunmayup Âsitâne-i Saʿâdetde görülmek üzre müdâhale olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek bâbında sen ki Filibe nâibi mûmâ-ileyhsin arz ve Dîvân-ı Hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâcaʿat olundukda hassa çakırcı ocağına mahsûs Defter-i hâkānîde mukayyed Şah Sultan Evkāfı karyelerinden Kurusça(?) nâm karye toprağında vâkıʿ baştine arâzîsine mugâyir Defter-i hâkānî müdâhale ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince husûs-ı mezbûr vukūf-ı nâmı olunmalarından sülûk olundukda münâziʿ febihâ olan yerler çakırcı tarafından zabt olunagelen kadîmî baştine beratın oldığını haber virdiklerin sâbıkā Filibe Kādısı Muhammed Emîn arz itmeğin sâlifü'z-zikr baştine beratı olup öşr ve resmi çakırcı yuvacısı tarafından alınagelen arâzi kemâkân zabt ve kadîmîsi üzre öşr ve resmi ol tarafda ahz itdirülüp vakf-ı mezbûr mütevellîleri ve mültezimlerinin Defter-i hâkānî ve kadîme mugâyir müdâhale ve teʿaddîlerin menʿ ü defʿ olmak üzre mesfûr Manol zimmîye istidʿâsıyla elli altı senesinde bir kıtʿa emr-i şerîf virildikden sonra müteveffâ Zal Mahmud Paşa zevcesi Şâh Sultân Evkāfı karyelerinden Filibe nâhıyesine tâbiʿ Kuruşça(?) nâm karye toprağında çakırcı yuvacısı baştinesi yoğiken Manolaki nâm zimmî vakıf-ı arâzîye müdâhale ve hılâf-ı Defter-i hâkānî vakfa gadr sevdâsında olmağla hılâf-ı kānûn ve mugâyir-i Defter-i hâkānî müdâhalesi menʿ ve bundan sonra dahı arâziye müdâhale ile memnûʿ olmaz ise Âsitâne'ye havâle olunmak içün mütevellî-i vakf-ı mezbûr iltimâsıyla dahı elli yedi senesinde bir kıtʿa emr-i şerîf virildiği mukayyed bulunmağın mukaddemâ ber-mûceb Defter-i hâkānî ve Reissülküttâbım iʿlâmıyla sâdır olan emr-i şerîf mûcebince amel olunmak içün müceddeden emr-i şerîfim sudûrını bi'l-fiʿl Reissülküttâbım el-Hac Mustafa *dâme mecdüh*û iʿlâm itmeğin iʿlâmı mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene [1]158

**d.4, s.175, h.611**

Rûmili vâlisi Sadr-ı esbâk vezîr Abdullah Paşa'ya ve Filibe monlasına hüküm ki:

Kazâ-i mezbûr müzâfâtından Konuş nâhıyesine tâbiʿ Vedine nâm karye ahâlîsi gelüp karye-i mezbûrede sâkin bin yüz elli [ ] senesinde bundan akdem subaşıları olan Hacı Osman nâm kimesne zimmetinde on üç kise akçe hakları olup ve mukaddemâ ikrârıyla rü'yet olmuşiken mezkûr ziyâde mütegallibeden olmağla bir vechle tahsîl ve icrâ-yı hak olunmayup gadr-ı küllî olunduğun ve bu bâbda Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüp fetvâ-yı şerîfeleri mûcebince şerʿle görilüp mezbûrun zimmetinde sâbit olan ol mikdâr akçe hakları tamamen tahsîl ve bî-kusûr alıvirilüp te'allül ve tereddüd itdirülmeyüp icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden mahallinde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 1158

**d.4, s.175, h.612**

Rûmili vâlisi sadr-ı esbak vezîrim Abdullah Paşa'ya ve Filibe monlasına hüküm ki:

Kazâ-yı mezbûr müzâfâtından Konuş nâhıyesine tâbiʿ Vedne(?) nâm karye ahâlisi Südde-i Saʿâdetime arz-ı hâl idüp karye-i mezbûrdan sâkin bin yüz elli [ ] senesinde bundan akdem kocabaşıları olan Aharbayot(?) nâm zimmî zimmetinde yedi kise akçeleriyle otuz iki guruş hakları olup ve mukaddemâ mesfûrun ikrârıyla sâbit olmuşiken mesfûr ziyâde mütegallibeden olmağla bir vechle tahsîl ve icrâ-yı hak olunmayup gadr-ı küllî olunduğun ve bu bâbda daʿvâsına muvâfık Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüp fetvâ-yı şerîfeleri mûcebince şerʿle görilüp mesfûrun zimmetinde sâbit olan ol-mikdâr akçe hakları temâmen tahsîl ve bî-kusûr alıvirilüp te'allül ve tereddüd itdirülmeyüp icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden mahallinde şerʿle görülmek [içün] emrim yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 1158

**d.4, s.176, h.616**

Rûmili vâlisi Sadr-ı esbak vezîrim Abdullah Paşa ve Filibe monlasına hüküm ki:

Kazâ-i mezbûr müzâfâtından Konuş nâhıyesine tâbiʿ Vedine nâm karye ahâlisi Südde-i Saʿâdetime arz-ı hâl idüp bunların karyeleri toprağında nâhıye-i mezbûre tâbiʿ İstanimaka nâm karye ahâlisinden [ ] ve [ ] ve dahı baʿzılarının bi'l-fiʿl zabt ve

tasarrufunda tekâlif-i îcâb ider hâneye bağlu bağ ve sâir emlâkları olmağla avârız ve imdâd-ı seferiye ve sâir emr-i şerîfimle vâkıʿ takâlifden aʿlâ ve evsat ve ednâ iʿtibâryla tahrîrâtına göre hisselerine düşeni talep eylediklerinden mezbûrlar menʿ ve memnûʿ olmalarıyla kendü tekâliflerini tahkīk ve bunlara çekdirüp hılâf-ı kānûn gadr olunduğun ve bu bâbda daʿvâlarına muvâfık Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüp fetvâ-yı şerîfeleri mûcebince amel olunup tahammüllerine göre hisselerine düşen bunlar ile maʿan edâ itdirilüp hılâf-ı kānûn teʿallül itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fevâ'il-i C sene 1158

**d.4, s.178, h.622**

Rûmili vâlisine [ve] Filibe kādısına hüküm ki:

Gâzî Mustafa Paşa evkāfının berât-ı şerîfemle mütevellîsi el-Hac Mustafa *zîde kadrühû* gelüp Paşa sancağında Filibe nâhıyesinde altı nefer reʿâyâ ve yiğirmi yedi aded çiftlik ile karye-i Karakâfir der-nâhıyye-i Konuş ve hâsıl-ı resm-i çift ve bennâk maʿa mücerredân ve ... ve yetmiş beş akçe resm ile esyâb-ı(?) vakf-ı merhûm Mustafa Paşa der-bâlâ-yı ... bâb beş ve Câbir Hân evlâdının öşr virir ve seksen akçe resm-i ... Alâ'eddin der- tasarruf ve hak-ı mezbûr tokmak dört yekûn maʿa gayrıhâ sekiz bin akçe yazu ile Defter-i mufassalda muhârrir kalemiyle tahrîr ve Defter-i icmâlde karye-i Kara Kâfir der-nâhıye-i Koyun depesi diyü yine yazu-yı mezkûresiyle tahrîr ve dört bin akçesi ifrâz ve maʿa gayrıhı altı bin akçe an zeʿâmet diyü icmâl ve icmâl-i mezbûrun üç bin akçesi Yanya ve Paşa Sancaklarından kesre yine gayrı nâhıyelerden ... nâm karye ve gayrıdan altmış iki bin üç yüz altmış bir akçe zeʿâmete mutasarrıf Dergâh-ı muʿallâm müteferrikalarından el-Hac Mehmed Hazînedâr-ı Sadr-ı sâbık bâkîsı müştereki kaydında olmağla sâlifü'l-beyân karye toprağında Defter-i hâkānîde mukayyed beş bâb değirmân ve dört tokmak ... ... el-mezbûreyi cânib-i vakfdan zabt ve kānûn ve defter mûcebince rusûmâtı müşterekiyle zaʿîm mezbûra edâ olunup dahl olunmak îcâb itmez iken zaʿim-i mezbûr ve şerikleri kanâʿat itmeyüp zikr olunan esbâb ve dört tokmak ... ... ve vakfın değildir diyü hâsıl-ı vakfdan zabta mümânaʿat ve vakf-ı şerîfe gadr murâd eyledüğün bildirüp Defter-i hâkānî mûcebince vakf üzre amel olunup za'îm-i mezbûrı Defter-i hâkānîye mugâyir müdâhalesi menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan Rûznâmçe-i hümâyûn ve Defter-i icmâl ve mufassala mürâcaʿat olundukda vech-i meşrûh üzre olduğı mestûr ve mukayyed bulunmağın Defter-i hâkānî mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene [1]158

**d.4, s.178, h.625**

Rûmili vâlisi Sadr-ı esbak vezîr Abdullah Paşa ve Filibe monlasına hüküm ki:

Filibe'de sâkin Metropolid Naklinas(?) nâm râhip Südde-i Saʿâdetime arz-ı hâl idüp medîne-i mezbûrede Kazaiçi mahallesi mütemekkinlerinden Mumcı oğlı Manolaki nâm zimmîden bin yüz elli dört senesinde Galata'da ber-mûceb-i temessük altı yüz guruş istikrâz ve baʿdehû elli yedi senesinin Ramazânının yirminci gününde şühûd-ı mahzarında meblağ-ı mezbûrı mesfûre temâmen edâ ve teslîm olduğı kabz eyledikden sonra yedinde olan deyn temessükünü virmek üzre iken mesfûre ol-vakit firâr itmekle husûs-ı mezbûr vukūfı olanlardan tefahhüs olundukda vech-i meşrûh üzre oldığın maʿlûmü'l-esâmî zimmîlerin şehâdetleriyle zâhir ve taraf-ı şerʿden iʿlâm-ı şerʿî virilmişken mesfûrun temessüki virmekde te'allül ve ol- vechle teʿaddî ve gadr olduğun ve tarafından Pavb(?) Atnas nâm zimmîyi vekîl eyledüğün bildirüp yedinde olan iʿlâmı şerʿî mûcebince şerʿle görilüp temessüki vekîli mesfûre alıvirilüp hılâf-ı şerʿ-i şerîf te'allül ve teʿaddî ve rencide itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 1158

**d.4, s.180, h.637**

Filibe kazâsına, nâibine ve Filibe nâzırına hüküm ki:

Sen ki Filibe kazâsı nâibi Hâfız Mustafa *zîde ilmühûsun* mektûb gönderüp Âsitâne-i Saʿâdetimde sâkin olup bundan akdem hâlik olan Mihalaki nâm zimmînin medîne-i Filibe metropolidi zimmetinde bin yüz elli [ ] senesinde iki kıtʿa temessük mûcebince iki bin on guruş alacak hakkı eytâmına intikāl itmekle meblağ-ı merkūm maʿrifet-i şerʿle ve Filibe nâzırı mûmâ-ileyh Abdurrahîm mübâşaretiyle tahsîl ve edâda muhâlefet ider ise Âsitâne-i 'Aliyyeme ihzârı bâbında bundan akdem sâdır olan fermân-ı celîlü'ş-şânım mûcebince meblağ-ı mezkûr talep olundukda senden evvel metropolid olan Makarnas(?) ve Metrokni(?) nâm râhipler ol- mikdâr meblağı hâlik-i mesfûrun Mihalaki'den deyn idüp mesfûrânın deynleri olan meblağ-ı mezkûrun beş yüz guruşunun her yüzüne senede onar guruş ve bin guruşun her yüzüne senede yirmişer guruş virüp taksit edâ etmek üzre metropolitlik bana virilüp ben dahı meblağ-ı mezkûrun edâsiçün deyn-i temessüki virüp lâkin mutasarrıf deyni olmağla hâlik-i mesfûr Mihal'a iki senede meblağ-ı merkūmun kabzı olmak üzre iki yüz kırk guruş

teslîm idüp ol- mikdâr meblağın bu defʿa asl-ı mâl olmak üzre beş yüz guruşını ve iki temessükde olan meblağın üç yüz kırk guruş kabzını dahı beş yüz guruş ile maʿân teslîm ve bâkī kalan bin guruş defʿa talep olunmayup beher sene iktizâ iden mürâbahasını virmek üzre emr-i şerîfim sudûrını bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzre mesfûrun ikrârıyla sâbit olan deyni bilâ teʿallül maʿrifet-i şerʿle defʿaten tahsîl olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 1158

**d.4, s.182, h.639**

Edirne ve Selânik ve Sofya ve Filibe mollalarına [ ] ve [ ] ve [ ] kādılarına ve mahall-i mezkûrda vâkıʿ zâbıtâna hüküm ki:

[ ] nâm kimesne gelüp İstanbul sâkinlerinden Seyyîd Mahmud nâm kimesne mûmâ-ileyh iğfâl ve yedinde mevcûd olan emvâl ve eşyâsından maʿlümü'l-mikdâr nesnesin baʿde'l ihtilâs taht-ı kazâlarınızda firâr etmekle zâbıtı taʿyîn olunan [ ] Çavuş maʿrifetiyle mezbûr bulundığı mahalde ahz ve mahbûs Âsitâne-i Saʿâdetime ihzâr olunmak içün hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin siz ki mûmâ-ileyhim mezbûr Seyyîd Mahmud her kangınızın taht-ı kazâsında bulunur ise zâbıtı ve çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle ahz ve kendüye teslîm ve mebâzil ve mesâhilde ve esnâ-yı târikde firâr ve gaybet ve emniyyet hâsıl olur vechle çavuş-ı merkūmun yanına karâr kifâye adamler taʿyîn ve emîn ve sâlih bu tarafa îsâle ihtimâm idüp kusûr ve rehâvetden hazer ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı alîşân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 1158

**d.4, s.183, h.641**

Filibe kādısına hüküm ki:

Filibe kazâsı müzâfâtıdan Karacadağ nâhıyesine tâbiʿ Hazır Uşaklı(?) ve Sâlihler Muslıcalı ve Sükûd-ı hak Karaca evhâd İshak ... nâm karyeler sükkânından Dergâh-ı muʿallâm yeniçerilerinden ve ebnâ'-i sipâhiyândan Ali ve Mehmed ve Hasan ve Hüseyin Sadullâh ve [ ] nâm kimesneler gelüp bunlar bi'l-fiʿl sefer eşer(?) mûcebince dirliğe mutasarrıf Dergâh-ı muʿallâm yeniçerilerinden ve ebnâ'-i sipâhiyândan olup kendü maʿîşetleriçün sülûkları yüz elli re's koyunlarından âdet-i ağnâm mutâlebesiyle teʿaddî ve rencide olunmak îcâb itmez iken âdet-i ağnâm cemʿine me'mûr olanlar hılâf-ı kānûn yüz elli re's koyunlarından âdet-i ağnâm mutâlebesiyle teʿaddî ve rencidede hâlî olmaduğun ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildirüp mûcebince amel olunup

hılâf-ı kānûn ol-vechle olan teʿaddîleri menʿ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eylediği ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 1158

**d.4, s.183, h.644**

Filibe kādısına hüküm ki:

Filibe kazâsı müzâfâtından Karlıova nâhıyesine tâbiʿ Medreseli münteşâsı ... Obası ve Koçmarlar ... Hamidli nâm karyeler sükkânından Dergâh-ı muʿallâm yeniçerilerinden ve ebnâ'-i sipâhiyândan Süleyman ve Ali ve Hüseyin ve Selîm ve Hasan ve [ ] ve [ ] ve [ ] nâm kimesneler gelüp bunlar sefere eşer(?) sahîh ... mutasarrıf Dergâh-ı muʿallâm yeniçerilerinden ve ebnâ'-i sipâhiyândan olup kendü ve maʿîşetleriçün besledikleri yüz elli re'sen koyunlarından âdet-i ağnâm mutâlebesiyle teʿaddî ve rencide olunmak îcâb itmez iken âdet-i ağnâm cemʿine me'mûre hılâf-ı kānûn yüz elli bir senesinde koyunlarından âdet-i ağnâm mütâlebesiyle teʿaddî ve rencideden hâlî olmadıkların ve bu bâbda Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildirüp mûcebince amel olunup hılâf-ı kānûn ol- vechle olan teʿaddîlerin menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün emrim yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 1158

**d.4, s.190, h.675**

Filibe kādısına hüküm ki:

Havâss-ı hümâyûnum karyelerinden kazâ-i mezbûr müzâfâtından Karacadağ nâhıyesine tâbiʿ Hızır Uşaklı Karacaevhad ve Muscalı İshak ... Sâlihler ve Darıoba ve Söğütçük Koçmarlar ve Kırk Hamidenli(?) nâm karyeler ahâlisi gelüp bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen aʿşâr-ı şerʿiyye ve sâʿir hukūk ve rüsûmların kānûn ve defter mûcebince virüp kusûrları yoğiken karyeleri zâbıtı olan [ ] nâm kimesne kanâʿat itmeyüp hılâf-ı kānûn ve defter ziyâde talebiyle teʿaddî eyledüğünden mâʿadâ taʿşîr-i zamanında kifâyet mikdârı adam ile varmayup ziyâde atlu adam ile varup ... ehl ü ʿiyâlleri sâkin oldukları evleri üzerine konup ... ve meccânen ... ... ve koyun ve kuzu ve arpa ve saman ve otlak ve bal ve bağ ve peynir ve sâir zahîre ve yemlik ve tozluk ve ağalık ve kâtipine ve reşîdine te'viline küllî akçelerin alup bunun emsâli zülm ve teʿaddîsinin nihâyeti olmaduğun Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildirüp

mûcebince amel olunup mezbûrun hılâf-ı şerʿ ve kānûn teʿaddîsi menʿ ü defʿolunmak emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 1158

**d.4, s.215, h.767**

Rûmili vâlisine Filibe monlasına [hüküm] ki:

Korı-yı hümâyûnumdan Filibe kazâsına tâbiʿ Mehmed Paşa Korısının hâlâ korı oğlı olan *kıdvetü'l-emâcid ve'l-aʿyân* Mehmed *zîde kadrühû* Südde-i Saʿâdetime arz-ı hâl idüp koru-yı mezbûr karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbiʿ Celiler nâm karyenin mümtâz ve muʿayyen hudûdı dâhilinde kadîmden berü öşr ve resmi korı ağaları tarafından alına gelen maʿlûmü'l-hudûd beratına âharın bir vechle alâkası olmayup dahl olunmak îcâb etmez iken züʿamâdan Velî nâm kimesne zuhûr ve evvel timarlarını zeʿâmetim karyelerinden ... nâm karyemin toprağında sonra Çanak Derbendi ismiyle müsemmâ olan karyemin arâzisindendir diyü hılâf-ı kānûn ve mugâyir-i kadîm fuzûlî müdâhale ve hüseyn-i tahrîrde vâkıʿ olunan hudûdların kaldırup tegallüben öşr ve resmin ahz ü kabz ol- vechle teʿaddî eyledüğün bildirüp sâlifü'z-zikr ... kadîmîsi üzre koru-yı mezbûr tarafından mûmâ-ileyhe zabt ve öşr ve resmi kadîmîsi üzre mûmâ-ileyhe ahz ü kabz itdirilüp mezbûrun hılâf-ı kānûn ve mugâyir-i kadîm ol vechle müdâhale ve teʿaddîsi menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene 1158

**d.4, s.220, h.784**

Rûmili vâlisine ve Filibe mollasına hüküm ki:

Mustafa *zîde kadrühû* gelüp Ebâ Eyyûb-i Ensâri Evkâfı karyelerinden Filibe kazâsı müzâfâtından Göksu nâhıyesine tâbiʿ Medreseli ve [ ] ve [ ] ve tevâbiʿi karyelerinin bin yüz elli yedi ve elli sekizlerinin zabtı mûmâ-ileyhin uhde ve iltizâmında olup kurâ'-ı mezbûr topraklarında zirâʿat ve hırâset idenlerin zirâʿatlarıyla hâsıl eyledikleri terekelerinden kānûn üzre sekizde bir öşr ile sâlâriyelerin talep eyledikde baʿzıları bir yeniçeri ve sipâh ve saraydan olmağla andabir viririz sekizde bir virmezüz diyü hılâf-ı kānûn teʿallül itmeleriyle bundan akdem istirdʿâ-yı inâyet etmeğin öşr husûsunda yeniçeri ve sipâh ve saray ve askerî tâifesi ... öşr alınan yerlerden alına sâirden dahı alınur âhardan alınan ... bu bâbda kānûn üzere amel olunmak içün sâdır olan emr-i şerîfimvardıkda sâlifü'z-zikr kurâ ahâlilerinden olup sâbireden İmam Hacı ve

İbrahîm Beşe ve Hacı oğlı ... ve Hamza ve Hacı oğlı ... ve Hacı Rıdvan ve Sâdık Hurbeî dimekle maʿrûf kimesne insizâ-yı(?) ... olmalarıyla reʿâyâ-yı mezbûreyi tahrîk ve iğfâl ve sâdır olan emr-i şerîf-i âlişânımın tescîl ve icrâsı ve mümkün olmayup kemâl-i tegallüblerinden nâşî kendü öşrlerin virmedüklerin reʿâyâ-yı merkūmlara dahı virdirmeyüp ve maʿrifet-i şerʿle dahı tenbîh ol-dahı itâʿat şerʿ-i şerîf ve ısdâr-ı emr-i münîf eylemeyüp mukātaʿa-i mezkûre mâlının kesr ve noksan ... ... ... livâmızı müşaʿar sen ki Filibe Kādısı Mevlânâ es-Seyyîd Mehmed ... *zîdet fezâ'ilühûsun* iʿlâm eyledüğün bildirüp ol-bâbda hükm-i hümâyûnum recâ ve Divân-ı Hümâyûnumda mahfûz fetvâ-yı kuyûd-ı ahkâma mürâcaʿat oldukda vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim virildiği mestûr ve mukayyed olup sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince kānûn üzre amel olunmak bâbında fermân-ı alîşân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene [1]158

**d.4, s.222, h.791**

Filibe kādısına hüküm ki:

Havâss-ı hümâyûnum karyelerinden kazâ-i mezbûr müzâfâtından Karacadağ nâhıyesine tâbiʿ Hızır Aşıklı Karaca evhad(?) ve Muscâne İshak Fakih Sâlihler ve Dar Oyası, Söğütcük, Koçmarlar, Kırk Hamidli nâm karyeler ahâlileri gelüp karyeleri toprağında zirâʿatlarıyla hâsıl eyledikleri terekelerinden kānûn üzre sekizde bir öşr ile sâlâriyelerin kānûn ve defter mûcebince edâya râzılar iken karyeleri zâbıtı olan [ ] nâm kimesne tamʿ-ı hâmından nâşî hılâf-ı kānûn kadîme mugâyir öşrlerin ... mutâlebesiyle teʿaddî ve rencideden hâlî olmaduğun bu bâbda Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildirüp mûcebince amel olunup hılâf-ı kânûn ve kadîme mugâyir teʿaddîsi menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 1158

**d.4, s.223, h.792**

Filibe kādısına hüküm ki:

Kazâ-ı mezbûra tâbiʿ Kara Toprak, Korcuklu Kādı ve Koru mahallesi ve Büyük Hamidli, Çukralı, Köseler, Kızılhisâr, Tokuca ve Zincirli, Ahartalı(?), Çanakçılar, Demirciler ve Selâmetler Yeni Mahalle-i Tokatlı, Eytârlı Selimî Oya nâm karye sâkinlerinden ebnâ-ı sipâhiyândan ve Dergâh-ı muʿallâm yeniçerilerinden Hasan ve Hüseyin ve Ali ve [ ] ve [ ] nâm sipâhîler ile Süleyman ve Selîm ve Mahmud ve [ ] ve [

] nâm yeniçeriler gelüp bunlar bi'l-fiʿl sefer eşer sahîh dirliğe mutasarrıf ebnâ-i sipâhîyândan ve Dergâh-ı muʿallâm yeniçerilerinden olup kendü maʿîşetleriçün besledikleri yüz elli re's koyunlarından âdet-i ağnâm mutâlebesiyle teʿaddî ve rencide olunmak îcâb itmez iken âdet-i ağnâm cemʿine me'mûr olanlar hılâf-ı kānûn yüz elli re's koyunlarından âdet-i ağnâm mutâlebesiyle teʿaddî ve rencideden hâlî olmaduğun bildirüp hılâf-ı kānûn ol- vechle olan teʿaddîleri menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 1158

**d.4, s.228, h.813**

Filibe kollâsına [hüküm] ki:

Nezâret-i Şeyhulislâmîden âsûde olan evkāfda müteveffâ Şeyhulislâm Zekeriyâ Efendi Vakfının bi'l-meşrûta mütevellîsi Debbağ zâde Ahmed Efendi dimekle maʿrûf kimesne Meclis-i şerʿden ve vākıf-ı mezkûrun vakfı mülhkātından Çelebi Kādı nâm sâhibü'l-hayrın medîne-i Filibe'de binâ eylediği câmiʿ-i şerîfin musakkāfâtı medîne-i mezbûrede olup bunun beher sene taraf-ı vakfdan îcâr oluna gelen musakkāfâtı mürûr-ı eyyâm ile muhtel ve müşevveş olmağla sıyânetenli'l-vakf vakfıiye-i maʿmûl baha mûcebince müceddeden tahrîr ve defter olunmak ehmm ü elzem olmağın mütevellî-i mezbûr Ahmed'in tarafından vekîli el- Hac Ahmed nâm kimesne maʿrifetiyle mahallinde maʿrifet-i şerʿle vakf-ı mezbûrun beher sene taraf-ı vakfdan îcâr oluna gelen musakkāfâtı müceddeden ve defter olunmak içün emr-i şerîfim istidʿâ eylediğin evkāf-ı muʿaseni Mevlânâ Mehmed Hıfzı *zîde ilmühû* iʿlâm ve vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim sudûrı içün bi'l-fiʿl Şeyhulislâm ve mûmâ-ileyh Mevlâna Mehmed Pîrî zâde *edâmallâhu teʿâlâ fezâ'ilühû* işâret itmeleriyle Mevlânâ-yı müşârün-ileyhin işâretleri mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 1158

**d.4, s.234, h.836**

Filibe kādısına hüküm ki:

Enderûn-ı hümâyûmda vâkıʿ Seferli odasının nükûd-ı mevkūfesinin hâlâ nazırı olan *kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân* Osman *zîde kadrühû* ... mûmâ-ileyhin nâzırı olacak nükūd-ı mevkūfeden hâlâ Filibe'de sâkin Korı Ağası olan Mehmed Ağa dimekle maʿrûf kimesne bir seneye değin edâ itmek üzre mâl-ı vakf-ı mezburdan bunun beratın bâ-temessük üç yüz elli guruş murâbahasıyla istifrâz ve üç seneden berü cânib-i vakf-ı birle

dâhil selâmiyyeye ... ve yine emîn-i mâl-ı merkūmı göndermeyüp vakf-ı şerîfe gadr-ı murâd eyledüğün bildirüp hâlâ zâbiti maʿrifetiyle şerʿle görilüp ber-mûceb-i temessük zimmetinde olan üç yüz elli guruş ile mürâbahasız hisse hâsıl-ı merkūm edâ itdirilmek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin mahallinde şerʿle görülmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 1158

**d.4, s.247, h.880**

Filibe mollasına hüküm ki:

El-Hac Ali *zîde kadrühû* gelüp bu Filibe kazâsında vâkıʿ Tatarhan mahallesinde eben an cedd otuz seneden mütecâviz sâkin olup kendü hâlinde kimesneye hılâf-ı şerʿ ve menʿ ve teʿaddîsi olmayup ve üzerine şerʿan bir nesne sâbit olmuş değil iken ashâb-ı ağrâzdan baʿzı kimesneler zuhûr ve senin mahalle-i mezbûrede mutasarrıfça sâkin olunduğundan istemeziz diyü hılâf-ı şerʿ ve bilâ emr-i münîf teʿaddîden hâlî olmadıklarıyla bundan akdem mahalle-i mezbûrede sâkin olmasına taraf-ı şerʿden murâsele virilmişiken mündefiʿ defʿa olmayup yine teʿaddîden hâlî olmadıkların bildirüp hılâf-ı şerʿi ve bilâ-emr-i münîf teʿaddî itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden mahallinde şerʿle görilüp hılâf-ı şerʿ ve bilâ emr-i münîf teʿaddî itdirilmemek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene [1]158

**d.4, s.251, h.897**

Filibe mollasına hüküm ki:

Dıbrako(?) nâm zimmî gelüp Filibe'de sâkin hâlâ Filibe metropoliti olan Telan(?) Kaltos nâm râhip zimmetinde bunun yedinde olan iki kıtʿa temessükleri mûcebince bin yüz elli [ ] senesinden berü üç bin yedi yüz toksan beş guruş hakkı olup bundan akdem talep eyledikde mesfûr edâda teʿallül ve muhâlefet ve gadr murâd eyledüğün bildirüp ol-tarafa âhar husûs için emr-i şerîfimle mübâşir taʿyîn olunan Dîvân-ı Hümâyûnum Çavuşlar Emîni Mehmed *zîde mecdühû* maʿrifetiyle şerʿle görilüp ber-mûceb-i temessük mesfûrun zimmetinde olan ol-mikdar guruş hakkı tahsîl ve temâmen alıvirilüp icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüği ecilden mahallinden şerʿle görülmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1158

**d.4, s.291, h.1048**

Rûmili vâlisine [ve] Filibe kādısına hüküm ki:

El-Hac Osman *zîde kadruhû* gelüp bunun mültezimi olduğı Şehâbeddin Paşa Evkāfı karyelerinden kazâ-i mezbura tâbiʿ Uzunkara nâm karye toprağında yine kazâ-i mezbûra tâbiʿ Davudlar nâm karyeden İmâm [ ] ve [ ] ve [ ] nâm kimesnelerin zirâʿatlarıyla hâsıl eyledikleri terekelerinin maʿlûmü'l-keyl öşrini mezbûrlar maʿlümü'l-mikdâr akçeye bundan iştirâ ve bu dahı mezbûrlara beyʿ ve akçesini virmeyüp yedi senden berü zimmetlerinde olmağla talep eyledikde virmekde muhâlefet ve terekesini al diyü gadr-ı murâd eyledikleri ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüp mûcebince amel olunup ol-vechle te'allül itdirülmeyüp edâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden mahallinde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [1]158

**d.4, s.296, h.1069**

Filibe kādısına hüküm ki:

Köslü nâm karye ahâlisi gelüp bunlar karye-i mezbûra civârında vâkıʿ kazâ-i mezbûre tâbiʿ câmiʿ ve imâret olmayan hurde evkāf mülhâkātından [ ] nâm mezrâʿa toprağında zirâʿat ve hırâset itmeleriyle zirâʿatlarıyla hâsıl eyledikleri terekelerinden şerʿle mütevveccih olan öşrlerin mezrâʿa zâbitlerine edâ ve mezrâʿa-i mezbûrede vâkıʿ anbara nakl idüp hılâf-ı kanûn üzre pazara nakl teklîfi ile rencide olunmaları îcâb itmez iken mezrâ-i merkūme zâbiti [ ] nâm kimesne hılâf-ı kânûn sizler tereke mahsûlünüzü Edirne'ye ve kâh Tatarpazarı'na nakl idin diyü dâ'imâ teʿaddî ve rencideden hâlî olmaduğun bildirüp zâbit-i merkūmun hılâf-ı kānûn ol-vechle olan teʿaddîsin menʿ ü defʿ olunmak bâbından emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene 1158

**d.4, s.297, h.1072**

Rûmili vâlisi Sadr-ı esbâk vezîrim Abdullah Paşa'ya [ve] Filibe kādısına hüküm ki:

Filibe kazâsına tâbiʿ Priştoni(?) nâm karye sâkinlerinden hassa çakır yuvacılarından Manolâki nâm zimmî gelüp bunun kimesneye deyni ve kefâleti olmayup ve üzerine dahı şuhûd-ı ʿudûl ile şerʿan bir nesne sâbit olmuş değil iken Şâh Sultân

Evkāfı karyeleri mültezimi olan kazâ-i mezbûr sükkânından Timurizâde Mustafa nâm kimesne mücerred celb-i mâl sevdâsıyla zuhûr vesen benim mültezimi olduğum vakf-ı mezbûr karyesi toprağından hâsıl olan maʿlûmü'l-keyl öşr mahsûlünü zâbt eyledin diyü mezbûrun mültezimi olduğun vakf-ı mezbûr karyesi öşrüni zabt itmiş değil iken ol-bahâne ile hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve bi-gayr-ı hak bin yüz elli [ ] senesinde yüz seksen guruş cebren ahz ü ziyâde gadr ve teʿaddî eyledüğün ve bu bâbda daʿvâsına muvâfık Şeyhulislâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüp fetvâ-yı şerîfe mûcebince şerʿle görilüp mezbûrun hılâf-ı şerʿ-i şerîf ve bu dahı hakk-ı ahz eylediği ol- mikdâr guruş temâmen tahsîl ve buna alıvirilüp icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden mahallinde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 1158

**d.4, s.305, h.1104**

Rûmili vâlisi Sadr-ı esbâk vezîr Abdullah Paşa'ya [ve] Filibe mollasına hüküm ki:

Merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Süleyman Hân *tâbe serâhunun* evkāfı karyelerinden kazâ-i mezbûre tâbiʿ Değirmânderesi nâm karye ahâlileri gelüp bunlar karyeleri toprağında ... hâsıl eyledikleri terekelerinden kānûn üzre sekizde bir öşr ile sâlâriye ve sâir üzrlerine edâsı lâzım hılâf-ı hılâf ve rusûmların dahı kānûn ve defter mûcebince karyeleri zâbiti olanlara edâda kusûrları olmayup bir vechile teʿaddî ve rencide olmanız îcâb itmez iken hâlâ karyeleri zâbıtı olan [ ] nâm kimesne kanâʿat itmeyüp keyl-i(?) mücerrediyle hılâf-ı kānûn ve defter ziyâde teşekkül ve otuzar ve kırkar guruşların müceddeden alup bunun efʿâli göre zulm ve teʿaddîsinin nihâyeti olmayup perâkende ve perişân olmalarına bâʿis ve ahvâlleri diğer-gûn olduğun ve bu bâbda yedlerinde dört imzala hüccet-i şerʿiyyeleri olduğun bildirüp hüccet-i şerʿiyyeleri mûcebince amel olunup hılâf-ı şerʿ-i enverde ve mugâyir-i kānûn bâbında ve defter-i ziyâde talebeiyle teʿaddî ve rencide itdirilmeyüp menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden kānûn ve defter mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 1158

**d.4, s.308, h.1111**

Filibe kādısına hüküm ki:

Nezâret-i Sadr-ı aʿzâmdan vâkıʿ vüzerâ-yı ʿizâm evkāfından Defter-i mukayyedlerinden Filibe kazâsına tâbiʿ Değirmanderesi nâm karye reʿâyâsı gelüp karyeleri sürsat olmağla içlerinden birinin daʿvâ-yı şerʿiyyeleri zuhûrunda ahz ü habsları ve Meclis-i Şerʿ e ihzârları lâzım geldikde kadîmden berü kānûn üzre vakf-ı mezbûrun zâbiti maʿrifetiyle rü'yet oluna gelmişiken ehl-i örf tâ'ifeleri taraflarından hılâf-ı kānûn ahz ü habs teklîfi ile ve çeri nâmıyla akçelerin alup reʿâyâ fukarâsını rencide ve remîdeden hâlî olmayup ahvâllleri diğer-gûn ve perâkende ve perişân olmalarına bâʿis ve bâdî oldukların bildirüp menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden mahallinde şerʿle görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [1]158

**d.4, s.310, h.1117**

Rûmili vâlisine [ve] Filibe mollasına [hüküm] ki:

Filibe kazâsına tâbiʿ istanimaka nâm karye reʿâyâ fukarâlarından [ ] ve [ ] ve [ ] ve [ ] nâm kimesne gelüp bunlar kendü hâllerinde olmayup hılâf-ı şerʿ-i şerîf kimesneye ve menʿ ve teʿaddîsi olmayup bundan akdem Alemdar Osman ve Hasan kethüdâ oğlı İslâm ve Mûsâ ve Ahmed ve ʿİvaz Hasan ve Hallaç İsmâil nâm kimesneler Kalkandelen kazâsından ʿazîmet ve ol-vech ... ve bunların karyelerine gelüp birbirleriyle yekdil ve muhârebe itmeleriyle ol-esnâda bunların vâkıʿ-i emvâl ve eşyâları gâret ... ve yine karye-i mezbûreden İstevan(?) nâm zimmîyi tüfenk kurşunuyla darb ve helâk ve üç nefer kimesneleri dahı mecrûh ve gadr eylediklerinden gayrı yine Kalkandelen'den Selîm nâm kimesne dahı zuhûr ve şirrete sülük idüp ol-muhârebe karındaşım İsmâil nâm kimesneyi katl eylediniz diyü ... ve iftirâ ve mücerred celb-i mâl sevdâsıyla bunların üzerine musallat ve hükkâm-ı iştirâ ve buyuruldı ile mübâşir gönderüp hılâf-ı şerʿ ve bi-gayr-ı hak yedlerine alup gadr ve teʿaddî ve murâfaʿa-i şerʿ olduklarından mezbûr müddeʿâsı vech-i şerʿî üzre isbâta kâdir olamayup daʿvâsı kendi sarîh ve lağv-ı(?) mahz olundığı temâmen ... ve muʿârazadan menʿ birle menʿ olunmuşiken mezkûr yine kâniʿ olmayup her gelen herkes ve zâbıta teşkî ile hılâf-ı inhâ bunların tecrîm ve teʿaddîden hâlî olmayup cümlesi perâkende ve perişân olmalarına bâʿis oldukarn bildirüp mezbûrun hılâf-ı şerʿ görilmek zâhir olan teʿaddîsi menʿ ü defʿ olunmak

bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eyledikleri ecilden mahallinde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 1158

**d.4, s.311, h.1120**

Filibe kazâsına hüküm ki:

Filibe kazâsı müzâfâtından İstanimaka nâhıyesi sâkinlerinden Coci ve oğlı Duşan nâm zimmîler gelüp yine nâhıye-i mezbûre sâkinlerinden Bacıdar(?) Ali nâm kimesneye on dört ve Tâlib oğlı Hasan'a otuz altı ve İskeçeli Hacı Ahmed'e yüz on ve Filibeli ... ya yirmi dört ve Hasan nâm kimesneye toksan ve yine nâhıye-i mezbûre reʿâyâlarından baʿzılarına altmış ve ... oğlunun kā'in vâlidesi [ ] nâm hâtûnuna yirmi ve ... istibani nâm zimmîye on beş ve Baba Nakomi nâm zimmîye dahı on altı cemʿan dört yüz guruş ... olup ve deynleri mezkûrlara olan ol-mikdâr guruşun yerden edâya iktidârları olmayup fakirü'l-hâl ve kâr ve kise bir-vechle kudretleri olmamağla dâ... mezbûrlara ancak seneden tahammüllerine göre virmeğe râʿzılar iken mezkûrların kemâl-i hîle ve tegallüblerinden nâşî defʿaten talebi ve ahz ü habs teklîfi ile teʿaddî ve rencide ve ol-vechle ahvâlleri diğer-gûn olduğun bildirüp defʿaten edâ-yı deyne iktidârları olmaduğun mahallinde şerʿle sâbit ve zâhir olur ise taksit ile edâ-yı deyn itdirilmek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden mahallinde şerʿle görilüp defʿaten edâ-yı deyne adem-i iktidârları şerʿan sâbit olur ise tahammüllerine göre taksit ile edâ itdirilmek içün yazılmışdır.

Fî avâsıt-ı L sene 1158

**d.4, s.318-319, h.1144**

Rûmili vâlisine [ve] Filibe mollasına [hüküm] ki:

Eyâlet-i Rûmili'nin zaʿîm müteferrikalarından Muslı *zîde kadrühû* gelüp Paşa sancağında Filibe nâhıyesinde Araklar nâm karye ve gayrıdan üç bin akçe timara berat-ı şerîfemle mutasarrıf olup baş kalemi olan karye-i Araklar el-mezbûrede müştereki olanlar vâkıʿ olan mahsûl ve rüsûmundan beratları yazularına göre hisselerine düşeni almağa kanâʿat itmeyüp ziyâde tecâvüz ve bunun yazusuna göre hissesine isâbet iden mahsûl ve rusûmuna müdâhale ve buna gadr murâd eylediklerin bildirüp karye-i Araklar el- mezbûre ber-mûceb-i Defter-i hâkānî müşterekleriyle kendüye zabt ve vâkıʿ olan mahsûl ve rusûmundan her kise berat-ı yazusuna göre hissesine düşen ahz ü kabz itdirilüp müştereklerini hisselerinden ziyâdeye tecâvüz itdirülmeyüp menʿ ü defʿ

olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve Defterhâne-i Âmiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûn ve Defter-i icmâl ve mufassala mürâcaʿat olundukda Filibe nâhıyesine tâbiʿ ... ve cemâʿat ile karye-i Araklar an-cemâʿat-i Yörükān Karacadağ ve hâsılı tahtında resm-i çift ve kendime ve mahlûta yekûn min gayrıhâ üç bin sekiz yüz akçe yazu ile Defter-i mufassalda Mehmed kalemiyle tahrîr ve Defter-i icmâlde iki bin sekiz yüz akçe yazu ile tahrîr ve maʿa gayrıhı birikdirilüp on bin iki yüz akçe zeʿâmet diyü bir icmâl ve icmâl-i mezbûrun altı bin akçesinde icmâl bozulmamak üzre üç bin akçesi eyâlet-i Rûmili'nin zaʿîm müteferrikalarından mûmâ-ileyh Muslı Beğ timarı ve iki bin beş yüz akçesi karye-i Araklar'ın mahlûl-i münhasıl alan bin akçesinde beş yüz akçesi Sofya nâhıyesinde Komariçe(?) nâm karye ve gayrıdan kırk üç bin iki yüz akçe zeʿâmete mutasarrıf Dergâh-ı Muʿallâm müteferrikalarından Mehmed Silahşar ... sâbıkın zeʿâmeti mülhakātı ve yine iki bin beş yüz akçesiyle karye-i mezbûrenin mahlûl ve mufassal olan bin akçesinin beş yüz akçesi birikdirilüp üç akçelik üzre tekāʿüd Hasan veled-i Mehmed'in timarı ve iki bin iki yüz akçesi dahı isâle nâhıyesinde nefs-i sâle ve gayrıdan yetmiş bin dörd yüz elli akçe zeʿâmete mutasarrıf Dergâh-ı Muʿallâm müteferrikalarından el-Hac Ali Silahşor-ı hassanın zeʿâmeti mülhâkātından oldığı mestûr ve mukayyed bulunmağın Defter-i hâkānî mûcebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1158

**d.4, s.322, h.1152**

Filibe monlasına hüküm ki:

İstanbul ve tevâbiʿi Rûm patrikleri ve metropolidlerinin mâ-tekaddümden berü yedlerine virilen berevât-ı ʿaliyye şurûtlarına amel ve iʿtibâr olunduğuna binâ'en reʿâyâ fukarâsı âsûde ... ve mâl-ı mîrîleri cemʿ ve tahsîl ve âyinleri icrâ olunup ve bir mahallin metropolid ve piskoposunum azl ve nefy ve su'i-hâlîni mutâzımmın vâlî ve kuzzât ve nüvvâbdan arz olundukda sıhhati maʿlûm olmadıkça ısgâ olunmayup ve bir tarîkle fermân dahı sâdır olur ise mahallinde amel olunmamak üzre beratları şurûtunda musarrah ve bu nizâm ber- minvâl-i muharrer yazı olduğundan cârî reʿâyâ fukarâsı bu âna gelince âsûde hâl ve âyinleri icrâ olunuriken bir kaç seneden berü İstanbul patrikliğine dâhil kazâların reʿâyâlarından baʿzıları birbirleriyle hüsn-i zîndegâneleri olmayup arz-ı dünyeviyelerin icrâ içün fırkateyn olmalarıyla kimi metropolidinin hüsn-i hâlîni Hâlim ve kimi su'ihâlîni müşaʿar kuzât ve nüvvâbdan ve sâir zâbıtândan diledikleri gibi birer tarîkle arz olup gelüp metropolit ve piskoposlarından teşkî

eylediklerinden şurût-ı beratlarına adem-i mürâcaʿat ile iştikālarına binâ'en kimi azl ve kimi nefy olunarak kadîmî nizâmları muhtell ve müşevveş olduğundan gerek mâl-i mîrinin tahsîl ve gerek sâir umûrlarının temşiyet ve rû'yeti müteʿarriz ve muʿassir olduğundan maʿâdâ hâlâ Filibe ve Yenişehir metropolidlerinden teşkî olunup ve Yenişehir metropolidinin hüsn-i hâlini müşaʿar Yenişehir kādısı arz ve reʿâyâsı dahı mahzar itmişiken tekrar ... nâibi dahı metropolit-i mesfûrun su'i-hâlîni arz itmekle mefhûmları birbirine muhâlif bugün kâğıdların ve … reʿâyâ fukarâsı beyninde ihtilâl ve şekāvet husûsuna mûcib ve adem-i râhat ve ...lerini müstevcib olduğundan gayrı metropolid-i mesfûrların azl ve nefy olunmalariçün fermân-ı Ali sâdır olup makdûr olmalarıyla şurût-ı beratlarına mürâʿat ile mesfûrân metropolidler Âsitâne-i saʿâdetime ihzâr ve keyfiyetleri huzûr-ı âsafîden sû'al ve mesfûrların su'i-halleri zâhir oldukda sâirlere mûceb-i ʿibret içün azl ve nefy ve muhkem haklarından gelinüp şurût-ı beratları icrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını İstanbul Rum Patriki ile sâir metropolidân ve piskoposlar memhûr arz-ı hâlleriyle Rikâb-ı hümâyûnuma rafiʿ ve refʿai istidʿâ ve istirhâm itmeleriyle iʿlâmı mûcebince Filibe metropoliti Âsitâne-i Saʿâdetime ihzâr olunmak bâbında fermân-ı alişân yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1158

**d.4, s.322, h.1155**

Filibe kādısına hüküm ki:

Nezâret-i Sadr-ı aʿzâmîden olan evkāfdan merhûm ve mağfûrun leh Sultân Süleyman Hân *tâbe serâhunun* evkāfından Filibe kādısı müzâfâtından İstanimaka kasabasında sâkin reʿâyâ-yı vakf gelüp kazıyye-i mezbûre serbest olmağla reʿâyânın içlerinden birinin bir daʿvâ-yı şerʿiyyeleri zuhûrunda ahz tekmil ve habsları Meclis-i Şerʿe ihzârları lazım geldikden kadîmden berü kānûn üzre kazıyye-i mezbûre zâbıtı maʿrifetiyle rû'yet oluna gelmişiken ehl-i örf tâ'ifeleri taraflarından mücerred ... ve celb-i mâl içün hılâf-ı kānûn müdâhale ve ahz ü habs teklifiyle teʿaddî rencide ve cebren akçelerin alup ve remîdeden hâlî olmayup ahvâlleri diğer-gûn ve perâkende ve perişân olmalarına bâʿis ve bâdî oldukların bildirüp menʿ ü defʿ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1158

**d.4, s.335, h.1200**

Filibe monlasına [ve] Filibe nâzırına [hüküm] ki:

Müderrisîn-i kirâmdan Mevlânâ İshâk *zîde ilmühû* gelüp *Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin* Filibe ve Tatarpazarı enhârından berat-ı şerîf âlîşânımla mutasarrıf oldığı çeltüklerinin elli sekiz senesi mültezimi olan Filibe sâkinlerinden Başı-zâde el-Hac Ahmed *bi-emrillâhi teʿâlâ* fevt olup zimmetinde sene-i mezbûre âharından bâ-temessük tokuz yüz yiğirmi guruş alacağı olmağla meblağ-ı mezbûr müteveffâ-yı merkūmun terekesinden mezbûre şerʿ ve senki Filibe nâzırı mûmâ-ileyhsin mübâşir vekîli tahsîl olunmak içün emr-i şerîfim virilmek recâsıyla mevlânâ-yı mûmâ-ileyh arz-ı hâl birle istidʿâ etmekle ber-mûceb-i temessük müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde îcâb iden sene-i merkūme çeltük ücreti maʿrifet-i şerʿ ve sen ki Filibe nâzırı mûmâ-ileyhsin mübâşeretle terekesinden tahsîl ve Mevlâna-yı mûmâ-ileyhin tarafından kazıyye-i me'mûra teslîm itdirilmek üzre emr-i şerîfim tahrîri içün bi'l-fiʿl Baş Defterdârım olan Yûsuf *dâme ulüvvühû* iʿlâm itmeğin iʿlâmı mûcebince amel olunmak içün fermân-ı alîşân sâdır olmuşdur.

Fî evâ'il-i Za sene 1158

**d.4, s.354, h.1256**

Rûmili vâlisine ve Filibe kādısına hüküm ki:

Kazâ-i mezbûr müzâfâtından Karlıova kasabası sâkinlerinden Râbiʿa ve Ayşe nâm hâtûnlar arz-ı hâl idüp bunların babaları Hüseyin Efendi dimekle maʿrûf kimesne bundan akdem fevt oldukda kasaba-i mezbûrede vâkıʿ mutasarrıf oldığı mülk-i Yahûdî hâneleriyle sâir terekesi izn-i şerʿle bunlar ile karındaşları Mustafa nâm kimesneye intikāl eyledikde zikr olunan Yahûdi hâne ve sâir terekeyi beynlerinde taksîm ve her birleri hisselerini zabt idüp bir vechile dahl olunmak îcâb itmez iken karındaşları mezbur Mustafa fevt olmağla yirmi beş sene mürûrundan sonra yine kasaba-i mezbûreden oğlı Hüseyin nâm kimesne zuhûr ve bu makūle bilâ gadr-ı şerʿî on beş sene mürûr iden emlâk daʿvâsının tekrar istimâʿı memnûʿ iken mezbûr şirrete sülûk ve zikr olunan Yahûdî hâne ... zâbtınızda olan hissesini merkūmeden mukaddem benim babam mezbûrun ... size emâneten zabt eylemek üzre ve bir mesnedi olup birebir zabt iderim diyü üzerlerine şuhûd-ı ʿudûl ile şerʿan bir nesne sâbit olmadın bin yüz elli [ ] senesinde fuzûlî zabt idüp ol- vechle bunlara gadr ve teʿaddî eyledüğün ve bu bâbda daʿvâlarına muvâfık Şeyhulislâmdan fetvâları olduğun ve taraflarından Şeyh İbrâhim nâm

kimesneye vekîl eylediklerin bildirüp fetvâ-yı şerîfeleri mûcebince şerʿle görilüp mezbûrun fuzûlî zabt eylediği emlâkların vekîlleri mezbûre alıvirilüp icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden mahallinde şerʿle görilmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 1158

**d.4, s.362, h.1284**

Rûmili vâlisine ve Filibe kādısına [hüküm] ki:

Yusuf nâm kimesne gelüp bu ücret ile hıdmet ider makūlesinden olup Filibe kazâsına tâbiʿ Piriştina nâm karye reʿâyâlarının Koçbaşılarından [ ] ve [ ] ve [ ] ve dahı maʿlümü'l-esâmî zimmîler kendü karyeleri umûrı hıdmetlerin görmek üzre bin yüz elli [ ] senesinden berü buna beher sene ellişer guruş ücret virelüm diyü keyl-i şerʿî alunup lâkin iki sene hıdmetlerin edâ idüp hıdmeti mukābelesinde mesfûrların zimmetlerinde yüz guruş alacak hakkı olmağla mesfûrlardan defʿatiyle talep ve almak istedikde dürlü illet ve bahâne ile virmeyüp ziyâde gadr eylediklerin bildirüp şerʿle hıdmet eyledüği senelerde mesfûrların zimmetlerinde müctemiʿ olan yüz guruş hakkı temâmen tahsîl ve alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüği ecilden mahallinde şerʿle görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene [1]158

**d.4, s.362, h.1285**

Rûmili vâlisine [ve] Filibe monlasına [ hüküm] ki:

Filibe kazâsına tâbiʿ Fakos(?) nâhıyesinde İstanimaka kazâsının ahâlî ve fukarâsı gelüp bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen imdâd-ı seferiyye ve hazeriyye ve sâir evâmir-i şerîfemle vâkıʿ tekâlifden tahammüllerine göre hisselerine düşeni emr ve defter mûcebince cemʿine me'mûr olanlara edâ idüp ziyâde talebiyle teʿaddî ve rencide olunmak îcâb itmez iken birkaç seneden berü Filibe aʿyânından ashâb ağrâzdan baʿzı kimesneler birbirleriyle yekdil ve yekcihet ve kendü nefsleriçün beher sene tokuz yüz guruş tahmîl ve cebren tahsîl idüp ziyâde gadr ve teʿaddî eylediklerin ve ol-vechle ahvâlleri diğer-gûn ve her birleri diyâr-ı âhara perâkende ve perişân olmalarına bâʿis oldukların bildirüp ol-vechle zâhir olan te'addîleri menʿ ü defʿ olunmak bâbında hükm-i hümâyûn recâ eyledikleri ecilden kānûn üzre amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene [1]158

**d.4, s.363, h.1291**

Filibe monlasına ve Uzunca İpler Hasköy ve Çirpan ve Çermî ve Göpsi ve Konuş ve tevâbi‘i mahallelerinin kādılarına ve nâiblerine hüküm ki:

İstanbul ve tevâbiʿi Rum patriki olan Baltas(?) nâm patik gelüp patrikliğim dil Filibe ve Uzuncaâbâd-ı Hasköy ve Çirpan(?) ve Göpsi ve Konuş ve Çirmen ve tevâbiʿi kaza ve nâhıyelerinin metropolidi olan Benuklanos(?) nâm râhip yirmi seneden mütecâviz ol-havâlilerde metropolid olup kendü hâlinde reʿâyânın âyinleri icrâsına ve berat-ı şerîf üzerinde mâl-i mîrinin tahsîlinde bu âna gelince aslâ kusûrı olmayup arzıyla mukayyed ve re’âyâ fukarâsı dahı kendünün evzaʿ ve etvârından hoşnud ve râzı olup bir vechle müdâhale olunmak îcâb ider yoğiken bundan akdem ol tarafdan bir iki nefer eşirâ zuhûr ve Âsitâneye gelüp mücerred melʿanetleri icrâ içün metropolid mezbûrun hakkında hılâf-ı inhâ sen ki ve metropolid-i mesfûrun Âsitâneye ihzariçün emr-i şerîfim sâdır ve metropolid-i mesfûr Âsitâneye gelüp ve zikr olunan kazâlar reʿâyâlarından dahı yüz neferden ziyâde reʿâyâ Âsitâneye gelüp metropolid-i mesfûrun hüsn-i hâlîni müşaʿar yedlerinden … arzlar ile Dîvân-ı Hümâyûnuma arz-ı hâl eylediklerinde bâ-fermân-ı alî Mahmud Paşa nâibi huzûruna havâle olunup mürâfaʿa-i şerʿ olduklarından reʿâyâ fukarâsı asâleten ve vekâleten cümlesi metropolid-i mesfûrdan hoşnud ve râzı olup bu âna gelince bir ferd kendüsi ... oldukların huzûr-ı şerʿden haber virdiklerinden maʿâdâ taraf-ı şerʿden metropolid-i mesfûrun yedine huccet-i şerʿiyye virildiğinden maʿâdâ zikr olunan kazâların reʿâyâsı metropolid-i mesfûrdan hoşnud ve râzı oldukların iyâlleri üzre mahzar eylediklerinden gayrı Filibe kazâsında sâkin Baba Sager(?) dahı hüsn-i hâlîni ifâde eylediklerin bildirüp metropolid-i mesfûrun yedine virilen huccet-i şerʿiyye mûcebince amel olunup mugâyir-i huccet-i şerʿiyye fî-mâbâʿd ol-havâlilerden baʿzı eşirrâ metropolid-i mesfûrdan teşkî husûsunda ol-mezbûr ise havâlîleri ısga olmayup muhkem haklarından gelmek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ ve vilâyet-i Rûmilinde medîne-i Filibe ve civârında vâkıʿ Uzuncaâbâd ve Çirmen kazâları ahâlilerinden olup kendü taraflarından asl ve maʿlümü’l-esâmî ehl-i zimmet reʿâyâ taraflarından vekâletleri bâbında olan Katuma Manol veled-i Estah(?) ve … ve Kostantin veled-i Estabân(?) ve Sakılü Dimitri veled-i İstavraki Matbas veled-i İstavraki ve Tanaş veled-i İstavraki Andarun veled-i Kiryak ve Margirit veled-i Niko ve Mavardi veled-i Lamiyo ve Manol veled-i Niko ve Açe Tanaş veled-i Mestandi ve Makfo veled-i Nikola ve Mestandi veled-i Dimitri ve Berde veled-i Yavan ve Yavan veled-i Yorgi ve Alyâ veled-i Desmo ve Hristo veled-i Dimitri ve Alya veled-i İstoyla ve Nelo veled-i Nikola ve Mihal veled-i Metra ve Yorgi veled-i Dimitri ve Benazi ve Benaki ve İstavraki veled-i Toş ve Açe Koca Davulko ve Açe ... veled-i Yavan ve Mihalaki ve Mestandi ve Açe Minço veled-i Benalot ve Kiryak veled-i Yavan ve Yorgi veled-i Vasko ve Manolaki veled-i Alya

ve Nikola veled-i Kiryak ve Eslo veled-i Mirko ve İstevyan veled-i Todori ve Açe Dimitri veled-i Nikola ve Dimitri veled-i Yorgi ve Seko veled-i Yavan ve Pirko veled-i Nikola ve İstevyan veled-i Hristo ve Baba Dimitri veled-i Mihandi ve Papa Margirit veled-i Dimitri ve Papa Hristo veled-i Banayi ve Açe Panaki veled-i İstado ve Açe Nimo veled-i Dimitri Muma veled-i Zanaş ve Fevgo veled-i Hristov veled-i Sako veled-i Mihal ve … veled-i İstavraki ve Yanni veled-i Panaki ve Baçu veled-i Dimo ve Açe … ve Açe Kostandi veled-i Nikola Açe Fevgo veled-i Eneklaki ve Açe Enki veled-i Hersaki ve Açe Panayot veled-i Karbasami ve Papa Kosta veled-i Naki ve Papa Kostandi veled-i Çudak ve Dimitri veled-i Kostandi ve Papa Yavan veled-i Simon ve Papa Anzon veled-i Nikola ve Samar Nikola veled-i ve Açemilo veled-i Dimitri ve veled-i Atnos ve Hristo … veled-i Panayot ve Açe İstefan veled-i Dimitri veled-i İstevyan veled-i Nikola ve Delko veled-i Nikola ve Manço veled-i Enki ve Papa İslalov veled-i Yorgi ve Açe Nikola İstevyan veled-i Petro ve Baba İstaviko veled-i Yorgi ve Dusko veled-i Banaki ve Delko veled-i İstako nâm zimmîler Meclis-i şerʿi enverde medîne-i Filibe'de metropolit olan ... tarafından vekîli olan Hristo Dolo veled-i Banaki müvâcehesinde her biri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle kazâlarımızda otuz seneden berü kendi hâlinde olup reʿâyâ fukarâsı evzâʿ ve etvârından hoşnûd ve râzı ve bir vechle hılâf-ı şerʿ-i şerîf herkes yoğiken baʿzı ashâb-ı ağrâz hılâf-ı inhâ teşkî ve su'i-hâlîni ihbâr hakîkat olmağla hakikat-i hâl işbu yedimizde olan altı kıtʿa arzlar mûceblerince der-i devlet-i aliyyeye iʿlâm virmediği metropolit-i mesfûr yedinde ve kıbelinde bir akçe ve bir habbe ... olmadığından gayrı etvârından râzı olduğımızı ve mesfûr dahı kendü hâlinde oldığını ihbâr itmişiken lâkin bundan böyle ihbâr eylediğimizin hılâfı metropolid-i mesfûrdan vazʿ ve hareket zuhûr idüp ol vechle kezbimiz zâhir olur ise gerek bizim ve gerek müvekkillerimizin haklarından gelinmek üzre her birimiz müteʿahhid oldığımızda metropolid-i mesfûr dahı baʿde'l-yevm kendü hâlinde olup ve hılâf-ı ihbâr bir tarîkle mesfûrdan vazʿ ve hareket zuhûr ider ise lâzım gelen cezâsı tertîb olunmak üzre vekîl-i mesfûr teʿahhüd eyledi didiklerinde dahı vekîl-i mesfûr dahı merkūmunun ... tasdîk eylediği müşʿar kıbel-i şerʿden virilen hüccet-i şerʿiyyenin kaydının mesfûr ... eyledi bin yüz elli sekiz senesi zi'l-kaʿdesinin on dördüncü günü târihiyle İstanbul'da Mahmud Paşa Mahkemesi sicilinde mukayyed bulundığı der-kenâr olunmağın siz ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsiz hılâf-ı şerʿ ve mugâyir-i huccet-i şerʿiyye ol-makūle iddiʿâları ıskā olunmamak bâbında fermân-ı alîşân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 1158

# ÖZGEÇMİŞ

1988 yılında İstanbul Bakırköy'de doğdu. 2000 yılında ilköğretimini tamamladı. 2006'da İstanbul Fatih Gelenbevi Anadolu Lisesinden mezun oldu. Marmara Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden 2010 yılında mezun oldu. Marmara Üniversitesi Türk Tarihi Anabilim Dalı, Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans eğitimine devam etmektedir.